

Dönem : 1
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 977

Devlet memurları kanunu tasarısı ile C. Senatosu Afyon Karahisar Üyesi Rasim Hancıoğlu ve Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, Ticaret Ve-kâleti teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 21.6.1943 tarih ve 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin tadiline, mezkûr kanuna 4 madde ve bir geçici madde eklenmesine dair, Balıkesir Milletvekili Mehmet Tiritioğlu ve 3 arkadaşının, Ticaret Bakanlığı teşkilât ve vazifelerine dair 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin tadiline ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair Kayseri Milletvekili Mehmet Sağlam ve 4 arkadaşının, Ticaret Bakanlığının vazife ve teşkilâtına dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin tadiline ve mezkûr kanuna bir geçici madde eklenmesine dair, İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Ticaret Bakanlığı teşkilât ve vazifelerine dair 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin tadiline ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair, Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ve 7 arkadaşının, Ticaret Bakanlığı teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanuna ek Kanun, Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Emeklilik Kanununa ek Kanun, İçel Milletvekili Yahya Dermancı ve 2 arkadaşının, Emekli Sandığına dâhil memurları ev sahibi yapmak amacı ile sermaye tahsisi hakkında, C. Senatosu İzmir Üyesi İzzet Birand ile C. Senatosu Manisa Üyesi Refik Ulusoy'un, ek görev ve aylık ödenekleri namı altında 1962 malî yılı bütçesinden her hangi bir tekiye yapılmaması hakkında, İçel Milletvekili Mazhar Arıkan'ın Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifleri ve Adalet, İçişleri, Dışişleri, Millî Eğitim, Maliye, Bayındırlık, Sağlık ve Sosyal Yardım, Tarım, Çalışma, Ticaret, Sanayi, Turizm ve Tanıtma ve Plân komisyonlarından ikiser üye secilerek kurulan Geçici Komisyon raporu. (1/723, 2/479,800,488,483,663,753,798,73,667)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 2200/3844

7 . 9 . 1964

Millet Meclisi Başkanlığına

Devlet Personel Dairesince hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 7 . 9 . 1964 tarihinde kararlaştırılan «Devlet Memurları kanunu tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü

Başbakan

DEVLET MEMURLARI KANUN TASARISI

GEREKÇESİ

Genel gerekçe :

Bu tasarı, zarureti üzerinde herkesin görüş birliğine vardığı bir reformun, Devlet Personeli reformunun başlangıcını teşkil etmekte ve birçok bakımdan bunun temellerini kurmaktadır.

Devlet teşkilâtında ve Devlet personelinde reform sözleri, Osmanlı İmparatorluğunun son devirlerinde olduğu gibi, Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar da sık sık ortaya atılmış, hattâ bu konularda zaman zaman çalışmalar da yapılmıştır. Cumhuriyet devrinin Memurin Kanunu ve Barrem kanunları, Devlet personelinin hukukî ve malî statüsünü belli esaslara bağlamak, usullerde, haklarda ve vecibelerde yeknesaklık ve eşitlik sağlamak için atılmış önemli adımlardır. Ancak, bu kanunların kendi devirlerindeki şartlar içerisinde sağlayabildikleri nispi düzeltmeler ve ayarlamalar, hayatın ve özellikle Türkiye'deki şartların gösterdiği önemli değişiklikler karşısında gerçeklerin çok gerisinde kalmaya başlamış, sistemin bünyesinde önemli gedikler açılmıştır. İkinci Dünya Harbinin ve sonraki yılların şartları, Devlet Personelinin ücret rejimini, hayat pahalılığının artışına ayak uyduramaz hale getirmiştir. Çeşitli kanunlarla bâzı malî muhtariyet imkânlarından faydalanabilen veya çeşitli yollardan normal usullerin dışına çıkabilen idareler, değişen şartları nisbeten yakından takibe debilirken, sisteme bağlı kalmak zorunda kalan idareler de ya en ehliyetli personelin ellerinden çıktığını, kendilerinden uzaklaştığını, ya da çalışmalarda verimin azaldığını, Devlete hizmet etme sevkini kıldığını görmüşlerdir. Öte yandan, teknik gelişmeler, iktisadi ve sosyal ilerlemeler yeni idari kuruluş tiplerinin meydana getirilmesini zaruri kıldıkça veya eski kuruluşları zamanın şartlarına uydurmayı gerektirdikçe, yerleşmiş ücret rejiminin imkânları türlü yollardan zorlanmış veya açıkça bu rejimin ve sistemin dışına çıkmıştır. Öyle ki, bütün idari mekanizma içinde, aynı mahiyette işler gördükleri halde çok farklı malî haklardan faydalanan, farklı çalışma şartlarına tabi tutulan suni kategoriler meydana gelmiş, Devlet, gitgide artan çeşitli personel ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla, bazen kendi kurduğu sistemi kendi eliyle bozmak veya gediklerinden faydalanmak zorunda kalmıştır.

Devlet personelinin maddi şartlarındaki bu ahenksiz ve hakkaniyetsiz durum yanında, hukukî statünün de zamanın gelişmelerine uygun bir seyir takibedebildiğini söylemek güçtür. Belli bir devrin şartları içinde hazırlanmış olan Memurin Kanunu, özellikle İkinci Dünya Harbinden sonra, kamu görevlilerinin hukukî ve sosyal durumları bakımından ortaya çıkan zihniyet değişikliklerinin, insan hakları konusundaki ileri düşüncelerin, iş hukukundaki gelişme temposunun, hizmet şartları alanındaki yeni örneklerin çok gerisinde kalmıştır. Türkiye'de, 1961 Anayasası ve bu Anayasanın getirmiş olduğu sosyal anlayış, Memurin Kanununun ve Devlet personeli için çıkarılmış başka kanunların bâzı katî hükümlerini ve bu hükümlerle devrin yeni şartları arasındaki uyumsuzluğu daha aşikâr hale getirmiştir. Bugün, Devlet personelinde ehliyet ve çalışma sevki bakımından görülen aksaklıklarda bu noktanın da geniş ölçüde payı olduğu muhakkaktır.

Plânlı bir iktisadi ve sosyal kalkınma devrine girdikten sonra, Devlet Personeli rejimindeki bozuklukların, ahenksizliklerin ve yetersizliklerin daha kesin bir şekilde göze çarpmaya başlamasını tabii karşılamak gerekir. Plânların, ne derece mükemmel hazırlanmış olurlarsa olsunlar, nihayet beşerî unsur tarafından uygulandığını, yatırımların ne derece sağlam ve bol kaynaklara dayanırlarsa dayansınlar, yine beşerî unsur tarafından yapılacağını unutmamak şarttır. Hattâ, plânların hazırlanması yükünü de, ne derece ehliyetli olursa olsun, birkaç uzmanın sırtına yüklemenin maddeten mümkün olmayacağı ve kademeli çalışmanın ideal bir çalışma tarzı olduğu düşünülürse, plân yapma safhasında da beşerî unsurun önemi kendiliğinden ortaya çıkar. Bütün bu sebeplerden dolayıdır ki, plânlı bir iktisadi ve sosyal kalkınma devresine girdikten sonra, Devlet personelinde reform düşüncesi, yalnız idarenin ve memurların malî olmaktan çıkmış, Türkiye'nin hızla kalkınmasını, istikrarlı, huzurlu bir toplum hayatı sürmesini isteyen kamu oyunun malî olmuştur.

Bugün ortaya konan tasarı, 13 Aralık 1960 tarihli Devlet Personel Dairesi kurulması hakkındaki 160 sayılı Kanunla kurulup 2 Mayıs 1961 tarihinde fiilen çalışmaya başlayan Devlet Personel Dairesinin şimdiye kadarki çalışmaları bakımından erişilmiş önemli bir merhaleyi, bundan sonraki çalışma-

ları bakımından da yine aynı derecede önemli bir başlangıç noktasını teşkil etmektedir. Devlet Personel Dairesinin kurulmasından önce de, zaman, zaman, reform düşüncesi ortaya atılmış ve bâzı çalışmalar yapılmıştır. Ancak, meselenin sistemli ve geniş bir şekilde ele alınışı Devlet Personel Dairesinin kuruluşu ile başlamıştır. Bugün ortaya konan tasarımların hazırlıklarına ise, fiilen 1962 yılında, Hükümetin verdiği direktif üzerine girişilmiştir. Devlet Personel Dairesi, başlangıçta, ön çalışmalar yapmış, Devlet personelinin hukukî, malî, idari, sosyal durumunu ve personel idaresinin çok dağınık, geniş ve çeşitli olan mevzuatını incelemiş, bir «Ön Rapor» halinde Hükümete ve kamu oyuna sunmuştur. Genel bir envanter ve bir doküman niteliğini taşıyan ve Dairenin reform üzerindeki ilk düşüncelerini kapsıyan bu ön rapor, Bakanlıklara, Üniversitelere, daire ve kurumlara, Kamu İktisadi Teşebbüslerine ve illere gönderilmiş, buralardan gelen çeşitli mütalâalar ayrı bir kitap halinde toplanmıştır. Devlet Personel Dairesi, ön rapordan sonra, yeni personel rejiminin temel ilkelerini bir araya getiren «teklifler» ini Hükümete sunarken, çalışmalarında, bu mütalâalardan başka, aşağıdaki kaynaklardan da faydalanmıştır :

- a) İstatistiklerden, anket soru kâğıtlarından, monografilerden ve etüdlerden, kurumlar temsilcileri ile yapılan toplantılardan faydalanılarak Daire tarafından hazırlanan etüdlere;
- b) 1949 - 1959 yılları arasında verilmiş olan yabancı uzman raporları;
- c) 1962 yılında Devlet Personel Dairesinde müşavir olarak çalışan OECD ve AID uzmanlarının çalışmaları ve raporları;
- d) Bundan önce, Maliye Bakanlığınca hazırlanan «Personel kanunu tasarısı» hakkındaki çeşitli raporlar ve mütalâalar;
- e) Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul ve komisyon görüşmelerindeki mütalâa ve teklifler;
- f) Beş Yıllık Kalkınma Plâmi ve 1962 yılı programının Yüksek Plânlama Kurulundaki incelenmesi sırasında ileri sürülen görüş ve tenkidler;
- h) Türk basınında, ön rapor hakkında çıkmış olan mütalâa ve tenkidler;
- i) Meslekî personel kuruluşlarının toplu istekleri, şikâyetleri ve Devlet personelinin gelen münferit şikâyet ve teklifler;

Yeni personel rejiminin temel ilkelerini gösteren «Teklifler» ana maddeler halinde Devlet Personel Dairesi tarafından Bakanlar Kuruluna sunulmuş ve ön çalışmalardan sonra, bu temel ilkeler Bakanlar Kurulunun 8 Mayıs 1963 tarihli toplantısında kabul edilerek Resmî Gazetenin 21 Mayıs 1963 tarihli ve 11408 sayılı nüshasında yayınlamıştır.

Şimdi sunulan tasarımların esaslarını Bakanlar Kurulunun yukarıda belirtilen kararı ile kabul edilmiş olan ilkeler teşkil etmektedir. Böyle bir usule gitmenin kanun hazırlama tekniği bakımından büyük faydalar sağladığı aşikârdır. Gerçekten, tasarımların hazırlanması sırasında, uzun nazari tartışmalarla vakit geçirmek ve sağlam temellere dayanmayan bir çalışma yapmak tehlikesi böylece önlenmiş, Başbakanlık Devlet Personel Dairesi ve hazırlıklara katılan diğer kurumlar Bakanlar Kurulu tarafından daha önceden kabul edilmiş esaslardan hareket ederek bunların teferruatına girebilmek imkânını bulmuşlardır.

Ancak, elde bu şekilde kabul edilmiş temel ilkelerin bulunması, tasarıya nihai şekli vermeden önce bütün bakanlıklar ve üniversitelerle tekrar bir müsterek çalışmaya gidilmesine engel olmamıştır. Aksine, tasarımı bütün Devlet teşkilâtınca benimsenecek bir reformun temel metni haline getirmek amacını güden Başbakanlık Devlet Personel Dairesi, geçici hükümler ve intikal hükümleri haric olmak üzere, tasarımların bütün maddelerini ve bunların gerekçesini bir tek metin halinde bakanlıklara ve üniversitelere göndermiş ve kendilerinden mütalâa istemiştir. Ayrıca, 1964 Şubat ayı içinde Başbakanlık Müsteşarının başkanlığında bütün bakanlıkların müsteşarları ile üniversite temsilcilerinin katıldıkları iki toplantı yapılmış sözlü mütalâalar alındıktan sonra bunlarla ilgili görüşler ve vardıkları sonuçlar belirtilmiştir. Ayrıca, bir yandan bakanlıkların ve üniversitelerin yazılı mütalâaları alınırken, bir yandan da, çeşitli kurumların ve meslek kuruluşlarının temsilcileri ile toplantılar yapılarak, maddeler üzerinde karşılıklı görüşlerin uzlaştırılmasına çalışılmıştır. İntikal hükümleri

konusunda da aynı temas tarzı benimsenerek bütün bakanlıklarla ve özellikle Maliye Bakanlığı ile müşterek çalışmalar yapılmıştır.

Şimdiki tasarı, bütün bu mütalâa, temas ve müşterek çalışmalardan sonra, Devlet Personel Heyetince son bir defa daha gözden geçirilerek nihai şeklini almıştır.

Tasarı, adından da anlaşılacağı gibi, yalnız, genel veya katma bütçeli dairelerde çalışan «Devlet Memurları» için ana kanun mahiyetindedir.

Bunun dışında, biri Devlet İktisadi Teşebbüsleriyle, öbürü de mahallî idarelerle ilgili iki ana personel kanunu tasarısının daha hazırlanması gerekecektir. Aslında yalnız Devlet memurlarına değil, bütün Devlet personeline de uygulanabilecek bâzı esaslar bu tasarının kanunlaşmasıyla kabul edildikten sonra, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin yenilen düzenlenmesi hakkındaki kanunla benimsenen esaslara uygun olarak, Devlet Personel Dairesi buteşebbüslerde çalışan personelle ilgili yeni bir tasarını hazırlamaya başlayacaktır. Mahallî idareler personeli ile ilgili tasarı ise, il özel idarelerinin, belediyelerin ve köy idarelerinin görevlerini kapsıyacaktır.

Önemle belirtilmesi gereken bir başka nokta, sunulan tasarının, birçok bakımdan personel rejimindeki esasları, temelleri, ana yönleri gösteren ve teferruat noktalarında idareye düzenleme yetkisi tanıyan bir «Yetki Kanunu» mahiyetinde oluşudur. Sisteme getirilen bâzı yeniliklerin ve bu arada meselâ sınıflandırmanın, tasarı kabul edildikten sonra, bu kanun hükümlerine göre yayınlanacak tüzükler ve yönetmeliklerle düzenlenmesi gerekecektir.

Kanun tasarısının «Genel Hükümler» başlığını taşıyan kısmında, tasarının bütününe hâkim olan temel ilkeler belirtilmektedir. Bu hükümlerin tesbitinde, Anayasa esaslarından, Bakanlar Kurulunca kabul edilen tekliflerden, insan hakları ilkelerinin Devlet Memurları ile ilgili olanlarından, iş gücü meselelerinin, sosyal hak kavramının ve iş hukuku ilkelerinin özellikle İkinci Dünya Harbinden sonra gösterdiği gelişmelerden, ileri memleketlerin mevzuatından ve pek tabii, Türkiye'nin gerçeklerinden ilham alınmıştır. «Genel Hükümler» kısmı, böylece, ilkeleri ve hedefleri tesbit ettikten sonra, istihdam şekillerini belirtmekte, Devlet memurlarının ödevlerini, sorumluluklarını, genel haklarını, yükümlerini ve uymak mecburiyetinde oldukları yasakları sistemli bir şekilde ortaya koymaktadır.

Tasarının «Sınıflandırma» kısmı, Türk personel rejimine önemli bir sistem değişikliği getirmektedir. Bu kısımdaki hükümlere göre, genel ve katma bütçeli kurumlarda, Devlet Kamu hizmetlerinin gerektirdiği bütün görevler niteliklere, mesleklere ve Devlet için taşıdıkları değere göre sınıflandırılacaktır. Sınıf, bu kurumlarda ortak yetiştirme ve meslek niteliklerini öngören hizmetler ile bu hizmetler için tesbit edilen kadrolara atanan memurların toplamından meydana gelecektir. Böylece, Türkiye'de Devlet hizmeti düzensiz, karışık ve rastgele girilen bir çalışma alanı olmaktan çıkacak, belli esaslara dayandırılmış sınıfları olan bir meslek, bir «kariyer» olacaktır. Giriş şartları, ilerleme ve yükselme imkânları ve maddî karşılıkları önceden belirtilmiş bir kariyer sisteminin ehliyetli, çalışkan ve hizmete bağlı personel bulma bakımından taşıdığı büyük psikolojik değer, izaha lüzum bırakmayacak kadar âşikârdır.

Tasarı, sınıfların tesbiti bakımından realist bir tutumla kaleme alınmıştır. Devlet hizmetinin hangi sınıflardan meydana geldiği, bu sınıfların ne gibi nitelikler taşıdıkları, teferruatlı statülerin neler olacağı, çok teknik çalışmalarla ortaya konabilecek hususlardır. Bu bakımdan, Tasarıda, sadece bellibaşlı sınıflar ismen belirtilmiş, bunların ve Devlet hizmetinde tesbit edilebilecek başka sınıfların teferruatlı statüleri, çıkarılacak tüzüklere bırakılmıştır. Bununla birlikte, sınıf tüzüklerine esas olacak bâzı önemli noktaların kanunla belirtilmesinden de geri kalınmamıştır. Meselâ, hangi sınıf içinde olursa olsun, Devlet memurlarının yükselmelerinde ve maaş artışlarında ne gibi esaslara uyulacağı kanunda gösterilmiştir. Bu hükümlere göre, sınıfların içinde görevin önemi veya sorumluluğun artışı ile avarlı yükselme adımı olarak dereceler bulunacak, derece'lerin içinde de, görevin önem ve sorumluluğu artmadan, memurun olumlu sicil almasına ve bulunduğu derecede belli bir hizmet süresi geçirmesine bağlı olarak, aylık artışı sağlayan kademeler bulunacaktır.

Tasarıda ele alınan noktalardan biri de Türkiye'deki Devlet memurluğunu tam bir «Liyakat» sistemine dayandırmak olmuştur. Anayasa'nın bu konudaki ilkesini gerçekleştirmek, tarafsız ve verim-

li bir idare kurmak için getirilen «Liyakat» hükümlerine göre, bütün Devlet memurlukları için açık yarışma sınavları uygulanacak, tarafsız ve yetkili sınav kurulları bu çalışmaları yönetecektir. Adaylık devresinden temelli memur olarak atanmaya geçerken de, memur adaylarının bir ehliyet sınavını başarması gerekecektir. Memurların kademe ilerlemelerinde ve derece yükselişlerinde de, sınıfların özelliklerine göre, seçme veya sınav kurulları kabul edilmiştir. Yeni sicil sistemi de, keyfiliği önliyen, memurların genel davranış tutumlarını ön plâna alan esaslara bağlanmıştır. Yeni disiplin rejimi, hem hizmetin gereklerini, hem de memur teminatı icaplarını bağdaştıracak şekilde düzenlenmiş, göreve son verme müeyyidesinin uygulanması halinde, idari kazaya müracaat imkânı yeni tasarıda da açıkça belirtilmiştir.

Devlet hizmetinde çalışanların ücret rejimi bakımından, tasarı, «Devlet memurları», «Sözleşmeli personel» ve «Yevmiyeli personel» şeklinde üç kategori tesbit etmektedir. Yukarıda da belirtildiği gibi, esas olarak tasarının kapsamına giren personel, «Devlet memurları» kategorisinde bulunanlardır. Ancak, Devlet memurları hakkındaki bir kanunda, öbür ücret rejimlerini de açıkça belirtmek ve böylece Devlet memurlarının statüleri durumları ile bunlar dışında kalan personelin akdi durumlarını ortaya koymak faydalı sayılmıştır. Şüphesiz, bu akdi durumların özelliklerine göre, genel hükümler yanında, bu kanunda belirtilen bazı hükümlerinde sözleşmeli veya yevmiyeli personele uygulanabilmesi, yahut bunlar hakkında özel statülerin tesbit edilmesi mümkündür. Bugünkü (D) ve (E) cetvellerinde bulunan personelin, meslekî durumlarına ve niteliklerine göre sınıflarına intikalleri sırasında hangi esaslara uyulacağı intikal hükümlerinde gösterilmiştir. Bu cetvellerin kaldırılması ile, Devlet memurluğunun bir meslek olarak bütünlüğü sağlanmış olacak, aynı işleri gören kimselerin farklı statüler yüzünden değişik maaş rejimlerine tabi tutulmaları önlenecektir.

Kanun tasarıları ile bugünkü barem rejimi de değişmektedir. Aylıklar, hizmetin Devlet için taşıdığı değere göre tesbit edilecektir. Her derece ve kademe için «Gösterge» rakamları bulunacak, genel bütçede, o yıl, kurumlar bakımından tesbit edilmiş «Gösterge» rakamları ile belirtilen aylıkların fiili ödeme rakamlarına çevrilmesi için bir tek «Katsayı» uygulanacaktır.

Tasarı, «Ek görevler» i kaldırmakta, ancak öğretmenler ile ilçe ve bucaklardaki belediyelerin hekim, veteriner ve bazı teknik personel ihtiyaçları için istisnai hükümler kabul etmektedir. Ayrıca, bugünkü tazminatlar rejimine de son verilmekte, her hizmet için hizmetin Devlete ifade ettiği kıymete göre tesbit edilen aylıklar hesaplanmakta, ödeneklerin karşılıkları bu hesaba katılmaktadır. Buna karşılık, tasarı, memurların kendileriyle ve aileleriyle ilgili sosyal ödeneklerde önemli yenilikler getirmektedir. Mahrumiyet yeri ödeneğine de bütün Devlet memurları bakımından objektif kıstaslara göre uygulanmak üzere, yer verilmiştir.

Tasarı, Devlet memurlarının sağlık, konut, emeklilik gibi sosyal güvenlik haklarını yeni esaslara bağlamakta, bunların, şimdi işçilere sağlanmış olan haklardan daha aşağı seviyede olmamasını öngörmektedir.

Tasarı, Devlet memurlarının hizmete yatkınlıklarını sağlamak ve verimliliklerini artırmak amacıyla bir (Yetiştirme - Hizmet içi Eğitim) rejimi getirmektedir. Böylece, kamu hizmetlerinin daha iyi ve rasyonel bir şekilde yürütülmesi imkânları hazırlanmış bulunmaktadır.

Tasarıyla getirilen önemli bir yenilik de, Devlet memurları temsilcileri ile idare temsilcilerinin zaman zaman bir araya gelerek görüşmelerine ve karşılıklı danışmalarda bulunmalarına imkân veren bir mekanizmayı belirtmiş olmasıdır. Bu alandaki gelişmenin memur sendikaları ve meslek kuruluşları alanındaki gelişmelere yakından bağlı bulunduğu muhakkaktır.

Bu tasarıyla birlikte, Türkiye'de Devlet personeli rejiminin reformu bakımından önemli bir adım atılmış olmaktadır. Tasarının çeşitli hükümleriyle getirilen yeni esaslar kanunlaşınca, bundan sonraki adımları daha sağlam bir zemin üzerinde atmak ve aynı temel esasları, özel şartlara uydurarak, başka kategorilere de uygulamak kolaylıkla mümkün olacaktır.

Madde Gerekçeleri

KISIM - I.

BÖLÜM : 1

Genel hükümler

Madde 1. — Kanunun uygulama alanını göstermektedir. Anayasadaki 117 nci maddesinin 2 nci fıkrasına göre hazırlanan bu kanun, genel veya katma bütçeli kurumlarla bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşların ve kefalet sandıklarının aslı ve sürekli kadrolarında devamlı olarak çalışanları kapsamı içine almaktadır. Aslında, kapsamı belirtmek bakımından, «Genel veya katma bütçeli kurumlar» ibaresinin maksadı ifadeye yetmesi gerekirdi. Bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşların ayrı bir kategori teşkil etmeyecekleri tabiidir. Ancak, tatbikatta bu konuyla ilgili olarak mevcut bulunan bir zehabı önlemek ve maddenin kapsamına tam bir açıklık vermek amacı ile, «Bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar» ibaresinin metne konulmasında fayda görülmüştür.

Ayrıca, görevlerinin mahiyeti bakımından bu kanuna tabi olup olmadıkları hususunda ortaya çıkabilecek tereddütleri önlemek amacıyla, kefalet sandıklarının da kanun kapsamı içine girdikleri açıkça belirtilmiştir. Kapsam maddesinde belirtilen bu çeşitli kurum kategorileri daha sonraki maddelerde tekrar edilmemiş ve tasarının 5, 32, 33, 34, 43, 74, 86, 87, 88, 93, 147, 154, 178 nci maddelerinde ve geçici 1, 2, 3, 5, 6, 7 ve 8 nci maddelerde sadece «bu kanuna tabi» ibaresiyle yetinilmiştir. Böyle bir ibarenin görüldüğü her madde, kapsam maddesinde belirtilmiş olan kurum çeşitlerinin hepsine bir den uygulanacaktır.

Yargı görevinde bulunan ve derece, derece bütün mahkemelerde görevlendirilmiş olan hâkim ve saveilar ile, gayet tabii olarak, bunların yardımcıları ve ordunun subay ve astsubayları kanunun hükümleri dışında bırakılmışlardır. Bununla birlikte, Adalet ve Millî Savunma Bakanlıklarının bu görevliler dışında kalan memurları kanunun kapsamı içinde kabul edilmişlerdir. Ancak, askerî hizmetlerde çalışan ve genel olarak bu kanuna tabi tutulan sivil personel hakkında, gördükleri hizmetin mahiyetiyle ilgili olarak, hangi hükümlerin uygulanmayacağı tasarının «Çeşitli Hükümler» kısmında gösterilmiştir.

Üniversite öğretim üyeleri ve yardımcıları da, esas itibariyle, bu kanunun kapsamı dışında tutulmuşlardır. Anayasayla, «Bilimsel ve idari özerkliğe sahip kamu tüzel kişileri» olarak tanınan üniversitelerde, öğretim üyeleri ve yardımcıları, (Yani üniversite profesörleri ve üniversite doçentleri ile 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 33 nci maddesinde sayılan öğretim görevlileri, okutmanlar, uzmanlar, tereümceiler ve asistanlar) kendileri hakkında çıkarılmış olan Üniversiteler Kanunu ile aynı kanunun ek ve tadillerine tabi olacaklardır. Ancak, Üniversiteler Kanununun, bugün, Memurun Kanunu ile birlikte uygulandığını ve Üniversiteler Kanununda hüküm bulunmayan hallerde Memurun Kanununun hükümlerine başvurulduğunu unutmamak gerekir. Üniversite öğretim üyeleri ve yardımcılarının hukukî statü bakımından, yeni «Devlet Memurları Kanunu» na tabi tutulmamaları sonucunda ortaya bâzı hüküm boşluklarının çıkacağı muhakkaktır. Bu bakımdan, Üniversiteler Kanununun bu boşlukları giderecek ve üniversite öğretim üyeliği ve yardımcılığını, belirli sınıflar olarak, tam bir hukukî statüye kavuşturacak bir hale getirilmesi gerekmektedir.

Üniversite öğretim üyeleri ve yardımcıları gibi Devlet memurlarının bu kanunun malî hükümlerine tabi olacağını tasrih ederken, üniversite özerkliğinin zedelenmediğine, Anayasamızın 120 nci maddesindeki bilimsel özerkliğe aykırı bir hüküm getirilmediğine işaret etmek lâzımdır. Nitekim, halen de üniversite öğretim üyeleri ile yardımcıları, 788 sayılı «Memurin Kanunu», 1108 sayılı «Maaş Kanunu», 3656 sayılı «Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkında Kanun», 6245 sayılı «Harcırah Kanunu» ve 5434 sayılı «T. C. Emekli Sandığı Kanunu» hükümlerine tabidirler. Şunu da belirtmek lâzımdır ki, tasarının 1 nci maddesinin 3 nci fıkrasında geçen «Malî hükümler» tâbirinden, sınıflandırma ile başhyan ve sınıflandırma ile ilgili ve ona murtabat malî hükümler anlaşılmalıdır.

Askerî ve yargısal hizmetlerde olduğu gibi, üniversitelerde de, hizmetle ilgili asıl meslek sınıfının dışında kalan ve Devlet memuru statüsünde bulunan personel, gayet tabii olarak, bu kanun hükümlerine tabi olacaklardır. Üniversite öğretim üyelerinin ve yardımcılarının dışında kalan üniversite memurları da kanunun kapsamı dışında bırakılmış kişilerdir.

Üniversite öğretim üyeleri ve yardımcılarının, malî hükümler dışında, kanuna tabi sayılmamalarında üniversitelerin bu yolda belirttikleri arzusunun da rolü olmuştur. Aşında, üniversite öğretim üyeleri ve yardımcılarını da esas itibarıyla kanunun kapsamı içine almak, fakat Anayasanın 120 nci maddesindeki özerklik ilkesine uygun olarak, hangi hükümlerin üniversite mensuplarına uygulanmıyacağını açıkça belirtmek ve üniversite öğretim üyeliği ve yardımcılığını ayrı ve özerk bir sınıf şeklinde kanunun genel mekanizması içinde düşünmek de mümkün olabilirdi. Üniversitelerin kendi arzuları yönünde şimdi kabul edilen şekil, üniversiteleri kanunun kapsamı dışında tutmakla birlikte, kendilerini, hukukî statüleri teferruatıyla düzenlenmek ve içlerindeki kategorileri malî esaslara uygun bir şekilde ayarlayabilmek zorunluğuyula da karşılıklı olarak bırakılmaktadır.

Kanunun 1 nci maddesi kapsamı dışında bırakılan ve 2 nci ve 3 ncu fıkralarında sayılan hâkim ve savcı sınıfından olanlarla üniversite öğretim üyeleri ve yardımcılarının tabi olacakları kanunların hazırlanmasında, bunların özerklikleri ve meslekî özellikleri saklı kalmakla beraber, bu tasarının koyduğu genel prensiplere uygunluğu zarurî görülmektedir.

Madde 2. — Bu madde, birinci fıkrasıyla, kanunun genel olarak düzenlediği konuların neler olduğunu göstermektedir. Kanun konusunun belirtilmesinde, esas olarak, Anayasadaki 117 nci maddesinin 2 nci fıkrası alınmıştır. Anayasa hükmü, «Memurların nitelikleri, atanmaları, ödev ve yetkileri, hakları ve yükümleri, aylık ve ödenekleri ve diğer işleri kanunla düzenlenir.» demektedir. Tabii, kanunun metninde ve dolayısıyla bu 2 nci maddenin 1 nci fıkrasında, «Hizmet şartları», «Yetiştirilme», «Herleme ve yükselme», «Sorumluluklar» gibi Anayasa metninde bulunmayan konular da yer almaktadır. Dolayısıyla, hem Anayasanın hükmü yerine gelmiş olmakta, hem de Devlet memurlarının statüleri, çok daha etraflı bir şekilde, bütün olarak kanun kapsamı içine alınmış olmaktadır.

Ancak, Devlet memurluğuyula ilgili bütün konuları, teknik mahiyetleri itibarıyla, kanun konusu yapmak ve yasama organını bu teferruat noktalarıyla meşgul etmek doğru olmayacağı için, maddenin 2 nci fıkrasıyla, aşında Anayasanın verdiği aşıkâr bir yetki tekrarlanmakta ve Bakanlar Kurulunun kanunla ilgili tüzükler çıkarabileceği açıkça belirtilmektedir. Tabii memur statüsünün esasları ve özellikle memur haklarıyla ilgili yönleri yine ancak kanun konusu olabilecektir. Memur statüsündeki bütün teferruatın yalnız kanunla düzenlenebileceğini ve bu konuda idari metinlere gitmenin Anayasadaki 117 nci maddesinin 2 nci fıkrasına aykırı düşeceğini iddia etmek mümkün değildir. Şimdiye kadarki uygulamalar da, modern Devlet hayatının gerçekleri karşısında, yasama organınca tesbit edilmiş genel çerçeve içinde, yürütme organına idari metinlerle bazı kurallar koymak imkânının tanınmasını zorunlu kılmıştır. Nitekim, Anayasa Mahkemesi, «Türk parasının kıymetini koruma» hakkındaki Kanunun ve tadillerinin iptaliyle ilgili bir itiraz dolayısıyla 28.3.1964 tarihinde verdiği bir kararda (Esas No. 1963/4; Karar No. 1963/71; Resmî Gazete 18 Ekim 1963, Sayı : 11534), «Yasama organının . . . esaslı hükümleri tesbit ettikten sonra ihtisasa ve idare tekniğine taallük eden hususların düzenlenmesi için Hükümeti görevlendirmesi de yasama yetkisini kullanmaktan başka bir şey değildir.» demektedir.

Maddenin 3 ncu fıkrası, bu kanunun ve bu kanuna dayanılarak çıkarılacak tüzüklerin uygulanmasını gösteren yönetmeliklerin Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulacağını belirtmektedir. Bilindiği gibi, Anayasanın 113 ncu maddesine göre, yönetmeliklerin Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulması şart değildir. Devlet memurlarıyla ilgili yönetmeliklerde böyle bir şartın öngörülmesi, çeşitli bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri tarafından hazırlanacak personel yönetmeliklerinin merkezî bir şekilde Devlet Personel Dairesince incelenmesini, ortaya konulan sisteme uygunluğun sağlanmasını ve bütünlüğün muhafaza edilmesini sağlayacaktır.

Madde 3. — Kanunun önemli üç temel ilkesini açıklamaktadır. Bunlar : 1. Devlet memurlarının niteliklerine ve mesleklerinin Devlet için taşıdığı değerine göre sınıflara ayrılması; 2. Dev-

let memurlarına kendi sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar yükselme imkânının verilmesi; 3. Devlet memurluğunda hizmete alınıştan emekliliğe kadar liyakat esaslarının hâkim kılınmasıdır. Genel gerekçede de belirtildiği gibi, bu ilkeler Türkiye'deki Devlet memurluğunda yapılmak istenen reformun anatomelerini teşkil etmektedir. Bu bakımdan, gerekçede bırakılmayıp kanun metnine alınmalarında ve böylece kanundaki bütün hükümlerin bu genel hükümlere tabi kılınmasında zaruret görülmüştür. Devlet memurluğunda reformun şimdiye kadar yanlış olarak anlaşıldığı şekilde bir «Tasfiye» hareketi değil aksine Devlet hizmetini belli ilkelere tabi tutarak düzenleme hareketi olduğu açıkça belirtilmiş olmaktadır.

Madde 4. — Devlet kamu hizmetlerinde geliştirilecek üç çeşit personeli tarif etmektedir. Bir kimsenin Devlet memuru sayılabilmesi için, genel veya katma bütçelerden ve bunlara bağlı diğer sermayeli kuruluşlardan ve kefalet sandıklarından aylık alması, görevinin asli ve sürekli olması, devamlı olarak vazife görmesi ve atama ile göreve getirilmiş olması lâzımdır. Anayasanın 117 nci maddesine göre, asli ve sürekli Devlet kamu hizmetlerinin yalnız memurlarla yürütülmesi esastır. Bunun dışında özel ihtisas isteyen ve geçici süreli olan hizmetler sözleşme ile alınacak personel tarafından görülebilecektir. Ancak bu çeşit personelin özel ihtisas sahibi ve geçici süreli olması gerekir; devamlı hizmetlerin bu tarz istihdamla yürütülmesi mümkün değildir. Üçüncü istihdam kategorisinde bulunan yevmiyeli personel, bedenî çalışma isteyen geçici süreli işler için kabul olunmuştur. Bugünkü yevmiyeli istihdam usulü ile hiçbir benzerliği yoktur. Bilindiği gibi, bu usul, şimdi daha çok aslında Devlet memurları tarafından görülmesi gereken asli ve sürekli görevlerde yüksek ücretle personel çalıştırabilmek için kullanılmaktadır. Kanun bu çeşit uygulamalara son verecektir. Bu sebeptendir ki, sadece Devlet memurlarıyla ilgili olan, yani birinci istihdam kategorisine giren personeli kapsıyan tasarıda öbür iki kategorinin tariflerini de vermek ve böylece kategorilerde kimlerin çalıştırılabileceğini açık olarak belirtmek faydalı görülmüştür.

Madde 5. — Mümkün olabilecek bütün istihdam şekilleri 4 ncu madde ile açıkça belirtildikten sonra, bunların dışında ve yazılı şartlara aykırı olarak personel çalıştırılmayacağı bu maddeyle kesin bir şekilde ifade edilmektedir.

BÖLÜM : 2

Ödevler ve sorumluluklar

Madde 6. — Devlet memurlarının Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına sadakatlerini ifade eden ve «Hukuk Devleti» anlayışına bağlılık ödevlerini belirten bir maddedir.

Madde 7. — Bu madde, Anayasadaki 119 ncu maddenin koymuş olduğu temel hükme dayanarak, Devlet memurlarının tarafsızlığını sağlamak ve bâzı usulsüz davranışları kesin şekilde önlemek amacıyla konulmuştur. Anayasa hükmünün daha açık olarak «Ödevler ve sorumluluklar» bölümünde tekrarlanması, memurların çalışmalarında esas olması gereken ilkeleri bir bütün halinde sıralamak bakımından da faydalı görülmüştür.

Madde 8. — Devlet memurlarının halkla, hizmet arkadaşlarıyla münasebetlerini ve hizmet dışındaki davranışlarını memurluğun gerektirdiği terbiye, nezaket, ağır başlık, sevgi, saygı, itibar ve işbirliği unsurlarına bağlanmıştır. Aslında bunların son derece tabii nezaket ve davranış kuralları olduğu ve Devlet memurları arasında çok büyük bir çoğunluğun bunlara kendiliğinden uymakta olduğu muhakkaktır. Ancak, bu en tabii kuralların dışına çıkabilecek bâzı Devlet memurlarına disiplin müeyyidelerinin uygulanabilmesi için, bunları «Ödev ve sorumluluklar» bölümünün bir maddesi haline getirmek lüzumlu sayılmıştır.

Madde 9. — Tasarıya yurt dışında sürekli veya geçici görevle veya yetişme, inceleme ve araştırma için bulunan Devlet memurlarının davranışlarındaki özelliği belirtecek bir madde konulmasında fayda görülmüştür. Yabancı memleketlerde bulunan Devlet memurlarının itibar ve haysiyet kırıcı davranışları yalnız kendilerinin değil Türk Devletinin ve mensub oldukları görevin şerefine de leke sürmüş olmaktadır. Aynı durumun, bir dereceye kadar, yurt içindeki davranışlar ve fiiller için de doğru olduğu muhakkaktır. Ancak, yurt dışındaki hareketlerin Türkiye'yi ve Türk

Milletini temsil bakımından taşıdığı önem göz önünde bulundurularak böyle özel bir madde koymak yoluna gidilmiştir.

Madde 10. — Devlet memurlarının görevlerini iyi ve doğru yürütmekle ödevli tutuldukları ve bu sırada derece derece bütün âmirlerine karşı sorumlu kılındıkları ifade olunmaktadır. Bu sorumluluğun hiyerarşik düzen içinde yerine getirileceği tabiidir. Ancak, hiyerarşinin idare içinde kalıplaştırıcı ve engelleyici bir unsur haline gelmesini önlemek için, maddenin ifadesinde, memurların sadece «En yakın âmirlerine» karşı sorumlu olduklarını belirtmekle yetinilmemiş, geniş olarak «Âmirler» den bahsedilmek suretiyle, hiyerarşik denetimin, gerektiğinde, süratli ve verimli bir şekilde işliyebilmesine imkân tanınmıştır.

Madde 11. — Madde, Anayasanın 125 nci maddesindeki hükmün esaslarını aynen almakta ve bazı noktalarda bu esaslara açıklık getirmektedir.

Memur ve âmir münasebetlerinde önemli bir maddedir. Prensipten itibaren memur, âmirinin verdiği yazılı ve sözlü emirleri yapacaktır. Emir mevzuata aykırı olabilir. O zaman emir yapılmıyacaktır ve emri veren âmire hangi sebeple yapılmadığı bildirilecektir. Bu halde âmir verdiği emri gözden geçirecek, ya geri alacak veya mevzuata uygun görecektir ve yürütülmesini istemekte direnecek ve yazılı emir verecektir; artık memur bu emri âmirinin sorumluluğu altında yapacaktır.

Ancak emir açık olarak bir suçun işlenmesini gerektirir nitelikte ise, âmir yazılı emir de verse memur bu emri yerine getiremeyecek ve getirirse yazılı emir almış olmasından ötürü sorumluluktan kurtulamıyacaktır.

Emir kanunlara aykırı değildir de memur yanlış takdirle, korku, endişe v. s. gibi sebeplerle emrin konusunu suç doğurur mahiyette takdir ederse, âmir verdiği emrin muhakkak yerine getirilmesini sağlamak için emri gerekirse başka görevlilere yaptıracak, gerekirse kendisi yapabilecektir. Bu son hükümle bazı âmirlerin sorumluluktan kaçan memurları bahane ederek hizmeti aksatmamaları, muhakkak surette sonuçlandırmaları sağlanmak istenmiştir: Mademki verdiği emrin suç olmadığına inanmaktadır o halde âmirin emrini sonuca ulaştırması en tabii davranış olacaktır.

Ancak, Anayasadaki 125 nci maddenin 3 ncu fıkrasında belirtilen istisnai hüküm burada da tekrarlanmış ve «acele hallerde kamu düzeni ve kamu güvenliğinin korunması için kanunla gösterilen istisnalar saklıdır» denilerek özellikle güvenlik hizmetlerinin aksaması önlenmiştir.

Madde 12. — Bu madde memurun idareye karşı sorumluluğuna hâkim olan esasları düzenlemektedir. Memur görevlerini yerine getirirken «dikkat ve itina ile» hareket etmek mecburiyetindedir. Bu dikkat ve itinanın gösterilmemesi yüzünden idare aleyhine ortaya çıkabilecek zararlardaki sorumluluk meselesi, idare hukukunda, çeşitli memleketlere göre değişiklikler gösteren bir konudur. Tasarının bu maddesi, Türkiye'de şimdiye kadar yürürlükte olan esasa büyük bir değişiklik getirmemektedir. Bilindiği gibi, Türkiye'de, Fransa'daki durumdan farklı olarak, bu konuda idare hukuku değil, özel hukuk uygulanmakta ve görev adli yargıtaya ait sayılmaktadır. Başka bir deyimle, idare, memurun görevleri dolayısıyla kendi aleyhine ika edilen zararlarda, memura karşı re'sen icra yetkisine sahip değildir ve rızayla elde edemediği tazminat iddiaları için adli mahkemelerde tazminat dâvası açmak zorundadır. Adli mahkemeler, genel olarak bu gibi meselelerde, Borçlar Kanununun 41 nci ve mütaakıp maddelerindeki haksız fiil esaslarını uygulamaktadır. Ancak, memur statüsünü düzenleyen kanunlarda farklı sorumluluk hükümleri olduğu takdirde, bu temel tutumun dışına çıkıldığı görülmektedir. Bu konuda en önemli mesele, saymanların durumudur. Saymanların, ikinci derecede ita âmirlerinin ve tahakkuk memurlarının Devlet mallarının harcamaıyla ilgili konulardaki sorumluluklarında yargı merci Sayıştaydır. Sayıştay ise, bu gibi yargı işlerinde Borçlar Kanununun haksız fiil esaslarını değil, Sayıştay Kanunu ve Muhasebe Umumiye Kanunu esaslarını uygulamakta, «kusur» unsurunu göz önünde tutmaksızın çok ağır tazminat hükümleri vermektedir. Bu sebeple, saymanlığın son derece ağır sorumluluk taşıyan ve dolayısıyla yavaş işleyen bir görev haline geldiği, saymanların ve ailelerin kendi kusurlarından dolayı olmiyan zararlar sebebiyle de yıllarca sefalet içinde kaldıkları,

sık sık ortaya atılan şikâyet konularından biridir. Maddedeki hüküm, bugün genel olarak yürürlükte olan esasî bütün memurlar için doğrulanmış olmakta ve böylece saymanlığı da son derece muhataralı bir iş olmaktan çıkarmaktadır.

Madde 13. — Bu madde, kamu hukukuna tabi görevler bakımından idare edilenlere verilecek zararlar konusundaki sorumluluğu düzenlemekte ve bu bakımdan «idare ile memur» arasındaki sorumluluk münasebetlerini düzenleyen 11 nci maddeden farklı bir nitelik taşımaktadır. Buradaki esas, yalnız memurların görevleri dolayısıyla değil, kamu hukukuna tabi bütün görevler dolayısıyla mevcudolduğu için, bu maddede «Devlet memuru» deyimi yerine «personel» deyimi kullanılmıştır. Hususi hukuka tabi hizmetlerde çalışan personel bakımından, tabii, hususi hukuk esasları uygulanacaktır.

Maddedeki teminat iki açıdan incelenmelidir. Her şeyden önce, idare edilenler lehine bir teminat mevcuttur. İdare edilenler, kamu hukukuna tabi görevler dolayısıyla kendilerine verilmiş olan zararlar, doğrudan doğruya görev sahibi kurum aleyhine dâva açabilecekler ve böylece asıl ödeme kabiliyeti olan bir dâvâlı bulunmuş olacaktırlar. Aksi takdirde, özellikle büyük zararlar bakımından, dâvâyı kazansalar bile, ödeme kabiliyeti olmayan bir memurla karşı karşıya kalmaları mümkündür. Halbuki maddedeki şekliyle, her zaman için karşılarında ödeme kabiliyetine sahip bir kurum bulabileceklerdir.

İkinci teminat, memur, daha doğrusu «Kamu hukukuna tabi hizmetlerle görevli personel» bakımındandır. Bu gibi personel, görevlerini yerine getirirken, daimî bir tazminat tehdidi altında kalmayacaklar ve dolayısıyla kamu hizmetlerinin çok ağır görülmesi gibi bir sakınca ile karşılaşılmıyacaktır. Ancak, daimî olarak ve ilk ekden dâva tehdidi altında bulunmamak, memurların tamamiyle sorumsuz hareket edebilecekleri şeklinde anlaşılmalıdır. Bu madde ile, memur, mütemadiyen mahkemelerde kendi aleyhine açılmış dâvalarla uğraşmaktan korunmuştur ama, görevleri dolayısıyla idareye vermiş olduğu zararlarından ötürü idareye karşı olan sorumluluğu devam etmektedir. Zira, 11 nci maddedeki «Zarar», memurun gerek doğrudan doğruya idareye vereceği zararları, gerekse başkalarına zarar ıka etmek ve idareyi bu zararı tazmin mecburiyetinde bırakmak suretiyle sebebolacağı zararları kapsamaktadır. Bu son durumda, 12 nci maddenin son fıkrası hükmüne göre, idarenin haksız fiil sonucundaki genel hükümler çerçevesinde sorumlu personele rücu hakkı saklı kalmaktadır. Burada kişisel sorumluluğun hangi hallerde mümkün olabileceği, daha doğrusu kusurun derecesi meselesi ele alınmamıştır. Ancak, Fransız idare hukukundaki «Şahsi kusur» kistasının sadece «Ağır kusur» dan ötürü sorumluluğu kapsadığını, şimdiki Alman Devlet Memurları Kanununun da «Ağır kusur» esasını benimsediğini belirtmek gerekir. Türkiye'deki içtihatların da bu yölda gelişmesi temenniye şayandır.

12 nci madde, sistem bakımından, Anglosakson memleketlerinde, İtalya'da ve şimdiye kadar burada uygulanmakta olan «İdare ile memurun birlikte sorumluluğu» esasından ayrılmakta ve «Teminat sistemi» denilen sisteme gitmektedir. Bilindiği gibi, bugün, idare edilenlere karşı ıka edilen zararlardan dolayı, hem idarenin sorumluluğu, hem de, haksız fiil esasları çerçevesinde, memurun sorumluluğu bahis konusudur. Bunun memur aleyhine çeşitli sakıncalar yarattığı sık sık iddia edilmiştir. Üstelik, Türkiye'de Fransa'da mevcudolan bir koruma yolunun bulunmaması, memuru daha da güç mevkide bırakmaktadır. Adli mercilerde memur aleyhine tazminat dâvası açılan hallerde, Fransa'da olduğu gibi, idarenin Uyuşmazlık Mahkemesi nezdinde itirazda bulunabilmesi ve memurun bu yolla korunabilmesi zaman zaman istenmiştir. Madde, bu konudaki tenkidlere köklü bir çözüm getirmektedir.

Hem memur, hem de idare edilenler lehine teminat getiren bu hüküm, esas itibariyle, Alman sisteminden ilham almaktadır. Birinci Dünya Savaşından sonraki Cumhuriyet devrinden beri Almanya'da bir Anayasa müessesesi haline gelmiş olan bu teminat, en son Bonn Anayasasının 34 nci maddesinde şu şekilde ifade edilmektedir : «Bir kimse kendisine verilen kamu görevinden ötürü üçüncü şahıslara karşı uhdesine düşen ödevi ihmal ederse, esas itibariyle sorumluluk, hizmetinde bulunduğu kamu kurumuna aittir. Kasıt veya ağır kusur halinde rücu saklıdır» «1957 tarihli Federal Almanya Memurin Kanununda ise, bu esas şu şekli almaktadır.»

«Madde 78. — Bir memur kendi ihmali ile veya kasden memuriyet vazifesini ihmal ettiği takdirde, hizmetinde bulunduğu işverenin bundan mütevehit zararlarını tazmin etmekle mükelleftir...»

«İşveren Anayasamızın 34 ncü maddesinin 1 nei fıkrasına göre bir üçüncü şahıs için tazminat ödemişse, işverenin memura rücu hakkı ancak kasdı veya ağır kusuru bulunduğu takdirde mevcuttur.»

Madde, doktrindeki ve tatbikattaki önemi Fransa'da bile gütgide azalmakta olan «Hizmet kusuru», «Şahsi kusur» tartışmalarına girişmeden, idare edilenlerin uğradıkları zararları karşılamak bakımından daha elverişli ve basit olan bu esası kabul etmiştir.

Madde 14. — Mal bildirimini hakkındaki bu maddeyle yürürlükteki kanun hükümleri muhafaza edilmektedir. Memur statüsünü bütün olarak düzenliyen bir kanunda bu esasen tekrar edilmesinde fayda görülmemiştir.

Madde 15. — Kamu görevlerinin yürütülmesiyle ilgili olarak basın organlarıyla radyo ve televizyon kurumlarına bilgi ve demec vermeye kimlerin yetkili olduğunu belirtmek ve idarenin halkla ve kamu oyuyla münasebetlerinde insicamlı bir düzen sağlamak amacıyla bu madde konulmuştur. Bakanlar, başında buldukları bakanlık içinde, merkezde veya taşrada, kendilerinden başka kimlerin bu şekilde demec ve bilgi vereceğini kararlaştırabilecekleri gibi, illerde de valiler, kendi illerinde çalışan Devlet memurlarına aynı şekilde yetki devredebilecekler veya bilgi ve demeci doğrudan doğruya kendileri verebileceklerdir.

Maddenin ikinci fıkrası, sivil kişi niteliğinde olan Devlet memurlarının askerî hizmetlerle ilgili olarak bilgi ve demec vermelerini özel kanun hükümlerine tabi tutmaktadır.

Madde 16. — Madde, açıklamayı gerektirmeyecek kadar sarihtir. Devlet memurları, görevleri sona erdikten sonra bu mecburiyetlerini yerine getirmezlerse, tabii ki, haklarında umumi hükümler uygulanacaktır; çünkü, memurluk statüleri sona erdiğinden disiplin hükümlerini kendilerine uygulamak imkânı ortadan kalkmaktadır.

BÖLÜM : 3

Genel haklar

Madde 17. — Devlet memuru tek taraflı bir akitle istihdam olunmaktadır. Durumu statüdür; hizmet şartlarını Devlet tâyin ve tesbit eder. Bununla birlikte memur da, bu tâyin ve tesbit olunan hizmet şartlarının yürürlükte kaldıkları müddetçe, kendisi hakkında da aynen ve tamamen tatbikini istemek hakkına sahiptir. Bu hüküm memur hakkında keyfi tatbikatı önleyici bir niteliktedir. İlk bakışta, bu çok tabii hakkın kanun metninde ayrıca belirtilmiş olması bir tekrar gibi gözükebilir. Ancak, tıpkı «hak arama hürriyeti» nin ayrı bir maddeyle Anayasada (Madde 31) gösterilmesi gibi, Devlet memurunun bu tabii hakkını genel statüyle ilgili bir ana kanunda belirtmek, özellikle memur haklarının korunması için meslek kuruluşlarına doğru gidildiği bir devirde, faydalı sayılmıştır.

Madde 18. — Bu madde, Devlet memurluğunda güvenlik ve istikrarı sağlamak, memurlar hakkında kanun dışı keyfi işlemler yapılmasını önlemek amacıyla konulmuştur; hukuk Devleti anlayışının tabii bir sonucudur.

Madde 19. — Devlet memurunun Devlet için harcadığı uzun hizmet yıllarından sonra sahibolduğu emeklilik hakkı bu kanunla da tescil ve teyidolunmaktadır. Emeklilik Devlet memurluğunun temel haklarından olduğu için, bütün hakları belirten bu ana kanunda bundan da bahsetmek lüzumlu görülmüştür. 8 Haziran 1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ve aynı konudaki başka mevzuat, temel bir statüde esas olarak belirtilmesi gereken bu hakkı tâli şekilde düzenlemekte, hakkın uygulanmasını sağlamaktadır.

Madde 20. — Devlet memuruna istediği her zaman, bu kanunda gösterilen şart ve esaslara göre memurluktan çekilme (istifa) hakkını vermektedir. Madde, Anayasamızın kabul ettiği çalışma hürriyetininin tabii bir sonucudur. Bu hakkın böylece belirtilmesinden sonra, çekilme işleminin düzenlenmesi ve çekilmeyle ilgili çeşitli hükümler tasarının hizmet şartları ve şekilleriyle ilgili IV ncü kısmında ayrıca ele alınmaktadır.

Madde 21. — Bu madde 15 nci maddenin tabii bir sonucudur. Memur kendisine uygulanan eylem ve işlemlerden dolayı her türlü müracaat, şikâyet ve dâva açma yollarına başvurarak hakkını elde etme imkânını bulacaktır. Bütün vatandaşlara Anayasa ile tanınan müracaat ve şikâyet hakkının bu kanunda sarıh bir teyit ve tekrarı lüzumlu görülmüştür.

Madde 22. — Yeni bir hüküm getirmekte olan bu mdde, tasarının hazırlandığı sıralarda T. B. M. M. de görüşülmekte bulunan Devlet memurları meslek teşekkülleri kanunu tasarısının hükümlerine uygun olarak düşünülmüş ve memur sendikalarının faaliyet alanı da ikinci fıkra ile ifade olunmuştur. Meslek teşekkülleri, mesleklerinin ve üyelerinin hak ve menfaatlerini yetkili merciler önünde aramak bakımından başlıca vasıta olacaklar ve idarenin, hak ve menfaat konularında, memurlarla olan münasebetleri bu teşekküllerin aracılığı sayesinde açıklığa ve intizama kavuşmuş olacaktır.

Madde 23. — Devlet memurlarının izin haklarını belirten madde açıklamaya lüzum göstermeyecek kadar sarihtir. İzin hakkının düzenlenmesiyle ilgili teferruatlı maddeler, hizmet şartları ve şekilleriyle ilgili IV ncü kısmın 5 nci bölümünde yer almaktadır.

Madde 24. — Devlet memurlarının görevleri sırasında veya görevlerinden dolayı işledikleri suçlar bakımından halen yürürlükte bulunan sistemin devamı uygun görülmüş ve «Memurin Muhakemat». 1609 sayılı «Bâzı cürümlerden dolayı memurlar ve şerikleri hakkında Takip ve Muhakeme Usulüne dair Kanun», «Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu» gibi kanunlarda mevcudolan özellikler muhafaza olunmuştur.

Madde 25. — Madde, kamu hizmetlerini yürütürken bâzı kişilerin haksız ve kanunsuz mak-satlarına hizmet etmiyen Devlet memurlarına karşı bu kişiler tarafından garazan tertip ve isnadedilegemekte olan iftira ve hakaretlerden temiz ve dürüst Devlet memurlarını korumayı amaç tutmaktadır. Usulüne uygun bir surette yapılan soruşturma veya kovuşturmada böyle bir sonuca varıldığı takdirde, memur, hakaretçi veya iftiracı ile karşıkışıya bırakılmamakta, merkezde en büyük âmirin, illerde de valilerin Cumhuriyet savcılarında kamu dâvası açılmasını istemeleri esası kabul edilmektedir. Böylece yapılacak işlemlerde birçok iftiranın önlenebileceği umulmaktadır.

BÖLÜM : 4

Yasaklar

Madde 26. — Devlet memurlarına çekilme hakkı verilmiş olmakla beraber kamu hizmetlerini aksatacak surette birlikte çekilme yasaklanmıştır.

«Birlikte» ibaresine ilk bakışta açıklık verebilecekmiş gibi gözüken her hangi bir «kemi» ifadeden kaçınılmıştır. Buradaki kıstas, gayet tabii olarak, «birlikte çekilme» nin kamu hizmetlerini aksatacak bir şekil alıp almamasıdır.

Madde 27. — Grev yasağı hakkındadır ve kamu hizmetlerinin aksamamasını sağlamak için konmuştur. Anayasanın 47 nci maddesi grev hakkını «işçiler» e tanımakta ve «çalışanlar» ın ayrı bir kategorisini teşkil eden Devlet memurları için böyle bir haktan bahsetmemektedir. Madde, Anayasanın bu hükmüne ve Grev Kanununda açıkça belirtilen yasağa uygun olarak kaleme alınmıştır.

Madde 28. — Devlet memurlarının ticaretle veya kazanç getirici başka faaliyetlerle uğraşmaları hakkındaki hükmü, şimdiye kadar yerleşmiş içtihatlarla ve çeşitli çevrelerden alınan mütalâalara uygun olarak yeniden düzenlenmektedir. Kanunla yasaklanan faaliyetler dışında başka hangi faaliyetlerin de Devlet memurları için yasaklanabileceği her sınıfın kendi tüzüğüne bırakılmıştır. Bâzı Devlet memurluğu sınıfları için, maddede belirtilen genel kuralın dışında da bâzı yasakların konulması, o sınıfın özellikleri ve görülen işin mahiyeti dolayısıyla zorunlu olabilir. Ancak bu zorunluğun alanını, genişliğini ve şartlarını teferruatlı olarak kanunla düzenlemek imkânsızdır. Maddenin bu «ilâve yasaklar» la ilgili fıkrasını başka bir şekilde ifade etmek ve memurların kazanç getirici ne gibi faaliyetlerle uğraşabileceklerini

belirtmeyi sınıf tüzüklerine bırakmak mümkündür. Ancak, bu takdirde, hem faaliyetleri çok uzun bir şekilde saymak gerekecek, hem de disiplin hükümlerinin kolaylıkla uygulanabilmesi için ortaya sarıh «yasaklar» değil, ancak «müsaadeler» konulmuş olacaktır. Fıkrayla getirilen şekil, sınıf tüzüklerinde kanunla gösterilmiş yasaklar dışında ilâve «yasaklar» koymaya ve bunların ihlâli halinde disiplin hükümlerini uygulamaya imkân vermektedir.

Madde 29. — Anlamı açık bir disiplin maddesidir. İrtişa, irtikâp gibi hallerde, Devlet memurlarının Ceza Kanunundaki hükümlere tabi oldukları ve bunlara göre cezalandırılacakları tabiidir. Tasarının bu maddesi, görev dolayısıyla menfaat sağlamayı yalnız Ceza Kanunu hükümlerine bırakabilecek bir husus saymakla, idare içinde disiplin hükümlerinin uygulanabilmesi bakımından memur statüsüyle ilgili bir ana kanunda da bu yasağı belirtmek amacı gütmektedir.

Madde 30. — Bu madde de, yukarıki 29 ncu madde gibi, Ceza Kanununda aynı amacı sağlayacak hükümlerin bulunmasına rağmen, konuyu bir de memur hukuku açısından düzenlemek ve kurala bağlamak maksadiyle kaleme alınmıştır.

Madde 31. — Yukardaki iki maddeyle aynı mahiyette olan bu madde de, ceza hükümlerine ilâveten, memurların kamu görevlerinde lüzumlu görülebilecek bâzı gizlilik şartlarına uymalarını sağlayan bir disiplin hükmüdür. Gizli bilgilerin açıklanmasında zorunluluk olan hallerde, açıklama iznini verebilecek yetkililer de maddede gösterilmektedir. Sivil nitelikteki Devlet memurlarının askerî hizmetlerle ilgili bilgileri verebilmeleri yalnız bu yetkililerin iznine değil, ayrıca askerî makamların da yazılı iznine bağlanmıştır.

KISIM — II

Sınıflandırma

Madde 32. — Devletçe görülen kamu hizmetleri, bu hizmetleri yerine getirecek kimselerde aranması gereken yetişme ve meslek niteliklerine göre sınıflandırılacaktır. Bir hizmetin yeterlikle görülebilmesi için, her şeyden önce, o hizmeti görececek kimsenin hizmete uygun bir yetişme safhasından geçmesi gerekir. Bu yetişme, belirli bir dereceye kadar genel bir öğrenim görmüş olma şeklinde olabileceği gibi, gerekiyorsa, meslekî bir öğrenim şeklini alması ve hattâ, hizmete girdikten sonra, daha ileri bir «hizmet - içi eğitim» yoluyla bu yetişmenin sağlanması mümkündür. Her ne şekilde olursa olsun, muhakkak olan nokta, her hizmetin kendi niteliklerine uygun bir yetişme seviyesini gerekli kıldığıdır. Bu kanunla getirilen sınıflandırma kavramındaki temel esaslardan biri, Devlet kamu hizmetlerini kendileri için gerekli yetişme niteliklerine göre bir ayırma tabi tutmaktır. Ancak, ayırım, sadece ortak yetişme niteliklerine göre yapılmakla kalmıyacaktır. Önemli bir başka nokta da, bu ayırımı meslek niteliklerine dayandırmaktır. Her hizmet dalı, yalnız girişte belli yetişme şartlarını gerektirmek bakımından değil, fakat aynı zamanda çalışma şartları, ilerleme ve yükselme imkânları bakımından da özellikler göstermektedir. İşte Devlet kamu hizmetleri arasında yapılacak olan ayırım, aynı zamanda, «kariyer» adı verilen bu belli meslek niteliklerini de göz önünde tutarak yapılacaktır. Demek ki, sınıflandırma işlemi, hem birleşik yetişme niteliklerini, hem de birleşik meslek niteliklerini göz önünde bulundurarak yapılacaktır. Bu sınıflandırma sonunda ortaya çıkan «sınıf» kavramı, aslında, iki şeyi birden ifade etmektedir; «sınıf» deyince, ortak yetişme ve meslek nitelikleri gösteren bir Devlet hizmeti grupunu anlamak gerekeceği gibi, aynı zamanda bu hizmet grubunda çalışan Devlet memurlarının bütünü anlamak gerekecektir. Meselâ, tasarının 36 ncı maddesinde adı geçen «yönetici sınıf», Devlet memurluğu hizmetinin en yukarı kategorisini, yani temel idarî kararların alındığı, idarenin belli amaçlara doğru yöneltildiği, başlıca temel sorumlulukların toplandığı bir hizmetler topluluğunu ifade etmektedir. Aynı zamanda, tıpkı bu hizmetler gibi, bu hizmeti görenler de «yönetici sınıf»ı meydana getirmektedir. «Sınıflandırma» kısmının bu ilk maddesi, hizmetler ile hizmetleri görenler arasındaki yakın bağlantıyı belirtmek ve «sınıf» kavramının bu iki yönlü anlamını ortaya koymak amacıyla getirilmiştir. Tıpkı, «yönetici sınıf» ba-

kımından olduğu gibi, ortak yetişme ve meslek nitelikleri gösteren hekimlik, polislik, daktiloluk, kütüphanecilik, makina mühendisliği gibi hizmetler ayrı birer sınıf olarak kurulacak, bu hizmetleri görenler de aynı sınıflara mensup kimseler olarak, kurumlar içinde, ortak hizmet şartlarına tabi tutulacaklardır. Böylece, sınıflandırma, sadece, bütün hizmetler için o hizmetlerin en ehil kimseler tarafından görülmesini sağlamakla kalmamakta, bir de, aynı mahiyette hizmetleri görenlerin farklı hizmet şartlarına tabi tutulmalarını da önlemektedir.

Madde 33. — Bu madde ile, her kurumda çalıştırılan personelin tamamı için, görev yerleri belirlenerek kadro tesbiti zorunluluğu konulmaktadır. Bugünkü durumda, kurumlar için tesbit edilen kadrolar, hizmetin önemini, hizmet yerinin özelliklerini ve görülen işin Devlet bakımından taşıdığı önemi açıkça göstermiyen maaş suralamalarından ibaret kalmaktadır. Oysa, bu kanunla getirilen sistem, her kurum için tesbit edilecek kadroların, aynı zamanda bir nevi «norm kadrosu» olmasını sağlamaktadır. Böylece, her kurumda ne gibi hizmetlerin bulunduğunu ve bu hizmetleri göreceklerin ne kadar aylık alacaklarını anlamak kolayca mümkün olmaktadır. Meselâ, belli bir şehirdeki belli bir hastanenin kadroları o hastanedeki görevlerin özelliklerine göre tesbit edildikten sonra, bunların doldurulması suretiyle görevlendirilecek olanlar, kendi sınıfları içindeki derece durumları uygun olmak şartıyla, o kadronun aylığını alacaklardır. Başka bir deyimle, tasarının getirdiği sistem, kadro kavramını kişilerden ayırıp hizmetlere bağlamaktadır. Bu sisteme göre, meselâ Maliye Bakanlığı için 67 defterdar, yahut İçişleri Bakanlığı için 571 kaymakam kadrosu tesbit etmek yeterli sayılmıyacak, hizmetin önemine, Devlet için taşıdığı değere ve hizmet yerinin özelliklerine göre, Sivas Defterdarlığı için belli bir kadro, Tarsus Kaymakamlığı için de belirli bir kadro tesbit etmek gerekecektir. Bu kadrolar, ancak, kendi sınıfları içinde, kadroların gerektirdiği şartları taşıyanlar tarafından doldurulabilecektir. Madde, böylece, halen çok büyük karışıklıklar doğuran kadrolu ve kadrosuz atanma ve yer değiştirme usullerini önlemek, 5439 sayılı Kanunun getirdiği aykırılıkları ortadan kaldırmak amacını gütmektedir.

Madde 34. — Madde kurumlar için gerekli kadroların tesbitini üç yönlü bir birleşik çalışmaya bağlamaktadır. Bu tesbit işlemi, hem ilgili kurumun, hem Maliye Bakanlığının, hem de Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin yetkili temsilcilerinin birleşik kararıyla olacaktır. Böylece, ilgili kurumun ihtiyaçlarını, Devletin malî imkânlarını ve güdülen temel personel politikasının ilkelerini göz önünde tutmak mümkün olacak, kadrolar bakımından ortak bir tutum uygulanabilecektir.

Madde 35. — 3656 sayılı Kanuna bağlı cetvellerde, sözü geçen kanuna tabi kurumların aylıklı kadroları bir bütün olarak gösterilmiştir. Aradan geçen yıllar boyunca, 3656 sayılı Kanunun uğradığı değişiklikler, buna ek olarak çıkarılan maddeler ve yeni kurumlar için yapılan teşkilât kanunları yüzünden, aylıklı kadroların durumu son derece çarpışık ve izlenmesi güç bir hal almıştır. Bu madde ile genel ve katma bütçeli kurumlarda çalıştırılacak personel için yukarıdaki esaslara göre hazırlanmış tam kadroların, bir bütün halinde ve «Birleşik Kadro Kanunu» adıyla bir araya toplanması ön görülmektedir. Madde, bu Birleşik Kadro Kanununda nelerin gösterilmesi gerekeceğini teferruatıyla belirtmektedir. Bütün kurumlara ait kadroların birlikte yasama organına sevk edilmesi, idarenin donmuş personel kalıpları içinde iş görmek zorunluğundan kurtarılmasını ve kadroların değişen ihtiyaçlara göre ayarlanabilmesini sağlayacaktır.

Madde 36. — Madde, sınıfların kurulmasında da, kadroların tesbitinde olduğu gibi, üçlü bir iş birliğini öngörmektedir. Sınıfların özelliklerini belirtecek olan tüzükleri hazırlama görevi, esas itibariyle, Başbakanlık Devlet Personel Dairesine bırakılmıştır; ancak, Daire, bu görevini yerine getirirken, ilgili kurumların ve Maliye Bakanlığının görüşlerini almak zorundadır. Sınıf tüzükleri, Devlet Memurları Kanunundan sonra, Devlet memurluğu statüsünün en önemli dayanağı olacak ve her sınıfın özelliklerini gösteren teferruat ve bu kanunla düzenlenmesine imkân olmayan tâli hükümler bunlarda yer alacaktır.

Görüldüğü gibi, madde, Devlet memurluğu için tesbit edilecek bütün sınıfları teker teker saymamakta ve ancak bellibaşlı sınıflar bakımından yön gösterici bir ifade kullanmaktadır. Adlarıyla belirtilen sınıflar, sadece «Yönetici», «İraaci» sınıflar ile «Büro Sınıfı»dır. Sosyalleştirilmiş hekimlik

için gerekli sınıflar ile bilimsel, teknik, meslekî ve diğer sınıflar bakımından ne kesin bir ad, ne de kesin bir sayı belirtilmiştir; zira, Devlet memurluğundaki sınıfların, sınıf sayısı ve sınıf adı bakımından kesin olarak tesbiti, ancak sınıflandırma çalışmalarının sonuçlanması ile mümkün olacaktır.

Maddede adlarıyla belirtilen sınıflar Devlet memurluğuna eskiden beri mutadan belirli görevlerin yerine getirilmesi için kurulacak sınıflardır. Tasarı, bunların özelliklerini şimdiden belirtme yoluna gitmemiştir; özellikler, sınıf tüzükleriyle belirtilecektir. Ancak, bu safhada bile, tasarıda adı geçen sınıflar hakkında bâzı genel vasıfları belirtmek mümkündür. Büro sınıfında bulunan Devlet memurları, genellikle, karar sorumluluğu taşımayan büro hizmetlerini yürütmekle görevli olacaklar, bugün genellikle daire müdürlüğü ve şube şefliği kademelerinde bulunan ve görevleri itibarıyla hem yukarı kademelerde alınmış kararların icrasından, hem de bunlarla ilgili tâli kararların alınmasından sorumlu tutulan Devlet memurları da «İcraî sınıf» teşkil edecektir.

Tasarıyla getirilen «Yönetici sınıf» kavramı, Türk idaresinin büyük ihtiyaç duyduğu yeni bir anlayışı yerleştirmek amacıyla gütmektedir. Yönetici sınıf, modern Devlet idarelerinde, memurluğun ve idari faaliyetlerin bel kemiğini teşkil eden, önemli kararların alınması ve idari görevlerin en yukarı kademede yerine getirilmesi bakımından başta sorumluluğu taşıyan sınıftır. Müsteşar kademesinden genel müdür yardımcılıklarına kadar idari karar mevkilerinde bulunurlar, mülki idarede de kaymakamlık ve valilik mevkilerini işgal edenler bu sınıfın tabii unsurları olarak akla gelebilir. Yalnız, bu noktada, yönetici sınıfın aynı zamanda idari sorumluluk makamlarına eleman yetiştirici bir sınıf niteliği taşıdığı da belirtmek gerekir. Başka bir deyimle, gerekli nitelikleri taşıyan ve tüzükte belirtilecek eğitim şartlarının haiz olup giriş sınavında başarı kazanan kabiliyetli genç elemanların lüzumlu adaylık safhalarından geçmek şartıyla, doğrudan doğruya yönetici sınıfa girebilmeleri mümkün olacaktır. Böylece, genç yaşlardan itibaren önemli görevlerde faydalı olabilecek elemanların, bugün birçok hallerde görüldüğü gibi, kendilerinden en fazla faydalanılabilecek yıllarını büro hizmeti niteliğini taşıyan işlerde geçirmeleri önlenmiş olacaktır.

Yönetici sınıfı ile ilgili olarak bir noktayı daha belirtmek gerekir: Girişte belli eğitim şartlarının konuşmuş olması, bu sınıfın bir «Kast» niteliği taşıyan ve ancak çok mahdut bâzı eğitim kurumlarını bitirmiş olanlara açık tutulan bir idarecilik kategorisi sayılmasına yol açmamalıdır.

İcraî sınıfta veya bilimsel, teknik ve meslekî sınıflarda, Devlet hizmetindeki tecrübeleri ve idarecilik kabiliyetleri dolayısıyla, yöneticilik görevlerini yürütebilecek niteliğe erişmiş elemanların bulunması da mümkündür. Tasarı, tüzüklerde belirtilmiş şartları yerine getirmek kaydıyla, sınıftan sınıfa geçmeye imkân verdiği için, bu nitelikteki elemanların da, giriş sınavında başarı kazanarak yönetici sınıfa geçmeleri mümkündür. Böyle bir imkân, yalnız, yöneticilik kabiliyetleri ve ehliyetleri olup da başka sınıflarda bulunan elemanları «Yönetici sınıf» a kazandırmakla kalmıyacak, aynı zamanda Devlet memurluğu içinde sosyal bir genişlik sağlayarak, yüksek Devlet memurluğunun ancak belli okullardan yetişmiş ve belli çevrelerden gelmiş elemanlara münhasır kılınmasını önleyecektir.

Madde 37. — Belirli bir sınıf memurları tarafından görülecek hizmetler, görevdeki önem veya sorumluluk artışıyla ayarlı olarak derece derece yükselecektir. Bugün mevcut olan ve muntazam bir «kariyer» teşkil eden «teftiş» hizmetinde de, «müfettiş yardımcısı», «müfettiş», «başmüfettiş» ve «teftiş kurulu başkanı» şeklinde bir derecelendirme açıkça görülmektedir. Dikkat edilmesi gereken nokta, buradaki «derece» kavramının şimdiki sistemde kullanılan «barem derecesi» kavramından farklı olduğudur. Yeni teklif olunan «derece» kavramı, basit bir aylık basamağın değil, hizmet içindeki önem ve sorumluluğun artışı temsil etmektedir. Çok az sayıda derecesi olan hizmetler düşülmek mümkün olduğu gibi, bâzı hizmetlerde de bu sayının hayli artması gerekecektir. Derecelendirme, bütün Devlet hizmeti için aynı şekilde olmayacak, her sınıfın özelliklerine göre derece sayısı tesbit edilecektir. Derece yükselmeleriyle birlikte, aylıkların da yükselmesi tabiidir. Ancak, aşağıdaki maddede de görüleceği gibi, yeni sistemde aylık artışları yalnız derece yükselmelerine bağlı kalmamaktadır.

Madde 38. — Belirli bir sınıfın belirli bir derecesinde bulunanların aylıkları, bu derecede geçirdikleri hizmet süresine göre ve hizmet sırasında olumlu sicil almalarına bağlı olarak belirli adımlarla artacaktır. Bunların görevlerinde bir önem ve sorumluluk artışı bahis konusu değildir; kademe ilerlemesi, daha çok, kıdem unsurunu ön plâna alan bir ilerlemedir. Sınıfların derecelerinde kaç kademe bulunacağı ise, sınıf tüzükleriyle belirtilecektir.

Madde 39. — Kurumlar için ihdas edilecek olan kadroların muhakkak sınıflara göre tesbit edilmiş olması gerekecektir. Bu, sınıflandırma esasının tabii bir sonucu olmaktadır. Bütün Devlet memurları, ortak yetiştirme ve meslek niteliklerine göre sınıflara ayrılacaklarından, sınıf dışında bir memurluk kadrosunun bulunması imkânsızdır; dolayısıyla, kurumların çalıştıracakları Devlet memurlarının şu veya bu sınıfa mensup memurlar olmaları gerekecektir. Bâzi sınıfların «kurumlararası» nitelik taşımalarına, yani bu sınıflara mensup memurların çeşitli kurumlarda çalışmalarının mümkün bulunmasına karşılık, bâzi sınıfların «kurumsal sınıf» şeklinde kalması ve bunlara mensup memurların ancak belli bir kurum içinde çalışabilecek kimseler olması da mümkündür.

Madde 40. — Sınıf tüzüklerinde sınıflara girebilmek veya sınıf derecelerinde kalabilmek için gerekli sayılan yaş hadleri gösterilecektir. Genel olarak, memur olabilmek için 18 yaşını bitirmiş olmak şartı konmuştur. Ancak, bâzi sınıflar için bir meslek veya sanat okulunu bitirenlerden 18 yaşını tamamlamamış olanların da memur olabilmelerine imkân tanınmıştır. Bu gibi hallere, daha çok, öğretmen, ebe ve bahçıvanlık okulu gibi meslek veya sanat eğitimi veren öğretim kurumlarının mezunları arasında raslanmaktadır. Bunlar ortaöğretim derecesinde eğitim yapan kurumlar oldukları için, mezunlarının okulu bitirdikleri yaş ile bugünkü şartlar altında Devlet memuriyetine girebilmeleri için gerekli yaş arasında uzunca bir zaman farkı kalmakta, böylece ya insan gücünün israfına, ya da muvazaalı usullere başvurulmasına yol açılmaktadır. Maddedeki 15 yaş bitirme istisnası bu durumlar göz önünde bulundurularak konmuştur.

Sınıf tüzükleri, yalnız sınıfa girebilmek veya sınıf içinde kalabilmek için gerekli en az ve en çok yaş hadlerini göstermekle yetinmeyecek, ayrıca, sınıf içindeki dereceler bakımından da yaş hadleri tesbit edecektir. Böylece, belirli uzun süreler içinde bir dereceden başka dereceye yükselme başarısını gösteremeyenler, buldukları derece için gösterilen âzami yaşa gelince zorunlu olarak emekliye çıkarılacaklar ve bu suretle alt derecede yükselmeye lâyık olanlara imkân sağlanacaktır. Dikkat edilecek olursa tasarı emeklilik yaşı bakımından kesin bir rakam göstermemektedir. Bu sebeple, T. C. Emekli Sandığı Kanunundaki hükümlerle bir gelişme yoktur. T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri ile bu kanundaki hadler arasında gerekli ayarlamaların yapılması sınıf tüzüklerinin hazırlanması sırasında olacaktır.

Madde 41. — Genel olarak, Devlet memurluğu için ortaokul öğrenimi yapmış olmak şartı aranmaktadır. Fakat, bâzi hizmetler için, sınıf tüzüğünde belirtilmek şartıyla, ilkokulu bitirenlerin de Devlet memurluğuna alınabilmelerine imkân tanınmıştır. Özel bir yetiştirme tarzı ve uzmanlık isteyen bâzi hizmetler için, gerek sınıf, gerekse sınıf içindeki dereceler bakımından, gerekli görülen yüksek öğrenim şartlarını teferruatıyla belirtmek mümkün olacaktır.

Madde 42. — Gerekli görülen hallerde, temelli atanan memurların, ayrıca, sınıf tüzüklerinde belirtilecek bir yetiştirme ve deneme süresine tabi tutulmaları mümkündür. Bu yetiştirme ve deneme süresi, 54 nci maddede belirtilen adaylık süresinden farklıdır. Memur, artık temelli olarak atanmıştır; fakat özel uzmanlık isteyen bir hizmeti görebilmesi için belli bir yetiştirme devresi geçirmesi veya hizmeti gerçekten görüp göremeyeceğinin bir deneme devresiyle anlaşılması gerekebilecektir. Bu takdirde gerekli sürenin ne olacağını sınıf tüzüğü tesbit edecektir. Maddedeki 6 yıllık âzami had, özellikle tıp alanındaki bâzi uzmanlık dalları düşünülerek okunmuştur.

Madde 43. — Devlet memurlarına ödenecek aylıklar konusunda, tasarı yeni bir sistem getirmekte ve mevcut barem sisteminden tamamiyle ayrılmaktadır. Getirilen yeniliğin en önemli yönleri şunlardır :

- a) Aylığın tesbitinde esas, tekabül ettiği hizmetin Devlet için taşıdığı değerdir.
- b) Aylığın hesaplanmasında, ayrıca hizmetin memur bakımından taşıdığı risk ve memurlardan beklenen hizmet şartları da göz önünde bulundurulacaktır.

c) Aylık hesaplanırken, hizmetin başka hizmetlerle mukayesesi yapılacak ve hizmetlere tekabül eden aylıkların, hizmetlerdeki önem derecesine göre orantılı bir şekilde tesbiti sağlanacaktır. Ayrıca, sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi bakımından gerekli özel şartlar da göz önünde bulundurulacak ve bu hizmetler için verilecek aylıklar sosyalleştirme dâvasının başarıya ulaşmasını sağlayacak bir seviyede tutulacaktır. Bu dâvanın taşıdığı büyük önem, maddeye böyle özel bir hükmün konulmasında başlıca âmil olmuştur.

d) Yukardaki en önemli üç unsurun dikkate alınmasıyla tesbit edilen aylıklar, sınıf tüzüklerinde belirtilen dereceler ve kademeler karşısında gösterge rakamlarıyla ifade edilecektir. Göstergeler için, itibari olarak, 50 den 1 000 e kadar olan rakamlar olacaktır. Böylece, tasavvur edilebilecek en düşük aylıklı Devlet hizmeti ile yine tasavvur edilebilecek en yüksek aylıklı Devlet hizmeti arasındaki oranın 20 olması tasarıyla öngörülmektedir. Tabii, bu en düşük ve en yüksek aylıklı hizmetlerin pek nadir hallere inhisar edeceğini göz önünden uzak bulundurmamak gerekir. Fiili «ücret yelpazesi», yani Devlet memurlarının büyük çoğunluğu göz önünde tutulduğu takdirde, düşük ve yüksek aylıklar arasındaki oran aslında bu kadar büyük olmayacaktır; fakat, sınıf tüzüklerine elâstikiyet vermek bakımından bu çeşit bir genişlik tanınması uygun görülmüştür.

Aşağıdaki tablo, belli bir sınıf adı kullanmaksızın, farazi bir misal üzerinde, derece, kademe ve gösterge rakamlarının nasıl kullanılacağını göstermektedir. Aneak, bu farazi misale bakarak, sınıfların muhakkak 5 derece, derecelerın muhakkak 8 kademe olacağını düşünmemek ve göstergeleri de bunlara tekabül eden mutlak rakamlar olarak almamak gerekir. Misaldeki dereceler sadece numaralarla gösterilmiştir; aslında, sınıf tüzükleri dereceler için basit numaralar tesbit etmekle kalmıyacak, her birine tekabül eden memurluk unvanlarını da gösterecektir.

FARAZİ BİR GÖSTERGE TABLOSU ÖRNEĞİ

1. Derece	600	625	650	675	700	725	750	775
2. Derece	450	475	500	525	550	575	580	595
3. Derece	350	365	380	395	410	420	430	440
4. Derece	250	265	280	295	310	320	330	340
5. Derece	150	165	180	195	210	220	230	240
	İlk	2 neı	3 neü	4 neü	5 neı	6 neı	7 neı	8 neı
	kedeme	kedeme	kedeme	kedeme	kedeme	kedeme	kedeme	kedeme

Madde 44. — Tasarının 41 nei maddesinde verilen bu gibi bilgi bu maddede daha açık ve geniş ifade bulmakta ve sınıf tüzüklerinde belirtilecek olan en ileri yaş haddi, sınıf ve derecelerine göre, 45 - 70 yaş olarak tesbit edilmektedir.

Madde 45. — Bu madde, sınıflandırma sisteminin temel hükümlerinden biridir. Amaç, Devlet memurlarının belirli kamu hizmetlerindeki belirli kadrolarda, sınıfına ve sınıf içindeki derecesine uygun görevlerde çalıştırılmasını zorunlu kılmak ve böylece keyfi görevlendirmeleri önlemektir.

KISIM — III

Devlet memurluğuna alınma

BÖLÜM : 1

Usul

Madde 46. — Bu ve bundan sonraki maddeler, liyakat sisteminin en önemli unsurlarından biri olan «memurluğa alma» işlemlerini yeniden düzenlemekte ve liyakat sisteminin uygulanmasını Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin gözetimi altına almaktadır.

Devlet hizmetleri için memur alma işlemlerinin ilk safhası, bütün kurumların atama yapmak suretiyle doldurmak istedikleri boş kadroları, sınıf ve dereceleriyle birlikte, Başbakanlık Devlet Personel Dairesine bildirmeleriyle başlamaktadır. Bu bildirme altı ayda bir ve Başbakanlık Devlet Personel Dairesince tesbit edilecek tarihlerde olacaktır. Bildirmenin altı aylık devrelerle ve belli tarihlerde yapılmasındaki birinci saik, liyakat sistemini tam olarak uygulayabilmek endişesidir. En üstün nitelikte olanların seçilebilmesi, ancak belli zamanlarda ve belli aralıklarla yapılacak giriş sınavları sayesinde mümkün olabilir; yoksa ayrı ayrı zamanlarda ve müracaatlar oldukça açılacak sınavların tam bir fırsat eşitliği sağladığını ifade etmek güçtür. İkinci sebep, Devlet memurlarının kademe ilerlemelerini ve derece yükselmelerini belli tarihlerde yapma esasının uygulanmasını başlangıçtan itibaren kolaylaştırmaktır. Memurluğa girişler belli zamanlarda yapılmazsa, memurların kademe ilerlemelerinin ve derece yükselmelerini belli zamanlarda yapmak imkânı ortadan kalkacak, her memur için ayrı tarihlerde kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi yapmak gerekecektir. Bunun da liyakat sistemini zedeleyici bir yol olacağı aşkârdır; zira, liyakat sisteminde, kademe ilerlemelerini ve derece yükselmelerini aynı zamanda Devlet hizmetine girmiş memurlar arasından en liyakatli olanı bulup seçerek yapmak esastır.

Altı aylık süreler içinde boşalan kadroları, acele olarak, kurum içinden atamalar yapmak suretiyle doldurmak mümkündür. Bu madde, daha çok, Devlet memurluğuna ilk defa olarak alınacak elemanlara uygulanacaktır.

Madde 47. — Boş kadroların duyurulması hakkındadır. Bütün vatandaşların kamu hizmetine girebilme imkânını eşit olarak sağlayabilmek için duyurma işini de Başbakanlık Devlet Personel Dairesi üzerine almıştır. Duyurma, radyo, Resmî Gazete ve uygun görülecek başka araçlarla yapılacaktır.

BÖLÜM : 2

Şartlar

Madde 48. — Devlet memurluğuna alınacak olanlarda aranılacak genel ve özel şartları saymak suretiyle göstermektedir. Şartlar, açıklamaya lüzum bırakmayacak şekilde, teferruatlı olarak belirtilmiştir.

Madde 49. — Devlet memurluğuna girmek isteyenlerden genel ve özel şartları haiz bulunanların yarışma sınavına girmiş ve yarışma sınavını kazanmış olmak şartıyla Devlet memurluğuna alınabileceklerini göstermektedir.

Madde 50. — Yarışma sınavlarının tertip ve yürütülmesi Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin gözetimi ve denetimi altında sınav kurulları tarafından yapılacaktır.

Kanun tasarısında «Kurumlararası sınıflar» diye adlandırılan ve bütün kurumlarda bulunması bahis konusu olan müşterek sınıflara alınacak personelin yarışma sınavları Başbakanlık Devlet Personel Dairesi tarafından kurulacak sınav kurullarıca; tasarıda «Kurumsal sınıf» olarak adlandırılan ve yalnız bir kurum ait bulunan sınıflara alınacak personelin sınavları da o kurum tarafından kurulacak sınav kurullarıca yapılacaktır.

Madde 51. — Madde, liyakat sisteminin tabii bir sonucu olarak, başarı derecelerinin ilânında açıklık ilkesini getirmektedir. Başarı listeleri yalnız Resmî Gazete ile yayınlanmakla kalmıyacak, aynı zamanda ilgililere, yani sınavlara girenlere de bildirilecektir. Böylece, sınavların yapılış tarzı, sonuçları itibariyle, kamu oyu ve ilgili'ler önünde bir nevi açık denetime tabi tutulmuş olmaktadır.

Madde 52. — Kurumların memur ihtiyaçları, başarı listelerindeki sıraya göre, kurumlara atamalar yapmak suretiyle karşılanacaktır. Kurumlararası sınıflar bakımından, sınavda başarı gösterenlerin hangi kurumlara atanmalarını tesbit için adayların tercihlerini ve kurumların ihtiyaçlarını göz önünde tutan çeşitli usuller uygulamak mümkündür. Tasarıda bunların teferruatına girilmemiştir; ancak burada da, asıl olan başarı listesindeki sıradır.

Madde 53. — Devlet memurluğuna alınma ve varışma sınavlarıyla ilgili teferruatlı hükümleri düzenleyecek olan yönetmeliği hazırlama görevi Başbakanlık Devlet Personel Dairesine verilmiştir. Daire, Devletin personel politikasında en etkili ve merkezi kuruluş olması dolayısıyla, hem kurumların özelliklerine, hem de personel politikasının genel amaçlarına cevap verecek hükümleri koymak bakımından en elverişli durumda bulunmaktadır.

BÖLÜM : 3.

Adaylık

Madde 54. — Her memur, Devlet hizmetine temelli olarak atanmadan önce, en az altı ay ve en çok üç yıl aday olarak çalışacaktır. Adaylık süresinin uzunluğu, bu hadler arasında kalmak şartıyla, sınıf tüzüğünde belirtilecektir.

Madde 55. — Aday memurları, adaylıkları süresinde görevlerinin gerektirdiği bilgi ve tecrübeyi sağlıyan hizmet içi eğitime tabi tutulacaktır. Bu eğitimin teferruatı, yönetmeliklerle belirtilecektir.

Madde 56. — Adaylık süresi bitmeden de aday memurun memurluğuna son verilebileceği kabul edilmiş ve şartları maddede açıklanmıştır.

Madde 57. — Adaylık süresi sonunda yapılacak sınavla başarısızlıkları görülen adayların kurumlardaki değerlendirme kurullarının kararları ve atamaya yetkili âmirin onayı ile memurluklarına son verilecektir.

KISIM - IV.

Hizmet şartları ve şekilleri

BÖLÜM : 1.

Atanma

Madde 58. — Adaylık süresini başarı ile bitirmiş, yeterlik sınavı konulan hallerde bu sınavı vermiş, sınıf tüzüklerine göre değerlendirme kurullarınca başarıları belirtilmiş olanların temelli memur olarak atanmaları yapılacaktır.

Madde 59. — İstisnai Devlet memurlukları bu tasarı ile de muhafaza edilmiştir. Ancak tasarıda bu kadro çok daraltılmış ve bir taraftan zaruretlar kabul edilirken öte yandan zaruretların zorlanması yoluyla normal bir meslek sınıfının imtiyazlı statüye sokulmaması için dikkat gösterilmiştir. Bu memurluklara atama yapılırken tasarıdaki atanma, sınavlar, kademe ilerleme ve derece yükselmeleri gibi hükümlerle bağlı kalmıyacak, buna karşılık bu memurlar arasında kendi sınıflarından yükselerek gelmeyenlerin, memurluktan ayrılışlarında almakta oldukları aylıklar veya buldukları derece ve kademeler, kazanılmış hak sayılmıyacaktır; yalnızca bu görevlerde geçirdikleri süre emeklilik sürelerine eklenecektir. Bu hükümle kabul edilen statü genel görünüşü ile, atanmada kolaylık sağlamasına karşılık, garantisiz bir statüdür; çünkü, istisnai memurluk usulü, tasarıнын sistemi içinde teşvik edilecek bir usul olarak görülmemiştir.

Madde 60. — İstisnai Devlet memurluklarına hangi kaynaklardan nasıl atanma yapılacağını şekilleriyle anlatmaktadır.

Bu istisnai memurluklar iki grup altında mütalâa edilmiştir :

A) Kadro belirli bir sınıfın derecelerine aittir. Meselâ valiliklere kaymakamlık, vali yardımcılığı veya mülkiye müfettişliği v. s. derecelerinden yükselerek gelinebilir; ancak, valiliğe bu sınıfın alt derecelerinden yükselerek gelinebileceği gibi, sınıfın dışında kalan veya bu kanuna tabi olmamalarına rağmen 44 ve 48 nei maddelerdeki nitelikleri taşıyan kimselerin de vali olarak atanmaları mümkündür. Demek ki, valilik, «bir sınıfa dâhil istisnai mevki» sayılmalıdır.

B) Kadro, belirli bir sınıfın yükselme suretiyle varılacak bir derecesi olmayabilir: Bakanlık özel kalem müdürlükleri v. s. gibi. Bu grubun teminatı hemen hemen yok gibidir. Kuruma, atanmada yetki, kanunda gösterilen yaş ve en az öğrenim derecesine bağlı kalmak şartıyla çok geniş olarak verilmiştir. Bunu, hizmetin icapları zaruri kılmaktadır.

(A) Grupundaki istisnai memurluklara da üç yolla atanma yapılabilecektir :

1. Bir meslek sınıfının alt derecelerinden sınıf tüzüğüne göre yükselmeye hak kazananların liyakat esaslarına göre atanmaları; Valiliğe, elçiliğe o kurumun bu derecelerinin bir altından atanması hali buraya girmektedir. Yürürlükteki usulden tasarı burada ayrılmakta ve o sınıfın iki, üç, dört ve hattâ daha alt derecelerinden istisnai memurluklara atamayı kabul etmemektedir. Tasarı liyakat sistemine çok titiz olarak değer vermekte ve sınıfın üst derecelerine ancak liyakatli olarak diğer derecelerden geçmiş olanların gelebileceğini, daha aşağı derecelerden atamayı kabul halinde liyakatle üst derecelere gelmiş olan kariyer mensuplarının haklarını ihlâl edileceğini, liyakat prensibinin de bu suretle zedeleyeceğini kabul etmiştir.

2. İstisnai memurluğa o sınıfın alt derecelerinden değil, bu tasarı şümulüne giren başka sınıfların hangi derece ve kademesinden olursa olsun bütün personelinden atama yapılabilecektir.

3. Tasarının yaş ve en az öğrenim şartlarına bağlı kalmak şartı ile, Devlet memuru olsun olmasın kuruma her hangi bir kişiyi atama yetkisi verilmektedir.

(B) grupdakilerle (A) grubunun 2 nci ve 3 ncü bedlerinde yazılı istisnai memurların ayrılıklarındaki aylık durumları 163 ncü maddede gösterilmektedir.

Madde 61. — İstisnai memurluklara 67 nei maddenin (A) bendi 2 ve 3 paragrafları ile (B) bendine göre atananlar için, atama, sınavlar, kademe ilerleme ve derece yükselmesi hükümleri dışında, bu tasarının diğer bütün maddeleri dâhilinde hak ve sorumluluk hükümleri uygulanır.

Madde 62. — Devlet memurluğuna ilk defa veya yeniden atanmalarla yerleri değiştirilen memurların işe başlama zorunluğunda oldukları süreleri belirtmektedir.

Madde 63. — Yukarıdaki maddede yazılı 15 günlük sürede görevlerine başlamayanlara uygulanacak işlem duruma göre ikiye ayrılmıştır.

A) İlk atanma ise, memurun atanması iptal olunacak,

B) Yer değiştirme suretiyle atamada, memurun görevine son verilecektir.

Yer değiştirme süreleri devamınca memurun uğrayacağı engeller ve imkânsızlıklar belgelendirilebilir ve bu haller kendi kusurundan ileri gelmemiş ve kabul edilebilir neviden ise, memur yukarıdaki işleme uğramıyacak ve aylığını da alacaktır. Bu noktada da, memuru «maaşsız izinli» sayan yürürlükteki uygulamadan uzaklaşmıştır.

BÖLÜM : 2

Devlet memurluğunda ilerleme ve yükselmeler

Madde 64. — Kademedeki kademeğe geçişe «kademe ilerlemesi» denmiştir. 44 ncü maddede verilen farazi misaldeki tablonun incelenmesinden anlaşılacaktır ki sağa doğru ilerliyen kademelerde de aylık gösterge rakamları vardır.

Kademe ilerlemesi şartları şu şekilde tesbit edilmiştir.

A) Memurun o kademeğe en az bir yıl çalışmış olması,

B) O yıl içinde olumlu sicil alması,

C) Çalıştığı derecede daha ileri bir kademeden bulunması,

Verilen misalde 8 nci kademedeki ileri kademe olmadığına göre, memur diğer şartlara sahip olsa dahi, artık kendisi hakkında kademe ilerlemesi yapılamıyacaktır. Memur o derecenin emeklilik yaşına kadar aynı kademe aylığını almaya devam edecek veya üst dereceye geçebilmeye çalışacaktır.

Madde 65. — Kademe ilerlemeleri, memur atanmalarının topluca ve bir defada yapılmasına paralel olarak toplu olarak ve bir tek onayla yapılacaktır. Diğer kademelerde de bu beraberliğe riayet edilecektir. Bu şekil, ordu bünyesindeki uygulamaya bezeyen işlemler bakımından büyük kolaylık sağlamaktadır.

Madde 66. — Maddede geçen «atamaya yetkili âmir», Bakanlar Kurulu Kararnamesi veya müşterek kararnameyle yapılan atamalarda, teklif veya inha eden Bakan, öbür atamalarda ise, kanunla atamaya yetkili kılınan ve atama belgesinde imzası bulunan yahut atama belgesi kendi adına imzalanmış olan âmirdir.

Madde 67. — Derece yükselmesinin mutlak şartı, bir üst derece kadrosunda açılma (münhal) olmasıdır. Bu zorunluk yürürlükteki hükümlerle sağlanan iki veya üç üst derece aylığını alabilme imkânını ortadan kaldırmaktadır. Ancak 64 nci maddedeki kademe ilerlemesi daha dar alanda bu imkânı devam ettirmektedir.

Madde 68. — Bu madde kimlerin nasıl yükselebileceğini göstermektedir. Derece yükselmelerinden faydalanabilecek memurlar şu şartları yerine getirmiş olmalıdırlar.

A) Sınıf tüzüğüne göre, bir dereceden yukarıdaki dereceye yükselebilmek için bulunduğu derecede geçirmekle zorunlu olduğu hizmet süresini doldurmuş olmak. Farazi misalde bu süre (4) yıla uyan 4 kademe olarak kabul edilmiş görünmektedir. Şu halde, 3 nci kademedekiler üst derecede açılma olsa bile yükselemler; 4 nci ve daha ilerdeki kademelerdekilerin hepsi süre şartını doldurmuş olacaklardır.

B) Sicili yönünden üst dereceye yükselebileceği kurumun değerlendirme kurullarınca kabul ve tesbit edilmiş olmak.

Yukardaki şartları taşıyanlar sınıflarının tüzüklerinde gösterilen usullere tabi tutulacaktır.

Bunlardan aynı durumda olanlar, yeterlik ve yarışma sınavından geçirilebilecek veya sınıf tüzüğündeki şekle göre yarışma veya yeterlik seçmesine tabi tutulacaktır. Bu usullerle başarısı tesbit edilen alt derecedekiler açık kadroya derece yükselmesi suretiyle atanacaklardır.

Madde 69. — Tüzüklerinde sınav zorunluğu konulmuş sınıfların derece yükselmelerinde sınav sonuçlarının başarı sırasına göre açıklanması ve ilgililere duyurulması esası öngörülmüştür.

Madde 70. — İstisnai memurluklara atananların derece yükselmeleri ve kademe ilerlemeleri de atanmalarından önceki durumlarına göre değişik olacaktır.

A) Sınıfının bir alt derecesinden yükselmek suretiyle bu memurluklara atananların sınıflarının tüzüklerinde gösterildiği gibi kademe ilerlemelerine ve derece yükselmelerine devam ederler.

B) Başka yollardan gelenler için tek bir derece ve kademe tanınmıştır. Bunlara bu görevlerde buldukları sürece kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi hakkı tanınmamıştır. Bu düşünce, bu memuriyetlere gelenlere oldukça yüksek aylık verilmesi ve kendilerinin o kadroya hiçbir kayda tabi olmadan getirilmiş olmalarından ileri gelmektedir.

Madde 71. — Bir meslek sınıfından diğerine geçebilmek, her şeyden önce isteklinin girmek istediği sınıfın girmek istediği derecesi için o sınıfın tüzüğünde belirtilmiş yaş, öğrenim, yarışma sınavı veya yarışma seçmesi şartlarını taşıması ve kazanmış olması ile mümkün olacaktır. Bu kayıtlar, sınıfların içindekileri bir kariyer mensubu olarak yetiştirmek ve dışardan geleceklerin onlara göre avantajlı durumda olmalarını sağlamak için konulmaktadır.

Madde 72. — Tasarının 33 neü ve 34 neü maddelerinde kadroların hizmet yerleri ile birlikte tesbit edildiği izah edilmiştir. Bu itibarla, yeni tasarıya göre bir yerdeki Devlet memurunun başka bir hizmet yerine yer değiştirme suretiyle atanması yürürlükteki, uygulamadan çok farklıdır ve bu usul hayli zorlaştırılmıştır. Yer değiştirme suretiyle atamalar için tesbit edilen şartlar şöyle ifade olunabilir :

- A) Yer değiştirme dileğinde bulunabilmek için çalıştığı yerde en az iki yıl kalmış olmak ;
- B) İstenilen yerdeki kadro derecesinin aynı derecesinde bulunmak ;

Yukardaki iki şartı haiz olanlardan önce sağlık sebebi ile yer değiştirme mazeretiyle istiyenlere öncelik tanınacak, sağlık sebebi ile istiyen yoksa evlilik sebebine öncelik verilecek, ondan sonra da çocuk okutma mazeretine sıra gelecek ve bütün bu mazeret ve sebeplerden sonradır ki bu sebepler dışında istekli olanların yer değiştirme suretiyle atanması yapılacaktır. Hiçbir suretle istiyen yoksa o takdirde alt dereceden yükselme suretiyle atanma yapılacaktır.

33, 34 neü maddelerle birlikte bu maddenin de hedefi yurdun bâzı yerlerindeki hizmet kadrolarının boş bırakılmaması, kamu hizmetlerinin intizamla yürütülmesi ve uygulamadaki bâzı keyfiliklerin ortadan kaldırılmasıdır.

Dikkat edilmesi gereken bir nokta, bu hayli zorlaştırılmış yer değiştirme usulünün genel bir nitelik taşımadığı ve ancak sınıf tüzükleriyle belirtilecek olan sınıflarda uygulanacağıdır. Hangi sınıflardaki hizmetlerin bu çeşit zorlaştırılmış usullere elverişli olduğu, hangilerinde bu usulleri uygulamanın imkânsızlaşacağı ancak sınıf tüzüklerinin yapılması sırasında tesbit edilecek bir husustur. Bununla birlikte, valiler hakkında böyle bir zorlaştırılmış usulün uygulanmasına imkân olmayacağı ve Dışışleri Bakanlığı görevlileri bakımından da usulün bâzı özellikler taşıyacağı şimdiden aşikâr olduğu için, maddeye bu iki kategoriyle ilgili olarak açık istisna hükümleri konulmuştur.

Madde 73. — Eski deyimi ile becayişi «karşılıklı yer değiştirme» adı altında bu kanun tasarısı da kabul etmektedir. Ancak bu tasarının getirdiği şartlar içinde, karşılıklı yer değiştirmenin zorluğu meydandadır. Karşılıklı yer değiştirmenin birinci şartı isteklilerin her kisinin de aynı sınıf ve derecede olması ve kurumlardaki atamaya yetkili âmirlerin bu yer değiştirmeyi uygun bulmasıdır.

Madde 74. — Kurumlar arasında kendi istekleriyle yer değiştirmede memurlar, yine, «sınıf ve derecelerinden yukarı olmamak» kaydı ile bağlanmıştır. Bu suretle, yürürlükteki uygulamada olduğu gibi, imkân ve fırsat bulanların kurumlar arasında birçok üst dereceler olarak «görev turizmi» yapmaları önlenmiş olacaktır.

Ayrıca, bu usul, aslında Devlet denilen bütünün birer parçası olarak çalışmaları gereken kurumların, birbirlerinden personel çekmek ve yüksek derece vaatleriyle karşılıklı personel politikalarını bir nevi açık artırma haline getirmek şeklindeki eğilimlerini durduracaktır.

Madde 75. — Yukardaki madde 160 sayılı Devlet Personel Dairesi kurulmasına dair Kanunun 4 neü maddesinde sayılan ve Devletle ilgili olan kurumlardan genel ve katma bütçeli kurumlara geçmek isteyenlere de aynen uygulanır.

Madde 76. — Bu madde kurumların kendi memurlarını aynı derece ve kadroları içinde görev yerlerini kendiliğinden değiştirebileceğini, bu halde bunların eski aylıklarını aynen alacaklarını ifade etmektedir.

Madde 77. — Madde, milletlerarası münasebetlerdeki ve kuruluşlardaki son gelişmelere uygun bir çalışma serbestliği getirmekle birlikte, bunun Devlet hizmetlerini aksatmaması için şartları belirtmekte ve müsaade kararını Bakanlar Kuruluna bırakmaktadır. Bu imkândan faydanacak olanların ayrılış ve dönüşlerindeki statülerinin ne olacağı maddede teferruatıyla gösterilmiştir.

Madde 78. — Halen «bilgi ve görgülerini artırmak üzere» yabancı memleketlere gidenlere tanınan imkân bu maddeyle de tâyin edilmektedir. Buradaki müsaadenin ilgili kurumlarca verileceği âşikârdır.

Madde 79. — Yukardaki maddede yazılı hallerde memurların görevleriyle ilişkileri devam eder, bütün hakları saklıdır. Kademe ilerlemeleri yapılır. Bu hususta sicillerinin nasıl verileceğini ilgili kurum tâyin eder. Müsaade süresinin sonunda bu memurlar yer değiştirme suretiyle atanan memurlar gibi görevlerine başlamak zorundadırlar.

Maddenin ikinci fıkrası, bu zorunluğa uymayanlar veya dönüşte mecburi hizmetlerini tamamlamayan veya memurluktan çıkarılmış olanların mecburi hizmetlerinden eksik kalan orantılı miktarı iki kat olarak ödiyeceklerini belirtmektedir.

Madde 80. — Yukarıdaki iki maddenin uygulanmasını düzenleyecek bir tüzüğün çıkarılmasına da-
irdir.

Madde 81. — Devlet memurlarının muvazaflık hizmeti dışında, seferde silâh altına alınmaları veya hazarda talim ve manevra maksadı ile askerî hizmete alınmalarında askerlikte geçen sürece memurlukla ilgileri devam edecek ve izinli sayılacaklardır.

Madde 82. — 81 nci maddedeki sebeplerle silâh altına alınanların terhislerini müteakip kanunun 63 nci maddesinde yazılı 15 günlük süre içinde asıl görevlerine dönmeleri mecburiyeti konulmuştur. Bu gibilerin memurlukla ilgileri devam ettiğine göre bu mecburiyet hizmet şartının tabii bir neticesidir. Mecburiyete riayet etmeyenlerin görevlerine son verileceği de madde ile müeyyidelenmiş bulunmaktadır.

Madde 83. — Devlet memurlarından hangilerinin askerlik hizmetini yapmadan alınabileceği sınıflarının tüzüklerinde belirtilecektir. Bu şekilde belirtilen sınıflardaki memurların muvazaf askerî hizmette geçen süreleri terhislerinden sonra memuriyet sürelerine ilâve edilecek ve kademe ilerleme ve derece yükselmelerinde hesabedilecektir.

Bunun için şu şartlar öngörülmüştür:

A) Askerlikte geçen sürenin başarı ile bitirilmiş olduğu belgelendirilecektir. Bu belgenin hizmet gördüğü askerî kurumlardan alınması gerekmektedir.

B) Askere gitmek için ayrıldıkları kurumlara dönmeleri lâzımdır. Bu, memurların bir kariyer içinde yetişme ve ilerlemelerini sağlamak için konulmuş bulunmaktadır. Başka kuruma başvurmaları halinde bu maddeden faydalanamayacaklardır.

C) Kademe ilerlemelerinde süre tamamen ve derhal hesabedilecektir.

D) Derece yükseltilmesi gerekirken ise yukarıdaki şartlara ilâveten boş kadro bulunması ve sınıfının tüzüğünde öngörülmüşse sınavı da başarması lâzımdır.

Bu arada bâzı derecede bâzı sürelerin fiilen yapılması şart konulmuş olabilir. Staj, namzetlik v. s. gibi yetişme sürelerinin fiilen yapılması gerekli kılınan hallerde ilgilinin askerlikte geçen hizmet süresi, fiilen çalışması gereken sürede çalışarak ikmal etmesinden sonra, kademe ilerlemesi ve derece yükseltilmesinde dikkate alınabilecektir.

Madde 84. — Bu madde Devlet memurluğuna muvazaf askerlik hizmetini yaptıktan sonra gelenlerin bu hizmetlerinin ne surette kademelerine (kademe ilerleme ve derece yükseltilmelerine) sayılacağını açıklamaktadır. Bir önceki maddeye paralel olarak kadın ve özürli olup da askere gitmeyen erkek memurlarla askere gidip memurluğa atanmış erkek memurlar arasındaki kıdem dengesizliğini giderme gayesindedir.

Madde 85. — Madde, temelli memurlardan muvazaflık hizmeti dışında sair sebeplerle ve hallerde silâh altına alınanların kademe ilerleme ve derece yükseltilmelerini düzenlemektedir. Eşasen kanunun 81 nci maddesi ile izinli sayılan ve 183 nci madde ile aylıkları tam olarak ödenen bu memurların kademe ve derece yükseltilmelerinin de tanınması çok tabii ve zaruri bulunmaktadır. Madde bu zaruretini ifade eder.

Madde 86. — Memurluklara vekâlet suretiyle atanma da darlaştırılmış, şartlara ve usullere bağlanmıştır. Böylece her göreve, açık olduğu için muhakkak bir vekil atanmayacak ve herkes de vekil olamayacaktır. Vekil, kadrosunun sınıfından olacak, vekâlet edilecek kadronun üst derecesinden vekil atanmayacaktır.

Madde 87. — İkinci görev, yani ek görev konusunda tasarı son derece dar bir imkân tanımış ve yürürlükteki bütün ek görev sistemini, birkaç hal hariç, tamamiyle kaldırmıştır. Bütün hizmetleri bir kadroya bağlama esasından hareket eden yeni tasarı, ek görev sınıstımallerini tamamiyle bertaraf etmektedir.

Bu hale göre, ancak aşağıdaki maddede yazılı görevlere bu maddedeki şartlarla ikinci bir görev ataması yapılabilecektir.

Madde 88. — İkinci görev olarak aşağıdaki kadrolar doldurulabilecektir :

1. İl, ilçe ve bucaklardaki belediye tabiplikleri,
2. İl, ilçe ve bucaklardaki belediye veterinerlikleri,
3. İlçe ve bucak belediyelerinin teknik hizmet kadroları.

Tabiplik ve veterinerlikler il, ilçe veya bucaktaki tabip ve veterinerler tarafından ikinci görevle doldurulabilecek, teknik hizmet kadroları, ancak o yerde varsa genel veya katma bütçeli kurumların mühendis ve mimarları ile doldurulabilecektir. Daha açık anlamla, veteriner ve tabipler ilde iken ilçe, bucak ve köy belediyelerinden, yahut ilçede iken bucak veya köy belediyelerinden ikinci görev alabilecekleri halde fen işleri için bu görev mutlaka aynı yerde olmakla kayıtlanmıştır. Burada şehir ve kasaba imar plânları tatbikatının devamlı takip ve kontrolunun ancak aynı yerdeki kişilerle yürütülebileceği fikri âmil olmuştur.

Madde 89. — Eğitim davasının taşıdığı büyük önem ve memleket gerçekleri göz önünde bulundurulurken, öğretmen veya öğretim üyesi bulunmayan hallerde, yalnız öğretmen ve öğretim üyeleri arasından değil, bu kanuna tâbi olsun olmasın başka kurumlardaki görevlilere de ders görevi verilebilmesi öngörülmüştür. Maddede bahis konusu olan «Kurum görevlileri», ders görevi verilmesi gereken kurumdan başka kurumlardaki görevliler olabileceği gibi, aynı kuruma bağlı bulunan görevlilere de, normal görevlerine ilâveten, ders görevi verilebilir. Şimdiki «ek görev» uygulamalarından farklı bir mahiyet taşıyan «ders görevi» dolayısıyla yapılacak ödemelerin nasıl hesaplanacağı 176 nci maddede belirtilmektedir.

Maddede öğretim üyelerinden bahsedilmiş olması, gerek üniversite mensuplarından üniversite dışındaki öğretim kurumlarında faydalanmayı, gerekse Devlet görevinde bulunan elemanlardan üniversite öğretimi için istifade etmeyi mümkün kılmak istediğinden ileri gelmektedir. Üniversiteler, malî hükümler dışında bu kanun kapsamına girmemekle birlikte, Devlet kurumlarının üniversitelerle bu noktadaki ilişkilerini düzenlemek bakımından «öğretim üyesi» ibaresinin maddeye konması faydalı görülmüştür.

Madde 90. — Anlamı açık olan madde bugün türlü uygulamaları görülen görev yığılıklarını önlemek ve böylece hizmetlerin aksamamasını sağlamak amacını gütmektedir. Bir memurun kadrosundaki görevine, bütün gününü ve zamanını hesretmesi esas prensibolarak ele alınmıştır. Esasen kadrolar bir memurun bütün çalışma gücünü ve zamanını kapsıyacak şekilde düşünülerek ve ölçülerek ayarlanacaktır. Bu bakımdan bir memurun esas görevini bırakıp başka bir görevde çalışması hizmet prensipleri ve tasarının kurmak istediği sistemle asla bağdaşamayacaktır.

Madde 91. — Her hangi bir sebeple kadroları kaldırılan memurların durumu yürürlükteki uygulamadan farklı olarak düzenlenmiştir. Burada kabul edilen esaslar şunlardır:

- a) Açık aylığı tam aylıktır.
- b) Süre yeniden atanmaya kadardır.
- c) İlk açılan ve eski kadro derecesine eşit bir göreve öncelikle atama mecburidir.
- çç) Tekrar atanma eski kurumda veya başka bir kurumda olabilecektir.
- d) Atandıkları göreve 62 nci maddedeki şartlarla başlamayanlar çekilmiş sayılacaklardır.

Madde 92. — Devlet memurluğundan çekilenlerin tekrar memurluğa dönüşleri kabul edilmiştir. Bunlardan sınıflarının ayrıldıkları derecelerine dönmek isteyenler eski aylıklarına eşit derece ka demesine atanırlar. Bunların sınıflarının tüzüğünde gösterilen şartları (yaş, sağlık v. s. gibi) kaybetmemiş olmaları gerekeceği tabiidir.

Madde 93. — Emeklilerin de tekrar memuriyete alınmaları bâzı şartlarla kabul olunmuştur; ancak bunlar sınıfların tüzüklerindeki şartlarla birlikte 92 nci maddedeki usuller ve sınav şartı varsa sınavı da başarmak suretiyle atanabilecekler ve atanırlarsa emekli aylıkları kesilecektir.

BÖLÜM : 4

Memurluğun sona ermesi

Madde 9. — Çekilme işleminde takibedilmesi gereken yolları gösteren bir usul maddesidir. Kamu görevlerinin aksamaması için bâzı usuller tesbit edilmiş, ancak olağanüstü mazeretler bakımından gereken elâstikryet sağlanmıştır.

Madde 95. — Devir ve teslim için gerekli işlemin hizmetlerdeki özelliklere göre değişiklikler gösterileceği düşünülerek bunların tesbiti yönetmeliklere bırakılmıştır.

Madde 96. — Yukarıda olağanüstü mazeretler bakımından memurlara istisnalara karşılık, burada da kamuyu ilgilendiren olağanüstü durumlarda görevlerin aksamaması bakımından, çekilme için, mutlaka memurun yerine göreve atanan kimsenin gelip işe başlaması şart koşulmuştur.

Madde 97. — Yukarıdaki maddelerde yazılı şartlara uymadan Devlet memurluğundan çekilenlerin bu hareketlerinden ötürü malî ve cezai sorumlulukları saklı kalacak, ayrıca, bunlar, Kamu görevlerinin devamlılığını sağlama bakımından güvenilir unsurlar olmadıklarını belli etmiş buldukları için, kendileri bir daha Devlet memurluğuna alınmayacaklardır.

Madde 98. — Devlet memurluğunun sona ermesine yol açacak haller bu madde ile bir bütün halinde sayılmaktadır.

BÖLÜM : 5

Çalışma saatleri, izinler

Madde 99. — Devlet memurları için haftalık çalışma süresi genellikle 40 saat olarak tesbit edilmiştir. Ancak, bâzı sınıfların tüzükleriyle bu genel hükümden ayrılabilmek ve bu sürenin altında veya üstünde bir başka süre tesbit etmek mümkündür. Sınıflar için, tüzükleriyle haftalık çalışma süreleri tesbit edildikten sonra, kurum âmirlerinin gerekli göreceği hâllerde ve zamanlarda bu normal sürenin dışında da memur çalıştırılabilecektir; ancak, bu takdirde, memurlara, normal aylıklarına ilâveten, fazla çalışma ücreti verilmesi zorunludur.

Madde 100. — Tesbit edilen çalışma süresinin haftanın günlerine ve günlük çalışma sürelerine bölünme tarzı kanunla belirtilmemiş, bölgelerin ve hizmetlerin özelliklerini karşılayacak elâstik bir sisteme geçilmiştir.

Madde 101. — Bâzı kurumlarda günün 24 saatinde de devamlılık gösteren kamu hizmetleri vardır. Çalışma saatlerinin bu kurumlarda düzenlenmesi Devlet Personel Dairesinin muvafakati alındıktan sonra ilgili kurumlara yapılacaktır.

Madde 102. — Devlet memurlarının yıllık izinlerinde uygulanan usule göre değişiklik yapılmıştır. Böylece bir yılı doldurmayan aday veya memura yıllık izin hakkı verilmemiş; bir yılı doldurup 5 yıla kadar (5 yıl dâhil) hizmeti olanlara (Yirmi gün) 5 yıldan 10 yıla kadar (10 yıl dâhil) hizmeti olanlara (Otuz gün), on yıldan daha yukarı hizmeti olanlara (Kırk gün) yıllık izin hakkı verilmiştir; ancak bu sürelerle izinlerini geçirecekleri yerlere kadar gidip gelmeleri için gerekli yol süresi dâhil edilmiştir. Yürürlükteki usulde yol hesabının çeşitli tatbikatlara yol açması hattâ suiistimal edilmekte olması bu yeni usulü lüzumlu kılmıştır.

Madde 103. — Yıllık iznin kullanılmasında, hem Devlet memurlarının haklarını korumak, hem de hizmetin aksamamasını önliyecek usullere yer vermek amacı güdülmüştür. Bu bakımdan âmirlere önemli bir sorumluluk verilmiştir. Âmir, hizmetin gereklerine göre, yıllık izni geciktirebilecek ve iki yılın izinlerini uzun süreli bir tek izin halinde birleştirebilecektir. Ancak, bu takdirde, memurun daha önceki yıllarda kullanmamış olduğu izin hakları düşecek tir; öğretmenler özel kanunlarına göre, okulların yaz ve dinlenme tatilleri sırasında hayli uzun sürelerle izinli sayıldıklarından, kendilerine ayrıca yıllık izin hakkı tanınmasına lüzum görülmemiştir. Radyoaktif ışınlarla doğrudan doğruya ilgili işlerde çalışanlar, bu ışınların insan vücudu üzerindeki etkileri dolayısıyla ve tıbbi bir zorunluk gereğince, yıllık izinlerinden başka bir aylık ilâve izin hakkından faydalanacaklardır. Buradaki «âmir» deyi mi ile, hizmetin sevk ve idaresinden sorumlu olan âmir kastedilmektedir.

Madde 104. — Tasarıda mazeret izinleri iki grupta toplanmıştır :

a) Mazeretin oluşunda verilmesi zorunlu olan izinler. Bunlar, kadının doğum yapması, erkeğe karısının doğum yapması, evlenme, çocuklarının evlenmesi, ailede ana, baba, eş, çocuk ve kardeş ölümü hallerinde verilen izinlerdir. (A, B ve C). Verilecek izin süreleri de ayrı ayrı gösterilmiştir. Bu yeni bir görüştür ve bu çeşit izinler takdire bırakılmamıştır. Ancak «B» ve «C» bendindeki izinler, memurun isteği üzerine verilecektir.

b) İkinci grup mazeret izinleri A, B ve C bendleri dışında kalanlardır ve verilmeleri âmirlerin takdirine bırakılmıştır. Âzami süreleri, toplam olarak, 10 gündür. Vali ve kaymakamlara da bu yetki verilmiş ve İl İdaresi Kanunu ile vali ve kaymakamlara tanınan izin sürelerinde değişiklik olmuştur. İzin vermeye yetkili âmirler memura bu 10 günden sonra, yine ihtiyaçları için 10 gün daha izin veröbilecekler: ancak birinci 10 günden fazlası yıllık izinden düşülecektir.

Bu maddedeki mazeret izinlerinden memur adayları ve bir yıl hizmet süresini doldurmamış memurlar da faydalanacaklardır.

Madde 105. — Madde, hastalanan Devlet memurlarına verilecek izinleri ve sürelerini, yürürlükteki uygulamadan farklı bir surette düzenlenmektedir. Maddenin (ç) bendinde sayılan hastalık ve benzerleri halinde izin süresi hizmet süresi ile orantılı değildir. Daha ilk hizmet yılında bile bu benddeki hastalığa tutulan memur 18 aya kadar tedavi ve hastalık izni alabileceek, gerekirse bunu bir kat daha uzatabilecektir.

En uzun hastalık izni hakkını kullandıkları halde iyileşmeyen memurlar hakkında emeklilik hükümleri uygulanacaktır. Bu suretle emekli olanlar yeniden, iyileştiklerini sağlık kurulu raporu ile belirterek, görevlerine dönmek isterlerse eski sınıf ve derecelerine öncelikle atanacaklardır.

Görevleri sırasında veya görevlerinden dolayı hastalananlar veya bir kazaya uğriyanlar için izinde süre kaydı yoktur; iyileşinceye kadar izinli sayılırlar.

Madde 106. — Anlamı açıktır.

Madde 107. — Sağlık raporlarının hangi hallerde, kimler tarafından ve nasıl verileceği Başbakanlık Devlet Personel Dairesince düzenlenecek bir yönetmelikte belirtilecektir. Konuyla ilgili aşikâr olan bâzı bakanlıklar yanında, Dışişleri Bakanlığının da mütalâasının alınması, dış memleketlerdeki özelliklerin yönetmeliğin yapılışı sırasında göz önünde tutulmasını sağlamak içindir.

Madde 108. — Aile mensuplarıyla ilgili sağlık sebepleri dolayısıyla Devlet memurlarına üç aya kadar aylıksız izin verilebilmesini öngören bu yeni hüküm, sosyal Devlet anlayışının ve idarede insani ölçülerin hâkim olması esasının bir sonucu olarak tasarıya konulmuştur. Çok güzel şartlar altında bu imkândan faydalanan memurun, aylık, ilerleme, yükselme ve başka özlük haklarından vazgeçmesi gerekecektir.

Maddenin ikinci ve üçüncü fıkrası, memurları insani sebeplerle tanınmış olan bu imkânların kötüye kullanılmasını önliyecek ağır bir müeyyideyi de beraberinde getirmektedir.

Siciller

Madde 109. — Her kurumda, orada çalışan bütün Devlet memurlarını gösterir bir «memur kütüğü» bulunacaktır. Ayrıca, her memurun bir numarası, memur cüzdanı ve özlük dosyası olacaktır.

Madde 110. — Madde, «özlük dosyası» dan ayrı olarak tutulacak olan «sicil dosyası» na nelerin konulacağını belirtmektedir.

Madde 111. — Sicil ve özlük dosyalarının önemini bu madde ile ayrıca belirtmek lüzumlu görülmüştür.

Madde 112. — Sicil raporlarını vermeye yetki i âmirlerin kimler olacağı, kurumlardaki hizmetlerin özelliklerine göre değişebilecektir; bu sebeptendir ki, bunların tesbiti kurumlarca hazırlanacak yönetmeliklere bırakılmış ve genel bir kuralın belirtilmesinden kaçınılmıştır.

Madde 113. — Anlamı açıktır.

Madde 114. — Anlamı açıktır.

Madde 115. — Anlamı açıktır.

Madde 116. — Bu madde, Devlet memurluğun laki sicil işlerine yeni bir kuruluş getirmektedir. Ashında, daha belirli ve genel olarak getirilen bu sistem, benzeri usullerle bugün de bazı kurumlarda uygulanmaktadır. Buna göre, her kurumun merkez kuruluşunda bir, ilerdeki kuruluşlarında da birer «Değerlendirme Kurulu» meydana getirilmektedir. Bu kurullar, sicil âmirleri tarafından düzenlenmiş bulunan sicil raporlarını, memurların özlük ve sicil dosyalarını inceleyecekler inceleme sonunda memurların ehliyet ve liyakatlerini dört derece üzerinden değerlendireceklerdir.

Madde 117. — Yetersizlikleri tesbit edilen memurların yetkili âmir tarafından gizli bir yazı ile uyarılmaları, hem memurlara bir itiraz imkânı vermek, hem de görevlilerin kendi kendilerini düzeltmelerini sağlamak bakımından lüzumlu görülmüştür.

Madde 118. — Yukardaki maddede belirtilen uyarılma, Devlet memuru için bir itiraz hakkı doğurmaktadır. Bu madde, itiraz hakkının kullanılış tarzını ve süresini belirtmektedir. Tabii, bütün idari kararlar için olduğu gibi, itiraz üzerine verilen karar hakkında da idari kaza yolu açıktır.

Madde 119. — Anlamı açıktır.

Madde 120. — İki defa üst üste olumsuz sicil almış memurların durumları, kurumun merkez değerlendirme kuruluna intikal ettirilecek ve bu kurulun memur hakkında memurluğa devam edip etmeme kararı vermesi istenecektir. Verilecek karara göre kesin işlem kurumlarca yapılacaktır.

Madde 121. — Sicillerle ilgili teferruatın tesbiti tüzüğe bırakılmıştır. Bu tüzüğün, Başbakanlık Devlet Personel Dairesi tarafından hazırlanıp Bakanlar Kuruluna sevk edileceği tabiidir.

Madde 122. — Görevlerinde olağanüstü gayret ve çalışma gösteren Devlet memurlarının «Takdirname» ile teşvik edilmelerine önem verilmiştir. Bu takdirname sicile geçecek ve memurun yükselmesinde, tabiatıyla, rol oynayacaktır. Takdirname verme yetkisi atamaya yetkili âmirlere, valilere ve kaymakamlara tanınmıştır.

Madde 123. — Madde, Devlet memurlarına maddi mükâfat verilebilecek halleri genel olarak saymakla birlikte, bu konunun teferruatıyla düzenlenmesini tüzüğe bırakmaktadır. Tüzüğün hazırlanmasında, yakın ilgisi dolayısıyla, Maliye Bakanlığına da görev verilmiştir.

Disiplin

Madde 124. — Tasarı, bu ve bundan sonraki maddeleriyle, disiplin konusunda şimdikinden farklı bir sistem getirmektedir. Yürürlükteki Memurin Kanunu, disiplin cezalarını gerektiren eylemleri

sıralamak ve bunlara birer ceza tâyin etmek suretiyle bu alanda karar vermeye yetkili mercileri gayet dar bir çerçeveye içinde kalmaya mahkûm etmektedir. Tasarı, bu sistemi terk etmektedir. Tasarıda sadece disiplin cezalarının neveleri sıralanmış ve «Durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre» bunlardan en uygun görülenin verilmesi esası kabul edilmiştir.

Halen Fransa, Almanya, Belçika ve İsviçre gibi memleketlerde uygulanmakta olan bu disiplin sistemini Fransa'nın tanınmış idare hukuku otoritelerinden Profesör Waline, İdare Hukuku kitabında Fransız disiplin sistemini izah ederken şöyle demektedir : «Kanun, disiplin cezalarını gerektiren disiplin hatalarının her birini Ceza Kanununun yaptığı gibi tarif ve tavsif etmemiştir. Disiplin işlerinde önceden düzenlenmiş bir suç listesi yoktur. «Nullum erimen sine lege» (Fiilin işlenmesinden önce unsurları kanunla tâyin edilmiş olmıyan bir fiil suç sayılmaz) kuralı burada uygulanmaz. Disiplin hukuku böyle bir kural tanımamaktadır. Disiplin hukukunda suç olarak tarif ve tavsif edilmiş bir hal yoktur. Her olayda disiplin cezasını gerektiren bir hata olup olmadığı içtihatlarla takdir olunur.

İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı (OECD) nın Türkiye'ye personel işleri için başmüşavir olarak gönderdiği uzman Roger Grégoire da, «La Fonction publique» adlı eserinde şöyle diyor : «Disiplin cezaları, Ceza Kanununun koyduğu cezalardan farklıdır. Disiplin cezaları sırf kamu hizmetinin iyi görülmesini sağlamayı hedef tutmaktadır. Ceza Kanununun amacı ise, kamu düzenini korumak ve toplumu savunmak esasına dayanır. Ceza hukukuna göre ancak kanun metinlerinde açıkça tarif ve tavsif edilmiş fiiller cezalandırılabilir. Disiplin konusunda ise, aksine, kusur kavramı, idari yargıcın denetimi altında, hiyerarşik kudrete sahibolan âmirin takdirine terk edilmiştir. Bu disiplin ve ceza kovuşturulması tamamiyle birbirinden ayrıdır. Ceza mahkemeleri huzurunda beraet eden bir memur disiplin cezasına çarptırılabilir.»

Gerçekten, ceza hukuku ile disiplin hukuku arasında tam bir paralellik kurmak doğru değildir. Bunların ikisi arasındaki önemli bir ayrılık gözden uzak tutulmamalıdır. Ceza hukukunda bahis konusu edilen ceza, toplum düzenini bozan, bu düzene aykırı olan hareketlere ve davranışlara uygulanmaktadır; bu cezanın sonucu da ceza görenin temel hürriyetleri ve hakları üzerinde etki göstermesidir. Bu sebeptendir ki, ceza hukukunda suçların ve cezaların kanunla gösterilmesi şarttır. Disiplin cezalarında ise, bahis konusu olan, toplum düzenine aykırı davranışlar değil, belli bir kurum düzenine, daha doğrusu Devlet memurları için meydana getirilmiş olan çalışma düzenine aykırı davranışlar cezaların sonuçları da, ilgililerin temel hak ve hürriyetleri üzerinde değil, çalıştıkları kurumla bunlar arasındaki münasebetlerde kendisini gösterir. Ceza hukukunda hapis, para cezası, v. s. bahis konusu olduğu halde, burada uyarma, durdurma ve nihayet memurluktan çıkarma gibi hizmet münasebetleri bahis konusudur. Bu sebeplerle, disiplin hukukunun muhakkak düzenlenmesi gibi bir zorunluluk yoktur. Nitekim, Türkiye'de meselâ belediye memur ve müstahdemleri hakkındaki disiplin cezaları «Belediye Memur ve Müstahdemleri hakkındaki Tüzük» te gösterilmiştir. Fakat, Devlet memurları hakkındaki yeni tasarı, Devlet memurlarının hukuki statülerini, eskiden olduğu gibi, kanunla düzenlemek yoluna gittiği için disiplin hukukunu genel hukukî statünün tabii bir parçası sayarak, bu alanı da kanunla düzenlemeye çalışmıştır. Bunu, bütün disiplin işlerinin mutlaka kanunla düzenlenmesi gerekeceği şeklinde bir «Peşin kabul» saymamak gerekir. Kanunla belirtilmiş genel esaslar ve usuller içinde kalmak şartıyla, kamu görevinin gerektirdiği yerlerde ve şekillerde «Tâli disiplin düzenlenir» kurmak ve bu alanı, kanun çerçevesinde, idari metinlerle düzenlemek mümkündür.

Tasariyle teklif olunan şekil, hem bu idari düzenlemeye, hem de kamu görevini gereklerine göre takdir hakkının kullanılmasına imkân bırakacak bir çözümdür. Disiplin hukuku kanaliyle esaslı farkları yukarıda belirtilen ceza hukuku alanında bile yargı makamına bırakılmış bir takdir hakkının bulunduğu unutulmamalıdır. Disiplin konusunda bütün disiplin aykırılıklarının tam teferuatıyla gösterilmesi ve bunların karşısına her zaman ve her kurum için belirli bir cezanın konması imkânsızdır. Disiplin aykırılıklarının ve müeyyidelerinin genel çizgilerini belirtmek mümkün ve bir bakıma lüzumludur. Nitekim, Türkiye'de de bazı mevzuatla bu yol tutulmuştur. Me-

selâ, Üniversiteler Kanununun 46 nci maddesi bu şekil bir çözüm getirmektedir. Gerçekten disiplin şartlarının ve düzeninin kurumdan kuruma ve hizmetten hizmete değişmesi tabiidir.

Tasarı, disiplin cezalarını ve usullerini teferuatıyla göstermekte, hangi disiplin aykırılıklarında bunların uygulanacağı noktasında idareye takdir hakkı tanımakta, fakat bu «serbestliği», «keyfilik» şeklinde almamaktadır. Her şeyden önce, Disiplin Bölümünün ilk maddesi, disiplin cezalarının ancak «Kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacıyla kanunların ve tüzüklerin Devlet memuru olarak yapılmasını emrettiği ödevleri yerine getirmiyenlere, uyuşmasını zorunlu kıldığı hususları yapmayanlara, yasakladığı işleri yapanlara» uygulanacağını belirtmektedir. Devlet memurlarının, kamu hizmetleri bakımından ne gibi yasaklar, sorumluluklar ve ödevler altında buldukları ise, tasarının başka maddeleriyle teferuatlı bir şekilde düzenlenmiştir. Bu bakımdan, disiplin cezalarının belirtildiği, fakat disiplin aykırılıklarının ortaya konmadığı şekilde ileri sürülebilecek bir itiraz hakkı sayılamaz. Memurun Kanunundaki eski sistemle aradaki fark şuradadır: Disiplin aykırılıkları (Kanunun bütünü içinde) yine gösterilmiş, disiplin cezaları yine belirtilmiştir; ancak, bunlar arasında mutlak bir «tekabül», illiyet bağı kurulmamıştır. Özellikle önemli ve âcil işlerin başında bulunan âmirler tarafından, eski disiplin rejimi hakkında ileri sürülen tenkidlerin büyük bir kısmı da zaten bu nokta üzerinde toplanmaktadır. Bu tekabülün kurumun ve hizmetin özelliklerine göre esaslı farklar göstermesi tabiidir. Gereken hallerde, tekabülün kurulmasını âmirlerin ve disiplin kurullarının takdirine bırakmayıp kurumların ve hizmetlerin özelliklerine dayanılarak yapılmış idari metinlerle, meselâ «Disiplin yönetmelikleri» ile düzenlemek mümkündür.

Öte yandan, tasarının disiplin usulleri hakkındaki hükümleri gözden geçirilecek olursa görülür ki, cezaların ağırlık derecesine göre, keyfilik ihtimallerini son derece azaltan kademeli bir yetki düzeni kurulmuştur. Ayrıca, Anayasa hükmü olarak, disiplin kararlarının da yargısal denetime tabi tutuldukları hatırlanmalıdır. Bu sebeplerle, tasarının getirdiği şekil, hem kayfilik ihtimallerini önliyen, hem de idari faaliyetlerin gereklerini göz önünde tutan bir çözümdür.

Madde metninde dikkat edilmesi gereken bir başka nokta da, memura düşen ödevlerin yerine getirilmemesinde «yurt içinde ve dışında» ibaresinin kullanılmış olmasıdır. 9 ncu (mükerrer) madde ile birlikte mütalâa edilmesi gereken bu hüküm, yurt dışında bulunan Devlet memurlarının davranışlarında kendilerini disiplin hükümleriyle bağlı hissetmelerini sağlamak amacıyla konulmuştur.

Madde 125. — Disiplin cezaları sayılmakta ve tatil edilmektedir. Tasarıda memurun aylığından para cezası kesme esası kabul edilmemiş, aylık, yalnız memura değil bütün ailesinin geçim kaynağı olması itibarıyla memura verilecek bu ceza ile başka kişilerin de cezalandırılması uygun bulunmamıştır.

Buna karşılık memurun ileride alabileceği kademe maaşını geciktirmektedir. Bu cezalardan kısa süreli 6 ay durdurmadır. Bu cezayı alan memur kademesinin, ilerleme zamanında olsa, hattâ derece yükselmesine hak kazanılmış bulursa bile, eski aylığını almaya devam edecek, ilerlemesi ve belki de yükselmesi gecikecektir.

Uzun süreli durdurma nitelik ve sonuçları itibarıyla aynıdır, yalnız süresi 12 ay, 18 ay ve 24 ay (iki yıl) olabilecektir.

Geçici olarak görevden çıkarmada, memur görevindeki başka hak ve yükümlülükleri saklı kalmak üzere aylıksız olarak görevinden uzaklaştırılacaktır. Bir aydan altı aya kadar devam edecektir.

En ağır ceza Devlet memurluğundan çıkarmadır. Sonucu bir daha Devlet memurluğuna alınmamaktadır.

Madde 126. — Yukarıdaki maddede sayılan disiplin cezalarının hangi âmirler veya kurullar tarafından verileceğini saymaktadır. Buna göre:

Uyarma ve kınama cezalarını, atamaya yetkili âmirler ve bütün sicil âmirleri,

Kısa süreli durdurma cezasını atamaya yetkili âmirler,

Uzun süreli durdurma ve geçici olarak görevden çıkarma cezalarını, atamaya yetkili âmirler, (Kurumun yetkili disiplin kurulunun mütalâasını almak suretiyle),

Devlet memurluğundan çıkarma cezasını ise Kurunun yüksek disiplin kurulu verebilecektir. Bu kurula başka ceza verme yetkisi tanınmamış, yalnız Devlet memurluğundan çıkarma isteğiyle gelen dosya hakkında o yolda karar vermek veya reddetmek yetkisi tanınmıştır. Ret kararı halinde atamaya yetkili âmir başka bir disiplin cezası verebilecektir. Ancak uzun süreli durdurma veya geçici olarak görevden çıkarma cezası verebilmek için de yetkili disiplin kurulunun mütalâasını alacaktır.

Madde 127. — Yukarıda, disiplin cezası verme için disiplin kurulundan mütalâa almanın zorunlu kılındığı hallerde, yetkili âmirin bu mütalâa ile bağlı olmadığı maddede açıkça belirtilmiştir. İtiraz halinde, bu istisari mütalâanın memur lehine müspet bir dayanak değeri taşıyacağı tabiidir.

Madde 128. — «Uzun süreli durdurma» veya «Geçici olarak görevden çıkarma» cezaları isteği ile yetkili disiplin kuruluna verilen dosya üzerinde, bu kurul onbeş günde karar verecektir. «Devlet memurluğundan çıkarma» isteği ile yüksek disiplin kuruluna verilen dosya üzerinde de, bu kurul ya sonuca veya soruşturmanın genişletilmesine dair kararını 15 gün içinde verecektir. Soruşturmanın genişletilmesi halinde karar süresi iki ayla sınırlandırılmıştır.

Madde 129. — Madde, yüksek disiplin kurulunun memurlar hakkında «Devlet memurluğundan çıkarma» cezası vermeden önce yapacağı incelemeleri ve sahibolduğu yetkileri göstermekte, buna karşılık cezalandırılması istenen memura tanınan haklar da ayrıca belirtilmektedir. Bunlar da memurlar için ilk defa tanınan haklar ve yeniliklerdir.

Madde 130. — Anlamı açıktır.

Madde 131. — Memurun suçu veya kusuru hakkında ceza mahkemelerinde kovuşturmanın mevcudiyeti disiplin kovuşturmasını geciktirmez, ayrıca mahkemece cezalandırılmış olması veya olmaması da disiplin cezası verilmesine engel teşkil etmez; çünkü yukarıda belirtildiği gibi arada temel mahiyet farkı vardır.

Madde 132. — Uyarma ve kınama cezaları, verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder ve uygulanır. Kesinleşmeleri beklenmez. Ancak itirazlar üzerine kararın iptali halinde, ceza da tabiatıyla, sicilden silinir.

Madde 133. — Yeni bir hükümdür. Cezalanan memur, kanunda belirtilen süre içerisinde yeni bir ceza almamış ve davranışlarını düzeltmiş ise verilen cezaların sicilden silinmesini isteyebilecektir. Bu isteğin kabulü bakımından gerekli usul maddede gösterilmiş ve sonunda memurun sicilindeki disiplin bölümünün yeniden düzenlenmesi esası konulmuştur.

Madde 134. — Disiplin kurullarının kademelerini göstermektedir. İlçelerde disiplin kuruluna lüzum görülmemiştir.

Madde 135. — Verilen disiplin cezalarına karşı memurların itiraz mercileri sayılmıştır. Memura, cezaları veren âmirlere göre derece derece başka âmirlerin incelemesini isteme hakkı verilmiş, ve en nihayet Danıştaya müracaat imkânı belirtilmiştir.

Madde 136. — İtiraz süreleri ikiye ayrılmıştır: a) Üst âmirlere yapılan itirazlar 10 gün kabul edilmiş, b) Atamaya yetkili âmir veya yüksek disiplin kurulunun verdiği cezalara itirazın Danıştayda incelenmesi gerektiğine göre bu itirazın Danıştay Kanunundaki süre içinde yapılması mecburiyeti konulmuştur.

Madde 137. — Devlet memurlarından görevleri başında kalmalarında sakınca görülenlerin görevlerinden uzaklaştırılmaları hakkında yürürlükteki mevzuatın çeşitliliği, dağınıklığı bu madde ile giderilmiş ve hükümler tek bir sisteme bağlanmıştır. Böylece Memurun Kanunu, Memurin Muhakemat Kanunu, İl İdaresi Kanunu, 1609 sayılı Kanun, memurların bağlı buldukları kurum emrine alınma suretiyle görevlerinden uzaklaştırılmaları hakkındaki 6435 sayılı Kanun ve çeşitli teşkilât kanunlarında bu hususa dair konan hükümlerin bu madde ile ifadesi mümkün olmuştur. Ayrıca «Bakanlık emrine alınma», «açığa çıkarma» v.s. usulleri de lüzumsuz bulunmuştur. Sistem basit ve uygulanması kolay olduğu kadar, sosyal adalete de uygundur.

Madde 138. — Hangi âmirlerin görevden uzaklaştırmaya yetkili oldukları sayılmaktadır. Kaymakamlar için İl İdaresi Kanunundaki yetki hududu aynen kabul edilmiştir.

Madde 139. — Görevden uzaklaştırılan memur için bir teminat maddesidir; anlamı açıktır : Usulsüz uygulayan âmirler hakkında yapılacak işlemleri belirtir.

Madde 140. — Umumi ceza hükümlerine göre haklarında mahkûmelerce kovuşturma açılan memurlar da lüzumlu görülürse 138 nci maddedeki yetkililer tarafından görevlerinden uzaklaştırılabilecektir.

Madde 141. — Bu madde Anayasanın 30 ncu maddesinin son fıkrasının kabul ettiği yepyeni bir sosyal düşüncenin ifadesidir. Memurun, görevinden uzaklaştırılmakla, kesin olarak Devlet memurluğundan çıkarılacağı veya Devlet memurluğuna engel olabilecek bir hüküm giyeceği belli değildir. Bir taraftan hizmetin selâmeti için memuru görevinden uzaklaştırmak lüzumu kabul edilirken, öte yandan şüpheli bir sonuç için aylığını tamamen veya kısmen keserek onu ve geçindirmeye mecbur olduğu ailesi fertlerini sefa'ete bırakmak uygun görülmemiş, memurun her türlü hak ve yükümlülükleri devam ettirilmiştir. Memurun görevinden uzakta kaldığı süre ne kadar uzun olursa olsun bu haklar devam edecek, hattâ yetkili mahkemelerce tutuklanmasına karar verilse bile tutuklu kaldıkları sürece yine haklarını kaybetmeyeceklerdir.

Madde 142. — Soruşturma dolayısıyla haklarında görevden uzaklaştırma tedbiri alınan Devlet memurları, kendilerine disiplin veya ceza müeyyilesi uygulamaya lüzum olmadığı anlaşılır anlaşılır göreve başlatılacaklardır. Madde, bu gibi durumlarda yetkilerin kimlerde olacağını belirtmektedir. Ayrıca, görevden uzaklaştırma tedbirini kaldırmayan görevlinin sorumlu tutulacağı açıkça ifade edilmiştir.

Madde 143. — Madde, memurun göreve başlatılmasının hangi hallerde zorunlu olacağını göstermektedir. Bu hallerdeki kararlar kesinleşir kesinleşmez görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılacaktır.

Madde 144. — Bu madde, belirli hallerde, âmirlere önemli bir takdir hakkı vermektedir. Görevden uzaklaştırılan memurların hizmete devam etmelerindeki sakınca ortadan kalkınca, âmir bu memurları hemen göreve başlatabilecektir. Burada amaç, lüzumsuz yere hizmeti aksatmamaktır.

Madde 145. — Görevden uzaklaştırma tedbirinin devamı süre ile kayıtlanmıştır.

a) Memur, disiplin sebebi ile görevden uzaklaştırılmış ise, en çok 3 ay içinde kendisi hakkında bir karar verilecektir. Bu süre içinde karar verilemediği takdirde memur görevine başlatılacaktır.

b) Memur, bir ceza soruşturmasını gerektiren bir suçtan dolayı görevden uzaklaştırılmış ise, yetkililer kendisinin durumunu her iki ayda bir kere inceleyecek, ve görevine dönüp dönmiyeceği hususunda bir karar vererek yazılı olarak bilgi vereceklerdir. Bu hüküm, hem memurun, çok uzun süreler acıkta kalmak yüzünden moralinin bozulmamasını ve hem de kamu hizmetlerinin aksamasını sağlamak arzusu ile getirilmiştir.

KISIM — V

Mali hükümler

Madde 146. — Bu madde kanunun birinci maddesi ile ilgilidir. Bilindiği gibi, halen genel veya katma bütçeli kurumlarda, Kamu İktisadi Teşebbüslerinde, belediye ve özel idarelerde çalışan her türlü sivil ve askerî personel, nakdî rejim ve her türlü özlük hakları bakımından, belirli bir memur topluluğunu içine alan ayrı kanun hükümlerine (Meselâ : Devlet memurlarının aylıkları hakkındaki 3656 sayılı Tedaül Kanunu ek ve tadilleri; Kamu İktisadi Teşebbüsleri memurları hakkındaki 3659 sayılı Kanun hükümleri ile ek ve tadilleri; Subay ve askerî memurlar hakkındaki 1453 ve 3661 sayılı kanunlarla ek ve tadilleri, Devlet Demiryolları ve Limanları İşletmesi Genel Müdürlüğü memurları hakkındaki 2847 sayılı Kanun ile tadil ve ekleri; Özel ihtisas isteyen belirli hizmetlerde geçici süre ve yevmiye ile çalıştırılan yevmiyeli teknik personel hakkındaki 1958 tarihli ve 4/10195 sayılı yevmiyeli teknik personel Talimatnamesi) yahut da daha geniş memur ve personel topluluklarını içine alan genel mahiyet teki kanun hükümlerine (Meselâ, Yolluklar hakkındaki 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 1108 sayılı Maaş Kanunu, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanunu gibi) tabi bulunmaktadırlar.

Bunlardan ayrı olarak bâzi kurumların meslek mensuplarına ödenen ödenekler ile hizmet ifası dolayısıyla aylıklardan ayrı olarak belirli şartlarda yapılan munzam ödemeler vardır ki bunlar da bahis konusu memurların çalıştıkları kurumların kuruluş ve görev kanunlarında yahut da özel birtakım kanunlar içinde yer almaktadır.

Bu kanun, genel mahiyetteki Yolluklar Kanunu ile Emeklilik Kanunu bünyesine almamakta, buna mukabil Maaş Kanununu ihtiva etmektedir. Öte yandan birinci maddede belirtildiği üzere, Kamu İktisadi Teşebbüsleri memurları ile belediye ve özel idareler memurları kendi özelliklerine uygun ayrı statülere konu teşkil etmekte ve bu sebeple bu kanunun uygulama alanı dışında kalmaktadırlar.

Birinci maddenin ikinci fıkrasında yer alan hâkim ve savcı sınıfından olanlarla subay ve ast-subaylar da, kendi sınıflarının özellikleri dolayısıyla, bu kanunun dışında bırakılmaktadırlar.

Bu sebeple, 146 nci maddenin kapsamına giren Devlet memurları hakkında bu kanun hükümleri ile bu kanuna istinaden meydana getirilecek özel statü hükümlerinin; birinci maddenin 2 nci fıkrası gereğince bu kanun dışında bırakılanlar hakkında ise kendi özel kanunlarının uygulanacağını belirtmektedir.

Madde 147. — Madde, bu tasarı kapsamına giren personele yapılacak ödeme çeşitlerini ve ödeme hallerini birer birer saymayı faydalı ve zaruri görmüş ve bu maddede «Aylık, sözleşmeli ücreti, gündelik, ödül, temsil masrafları, ders saati ücreti, fazla çalışma ücretini» saymış bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, halen uygulanan muhtelif barem kanunları ve maaş kanunu ile Memurun Kanununda çeşitli personel kategorilerine hizmetleri karşılığında şu veya bu ad altında ödenen paraların, bu arada meselâ aylıkların, ücretlerin, ödeneklerin tarifini yapan, bunların birbirlerine nazaran farkını belirten açık bir tarif ve hükme raslanmamaktadır. Keza bazan konuşmalarda aylık, maaş, ücret tâbirleri ile ödenek, tahsisat tâbirlerinin birbirlerine karıştırıldığı, bazan aynı, bazan da farklı anlamada kullanıldığı müşahede edilmektedir. Yabancı memleketlerden bâzılarında memura ödenen aylık ile yine aynı memura hizmet karşılığında veya ailesi ve çocukları dolayısıyla sosyal mahiyette ve çeşitli adlar altında yapılan çeşitli ödemelerin tamamını ifade eden genel bir tâbir mevcuttur. Meselâ Fransa'da «Rémunération» (Özel sektörde çalışanlarda ekseriya bu tâbirin yerine «Emoluments» kelimesi kullanılmaktadır) tâbiri memura ödenen aylıktan başka diğer bütün ödeme unsurlarını içine almaktadır. Bu unsurlardan her biri de ayrıca aylıklarda «Traitement» (Özel sektörde «Salaire» veya «Mensualité» kelimeleri kullanılmaktadır), sosyal mahiyetteki ödemelerle aile tazminatları ve masraf karşılığını teşkil eden bâzi ödemeler de memleketlere ve yerine göre «Allocation», «Indemité», primlerde «rimes» ikramiye ve mükâfatlarda «Gratifications», «Récompenses» kelimeleri ile ifade olunmaktadır.

Bizde ise hem aylıklarla başka bütün ödemeleri belirten genel bir tedbir ve hem de çeşitli hizmet şartları ve sosyal amaçlarla yapılan ödeme unsurlarından birini açık ve belirli şekilde belirten ayrı tâbirler bulunmadığı için tasarıda bu maddeye yer verilmesi faydalı görülmüştür.

A) Aylıklar :

Bugün memleketimizde memurlara esas görevleri dolayısıyla ödenen para, bazan «maaş», bazan «aylık», bazan «ücret» tâbirleri ile ifade edilmektedir.

Maddede Anayasamızın tercih ettiği «aylık» tâbiri esas alınmış, maaş tâbiri uygun görülmemiştir. Aylık tâbiri ister esas görev, ister vekâlet görevi, isterse ikinci görev şeklinde olsun işgal edilen bir kadro karşılığında ay itibarıyla ödenen parayı, (Esas görevlerinden başka ayrıca okul ve kurslarda öğretmenlik yapan, ders saati ücretlerini belirli bir kadrodan alanlara ödenen ders saati ücretleri hariç) ücret tâbiri ise, meselâ «fazla mesai ücreti» gibi, bir kadro işgal etmeden yerine getirilen görev karşılığında ödenen para ile bu kanunda yazılı yevmiyeli personele ay itibarıyla ödenecek parayı (Bu ödeme hafta itibarıyla yapılırsa «Haftalık ücret», gün itibarıyla yapılırsa «Gündelik» kelimeleri ile ifade edilecektir) belirtmektedir.

B) Sözleşmeli ücreti :

Tasarı, sürekli kamu hizmetlerinde geçici süre ile ve belirli alanlarda sözleşme ile çalıştıracakları, Devlet memuru saymamakta, ancak kamu hizmetlerinin aksamaması ve tatbikatta ortaya çıkacak ihtiyaçların, güçlüklerin karşılanması için, yabancı memleketlerde olduğu gibi, bizde de bu müesseseye yer vermektedir. Böylece sözleşme gereğince çalıştırılacaklara sözleşmeye istinaden ödenecek para da «sözleşmeli ücret» adı ile anılmaktadır.

C) Gündelik :

Tasarı, bugünkü çeşitli istihdam tarzlarını değiştirerek «Devlet memuru», «sözleşmeli personel», «yevmiyeli personel» gibi üç grup personeli içine alan üç istihdam tarzına yer vermektedir. Tasarıya göre yevmiyeli personel bundan böyle Devlet memuru sayılmıyacak ve Devlet kamu hizmetlerinin asli mahiyette olmıyan işlerinde bedenen, belirli ve geçici süreler ile gündelik karşılığında çalıştırılacaktır. Bunların ücretleri gündelik şeklinde veya gündelik itibariyle hesaplanarak haftalık veyahut da aylık ücret olarak ödenecektir.

Maddenin ikinci fıkrası «asli mahiyette olmıyan işlerde bedenen çalışanlar» ibaresini kullandığı için, tasarının tam olarak yürürlüğe girmesinden sonra, meselâ bugün yevmiyeli teknik personel Talimatnamesine göre gündelikle çalıştırılan teknik elemanların, bugünkü gibi gündelikle çalıştırılması mümkün olmıyacaktır. Zira bunlar kendi sınıflarında, durumlarına uygun belirli bir kadroya aylıklı Devlet memuru olarak atanmış bulunacaklardır.

Ç) Ödül :

Fıkra tasarının 123 ncu maddesinde yazılı hallerde ödenen parayı ifade etmektedir.

D) Temsil masrafları :

Halen yürürlükte bulunan kanun hükümlerine göre Bakanlıklar müsteşarları ile Kamu İktisadi teşebbüsleri Genel müdürlerine verilen ödenekler «temsil ödeneği» adını taşımakta ise de, bunlar temsil mahiyetindeki bir masrafın karşılığını teşkil etmekten çok, gerçekte birer makam «tahsisatı» durumundadır; bu sebeple daha çok özel kanunları gereğince bâzı meslek mensuplarına veya belirli mesuliyetli görev sahiplerine ödenen ödeneklere benzemektedirler.

Yeni tasarı, birçok ek görevler gibi, «temsil ödeneği» ile yukarıda belirtildiği üzere özel kanunlar gereğince ödenen çeşitli ödenek ve tazminatlara son vermektedir. Ancak, belirli makam ve mesuliyet mevkilerini işgal eden bâzı memurların görevleri icabı olarak temsili mahiyette bâzı masraf yapmak mecburiyetinde buldukları düşünüldüğü için, bunlara her ay belirli ve maktu bir para vermek yerine, fiilen yaptıkları masrafların gerçek tutarının ödenmesi şekli tercih edilmiştir. Halen bu nevi masrafların karşılığı bütçelerin gerekli tertiplerine konulmaktadır. Bugünkü durumda temsil ödeneği alan müsteşar ve genel müdürlerle özel kanunları gereğince ödenek alanların ve ödenek almadıkları halde görevlerinin önem ve sorumluluğu aynı olan memurların aylıkları bundan sonra bugünkü aylık ve ödenek toplamı nazarı itibara alınarak uygun bir seviyede tesbit edileceği için artık bugünkü ödenek ve tazminatların devamına lüzum kalmıyacaktır.

Ancak bu madde gereğince ve özel yönetmeliği esasları dairesinde temsili mahiyette olarak yapılan masraflar, her yıl bütçelerine konulacak tahsisattan karşılanacak ve «temsil masrafları» adı ile anılacaktır.

E) Ders saati ücreti :

Ders saati ücreti 89 ncu maddede yazılı görevlendirme hallerinde, genel veya katma bütçeli kurumların öğretim ve eğitim ile görevli müessese ve okulları ile kurslarda öğretmenlik yapan veya konferanslar veren öğretmen ve memurlara, belirli bir öğretmenlik kadrosuna ait aylıktan, ders saati itibariyle hesaplanıp ödenen parayı ifade etmektedir. İster esas görevde, ister vekâlet görevinde, isterse 88 nci maddede yazılı olduğu üzere doktor ve mühendislere verilebilen ikinci görevde belirli kadrodan ödenen para (Aylık, vekâlet görevi aylığı, ikinci görev aylığı) olarak ifade edildiği halde, burada öğretmenlik kadrosuna ait aylıktan ders saati itibariyle hesaplanıp ödenen para «Ders saati ücreti» adı ile anılmaktadır.

F) Fazla çalışma ücreti :

Bu ücret, adından da anlaşıldığı üzere kurumların, hazırlanacak yönetmelik dairesinde ve 99 nu madde gereğince, normal çalışma saatleri dışında çalıştıracakları memurlara, bu saatler içindeki emekleri karşılığında ödenecek parayı ifade etmektedir.

Madde 148. — «Gösterge» kavramı 43 nü maddede ve o maddenin gerekçesinde açıklandığı için burada tekrar edilmemiştir.

Madde 149, 150, 151, 152 ve 153. — Bilindiği gibi halihazır rejimde gerek 3656 sayılı Kanunla, gerekse onu tadil eden 7244 sayılı Kanunla Devlet memurları, barem dereceleri itibarıyla 14 dereceye ayrılmıştır. Hizmetlilerde derece adedi 15 tir.

Yeni rejimde bu usul terk edilmekte, memuriyetler, muhtelif sınıflara ayrılmakta, her sınıfta, kendi özelliğine uygun aylık dereceleri ve her derece içinde de muhtelif aylık kademeleri meydana getirmektedir. Her sınıfta kaç derece ve kademe bulunacağı, ilgili sınıflara ait tüzüklerde gösterileceği için maddelerde sınıf tüzüklerine atıf yapılmıştır.

Yine ilgili maddelerde «Kademe aylığı», «Derece aylığı», «Her bir derece içinde ilk ve en yüksek kademe aylığı», «Her sınıfın başlangıç aylık derecesi ve en az aylık miktarı», «Her bir sınıfın son aylık derecesi ve en çok aylık miktarı» ile ilgili hususlar belirtilmiştir.

Yeni rejim sınıflandırma esasına dayandığı için, bugünkü 14 dereceli tek barem cetveli yerine sınıflandırma çalışmaları sonunda meydana gelecek her sınıf için ayrı gösterge tablosu düzenlenecektir. Bu cetvellere her birinde hizmetin özelliği ile orantılı muhtelif aylık dereceleri ve derecelerde de muhtelif kademeler yer alacaktır.

Ayrı gösterge tabloları düzenlemekteki amaç, her meslekin özelliğine uygun bir aylık ödenmesini sağlamak; kademeler meydana getirilmesinden maksat ise, bir memurun bir yukarı dereceye geçmeden de aylığının aynı derece içinde her yıl bir miktar artmasına ve terfiinin sağlanmasına imkân vermektedir.

Madde 154, 155. — Yeni rejimde her meslek sınıfına dâhil aylık derece ve kademelerine tekabül eden aylıklar, bugünkü gibi, fiilî aylık tutarlarını gösteren mutlak rakam olarak değil, fakat derece ve kademe aylıklarının hesaplanmasına esas teşkil eden göstergelerle ifade olunmaktadır. Bu duruma göre, meselâ memur aylıklarının gösteren gösterge asgari 50, âzami 1 000 göstergesi ile ifade ediliyor ve öbür aylıklar bu hadler arasında yer alıyorsa her bir derece ve kademeye tekabül eden fiilî aylık tutarını tesbit için 50 - 1 000 göstergesine ve diğer göstergelerin hepsine meselâ 2 katsayısı tatbik edilecek ve böylece 50 göstergesinin aylığı 100 ve 1 000 göstergesinin aylığı 2 000; 4 katsayısı uygulanırsa bu defa 50 göstergesinin aylığı 200, 1 000 göstergesinin aylığı 4 000 lira olacaktır.

Derece ve kademelere tekabül eden aylıkların mutlak rakam olarak değil, fakat gösterge olarak ifade edilmesinden maksat, hem aylıkların tesbitinde memleketin ekonomik şartlarına ve bütçe durumuna göre hareket edebilme imkânını Hükümete vermek ve hem de zamanla fiyatlarla aylıklar arasındaki denge bozulduğu takdirde, aylıkların yeni fiyat şartlarına daha kolayca intibakını sağlamaktır.

Yukarıda belirtildiği gibi, yeni rejime göre her meslek sınıfına dâhil memurların derece ve kademe aylıkları göstergelerle ifade edildiği için, bahsi geçen derece ve kademe göstergelerine tekabül eden aylıkların hesaplanması bakımından uygulanacak katsayı üzerinde durulması gerekmektedir. Ancak, aylıkların hesaplanması ve katsayıların göstergelere tatbiki bakımından yurt içinde çalışan memurlarla yurt dışında sürekli görevle çalışan memurlar farklı bir durumda bulunmaktadır.

Yurt içinde çalışan memurların derece ve kademe aylığını göstergelerine tek bir defa katsayı uygulanacak ve bunun sonucunda derece ve kademe göstergelerine tekabül eden brüt aylık tutarları hesaplanmış olacaktır.

Söylemeye lüzum yoktur ki, bu brüt aylık tutarlarından, ilgili vergi kanunlarına istinaden ve kaynakta tevkif usulü gereğince vergiler ve aidatlar kesilecek ve memurun aylığı kendisine net aylık olarak ödenmiş bulunacaktır.

Madde 156. — Bilindiği gibi, Dışişleri Bakanlığı ile başka bâzı bakanlık ve kurumların yurt dışında sürekli görevle çalışan bâzı memurları bulunmaktadır. Bunlardan bir kısmı da bâzı milletlerarası teşkilâtın bünyesi içinde görevlendirilmektedir.

İşte bu grup memurların aylıkları, yurt içinde görevli memur aylıklarının aksine, iki safhada ve iki defa katsayı uygulanması suretiyle hesaplanacaktır. Şöyle ki :

Birinci safhada, yurt dışında sürekli görevle bulunan memurların aylıkları da aynen yurt içindeki memurların aylıkları gibi hesaplanacak ve böylece brüt aylık tutarı tesbit edilmiş olacaktır.

İkinci safhada ise bu brüt aylık tutarlarından evvelâ kaynakta tevkif usulü gereğince ve ilgili vergi kanunlarına istinaden Gelir Vergisi, tasarruf bonusu tutarı, emeklilik aidatı gibi vergi ve aidatlar düşülerek net aylık tutarı tesbit edilecektir.

Daha sonra bu net aylık tutarına, sürekli görevle yurt dışında bulunan memur hangi yabancı memlekette çalışıyorsa o memleket için tesbit edilen dış memleket katsayısı uygulanacak ve böylece o memura, çalıştığı yabancı memlekette ödenmesi gereken net aylık tutarı hesaplanmış olacaktır.

Görüldüğü gibi, sürekli görevle yurt dışında çalışan memur aylıklarının hesaplanmasında iki defa katsayı uygulanmakta ve ikinci katsayısının uygulanması sonunda bulunan rakam, birincisinin aksine, memura ödenmesi gereken net aylık tutarını göstermektedir.

Madde 157. — Yurt içinde çalışan memurlara uygulanacak kat sayı, memleketin ekonomik gelişmesi, genel geçim şartları ve Devletin malî imkânları; yurt dışında sürekli görevle çalışan memurlara uygulanacak «Dış memleketler kat sayısı» ise, ilgili yabancı memleketin ekonomik durumu, para ve geçim şartları göz önünde tutularak tesbit edilecek ve yine ilgili maddelerde yazılı usullere göre değiştirilebilecektir.

Madde 158. — Yeni rejimde bu kanuna tabi memurlar bir adaylık devresi geçireceklerdir. Kamu hizmetinde yeni aday olarak görev alma tarihi ile temelli memur olarak atanma tarihine kadar geçen süre «Adaylık süresi» kabul edilecektir. Adaylık süresi bu tasarıda belirtilecek ve bu süre içinde adaylara esas görevleri karşılığında ödenen paraya «Aday aylığı» adı verilecektir.

Her hangi bir adayın, adaylık süresi içinde hangi derecede hangi kademe aylığını alacağı kendi sınıf tüzüğündeki gösterge tablosu ile tesbit edilecek ve bu aylık, maddenin ikinci fıkrası hükmüne göre, aday hangi sınıfta ise o sınıf tüzüğüne bağlı gösterge tablosundaki en alt derecenin ilk kademe aylığı olacaktır.

Madde 159. — Adaylık süresi sonunda temelli memur olarak atanan memurlar ya bir yukarı dereceye yükselecek, yahut da aynı derece içinde kalacaktır. Hangi sınıflarda adaylık süresi sonunda yukarı dereceye geçileceği, hangi sınıflarda aynı derece içinde kalınacağı, bu kanuna istinaden meydana getirilecek sınıf tüzükleri ile tesbit olunacaktır. Eğer sınıf tüzüğüne göre adaylık süresi sonunda temelli olarak atanan memur bir yukarı dereceye geçiyorsa, o takdirde kendisine bir yukarı derecenin ilk kademe göstergesine tekabül eden aylık verilecektir. Aksi halde memur aynı derece içinde bir ileri kademe göstergesine tekabül eden aylığı alacaktır.

Madde 160. — Kademe ilerlemesinde, Devlet memuru bulunduğu kademedeki bir ileride bulunan kademenin gösterge tablosunda belirtilen gösterge rakamı ile ifade edilen aylığı alır. 43 ncü maddede verilen farazi misâlde 4 ncü derecenin 3 ncü kademesinden 4 ncü kademesine ilerliyen bir memur 280 gösterge rakamından 295 gösterge rakamına tekabül eden aylığa ulaşmış olacak ve meselâ bütçe kanunu ile katsayı kabul edilmiş ise, 1 120 liradan 1 180 liralık kademeye ilerlemiş olacaktır.

Madde 161. — Burada, sınıflar içindeki derecelerden bir üst dereceye geçişte verilecek aylık hakkında tasarının 68 ncü maddesinde ifade edilen derece yükselmesindeki usulü ve 43 ncü maddedeki farazi misali göz önünde bulundurmak gerekir.

Sınıfların tüzükleri, yükseliş şartlarını sayarken, muhakkak bir derecede geçirilecek en az hizmet süresini, başka bir deyimle, o derecede kaç kademe süresi kalınacağını belirtecektir. Kademeler bir yıl süreli olduğuna göre, sınıfın tüzüğü, derecelerdeki yükselme sürelerini, hizmetin özelliklerine göre, belki aynı eşit yıla tabi tutacak veya yine hizmetin özelliğine göre, dereceleri değişik yükselme yıllarına tabi tutacaktır.

Farazi misalde, basitlik düşüncesiyle, derecelerdeki yükseliş hepsinde 5 yıl (5 kademe) süreli kabul olunmuştur. Buna göre 5 neı derecenin 5 neı kademesinde süresini dolduran bir memur, sınıfının tüzüğündeki başka şartları da taşımak veya yerine getirmek suretiyle, 4 neı dereceye (ilk kademesine) yükselcektir. Farazi misale göre, 210 göstergeli aylıktan 250 göstergeli aylığa yükselcektir.

5 neı derecenin 210 göstergeli kademesinden üst derecede boş kadro olmaması veya olup da pek çok yükselmeye lâyık memur bulunması yüzünden yükselmeyip de bekliyen 220 göstergeli 6 neı kademedeki memur, 230 göstergeli 7 neı kademedeki memur ve nihayet 240 göstergeli 8 neı (Sonuncu) kademedeki memur, tıpkı 210 göstergeli 5 neı kademe memuru gibi üst derecenin ilk kademesi olan 250 göstergeli aylığa yükselbileceklerdir.

Burada liyakat sisteminin ne büyük rolü olduğu açıkça müşahade olunmaktadır. Şu misallere göre, ilk imkânda başarı gösteren 5 neı kademedeki memur 210 dan 250 ye yükselmekte ve katsayı 4 farz edilirse 840 tan 1.000 e çıkmaktadır. Oysa, daha ilerdeki kademe bulunan memurların yükselişlerinde aylık farkları gittikçe azalmaktadır.

Madde 162. — Bir sınıftan başka bir sınıfa geçen memur, yeni girdiği kadro derecesinin aylığını alacaktır. Önce almakta bulunduğu aylık tutarının yeni aylığından fazla oluşu kazanılmış bir hak olmayacaktır. Bu sistem, bazan, en yüksek aylığı az seviyede bulunan memurun ileride daha yüksek seviyeye ulaşabilecek yeni bir sınıfa girerek, halen haiz olduğu hakkının bir kısmından ilerdeki menfaati için icabında vazgeçmesini gerektirebilmektedir. Fakat, sınıf tüzüklerinde sınıftan sınıfa geçişte muhakkak böyle bir fedakârlığın gerekeceği kaide değildir. Misal : (B) sınıfı 60 gösterge rakamından başlamakta, 300 gösterge rakamına varabilmektedir. (A) sınıfı 100 den başlayıp 500 e varmaktadır. (A) sınıfına geçmek isteyen memur 250 almaktadır ve son alabileceği miktara yaklaşmaktadır. Oysa (A) sınıfına geçebilirse, ilerisi oldukça açıktır. Sınıf tüzükleri de memurun (B) sınıfından (A) sınıfına geçebilmesine elverişlidir. Bu hale göre, memur belki (A) sınıfından 200 göstergeli bir derecesine kabul edilebilecektir. Burada 50 göstergeli aylık miktarında bir düşme olacaksa da, memur gelecek için daha geniş imkân bulmuş olacaktır. Sınıfının tüzüğüne göre, memur, belki de, hiçbir düşüş kaydetmeden (A) sınıfının 250 göstergeli bir derecesinin kademesine alınabilecektir.

Bu hükümler sınıflar içinde memurların kendilerini yetiştirerek daha uygun ve Devlet için daha önemli sınıflara geçmelerini teşvik etmiş olacaktır.

Tabii, sınıf tüzükleriyle, belli bir yaş veya süre haddinden sonra sınıf değiştirmeyi önlemek ve böylece hem aşikâr maaş düşüşlerine, hem de belli bir sınıfın ilk derecelerinde çok çeşitli yaş gruplarından personel toplanmasına engel olmak mümkündür.

Madde 163. — Bu madde istisnai Devlet memurluklarından ayrılanların aylık durumlarını düzenlemektedir. Burada şu üç hali göz önünde bulundurmamak gerekecektir :

1. İstisnai memurluk sayılan memurlukların aynı zamanda belli bir sınıfın belli bir derecesini teşkil etmesi halinde, bu sınıfın daha aşağı derecelerinden atanmış olanların ayrılması hali (Meselâ, elçi veya valilerin dâhil olacakları sınıfta bir aşağı derecede bulunan elçilik müsteşarları veya kaymakamlar arasından, sınıf tüzüğü esaslarına göre, elçilik veya valiliğe getirilenlerin bu görevlerinden ayrılmaları) : 60 neı maddenin (A) bendinin 1 neı fıkrasına göre atanan bu kategori hakkında tasarının 163 neı maddesine özel bir hüküm konmamıştır; çünkü bunlar bir sınıfın alt derecelerinden yükselerek bu memurluklara gelmişlerdir ve başka bakım'ardan olduğu gibi, ayrıldıklarında tabi olacakları aylık rejimi bakımından da kendi sınıflarının hükümlerine tabi olacaklardır.

2. İstisnai memurluklara başka bir sınıftan atanmış olanların ayrılması hali (Meselâ, elçilik veya valiliklere elçi veya valilerin dâhil olacakları sınıf dışından, meselâ hukuk müşavirleri veya tarım mühendisleri sınıflarından bir Devlet memurunun fiilen aldığı hukuk müşavirliği veya tarım mühendisliği aylığından daha yüksek aylık derecesinde bulunan bir elçiliğe veya valiliğe atandıktan sonra ayrılması) : 60 neı maddedeki (A) bendinin 2 neı fıkrasına göre atanan bu kategorideki memurlar, istisnai görevlerinden ayrıldıkları zaman, bu göreve gelmeden önce buldukları sınıfta bıraktıkları derecenin kademesine atanacaklardır.

3. Hiç Devlet memurluğu yapmamış veya bir müddet yapıp ayrılmış kimselerin, yahut sözleşmeli olarak çalışanların, genel şartlara sahibolmak şartıyla atandıkları istisnai Devlet memurluğundan ayrılmaları hali : 60 ncı maddedeki (A) benlinin 3 ncü fıkrasına ve (B) bendine göre atanmış olan bu kimseler, ayrılışlarında hiçbir aylık veya başka bir hak talebinde bulunamazlar. Tabii, Devlet memurluğunda geçirdikleri süre, emekliliğe hak kazandıran hizmetlerde geçmiş ise, emeklilik kıdemi hakları saklıdır.

Görüldüğü üzere, 60 ncı madde hükümleri gibi, bu maddedeki hükümler de, istisnai memurluğu çok cazip bir hale getirmemek ve genel olarak kabul edilmiş «Meslek» ilkesini zedelemek endişesinden hareket etmektedir. İstisnai memurlukların türlü imkânlarına karşılık, ayrılıştaki haklar bakımından «Meslek» memurluklarına nisbetle daha elverişsiz bir durumda bulunması, hem bu usulün sık sık ve kötü bir şekilde kullanılmasını önliyecek, hem de Devlet memurluğu meslekinin ölçülü ve kademeli temposuna girmiş olanların istisnalardaki çekiciliğe kendilerini kaptırmadan şevkle çalışmalarını sağlayacaktır.

Madde 164. — Devlet memurları aylıklarının her ay başında peşin olarak ödenmesi sistemi muhafaza edilmiştir. Sistemde değişiklik yapılmak yoluna gidilseydi, bütün memurların bir ay aylıksız çalışmak zorunda kalmaları veya Devletin, fazla olarak, memurlara bir aylık daha vermek külfeti altına sokulması, gerekecektir. Bu gibi sakıncalar dolayısıyla, aylıkların hizmet görme sonunda, yani ay sonlarında ödenmesi yoluna gidilmemiştir. Gerçi, Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan eski tasarıda, aylıkların ay sonunda ödenmesi şeklinde bir hüküm mevcuttur ama, o tarihlerde aylıklardan başka belli zamanlarda bir ikramiye de verildiği için, aylığın ödenmesini aybaşından ay sonuna almakta bu imkândan faydalanmak istenilmmişti.

Peşin olarak ödenen aylıkların ölüm ve emeklilik gibi hallerde geri alınmaması Devlet memurluğunda hâkim olması gereken insani ölçülerin tabii bir sonucu sayılmıştır.

Sözleşmeli ve yevmiyeli personele yapılacak ödemeler hakkındaki hükümlerin anlamı açıktır.

Madde 165. — Bir Devlet memurluğu görevine aday veya temelli memur olarak atananların aylıkları, göreve başladıkları tarihten itibaren gün hesabıyla hesaplanıp ay sonunda verilecektir. Görüldüğü gibi, burada şimdiki sistemden ayrılınmaktadır. Şimdiye kadarki uygulamada, atanan memurlardan pek çoğu, görevlerine başlamak için ayın son gününü bekliyerek hizmetin aksamasına sebeb olmuşlar veya yeni bir ayın birkaç gününde göreve başlayan memurlar, aylıklarını peşin olarak almış öbür memurlardan farklı bir şekilde, o ay için aylıksız çalışmak zorunda kalmışlardır. Madde bu pürüzleri gidermek amacını gütmektedir. Bir Devlet memurluğu görevine aday veya temelli memur olarak atananlar, ayın sonunda, çalıştıkları gün nisbetinde bir miktar para alacaklar, ilk ay başından itibaren de, öbür memurlar gibi «peşin aylık» sistemine geçeceklerdir.

Madde 166. — Kademe ilerlemeleri, tasarının 65 ncı maddesine göre toplu onaylarla yapılacaktır. Bu toplu onayları ay sonlarına rastlamak ve böylece onayı takibeden ilk ay başından itibaren yeni aylıkların ödenmesine geçmek mümkündür. Böylece malî işlemlerde kolaylık sağlanmış olacaktır. Kademe aylığına onay tarihinden itibaren hak kazanmak usulü uygun görülmemiş, böyle bir usule gidilmesi yüzünden yaratılabilecek haksızlıkların da onayları ay sonuna raslatmak suretiyle önlenilebileceği düşünülmüştür.

Madde 167. — Derece yükselmesinde, görevin önem veya sorumluluğunda bir artış bahis konusudur ve memurun görev yerinde bir değişiklik olabilmesi pek muhtemeldir. Derece yükselmesiyle, görevinin önemi, unvanı ve yeri bakımından kendi lehine yeni bir durumun yaratıldığını gören memurun gelecek ilk aybaşına kadar eski aylığıyla çalışmasında pek büyük bir sakınca görülmemiş ve malî işlemlerde basitlik sağlama faydası da göz önünde bulundurulurken eski sistem muhafaza edilmiştir. İlk atanmada tamamiyle karşılıksız bir çalışma durumunu gidermek için sistem değişikliği yapılmıştı; burada ise, tamamiyle karşılıksız bir çalışma değil, çok kısa bir süre için eski aylıkla çalışma bahis konusudur.

Madde 168. — Sınıf değiştirmedeki durum, belli bir sınıf içindeki kademe ilerlemesinden ve derece yükselmesinden farklıdır. Eski sınıftan tamamiyle farklı bir sınıfın görevlerine başlayan memurun durumu Devlet hizmetindeki bir göreve aday veya temelli memur olarak atanan bir kimsenin du-

rumuna çok yaklaşmaktadır. Bu bakımdan, 165 nci madde hükmünün burada da uygulanması uygun görülmüştür. Yürürlükteki mevzuata göre, eski görevlerinden ayrılırken peşin olarak alınmış aylıklarının arttığı gün hesabıyla geriverecekleri için, ilk aybaşına kadar yeni sınıflarında geçen günler için kendilerine çift ödeme yapılmış olması da bahis konusu değildir.

Madde 169. — Bu madde, kurum değiştirmek suretiyle yeni bir göreve atanan Devlet memurlarının aylıkları bakımından yapılması gerekli işlemleri göstermektedir. Kurumlar arasında yer değiştirmenin tam aybaşlarına raslamaması muhtemeldir. Ay içinde vukubulan kurum değiştirmelerinde, Devlet memurları eski kurumlarından aldıkları aylıkları gün hesabına göre iade etmek yoluna girmeyeceklerdir. Burada, Devlet memurluğundan temelli ayrılmadan farklı bir durum bahis konusudur, Devlet memuru, kurumdan ayrılmakta, fakat Devlet hizmetinde kalmaktadır. Ancak, bu takdirde aylığında bir yükselme olmuşsa, yeni kurumunda işe başladığı tarihten ay sonuna kadar meydana gelen aylık farkı yeni kuruma ödenir.

Madde 170. — Devlet memuru başka bir yerdeki göreve yer değiştirme suretiyle atandığı sırada izindevse veya geçici bir görevle başka, bir yerde bulunuyorsa, yeni görevine başlaması için 62 nci maddeyle tâyin edilmiş olan süreler izin veya geçici görevin sona ermesiyle başlayacaktır. Bu bakımdan, kendileri, izin veya geçici görev sürelerinin de ilâvesiyle ortaya çıkan süreler doluncaya kadar eski görevlerindeki aylıklarını almaya devam edeceklerdir.

Madde 171. — Madde hükmü şimdiki uygulamaya da uygundur. Hesaplarını yerlerine gelenlere devretmek zorluğunda bulunan saymanların 62 nci maddede belirtilen süreler içinde yeni görevlerine başlayabilmeleri çoğu zaman imkânsızdır. Bunlar için, 62 nci maddedeki süreler ancak devir işleminin tamamlanmasından sonra işlemeye başlayacaktır. Tabii, devir işleminin sonuna kadarki sürede de buldukları görevin aylığını alırlar.

Madde, sayman mutemetleri bakımından devir süresinin rasgele ve lüzumsuz bir şekilde uzatılmasını önlemek amacıyla, nispeten daha basit olan bu devir işlemi için 15 günlük belli bir süre tesbit etmiştir.

Madde 172. — Bâzi hallerde, görev yerleri değiştirilen memurların görevlerinden hemen ayrılmaları sakıncalı görülmüş olabilir ve hizmetin devamı bakımından buldukları göreve devam etmeleri kendilerine kurumlarınca bildirilebilir. Tabii, bunlar için de, 62 nci maddedeki süreler, yerlerine atananların gelişi veya yeni görevlerine hareketlerinin kurumlarınca bildirilişi tarihinden itibaren başlayacaktır. Böyle durumlarda, tıpkı yukardaki hallerde olduğu gibi, memurların eski aylıklarını tam olarak almaya devam etmeleri gerekecektir.

Madde 173. — Vekâlet aylıkları bakımından, vekâlet görevine başlayış tarihini takibeden aybaşı esas değil, vekâlet görevine başlayış tarihi esas kabul edilmiştir. Burada da ilk aybaşına kadarki vekâlet aylığının gün hesabıyla hesaplanması gerekecektir.

Madde, ayrıca, vekâlet usulünün kötüye kullanılmasını önlemek ve bunun bâzi kimseler için ek aylık niteliği kazanmasına engel olmak için, boş kadrolara vekâlet aylıklarının ancak üç ay süre ile verilebileceğini belirtmektedir. Bugünkü uygulamaların en aksak noktalarından biri de, aslında gayet kolay doldurulabilecek olan kadroların boş tutulması ve bunlar için vekil memur kullanılarak hem bâzi kimselere ek aylık yoluyla eşitsizliklerin yaratılması, hem de görevlerin aksatılmasıdır.

Vekâlet usulünün gerçek amacı, asıl görev sahiplerinin türlü sebepler dolayısıyla görevlerinin başında bulunmadıkları süreler için Devlet hizmetinin aksamamasını sağlamaktır. Bu gibi hallerde en normal yol, boşluğun kurum içinden doldurulmasıdır. Geçici bir süre için görevi başında bulunmayan mesai arkadaşına vekâlet etmek de Devlet memurunun tabii görevlerindedir. Bu sebeptendir ki, madde, 45 güne kadar olan vekâlet görevlerinde aynı kurum içindekilere her hangi bir ek ödeme yapılmasını kabul etmemekte ve ek ödemeyi ancak kurum dışından gelenlere hasretmektedir. Ancak, vekâlet görevinin 45 günü aşan kısmı için vekâlet aylığı verilmesi, aynı kurum içinden de olsa, bir Devlet memurunun olağanüstü şartlar altında çalışmasını mükâfatlandırmak bakımından gerekli görülmüştür. Bu vekâlet aylığının başlangıç tarihi 45 günü takibeden 46 ncı günden itibaren başlayacaktır.

Madde 174. — Tasarının vekâlet aylıklarının konusundaki kötü uygulamalarını önlemeyi amaç tutan önemli hükümlerinden biri de bu maddeyle ifade edilmektedir. Boş kadroların mevcudiyetinden faydalanarak bâzı memurlara ek aylık verilmesi yolu bu maddede kesin olarak kapatılmaktadır. Üç ayı aşmayan bir süre içinde de olsa, boş kadronun vekâlet aylığını alan memurların o kadroya tekabül eden işi filen yapmaları gerekecektir.

Madde 175. — Maddenin anlamı açıktır. Miktarın düşük tutulmasının başlıca sebebi vekâlet usulünü teşvik etmemek düşüncesi teşkil etmektedir.

Bu şekilde ödenecek vekâlet aylıklarının kadro tasarruflarından verileceği tabiidir.

Madde 176. — Bugünkü uygulamada «ek ders ücreti» adını alan usul, tasarıyla değişik bir esasa bağlanmaktadır. Her göreve tekabül eden bir kadro bulunması kuralından hareket eden tasarıdaki sistem, mevcut kadro derecesinin ilk kademe aylığını «ders görevi ücreti» için esas kabul etmiştir. Buna göre, verilecek ders ücreti, o dersin öğretmen kadrosuna tekabül eden derecenin ilk kademe aylığını geçmeyecektir. Ders saat ücretleri toplamı, gerekirse, birkaç kişiye bölünebilecektir. Bir ders saatine tekabül eden ücret de aylığı ders sayısına bölmek suretiyle elde edilecektir. Görüldüğü gibi, şimdiki uygulamadan farklı olarak, ders ile aslında dersi vermesi gerekli öğretmenin kadrosu arasında sıkı bir bağlantı kurulmuş, bu öğretmenin yokluğu yüzünden ders sorumluluğunu ve görevini yüklenenlerin de doldurdukları boşluk ölçüsünde ücret almaları sağlanmıştır.

Tasarı çok çeşitli veçheler gösteren bu konunun teferruatlı bir şekilde düzenlenmesini ilgili üç merciin birlikte hazırlayacakları bir yönetmeliğe bırakılmaktadır.

Madde 177. — Yolluklar bakımından tasarı yeni bir hüküm getirmemektedir. Uygulanmakta bulunan Yolluk Kanunu hükümlerine atıfta bulunulmuş, sözleşmeli personelin yollukları da sözleşme şartlarına bırakılmıştır.

Madde 178. — Fazla çalışma ücreti verilebilmesi de tasarıda birçok şartlara bağlanmış ve böylece bu imkânın yerli yersiz ve kötüye kullanılmasını önlemek için çareler düşünülmüştür :

a) Hangi görevlerde fazla mesai olabileceği sınıf tüzüklerinde gösterilmedikçe, fazla çalışma ücreti verilemeyecektir.

b) Her kurum hangi hallerde kimlere ve ne miktar fazla çalışma ücreti verileceğini Maliye Bakanlığı ve Başbakanlık Devlet Personel Dairesi ile birlikte hazırlayacağı bir yönetmelikle önceden belirtecektir.

Ancak, maddenin hazırlanmasında, sağlık hizmetlerindeki kadroların bugünkü aşikâr yetersizliği göz önünde bulundurulmuş ve bu alanda «vekâlet» suretiyle yürütülebilen bâzı hizmetler için, belirli şartlar yerine getirilmek kaydıyla, fazla çalışma ücreti verilebileceği metinde açıkça belirtilmiştir.

Madde 179. — Yeni tasarı ile mevcut bütün temsil ödenek ve tazminatları kaldırılmış olduğundan temsili nitelikte olan görevlerdeki memurların yapmaları zaruri olan temsili masrafları «yapıldıkça ödenir» masraflar olarak kabul edilmektedir. Hangi sınıf ve derecelerdeki memurların bu masrafları yapabilecekleri, masraflarla ilgili bütün şartlar ve usuller, ilgili kurumların görüşleri alınmak suretiyle, Maliye Bakanlığı ile Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin birlikte hazırlayacakları bir yönetmelikte belirtilecektir. Bugün temsil ödeneği olarak gözüken miktarların çoğu, zaten bu kanuna dayanılarak yapılacak sınıflandırma ve aylık tesbiti işlemleri sırasında kendiliğinden her sınıfın derece aylıkları içinde ifadesini bulacaktır. Bu madde ile öngörülen «temsil giderleri» ise, böyle bir «ek aylık» niteliğinden çok, görev gereğince yapılan gerçek giderleri karşılamaya yarayacak bir ödeme niteliğini taşımaktadır.

Madde 180. — Madde, sürekli görevle yurt dışında bulunanların aylıkları bakımından bâzı açıklayıcı hükümler getirmektedir. Amaç, atanma emrinin tebliğinden sonra da, yurt dışında kalmak ve böylece bir süre daha iç ve dış aylıklar arasındaki farktan faydalanmak şeklindeki bâzı mahzurlu tabikati önlemektir. Madde, ayrıca, atanma emri çıktıktan sonra bir bekleme emriyle dışarıda kalmaların da bu imkândan ancak iki ay süre ile faydalanabilmelerini öngörmektedir.

Madde 181. — Bu maddede de amaç, geçmişte görülen bazı mahzurlu uygulamaları önlemektir. Geçici görevle merkeze çağrılanların, bu geçici görev bir aydan fazla sürerse, hâlâ dış memleketlerde aldıkları katsayılı aylığı almağa devam etmeleri uygun görülmemiştir.

Madde 182. — İç ve dış görevler bakımından ortaya çıkan aylık farkları, değişik ödeme katsayılarının uygulandığı memleketler arasındaki atanmalarda da ortaya çıkabilmektedir. Bu bakımdan, böyle durumlardaki aylık ödemelerinin 180 inci maddedeki hükümlere göre yapılması uygun görülmüştür.

Madde 183. — Hazarda muvazzafılık hizmeti dışında, her ne suretle olursa olsun, silâh altına alınan Devlet memurlarına aylıkları kurumlarınca tam olarak verilecektir.

Rütbe aylıkları, daha yüksekse aradaki fark Millî Savunma Bakanlığınca ödenecektir. Aylık başlangıçları askerî kurumlara katıldıkları veya yeni rütbeyi kazandıkları tarihten itibaren hesap edilecektir.

Madde 184. — Seferde muvazzafılık hizmeti dışında silâh altına alınanların rütbe aylıkları Millî Savunma Bakanlığınca ödenir; Devlet memuru iken almakta oldukları aylık daha yüksek ise, aradaki fark kurumlarınca ödenir.

Seferde muvazzafılık hizmeti dışında silâh altına alınan Devlet memurlarından rütbesiz (er, erbaş) olanların aylıklarının tamamı kurumlarınca ödenir. Bu hüküm yenidir ve Devlet memurları arasında rütbeli - rütbesiz farkını kaldırmaktadır.

Madde 185. — Madde, hazarda sefer haline geçişte Devlet memurları aylıklarının nasıl ödeneceğini düzenlemektedir. Aylıklar, sefer haline kadar 183 üncü maddeye, sefer haline geçişten sonra 184 üncü maddeye göre ödenecektir.

Madde 186. — Hazarda eğitim ve manevra veya seferde muvazzafılık hizmeti halleri dışında, silâh altına alınan Devlet memurları arasında, silâh altına alınmadan önce görevleri kaldırılmış veya kendileri hakkında görevden uzaklaştırma işlemi yapılmış olanlar varsa, bunlar hakkında, rütbeli veya rütbesiz farkı gözetmeksizin, açık aylığı hakkının muhafaza edilmesi öngörülmüştür. Ancak, rütbeli olanlarda, rütbe aylığının açık aylığından az veya çok olmasına göre, 183 üncü veya 184 üncü maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

KISIM — VI

Sosyal haklar ve yardımlar

Madde 187. — Emeklilik hakkı, «Genel Haklar» bölümündeki 18 inci maddeyle belirtilmiştir. Bu kısımda ise, sosyal hak niteliği taşıyan hakların düzenlenmesine geçilmektedir. Ancak, emeklilik hakkı konusunda bu düzenleme teferruatlı şekilde yapılmamakta, yürürlükteki emeklilik hükümlerinin aslı prensipleri konulmaktadır.

Madde 188. — Bu madde, Devlet memurları için çeşitli alanları kapsıyan geniş bir sigorta sisteminin kurulmasını öngörmekte ve bu konuda özel kanun hükümlerinin hazırlanması lüzumunu belirtmektedir. Öngörülen hükümler hazırlanuncaya kadar yürürlükteki hükümleri muhafaza edilecektir. Ancak, tasarıyla öngörülen sigorta sistemi, Devlet memurları için tesbit edilecek sosyal yardım imkânlarının memlekette kabul edilmiş başka genel sosyal sigorta rejimlerinden aşağı olmaması şart koşulmaktadır. Gerçekten, bugün sosyal sigortalar bakımından bütün çalışanların aynı şartlardan faydalandıkları söylenemez. Meselâ, işçiler bakımından uygulanmakta olan sosyal sigortalar sistemi Devlet memurlarının faydalanabilecekleri sosyal yardım imkânlarından hayli ileridir. Tasarı, bu dengesizliği önliyecek bir yön ve seviye göstermektedir.

Madde 189. — Sosyal Devlet anlayışının tabii bir sonucu olarak, Devlet memurları bakımından tasarıda ele alınan yeni konulardan biri bu madde ile belirtilmektedir. Mâlûlen emekliye ayrılan Devlet memurlarından çalışma gücünün artırılabileceği umulanlar, kendi sınıflarında veya başka bir sınıf ve meslekte yeniden çalışabilecek şekilde ise alıştırılabileceklerdir. Bu amaçla kurulacak işe alıştırma (Rehabilitation) kurumları, işçilik alanında yapılanlara paralel olarak Devlet memurluğu alanında da toplumdaki işgücünün azalmamasına hizmet edeceklerdir. Tasarı,

sosyal sigortalar konusunda olduğu gibi, bu konuda da özel bir kanun yapılmasını öngörmektedir.

Madde 190. — Bütün Devlet memurlarının genel bir sosyal sigorta yardımlaşma sisteminden faydalanmaları ve bu konuda tesbit edilecek asgarilerin her Devlet memuruna açık tutulması esastır. Bu genel sistemin yanında, ihtiyari nitelik taşıyan, ek sosyal sigorta ve yardımlaşma sistemlerinin kurulması da kanunla teşvik edilmektedir. Ancak, bunları kuracak olan kanunlardan zorlama esasının bulunmaması şart koşulmuştur. Ek sosyal sigortalar, dinlenme kampları ve yardımlaşma kurumları, mecburi nitelik taşıması gereken genel sistemin yerine geçmeyecek, onu tamamlayıcı bir şekilde çalışacaklardır.

Madde 191. — Tasarının bu maddesi, emeklilik ikramiyeleri konusunda, işçiler bakımından uygulanan ikramiye sistemiyle bir paralellik kurmak amacını gütmektedir. İkramiye miktarının en yüksek haddi 12 aylık yerine 15 aylığa yükseltilmiştir. Maddenin öbür hükümleri yürürlükteki uygulamadan farklı değildir ve anlamları açıktır.

Madde 192. — Anlamı açık bir usul maddesidir. Emeklilik ikramiyelerinin ilgili kurum bütçesinden karşılanması esas olarak alınmakta, fakat ödemelerin bu karşılamayı beklemeden yapılabilmesine imkân verilmektedir.

Madde 193. — Devlet memurlarının konut ihtiyaçları bakımından özel kanunlara ışık tutacak bazı temel hükümleri getiren bu madde, aynı konuda yapılan çok çeşitli araştırma ve incelemelerin ortaya koyduğu bazı zaruretlere cevap teşkil etmektedir.

Eldeki rakamlar bu konudaki durumun ne derece ciddi olduğunu açıkça belirtmektedir. İstatistiklere göre, Türkiye'deki şehirlerde yaşayan ailelerin % 36 sını kiracı aileler teşkil etmektedir. Bunların % 20 si ise, genel veya katma bütçelerden aylık yahut ücret alan memurlardır. 1960 yılında Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından düzenlenen «Mesken Şartları Anketi» nin verdiği sonuçlara bakılırsa, bu memurlardna % 45 inin kötü veya orta şartlı konutlarda oturdukları görülecektir. Yapılan ortalama hesaplara göre, Devlet memurlarının % 80 ini teşkil eden çok büyük bir kütle, aylıklarının % 37 sini aşan bir kısmını konut kirası olarak vermektedir. Gelişmiş ülkelerde konut kirasına verilen bu oranın % 5 ilâ % 10 oranına düştüğüne işaret etmek Türkiye'deki durumun kötülüğünü belirtmeye yetecektir. Yine aynı anketin sonuçları, Türkiye'nin 20 büyük şehrinde yaşayan memurlardan % 67 sinin konut sahibi olmadıklarını ortaya koymaktadır. İşte tasarıdaki madde, bu zaruretlere ışık altında kaleme alınmıştır.

Tasarıda «genel veya katma bütçelere her yıl konulacak ödenekler» deyiminin bulunması, memur kütlesinin konut dâvasını çabuk çözümlenebilir bakımından, her yılın bütçesine yeterli bir ödenek miktarının konulmasını şart koşmak içindir. Programların belli bir merci tarafından tesbit edilmesi, sorumluluğun belirtilmesi bakımından uygun görülmüş ve bu konuda meseleye en yakından ilgili bulunan İmar ve İskân Bakanlığı açıkça görevlendirilmiştir. «Kiralık konut» deyimini, «lojman» sözünün ifade ettiği anlamı da kapsadığı için madde metninde ayrıca bu sözün konulması lüzumlu görülmemiştir. Üstelik, «lojman» sözü aynı zamanda «kira karşılığı olmadan tahsis edilen konut, anlamına da gelmektedir; oysa bu mesele, aşağıda, 194 üncü maddeyle düzenlenmektedir. 193 üncü maddenin A bendinde bahis konusu edilen mesele, lüzum ve zaruret görülen yerlerde Devlet memurlarının kiralık konut ihtiyaçlarını da Devletin karşılamasıdır. Bilindiği gibi memleketin bazı bölgelerindeki konut şartları, Devlet memurlarının asgari medeni ihtiyaçlarını karşılayacak, kendilerini ve ailelerini en basit barınma endişelerinden uzak tutacak nitelikte değildir; yahut konut kiralardaki anormal durumlar, Devleti bu «lüzum ve zaruret görülen yerlerde, doğrudan doğruya kiralık konut konusuna el atmağa sevkedecek dereceye gelmiştir. İşte bu gibi hallerde Devlet memurlarınca kullanılacak kiralık konutların doğrudan doğruya genel veya katma bütçe!i kurumların bütçelerine konacak ödeneklerle yapılması gerekecektir. Devlet kendi memurları için bu imkânı yaratmasına karşılık elbette bir kira alacaktır. Ancak, burada önemle belirtilmesi gereken bir nokta, bu kiranın taşıdığı «sosyal» niteliklidir. Dolayısıyla bu çeşit kiralık konutların kiralalarını

normal kira piyasasının mekanizmasına uydurmak, Devletin de tıpkı herhangi bir gayrimenkul sahibi gibi rant sağlamasına ve kendi memurlarının sırtından para kazanmasına yol açar ki böyle bir tutumun ne sosyal Devlet anlayışına, ne Devlet hizmetinde bulunanlarla Devlet arasında hâkim kılınması gereken bağıllık ve koruma duygularına, ne de Devletle özel sektör arasındaki saik ve metod farklarına uygun olacağı iddia edilemez. Devletçe karşılanan kiralık konut ihtiyaçları bakımından kiralara hâkim olması gereken esaslar piyasa şartları değil, uzun süreli amortisman ve bakım mülâhazalarını da ihmaletmeyen «sosyal» esaslar olmalıdır.

Mülk konutu ihtiyaçlarının karşılanmasını öngören ikinci fıkrada, verilecek kredilerin bilinen normal kredi şekillerinden farklı olan ve sosyal özellik taşıyan bir «sosyal ipotek kredisi» şeklinde olması gerektiği belirtilmektedir. Bu deyimle, uzun vâde, düşük faiz, bâzı vergi ve resim muafiyetleri, kamu faydalandırmaları, kamu himayesi gibi hususlar kastedilmiştir. Her yararlanmanın bir zahmet ve mükellefiyet karşılığı olması düşünülerek, kurulacak fona memurların da uygun ve belirli oranlarda iştirak etmeleri şart koşulmuştur. Bu fonun memur kütlesinin geleceği bakımından en büyük güven kaynağı olan bir kurum tarafından, yani emekli aylıklarını ödemekle görevli bir kurum (Şimdiki halde T. C. Emekli Sandığı) tarafından kurulması yerinde görülerek, sosyal ipotek kredilerinin bu fondan verilmesi kabul edilmiştir. Tabii, mülk konut ihtiyacı için verilecek kredi kavramının onarıma muhtaç mevcut konutların onarımı için verilecek kredileri de kapsamı gerekecektir. Aynı şekilde, gerek yapım, gerekse onarım için verilecek kredilerin, gerekli şartları taşıyan memurlar tarafından yapılacak tamamıyla kişisel istekler üzerine tesbit edileceği de tabiidir.

Tasarıdaki hüküm, bu çok etraflı meselenin ancak esaslarını koymakla yetinmekte, bu konudaki teferruatlı düzenlemeyi özel kanunlara bırakmaktadır.

Madde 194. — Bu madde, kuruluş ve görev kanunlarıyla gerekli görülecek yerlerde ve görevlerde kurumlar tarafından Devlet memurlarına eşyalı veya eşyasız konut tahsis edilebilmesine imkân vermektedir. Burada esas olan bu tahsis karşılığında Devlet memurlarından her hangi bir kira alınmamasıdır. Devletçe tahsis edilen konut kamu görevinin ayrılmaz bir parçasını teşkil etmektedir; daima ve ancak o görevi görenlerce işgal edilecektir. Bugün bu çeşit konutlar bakımından uygulanan usul sembolik bir kira miktarı tesbit etmek şeklindedir. Tasarı, kiralık konutlar meselesini ayrı bir maddede düzenlemek ve burada sadece kanunlarla belirtilecek yerler ve görevler bakımından tahsis edilecek konutları ele almakla, sembolik kira usulünü tamamıyla ortadan kaldırmaktadır. Bunların tahsis ve idare şekillerinin düzenlenmesi ise yönetmeliğe bırakılmıştır.

Madde 195. — Tasarı, mahrumiyet yeri ödeneğinin en geniş anlamıyla ve bütün Devlet memurlarını kapsıyan bir nitelikle ele almaktadır. Bâzı kurumların şimdiye kadar dar imkânlarla sağladıkları bâzı haklar hem yetersiz kalmaktaydı, hem de bunlar başka hizmetlerdeki dışarıda bırakır bir nitelikte olduklarından uygulamada eşitlikten uzaklaşmaktaydı. Öte yandan, memleketin çeşitli bölgelerindeki hayat seviyesinin önemli farklar gösterdiği ve bâzı yerlerdeki hastane, okul, yol ve geçim durumlarının görevlilerden büyük fedakârlıklar beklediği de bir gerçektir. Tasarı, en cezur hükümlerinden birisiyle dâvaya en olumlu yoldan girmekte ve belli mahrumiyet yerlerindeki görevlileri önceden kabul edilmiş ölçülerle maddi yönden tatmin etmek amacını gütmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, mahrumiyet yeri ödeneğinin kurum farkı aranmaksızın bütün Devlet memurları için kabul edilmiş bulunması ve bunun «o yerin mahrumiyet derecesine göre» tesbit edilmesidir. Bu esasların nasıl düzenleneceği sonraki üç maddede gösterilmektedir.

Madde 196. — Mahrumiyet yerleri ve dereceleri Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin incelemeleri sonucunda hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onanacak bir yönetmelikle belirtilecektir.

Bu yönetmelikteki yer ve dereceler, geçen süre içindeki gelişmeler dikkate alınarak, dört yılda bir gözden geçirilecektir. Tabii olağanüstü olumlu ve olumsuz hallerde bu süre beklenmeyecek, ayarlamaların bu süreden önce yapılması sağlanacaktır.

Madde 197. — Mahrumiyet yeri ödenekleri, 196 ncı maddeye göre tesbit edilecek, dört derece üzerinden ödenecektir. Başka bir deyimle, memlekette «mahrumiyet yeri» niteliği taşıyan bütün

görev yerleri tesbit edilmekle kalmıyacak, ayrıca bunlar, mahrumiyet şartlarına göre, dört dereceye ayrılacaktır. Her yıl bütçeyle yapılması gerekli olan işlem, birinci derece mahrumiyet yerinin mahrumiyet ödenğini tesbit etmektir. Öbür derecelerdeki ödenekler, birinci derece ödenğine göre belirli nisbetlerle hesaplanmış olacaktır.

Misal : 1965 bütçesinde birinci derece mahrumiyet yeri için 200 lira kabul edildiği farzedilirse bu listeye göre 1 nci mahrumiyet yerindeki memurlar 200 liranın tamamını, 2 nci derece yerdekiler 200 liranın % 75 i tutarı 150 lira, 3 ncü derece mahrumiyet yerinde görevliler % 50 tutarı 100 lira, 4 ncü derece mahrumiyet yerinde bulunanlar ise % 25 tutarı 50 lira ödenek alacaklardır.

Mahrumiyet yeri ödeneklerinin tesbitinde esas alınacak miktar, tabii her yılın bütçe imkânlarıyla kayıtlı olacaktır. Ancak, mahrumiyet yeri ödeneklerinin malî portesini hesaplamak son derece kolay olacaktır; çünkü ödenekler, Devlet memurlarının sınıf, derece ve kademe durumlarından farksız olarak, bütün kategoriler için aynı miktarda ölmakta, yalnız mahrumiyet yerinin derecesine göre nisbetlerde değişiklik olmaktadır. Her dört mahrumiyet derecesinde ne kadar Devlet memuru bulunduğunu bildikten sonra, basit bir hesaplamayla mahrumiyet yeri ödeneklerinin toptan malî portesini bulmak mümkündür.

Madde 198. — Mahrumiyet yeri ödenğinin her hangi bir kesintiye tabi tutulmaması, ölen emekliye ayrılan ve başka yere atanarlardan ödenmiş miktarın geri alınmaması, hem beşeri mülahazalarla, hem de malî işlemlerde basitlik sağlamak amacıyla uygun görülmüştür.

Madde 199. — Bu madde, mahrumiyet yerlerinde çalışan Devlet memurlarının çocuklarını okutma bakımından karşılaştıkları güçlükleri bir dereceye kadar gidermek amacıyla konmuştur. Maddedeki imkânlardan faydalanabilmek, ancak, görev yerinde, gereken orta dereceli okulların bulunmaması halinde mümkündür. Bulduğu kazada bir ortaokul bulunan Devlet memuru, ortaokul çağındaki çocuğu için bu imkânlardan faydalanamayacaktır. Maddedeki «orta dereceli okul» deyimini, ortaokulları, liseleri ve bunlara muadil eğitim kurumlarını kapsamaktadır.

Madde 200. — Maddenin anlamı açıktır ve parasız yatılılık sistemi bakımından kabul edilmiş olan prensip burada da tekrar edilmektedir.

Madde 201. — Madde, mahrumiyet yerinde görevli iken mahrumiyet yeri sayılmıyan bir başka göreve atanarlarnın, emekliye ayrılanların veya ölenlerin çocuklarına yapılacak indirimlerin hangi sürelerle tabi olduğunu belirtmektedir; anlamı açıktır.

Madde 202. — Madde, yürürlükteki «çocuk tazminatı» ndan daha ileri bir anlayış getirmekte ve «aile yardımı ödenğı» adı altında, hem çalışmıyan eşi, hem de çocukları hesaba katan bir ödenek şekli kabul etmektedir. Bu ödenğın miktarı sabit değildir; her yıl Bütçe Kanunıyla tesbit edilecektir. Böylece, Devletin elindeki imkânların müsaadesi nisbetinde, sosyal Devlet anlayışının tabii bir sonucu olarak, evli durumdaki Devlet memurlarının bir miktar yardımdan faydalandırılmaları uygun görülmüştür. Eşin aile yardımının hesaplanmasına katılabilmesi için, Devlet hizmetinde veya Devlet hizmeti dışında belli bir menfaat karşılığında çalışmaması gerekecektir.

Dul memurlar da çocuklar için aile yardımı ödeneceğinden faydalanacaklardır. Boşanma veya ayrılma hallerinde, çocukların velâyeti bakımından alınmış karara uygun olarak, yardımın hangi tarafa ve ne oranda verileceğı mahkemenin boşanma veya ayrılma kararında ayrıca belirtilecektir. Geçimleri Devlet memuru tarafından sağlanan üvey çocuklar da, tıpkı öz çocuklar gibi, aile yardımının hesaplanmasına katılacaklardır.

Madde 203. — Maddenin anlamı açıktır. Aile yardımlarının kesintiye tabi tutulmaması ve borç için haczedilmemesi bu yardımların temelindeki insani düşüncelerin sonucu sayılmıştır.

Madde 204. — Aile yardımlarının ödenmesinde bu yardımlara hak kazandıran durumların ortaya çıktığı tarihler değil, bu tarihleri takibeden aybaşıları esas alınmıştır. Aybaşılarına kadar

olan süreler için gün itibariyle hesaplamaya gidilmesi, zaten büyük miktarlar tutmayacak olan bu yardımların yaratacağı malî işlem güçlükleri dolayısıyla uygun görülmemiştir.

Madde 205. — Anlamı açıktır. Bir önceki maddeye hâkim olan düşünce ve insani mülâhazalar bu maddede de göz önünde bulundurulmuş ve aybaşından önceki süreler için kesinti yapmak yoluna gidilmemiştir.

Madde 206. — Kendileri için aile ödeneği ödenmiyecek olan çocuklar bu maddeyle belirtilmiştir. Esas itibariyle, «çocuk tazminatları» bakımından yürürlükteki hükümlerden fazla ayrılmamıştır. Ticaret yapan veya menfaat karşılığı çalışan çocuklar bakımından konan kayıtlama, tatil devresinde çalışan ve dolayısıyla boş zamanını değerlendiren çocuklar hakkında uygulanmaya caktır.

Madde 207. — Aile yardımı ödeneği gibi doğum yardımı ödeneği de kesin bir miktarla veya aylığın belli bir yüzdesiyle kayıtlanamamıştır. Dolayısıyla, bu da, her yıl bütçesiyle, Devletin malî takati göz önünde bulundurularak tesbit edilecektir. Aile yardımı için bahis konusu olan insani mülâhazalar burada da bahis konusu olduğu için vergi ve kesintiye tabi tutulmama, borç karşılığı haczedilmeme şeklindeki kolaylıklar doğum yardımlarına da tanınmıştır. Ayrıca, bu yardımların saymanlar tarafından ödeme emri aranmaksızın ödenmesi ve böylece zamanında ödenmesi büyük önem taşıyan doğum yardımlarının mümkün olduğu kadar kısa bir süre içinde memurum eline geçmesi sağlanmıştır.

Madde 208. — Ölüm yardımı ödeneğinde yürürlükteki uygulama genişletilerek, kendileri için çocuk yardımı verilen çocuklarının da ölümü halinde memura yardım esas kabul edilmiş ve verilecek miktarlar bakımından yürürlükteki miktarlar muhafaza olunmuştur. 207 nci maddedeki usulî hüküm ve düşünceler bu maddede de kabul edilmiş, yurt dışındaki memurlar hakkında bu ödeneğin yurt dışı görevler için uygulanan katsayıya tabi olmayacağı ayrıca belirtilmiştir.

Madde 209. — Maddede, tedavi yardımları bakımından Devlet memurlarının sahiboldukları haklar sayılmıştır. Görüldüğü gibi, mümkün olduğu kadar geniş bir anlayışla, tedavi yardımı Devlet memurlarının eş, bakmakla mükellef oldukları, ana, baba ve çocuklarını kapsıyacak bir hale getirmektedir. Tasarıyla kabul edilen ileri bir hüküm de, yurt içinde tedavilerinin mümkün olmadığı belli usullere göre tesbit edilmiş olan Devlet memurlarının yurt dışında tedavi ettirilmelerinin kurumlarına bir ödev olarak verilmesidir. Tedavi yardımlarıyla ilgili haklar böylece tesbit edildikten sonra, bunların teferruatını düzenleyecek hükümler yönetmeliğe bırakılmıştır.

Madde 210. — Devlet memurlarının her hangi bir yerde ölmeleri halinde cenaze giderlerinin ödenmesi kurumlarının ödevi sayılmaktadır. Yurt dışında görevlendirilen Devlet memurlarının cenaze giderlerinden başka, bunların naaşlarını yurda getirmek için yapılacak zarurî giderleri karşılamak da kurumların ödevidir. Ayrıca, yurt dışında sürekli görevle bulunan Devlet memurlarının ana, baba ve çocuklarından ölenler olursa bunların naaşlarının da yurda getirilmesi için zarurî giderler kurumlarca ödenecektir. Memleket dışındaki çok uzak yerlerden aile fertlerine ait naaşları Türkiye'ye kadar getirmenin Devlet memurları için altından kalkılamıyacak derecede ağır masraflarla kanuna böyle bir hüküm konmuştur. m gerektiği düşünülerek insani mülâhaza-

Tabii, kurumlarca yapılacak bu yardımların teferruatını düzenlemek ancak yönetmelikte mümkün olabilecektir. Madde sadece hakları belirtmekle yetinmektedir.

Madde 211, 212 ve 213. — Bu maddeler Devlet memurlarının giyecek, yiyecek ve yakacak yardımlarından faydalanabileceklerine işaretle yetinmekte ve bu yardımların kapsamını ve şekillerini tesbit etmeyi Maliye Bakanlığı ile Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin birlikte hazırlayacakları yönetmeliklere bırakmaktadır.

KISIM — VII

Devlet memurlarının yetiştirilmesi

Madde 214. — Bu ve sonraki maddeler, Türkiyede'ki Devlet memurluğu kavramına önemli bir yenilik getirmekte ve Devlet memurlarının eğitimlerini bir görev olarak kurumlara vermektedir. Memurların eğitilmesi konusu henüz gereken önemle göz önünde tutulmadığı için tasarının bu meseleyle ilgili maddeleri hayli çeşitli, teferruatlı ve birçok bakımlardan yön göstericidir. Burada eğitim, hizmet öncesindeki ve hizmet içindeki safhalarıyla bir bütün olarak ele alınmaktadır.

İdare anlayışında yeni kavramlar ortaya çıktıkça, idari usuller geliştikçe, bunların izlenmesi, öğrenilmesi ve benimsenmesi Devlet hizmetlerinin daima iyiye doğru gidebilmesi bakımından şarttır. Hizmet öncesindeki eğitim bakımından ne derece iyi yetişmiş elemanlardan kurulmuş olursa olsun, bir idare eğer bütün bu gelişmeleri izleyemiyorsa ve memurlarını değişen şartlara uygun nitelikte yetiştiremiyorsa, başlangıçtaki durumunu zamanla kaybetmeye ve verimsiz bir kuruluş haline gelmeye mahkûm olur.

Madde, hizmet içi eğitim bakımından, bu konudaki faaliyetlerin amaçlarını «hizmete yakınlığı sağlamak, verimliliği artırmak ve Devlet memurlarını daha ileriki kadrolara hazırlamak» şeklinde belirtmektedir.

Hizmet içi eğitimin yapılması sırasında uyulması gerekli teferruat hükümleri, sınıflara göre hazırlanacak olan «eğitim yönetmelikleri» ile tesbit edilecektir. Bu yönetmelikler çeşitli kurumlarda bulunan sınıflar için esaslar koyabilecekleri gibi, konuları itibariyle, bir tek kurumda bulunan sınıflar için de hüküm getirebileceklerdir. Bunların hazırlanması tamamiyle kurumlara bırakılmış değildir; yönetmelikler kurumlarla birlikte Başbakanlık Devlet Personel Dairesi tarafından hazırlanacaktır.

Madde 215. — Tasarı, kurumlar için «Eğitim birimleri» nin kurulmasını mecburi kılmakla, eğitim konusunun sadece temennilerden ibaret kalmamasını kurumların bu işi fiilen yapmak için teşkilâtlanmalarını sağlamak amacını gütmektedir. Birimlerin kurulması, bu dâvanın ciddi olarak ele alınmasında en önemli başlangıç adımını teşkil edecektir. Ayrıca, birden fazla birimin kurulması halinde temel sorumluluğun dağılması için, bunlardan birinin «Merkez eğitim birimi» haline getirilmesi öngörülmüştür.

Madde 216. — Eğitim birimleri, her kurum içindeki bütün eğitim sorumluluklarının toplandığı ve kurum içi eğitim politikasının tesbit edildiği birimler olacaktır. Eğitimin fiilen yapılması ise, kurslar, konferanslar ve gösteriler tertibatı ile çalışacak olan «Eğitim merkezleri» nde olacaktır. Bu eğitim merkezlerinin kurumlararası hale getirilebilmesi de maddeyle öngörülmüştür.

Madde 217. — Bugün kurumlar içindeki eğitim faaliyetleri çok değişik genişlikte ve niteliktedir; bazı kurumlar hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarına önem verdikleri halde, bazıları hemen hemen hiçbir eğitim programına sahip değildir. Oysa, kamu hizmetlerinin ahenkli ve bir bütün olarak görülebilmesi, bu hizmetleri gören personel arasında kurumlar itibariyle büyük ehliyet ve yetiştirme farklarının bulunmamasına bağlıdır. Bir yarı çok kötü işleyen bir idari bütünü bazı yarıları ne derece iyi işlerse işlesin, mekanizmanın toptan çalışmasında verim sağlanabilmesi mümkün değildir. Bunun içindir ki, kurumlar tarafından ayrı ayrı yürütülecek veya bazı hallerde kurumlararası çalışmalara bağlanacak olan eğitim faaliyetlerinin bir de genel bir plâna tâbi tutulması ve bu plânın Başbakanlık Devlet Personel Dairesi tarafından hazırlanması uygun görülmüştür.

Madde 218. — Bu madde, Devlet memurlarının, gerektiğinde, dış ülkelerin ilgili kurum veya eğitim merkezlerinde de yetiştirilebilmelerine ve bu sırada hizmet ile ilgili bir daha öğrenim ve uzmanlık eğitimi görmelerine imkân hazırlamaktadır. Ancak, bu şekilde öğrenim ve uzmanlık

eğitimi görme müsaadesi yalnız kurumların kararına bırakılmamış, Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin de, hizmetin özelliğini göz önünde bulundurarak, bu karara katılması şart koşulmuştur.

Maddenin son fıkrası, bu imkândan faydalanacak Devlet memurlarının hak ve yükümleri bakımından 79 ncu maddeye atıfta bulunmaktadır. «Bilgilerini artırmak için yabancı memleketlere gönderilenlerin hak ve yükümleri» başlığını taşıyan 79 ncu madde, temel hüküm olarak, bu gibi hallerde Devlet memurlarının kademe ilerlemesi, emeklilik ve başka bütün hakları ile yükümlülüklerinin devam edeceğini belirtmektedir.

Madde 219. — Devlet memurlarının yetiştirilmelerindeki temel sorumluluğun Başbakanlık Devlet Personel Dairesine aidolmasının tabii bir sonucu da, kurumlardaki eğitim faaliyetlerinin bu daire tarafından belli aralıklarla izlenebilmesidir. Bunun içindir ki, her altı aylık dönemin sonunda kurumların eğitim çalışmaları hakkında Başbakanlık Devlet Personel Dairesine rapor vermeleri şart koşulmuştur ve bu rapor vermenin zamanında yapılabilmesi için ancak bir aylık süre tanınmıştır.

Madde 220. — Madde, eğitim konusunda Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin sorumluluklarını, «yol gösterme», «koordinasyon sağlama» ve «denetleme» şeklinde tesbit etmektedir.

Madde 221. — Bu madde çeşitli hizmet alanlarında ve özellikle eğitim, sağlık, tarım alanlarında personel bakımından mevcut boşluklar göz önünde tutularak, kurumların belirli sınıflarındaki memurluklara eleman yetiştirmek amacıyla, doğrudan doğruya eğitim faaliyetine girişmelerine veya kendi hesaplarına öğrenci okutmak yahut uzmanlık eğitimi verdirmek yoluna gitmelerine imkân tanımak için konmuştur. Millî eğitim sorumluluğunun esas itibarıyla Millî Eğitim Bakanlığına aidolduğu aşikârdır; ancak, belirli bâzı sınıflar için, olduğu gibi, ilgili kurumlar tarafından meslek eğitimi verilmesine de ihtiyaç duyulabilir. Madde, bu ihtiyaç göz önünde tutularak konulmuştur.

Madde 222. Her hangi bir kurum hesabına yurt içinde veya dışında okutulacak öğrencilerin mutlaka bir sınav sonunda seçilmeleri kesin bir kural olarak konulmuştur. Bu da Devlet hizmetlerinde eşitlik, genellik ve liyakat ilkelerinin tabii bir sonucudur.

Madde 223. — Kurumlar ve sınıflar için eleman ihtiyacının karşılanması hakkında bütün teferruat hükümlerini kanunla tesbit etmeğe imkân yoktur. Bu bakımdan, madde, öğrenci okutma şartlarının Millî Eğitim, Maliye Bakanlıkları ile Başbakanlık Devlet Personel Dairesi tarafından birlikte hazırlanacak bir yönetmelikte belirtilmesine imkân vermektedir. Ancak, bu yönetmelikler hazırlanırken sadece ilgili kurumların görüşlerini almakla yetinilmeyecek, ayrıca eğitim faaliyetlerini memleketin uzun vâdeli insan gücü ihtiyaçlarıyla ahenkli kılmak bakımından Başbakanlık Devlet Plânlama Teşkilâtının görüşü de göz önünde bulundurulacaktır.

Madde 224. — Bu madde, kurumlar hesabına yurt içinde veya dışında okuyan öğrencilerle, yetiştirilmek, eğitilmek ve bilgi artırmak veya staj yapmak üzere dış ülkelere gönderilen Devlet memurlarının hizmet sürelerini göstermektedir.

Yatılı öğrenci okutmak veya burs vermek yoluyla mecburi hizmet yükleme sisteminin yerine «kredi» sistemine gidilmesi elbette arzuya şayandır ve bu yolda şimdiden önemli bâzı adımlar da atılmıştır. Ancak, bugünkü şartlar ve ihtiyaçlar göz önünde tutularak mecburi hizmet usulünün bir süre daha devam ettirilmesi kaçınılmaz görülmüştür. Özellikle hizmete girdikten sonra sağlanan eğitim imkânları bakımından usulün devamına da zaruret vardır.

Maddenin son fıkrası, mecburi hizmetle yükümlü bulunanların kurumlarındaki görevlere yarışma sınavına tabi tutulmaksızın atanacakları ifade etmektedir. Bunun tasarısındaki temel ülkelerden biri olan liyakat ve hizmete sınavla girme ilkesine önemli bir istisna teşkil ettiği muhakkaktır. Zaten, mecburi hizmet usulüne karşı yöneltilebilecek en ciddî ve haklı tenkid de budur. Bu sebeptendir ki, tasarı, ancak bâzı zaruretleri karşılayabilmek bakımından mecburi hizmet usulüne yer vermiştir; dolayısıyla, bu usulün ancak büyük eleman boşluğu gösteren hizmet alanlarına ele-

man çekebilmek amacıyla ve zaruri hallere inhisar ettirmek suretiyle kullanılması tasarının ruhuna daha uygun düşecektir.

Madde 225. — Madde, mecburi hizmetle yükümlü bulunanlardan bir göreve atanmıyanların durumları ile, atanma için zamanında başvurmayan ve gerekli belgelerini tamamlamıyanların veya bir göreve atamp da mecburi hizmet sürelerini bitirmeden ayrılan veya görevden çıkarılanların mali yükümlülüklerini tesbit etmektedir.

(A) bendi, mecburi hizmet karşılığında okuttukları kimseleri göreve atama bakımından ilgili kurumları bir tercihle karşı karşıya bırakmaktadır. Kurumlar, hizmet almak üzere kendilerine başvuranları ya üç ay içinde atayacaklar, ya da bunlardan mecburi hizmet bekleme haklarını kaybedeceklerdir.

(B) bendindeki «gerekli belgeler» den maksat, hizmet için başvuranların 48 nci maddede belirtilen şartlara sahibolup olmadıklarını gösteren belgelerdir. Sadece başvurmuş olmak, mecburi hizmet yükümlüsünün vecibesini tamamlamaya kâfi değildir; kendisi aynı zamanda atanması için gerekli belgeleri de tamamlamak zorundadır.

(C) bendi, bir süre için ilgili kurum hizmetinde bulunduktan sonra ayrılanların bu hizmet sürelerini mecburi hizmet süresinden düşürmeye imkân vermektedir. Bu gibilerin yükümlülükleri ancak geriye kalan süreyle orantılı sayılacak ve iki kat olacaktır. Meselâ, yabancı ülkelerde Devlet hesabına iki yıl süreyle okutulan bir kimsenin mecburi hizmet süresi, 224 nci maddeye göre, dört yıldır. Bu kimse bir yıllık bir hizmetten sonra görevinden ayrılırsa veya çıkarılırsa, kendisi için yapılan bütün masrafların dörtte üçünün iki katını ödemekle yükümlü tutulacaktır.

KISIM — VIII

Çeşitli hükümler

Madde 226. — Bu tasarının hazırlanması sırasında, Devlet personelinin sendika kurma haklarını düzenliyen bir tasarının T. B. M. M. de görüşülmekte olduğu göz önünde tutulmuştur. Sendika hakkını düzenliyen tasarı kanunlaştıktan sonra, Devlet memurlarının çeşitli meslek kuruluşları ve sendikalar meydana getirerek kendi ödevleri, hakları, çalışma şartları yükümleriyle ve kamu hizmetlerinin yürütülmesiyle yakından ilgilenecekleri ve bu konularda teşkilâtlanmış olarak faaliyet gösterecekleri tabiidir. Öte yandan, bu çeşit meslek kuruluşlarının ve memur sendikalarının kurulması, idaredeki yetkili mercilerin Devlet memurlarıyla yakın bir temas kurabilmelerini, çeşitli meselelerin memur temsilcilerinden mütalâa alınması suretiyle karara bağlanabilmesini ve idare ile memurları ilgilendiren ortak konularda görüşmeler yapılabilmesini kolaylaştıracaktır. İşte, tasarının bu maddesi bahis konusu görüşme ve danışma faaliyetlerine çerçeve teşkil edecek olan mekanizmayı ortaya koymaktadır. Ancak sendika hakkını düzenliyen tasarının nihai olarak ne şekil alacağı henüz belli olmadığı için kesin ve teferruatlı bir düzenlemeye gitmekten kaçınılmıştır. Getirilen sistem, ana hatlarıyla İngiltere ve Fransa'da uygulanmakta olan sistemlerin uzlaştırılmış bir şeklini ifade etmektedir. Bir defa, bütün kurulların «pariter» olması, yani idare temsilcileriyle memur temsilcilerinin bu kurullarda eşit sayılarla temsil edilmeleri esası kabul edilmiştir. Aslında, bu kurullarda yer alan üyelerin hepsi Devlet memurudur; ancak yarısı memur sendikalarını veya meslek kuruluşlarını temsil edecek yarısı da idarenin temsilcisi olarak bulunacaktır. İdare temsilciliği sıfatının sendika üyeliğiyle bağdaşıp bağdaşmayacağı gibi meseleler, sendika hakları konusunda çıkarılacak kanunun niteliğiyle yakından ilgili bulunduğu için açık bırakılmıştır.

Madde, üç türlü görüşme ve danışma kurulu kabul etmektedir. Merkez Görüşme ve Danışma Kurulu, bütün sınıflar ve bütün kurumlarda çalışan memurlarla, yani Devlet memurlarının bütünüyle ilgili meseleler bakımından faaliyet gösterecektir. Kurumlarda meydana getirilecek görüşme ve danışma kurulları, o kurum içinde yer alan ve çeşitli sınıflara mensup bulunan memurların meseleleriyle ilgilenecektir. Sınıfların da kendi meseleleri olabileceği düşünülerek, ayrıca sınıflara göre görüşme ve danışma kurullarının kurulabilmesi kabul edilmiştir. Bunlar, çeşitli

kurumlarda çalışan fakat aynı sınıfta bulunan Devlet memurlarının meseleleri üzerinde duracaktır.

Bu suretle meydana getirilen kurullar için «görüşme ve danışma kurulu» adının kullanılması, bunların iki ayrı nitelikte hizmet görmelerindedir. Kurullar, herşeyden önce, Devlet memurlarının ödevleri, hakları, çalışma şartları ve yükümleri bakımından idare ile memur temsilcilerinin karşı karşıya geldikleri birer «görüşme kurulu» niteliğindedir. Burada, sendika veya meslekî kuruluş temsilcileri Devlet memurlarının haklarını savunabilmek üzere idarenin karşısına çıkmaktadırlar ve Devlet memurluğunun statüler mahiyetiyle uzlaşabilecek bir ölçüde, toplu çalışmanın şartları üzerinde idare ile görüşmektedirler. Devlet memurlarına grev hakkı tanınmalığına göre, Devlet memurlarının haklarını koruma bakımından en önemli imkânlardan birinin bu görüşme imkânı olacağı muhakkaktır.

Bunun yanında, «kamu hizmetlerinin yürütülmesiyle ilgili konularda», idarenin alacağı kararları, memur temsilcilerine danışarak almakta çeşitli faydalar vardır. Kararları yürütecek personelin görüşleri, hem kararlardaki isabet bakımından, hem de uygulayıcılarda gerekli sevk ve ilgiyi yaratabilmek açısından, idare için büyük değer taşıyacaktır. İşte, bahis konusu kurullar bu çeşit danışmalarda en elverişli kanalı teşkil edecektir, Kurulların adları, hizmetlerindeki bu iki yönlülük göz önünde tutularak «Görüşme ve Danışma Kurulları» olarak tesbit edilmiştir.

Madde 227. — Görüşme ve Danışma Kurullarının kuruluşları ve çalışmalarıyla ilgili bütün teferruat hükümlerinin tesbiti tüzüklere ve yönetmeliklere bırakılmıştır. Özellikle Devlet memurlarının sendika haklarıyla ilgili tasarının henüz kanunlaşmadığı da göz önünde tutulursa, bu teferruat noktalarını şimdiden kanun hükümleri haline getirmenin sakıncaları kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

Madde 228. — Türk Silâhlı Kuvvetlerinde çalışan sivil memurlar esas itibariyle bu kanun hükümlerine tabi tutulacaklardır. Ancak, yürürlükte bulunan bazı mevzuat, askerî hizmetlerde çalışan sivil personeli de kapsıyan hükümler taşımaktadır. Askerî hizmetlerin özellikleri bakımından gerekli sayılan bu hükümler karşısında, temel olarak sivil hizmetlere göre düzenlenmiş bir Devlet memurları kanununu bütün maddeleriyle uygulamak imkânsızlaşmaktadır. Tasarı bu açıdan gözden geçirilmiş ve askerî hizmetlerde çalışan sivil Devlet memurlarına uygulanmasına imkân görülmiyen sekiz madde tesbit edilmiştir. Bunlar dışında kalan bütün maddeler askerî hizmetlerdeki sivil Devlet memurlarına da uygulanacaktır.

Madde 229. — Askerî hizmetlerdeki sivil Devlet memurlarına tasarıdaki bazı hükümlerin uygulanmaması meseleyi çözmeye kâfi gelmemekte dir. Yürürlükteki bazı mevzuat, disiplin bakımından bu kategorideki personeli de bazı bakımlardan kapsıyan hükümler taşımaktadır. Bu sebeple, askerî hizmetlerde çalışan sivil Devlet memurlarının, bir yandan Devlet memurluğu sıfatları dolayısıyla Devlet memurları kanunundaki disiplin hükümlerine tabi tutulmaları esas kabul edilirken, öte yandan da kendilerinin bazı bakımlardan askerî disiplin hükümlerine tabi tutulmalarına imkân verilmiştir.

Madde 230. — Bu madde ile İktisadî ve Ticarî İlimler akademilerinin öğretim üyeleri ve yardımcıları, tasarının 14 ncu maddesinde yazılı basına bilgi verme tahdidinden muaf tutulmuş, böylece öğretim görevlerini ifa derken, çalışmalarında Anayasanın tanıdığı ilmi özelliklerinin zedelenmemesine dikkat edilmiştir.

Bunun haricinde, 7334 sayılı özel bir Kanunla kurulmuş olan ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bulunan İktisadi ve Ticarî İlimler akademilerinin öğrenim üyeleri ve yardımcıları, diğer Devlet memurları gibi bu kanun hükümlerine tâbi olacaklardır. Nitekim halen de 7334 sayılı Kanunun 26 nci maddesinde sarahaten belirtildiği üzere öğretim üyeleri ve yardımcıları hakkında verilmesi gereken Devlet memurluğundan çıkarma, sınıf veya kıdem indirme, aylık kesme cezaları Mamur Kanunu hükümlerine bağlıdır.

Madde 231. — Bu madde, dışişleri hizmetlerinin taşıdığı bâzı özelliklere göre kaleme alınmıştır. Gerçekten, önceden tesbit edilmesi mümkün olmayan bâzı hallerde, Birleşik Kadro Kanununda yer almayan devletler veya milletlerarası kuruluşlarda çeşitli sebepler ve misyonlarla yeni delegasyonların açılması gerekebilecek ve bu delegasyonlardaki kadroların hemen doldurulması milletlerarası hayatın bir icabı olacaktır. Bu gibi hallerde, Birleşik Kadro Kanunu için tanınmış olan normal işlemleri beklemek Devletin dış münasebetleri bakımından çeşitli sakıncalar doğurabilir. İşte böyle durumlarda, Dışişleri Bakanlığı, Hükümetçe alınmış prensip kararına uygun olarak, gerekli atamaları derhal yapabilecektir. Ancak, bu çabukluk, bahis konusu kadroların sürekli olarak Birleşik Kadro Kanunu dışında kalacakları anlamına gelmez; bu kadroların Birleşik Kadro Kanununda yer almasını sağlayacak tasarı, atama tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde T. B. M. Meclisine sunulmuş olacaktır.

Madde, ayrıca, Birleşik Kadro Kanununda gösterilmiş olan delegasyonların kadrolarında yapılacak değişiklikler, geçici görevlendirmeler ve mahallinde bırakılmalar bakımından da, dışişleri hizmetinin özelleklere uygun bâzı imkânları Dışişleri Bakanlığına tanımak amacını güttüğü için, bu gibi hallerdeki kadro işlemlerinin de yukarıda belirtilen usule göre yapılması mümkün olacaktır.

Geçici Madde gerekçeleri

Geçici Madde 1. — 36 nci maddede sayılan sınıflardan yönetici sınıf, icra sınıfı ve büro sınıfı hizmetleri ve bu hizmetleri görececek olan memurlar her kurumda bulunacaktır. Bütün kurumlarda veya büyük çoğunluğunda meselâ daktiloluk, mütercimlik, elektrik tesisatı bakıcılığı ve onarıcılığı, mekanik gereçler bakıcılığı ve onarıcılığı, kitaplık memurluğu gibi hizmetler de vardır. Bu hizmetler için de kurumlararası sınıflar tesisi öngörülmektedir. Kurumların asli görevlerinin icabı olan bâzı özel hizmetlerinin de birleşik yetiştirme niteliği olan belirli bir meslekten memurlar tarafından görülmesi gereklidir. Bu kurumsal sınıflar için örnek olarak, İçişleri Bakanlığında; kaymakamlık ve valilik, polis memurluğu, Maliye Bakanlığında; Hesap Uzmanlığı; Gümrük ve Tekel Bakanlığında; Gümrük Muayene Memurluğu sayılabilir.

Her kurumun kurumlararası sınıf hizmetleri ve kendilerine özel kurumsal sınıf hizmetleri için gerekli gördükleri en az tahsil, hizmet öncesi ve hizmet için eğitim, en az ve en çok yaş haddleri gibi tasarı maddelerinde esasları yer almış hizmet şartlarını, ve sınıf içerisinde dereceleri ortaya çıkaracak görevin sorumluluk veya önem artışlarını, Başbakanlık Devlet Personel Dairesi ile işbirliği yaparak tesbit etmeleri ve yine örnek olarak, polis memurluğu sınıfında en yüksek hizmet derecesi aylığının ilk kaymakamlık aylığına oranla ne olması, veya mütercimlik sınıfı ilk derece aylığının hesap uzmanlığı sınıfı ilk derece aylığına oranla ne olması gerektiği hakkındaki görüşlerini :

«M. sınıfı ilk derece aylığı N. sınıfı en yüksek derece aylığından 1/5 oranında yüksek olmalıdır, veya L sınıfı ilk derece aylığı R sınıfı ilk derece aylığına eşit olmalı, L sınıfı en yüksek derece aylığı R sınıfı en yüksek derece aylığından 1/3 oranında eksik olmalıdır.»

Şeklinde hizmetlerin kurumlar için taşıdığı değerleri belli bir temel hizmete göre ölçerek belirtip tesis edilecek sınıflar hakkındaki tekliflerini kanunun neşri tarihinden itibaren iki ay içinde Başbakanlık Devlet Personel Dairesine bildireceklerdir.

Başbakanlık Devlet Personel Dairesi «Sınıflandırma soru kâğıtları» ile kurumlardan gerekli ön bilgileri şimdiden almıştır. Bu ön bilgiler üzerindeki çalışmalar yürümektedir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Kurumlar geçici madde 1 gereğince yapılacak teklif hazırlama çalışmaları ile birlikte, Birleşik Kadro Kanununda yer alacak olan sınıflandırılmış kadrolarını, Başbakanlık Devlet Personel Dairesi ve Maliye Bakanlığı ile işbirliği yaparak ve görev yerlerini belirterek bildireceklerdir.

Basit bir örnek olarak kadrolar şu şekilde düzenlenecektir :

<i>Yönetici sınıf :</i>			<i>Büro sınıfı :</i>		
Derece			Derece		
	I	1		I	136
»	II	{ 2 Ankara 1 İstanbul	»	II	641
»	III	{ 2 Ankara 2 İzmir 4 İstanbul	»	III	2708
»	IV	22			
»	V	75			
<i>İcra sınıfı :</i>			<i>M sınıfı :</i>		
Derece			Derece		
	I	4		I	2
»	II	17	»	II	7
»	III	46	»	III	19
»	IV	196	»	IV	64
»	V	703			
»	VI	2081			

GEÇİCİ MADDE 3. — Madde halen genel veya katma bütçelerden veya bunlara bağlı döner sermayelerden aylık alan ve her ne ad altında olursa olsun bir kadroda görevlendirilmiş bulunan personelin intibaklarının yapılmasına başlanacağı tarihi açıklamaktadır. Bu tarih Birleşik Kadro Kanunu ve sınıf tüzüğünün yürürlüğe konmasından itibaren başlayacaktır.

Ancak, Devlet Personel Dairesi tasarıyı Hükümete ve dolayısıyla T. B. M. M. ne sunar sunmaz bir yandan sınıfların tüzüklerini hazırlamaya başlayacak bir yandan da Birleşik Kadro Kanunu süratle hazırlanmakta Maliye Bakanlığına yardımcı olacaktır. Bu suretle intibakların bir an önce ikmal edilerek kanunu bir bütün olarak uygulaması temin olunacaktır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Memurların bu tasarıya göre intibakları esas itibariyle kurumlarına yapılacaktır. Bu ameliyede Devlet Personel Dairesi kurumlararası denge ve oranların muhafazası ve ahengi temini bakımından kurumlara geniş ölçüde yardımcı olacak ve intibakların tam bir başarı ile yapılmasını gözetimi altında bulunduracaktır.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bilindiği üzere bu kanun hükümleri genel veya katma bütçeli kurumlarla bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda çalışan ve halen 3656 sayılı Kanunla ek ve tadillerine tabi olan memurlarla ilgili bulunmaktadır. Bu memurlar sınıflandırma sonunda, kanunda ve sınıf tüzüklerinde yazılı şartlara göre, belirli bir sınıfın belirli bir derecesine intibak ettirileceklerdir. Şimdiki durumda bu memurların aylık dereceleri 14 ve aylık tutarları ise en az 300 ve en çok 2 000 dir. Ayrıca 24 . 2 . 1961 tarihli ve 263 sayılı Kanunla, 14 dereceye ayrılan bu memurlardan her birinin aylıkları, bu aylıklar tutarının % 35 fazlası üzerinden ödenmektedir. Diğer taraftan bugünkü rejimde, kanunla yeni esaslara bağlanan istisnai memuriyetler, ihtisas mevkii sayılan memuriyetler gibi özel hallerde, müktesep hak sayılan aylık derecelerine nazaran bir veya iki üst derece aylığını Bakanlar Kurulu kararı ile tazminat olarak alan memurları ve yine daha aşağı derecedeki bir kadroyu işgal ettikleri halde müktesep hak aylığı dereceleri daha yukarı olduğundan bir, iki veya üç üst derece aylığını müktesep hak olarak alan memurları ve nihayet aylıklarına ilâveten muhtelif kanunlar gereğince çeşitli ödenekler ve temsil ödeneği alan memurları ilgilendiren durumlar mevcuttur. Madde, bu memurların, bu kanun ile sınıf tüzükleri esas ve şartlarına göre yapılacak intibakları sonunda aylıklarının hangi esasa göre ödeneceğini açıklamaktadır. Maddeye göre, sınıflandırma tüzüklerine göre bu memurların girebilecekleri derece aylığı tutarı,

bugün fiilen aldıkları aylık veya aylık ile ödenek tutarından az olduğu takdirde, aradaki fark, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi suretiyle telâfi edilinceye kadar ödenmeye devam olunacaktır.

Madde, hem yeni rejimin icaplarına uymak, hizmetin aksamamasını sağlamak ve hem de aylıkları bugünkü hayat şartları karşısında esasen kifayetsiz bulunan memurları bugünkünden daha fena şartlar içinde bırakmamak amacını gütmektedir. Kaldı ki, bahsi geçen memurlardan büyük bir çoğunluğu bu aylıkları esasen fiilen ve müktesep hak olarak almaktadırlar. Diğer taraftan, bu tatbikat sürekli olmayacak, aradaki fark telâfi edilinceye kadar geçici bir süre için uygulanacaktır; zira madde halen hizmette bulunanları ilgilendirmektedir.

Aylıklarla ödeneklerin birleştirilmesi ve aradaki farkın ödenmesi konusuna gelince, bu hüküm de sürekli olmayacaktır; zira kanun ve tüzükler yürürlüğe girdikten sonra, her hizmete ait aylık bu kanun gereğince hizmetin önemine göre tesbit edilmiş ve aylık ile ödenek âdetâ tek bir aylık olarak birleştirilmiş ve böylece Devlet memurlarının birçoğu hizmetlerinin değerine tekâbülden eden miktarı tek aylık şeklinde almaya başlamış olacağı için, birçok halde böyle bir fark ortaya çıkmayacaktır; hâlâ bir fark kalmışsa, bu da, derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi suretiyle giderilinceye kadar ödenecektir.

Keza, bugün istisnai memuriyet veya ihtisas mevkii sayılan hizmetlerde çalıştıkları halde, yeni kanunla kurulan sınıfların kadrolarına atanmalar veyahut bir veya iki üst derece aylığını tazminat olarak alanlar veyahut da ödenek verilen kurum ve hizmetlerde çalışanlar, eğer yeni rejimde istisnai memuriyet sayılmayan veya ödeneği olmayan bir başka kurum veya göreve tayin edilmiş iseler, bu takdirde sınıf tüzüğüne göre girebilecekleri sınıfın, atandıkları derece göstergesine tekabül eden aylığı alacaklardır. Ancak, bunlar için de aradaki fark, derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi suretiyle giderilinceye kadar ödemeye devam edecektir. Söylemeye lüzum yoktur ki işgal ettikleri kadroya nazaran bir, iki veya üç üst derece aylığı bugün müktesep hak olarak alanlara ait fark, her hal ve kârda kademe ilerlemesi veya derece yükselmesi ile telâfi edilinceye kadar ödenmeye devam edecektir. Bunların bütün müktesep haklarını koruyabilmek bakımından, emeklilik keseneğine esas alınacak miktar hakkında da maddeye açıklık getiren ayrı bir fıkra konulmuştur.

Yeni rejimde her görevin bir kadrosu bulunacağı ve ödenekler de bütçeye buna göre konulacağı için, alâkalı memurlara aradaki farkın ödenebilmesini temin bakımından, maddeye son bir fıkra eklenmiş ve farkların ödenmesini karşılayacak ödeneklerin, her yıl bütçesinde belirli tertiplerde yer alacağı belirtilmiştir.

Geçici madde 6. — Bu madde bugün daimi hizmetli adı verilen ve ücretlerini (D) cetveline dâhil kadrolardan alan hizmetlileri alâkalandırmaktadır. Geçici altıncı maddeye göre bunlar hakkında da geçici beşinci maddede yazılı esaslar uygulanacaktır. Zira kaloriferci, bahçıvan gibi bâzı hizmetlerde çalışanlar hariç, aylıklarını (D) cetveline dâhil kadrolardan alanlardan pek çoğu sürekli olarak çalıştırılmakta, Devlet memurlarının gördüğü hizmetleri görmektedirler.

Geçici madde 7. — (E) cetveline dâhil kadrolarda çalışanların özel bir durumu olduğu ve bunlar geçici süre ile çalıştırıldıkları için, intibak bakımından durumları biraz farklı şekilde mütalâa edilmiştir. Fîiliyatta bunlar da bu kanun ve sınıf tüzüklerindeki esas ve şartlar dairesinde, geçici beşinci ve altıncı maddede yazılı olanlar gibi kendi sınıflarına geçebilecekler, ancak intibakta bugün aldıkları ücret hesaba katılmıyacağı için, hangi sınıfın hangi derecesine girebilmiş iseler kendilerine o derece aylığı ödenecektir. Binaenaleyh bugün aldıkları ücret ile yeni sınıflarına ait derece aylığı arasındaki farkın kendilerine ödenmesi bahis konusu olmayacaktır.

Geçici madde 8. — Bu madde 1958 tarihli ve 4/10195 sayılı Kararname hükümlerine göre muayyen ve muvakkat müddetli hizmetlerde yevmiye ile çalıştırılan teknik personele taallük etmektedir. Kanun hükümlerine göre bu gibi teknik elemanlar, gerekli şartları taşıyorlarsa bundan böyle diğer Devlet memurları gibi belirli bir sınıfın belirli kadrolarında sürekli olarak çalışan Devlet memurları

durumuna girebileceklerdir. Böylece aylıkla çalışan teknik personel ile yevmiye ile çalışan personel arasındaki farklı durum sona ermiş bulunacaktır. Bu sınıf personel de diğerleri gibi belirli bir sınıfa girecek ve görecekları hizmetin önemine uygun bir aylık almak hakkına kavuşacaklardır. Gerek bu kanun, gerekse sınıf tüzüklerine göre hangi sınıfın hangi derece ve kademesine girebiliyor iseler kendilerine o derece veya kademe göstergesine tekabül eden aylık ödenecektir. Devlet memuru statüsüne girecekleri zaman bu gibi elemanlar, kanunun Devlet memurlarına tanıdığı çeşitli sosyal haklardan da faydalanmak imkânına kavuşacaklardır. Bu sebeplerle, kendileri için aradaki farkın ödenmesi esasını kabule lüzum görülmemiştir.

Geçici madde 9. — Madde, memleketimizin süratli kalkınma ihtiyacını karşılamak ve çeşitli sebeplerle kamu sektöründen ayrılarak özel sektörde çalışan teknik elemanlarla, bilimsel ve meslekî alanlarda çalışanları ve yöneticileri bâzı şartlarla tekrar ve bir defaya mahsus olmak üzere kamu hizmetlerine çekebilmek ve bunların bilgi ve tecrübelerinden faydalanmak amacını gütmektedir.

Maddeye göre, kanunun yayımı tarihinden önceki son 10 yılı aşmayan bir süre içinde kurumlarından kendi istekleri ile ayrılarak 160 sayılı Kanunun dördüncü maddesi kapsamına giren kurumlarda teknik ve bilimsel ve meslekî alanlarda çalışanlarla yönetim hizmetlerinde çalışanlar, bu kanun ve sınıf tüzükleri esasları dâhilinde tekrar Devlet memuriyetine dönebileceklerdir. Böylece hangi sınıfın hangi derecesine girebiliyor iseler o derecenin aylığını alabileceklerdir. Ancak, hem bunların kamu hizmetlerine dönüşlerini kolaylaştırmak, hem de durumlarına uygun kifayetli bir aylık derecesine girebilmelerini sağlamak amacıyla hariçte geçen sürelerden bir kısmının kıdemlerine sayılması uygun görülmüştür. Maddeye göre bu personel, hariçte, yeni girecekleri sınıfla ilgili bir görevde çalışmış iseler, hariçte geçen sürenin 3/4 ü, diğer hallerde yarısı kendilerine kıdem hakkı olarak tanınacaktır.

Maddenin ikinci fıkrası, ilk fıkrada yazılı olanlara tanınan imkân, T. C. Emekli Sândığı Kanununa göre kurumlarınca görülen lüzum üzerine emekliye sevk edilip T. B. M. M. den veya idari yargı mercilerinden iptal kararı alanlara da açık bırakılmaktadır. Binaenaleyh bu durumda olanlar da yine birinci fıkradaki gibi belirli şartlar dâhilinde ve sınıf tüzüklerinde yazılı nitelikleri haiz olmak şartıyla tekrar kamu hizmetlerine dönerek belirli bir sınıf içinde belirli bir aylık derecesine atanabileceklerdir.

Maddenin son fıkrası, madde gereğince kamu hizmetlerine tekrar dönmek isteyenlerin, girecekleri sınıf tüzüğünün yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaat etmelerinin gerektiğini belirtmektedir.

Geçici madde 10. — Geçici dokuzuncu maddedeki imkân, memleketimizin bugünkü ihtiyaçları göz önünde bulundurularak tanınmıştır. Ancak bu imkân bir taraftan ilgili kurumların gösterecekleri haklı ihtiyaçlar, diğer taraftan da ihtiyaç duyulacak hizmetlerin mahiyetleri ile ilgilidir. Bu sebeple Devlet hizmet ve memuriyetinden ayrılmış olanlardan bilimsel, teknik ve meslekî sınıflardan hangilerine bu madde gereğince eleman alınabileceği, bunların girebilecekleri sınıf tüzüklerinde gösterilecektir. Böylece, getirilen bu geçici madde sayesinde, bir taraftan Devlet hizmetinden ayrılmış ihtisas ve tecrübe sahibi elemanların hizmetleri daha verimli bir hale sokulurken diğer taraftan da bu imkânın daha çok ekonomik kalkınma bakımından ihtiyaç duyulan belirli meslekî ihtisas dallarına inhisar ettirilmesi suretiyle lüzumsuz yere kadro şişkinliklerine sebebiyet verme ihtimali önlenmiş bulunacaktır.

Geçici madde 11. — Madde, kanunun yayımı tarihinden önce öğretmenlikten ayrılmış olan öğretmenlerle ilgilidir. Amaç ise, yukarıki diğer iki maddede yazılı olanlar gibi öğretmenlikte ayrılmış bulunanları tekrar mesleğe alabilmektir. Nüfus ve dolayısıyla öğrencilerin sayısı yıldan yıla arttığı, buna karşılık malî ve maddî şartlar bakımından öğretmen sayısını derhal ihtiyacı karşılayabilecek miktara yükseltmek imkânsız bulunduğu için, 10 yılı aşmamak ve özel şartlarına uymak kaydı ile mesleklerinden ayrılan öğretmenlerin de tekrar mesleklerine dönmeleri imkânının sağlanması faydalı mütalâa edilmiştir.

Maddeye göre öğretmenlikten kendi isteği ile ayrılarak 160 sayılı Kanunun dördüncü maddesi kapsamına giren kurumlarda çalışanlar, kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaat

caat ettikleri takdirde, sınıf tüzüklerinde yazılı esaslara uygun olmak şartıyla tekrar öğretmenlik mesleğine dönebileceklerdir. Maddede ayrıca, ayrılan öğretmenlerin mesleke dönüşlerini teşvik için de bunların yukarıda yazılı kurumlarda geçen hizmet sürelerinin tamamının kıdemlerine ekleneceği belirtilmiştir.

Geçici madde 12. — Bu madde, sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesinde çalışmayı teşvik ve serbest çalışan tabip ve diğer tababet kollarında bulunanların mesleke dönüşlerini sağlama amacını gütmekte, serbest hayatta geçen sürelerin tamamı Devlet hizmetinde geçmiş gibi sayılmaktadır.

Geçici madde 13. — Bu madde, halen sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesinde çalışan personeli aldıkları sözleşmeli ücretlerin intibakı sırasında müktesep hak olarak kabulünü ve daha aşağı bir ödemenin yapılmasını önlemektedir.

Geçici madde 14. — Madde, intibak işlemlerinin hangi esaslara göre yapılacağını açıklamaktadır. Memurların intibak işlemlerinin yapılmasında, uygulanacak esas ve ölçüler, girecekleri sınıf tüzüklerinde belirtilecektir, sınıf tüzüklerine göre yapılacak intibak işlemlerinde, ilgili memurların öğrenim ve yetiştirme durumları, kamu hizmetlerinde çalıştıkları sürece almış oldukları siciller, kamu hizmetlerinde geçen hizmet süreleri, buldukları görevlerin önem ve değeri gibi esas ve ölçüler üzerinde durulacaktır.

Geçici madde 15. — Madde, bu kanun hükümleri dışında kalanların, kendi özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar geçecek süre içinde, halen yürürlükte olan ve kendilerini ilgilendiren kanun hükümlerine tabi olacaklarını belirtmektedir. Amaç, kanunun kapsamı dışında kalan görev kategorilerini, geçici bir süre için de olsa, hukukî ve malî statüden mahrum bırakmamaktır.

Geçici madde 16. — Bu kanunun her maddesinin derhal yürürlüğe giremeyeceği ve arada bir geçiş devresine ihtiyaç bulunacağı tabiidir. Bir defa mevzuun bütçe tekniği ve bütçe uygulama devresi ile bir ilgisi mevcuttur. Diğer taraftan yeni kanun sınıflandırmayı öngördüğünden, kanun maddelerinden çoğunun ve bilhassa malî hükümlerin fiilen uygulanabilmesi için Birleşik Kadro Kanununun T. B. M. M. tarafından kabul edilmesi ve sınıf tüzüklerinin hazırlanması gerekmektedir. Bahsi geçen Birleşik Kadro kanunları kabul edildikten sonra memurların sınıf tüzüklerine göre yeni sınıflarında girebilecekleri kadrolara intibakları yapılacaktır. Binaenaleyh bu durum karşısında kanunun malî hükümlerle ilgili maddelerinin uygulanmasına kadar geçecek süre içinde bugün uygulanan hükümlerin uygulanmasına devam edilecektir. Sosyal mahiyetteki ödemeler için de durum aynıdır; çünkü konu bir taraftan malî imkânları, diğer taraftan da bütçeyi ilgilendirmektedir. Madde işte bu durumlardan doğan zaruretin sonucu olarak kaleme alınmış bulunmaktadır.

Geçici madde 17. — Madde, yeni sınıflara intibak işlemlerinde göz önünde tutulması gereken bir konu ile ilgilidir. Gerçekten memurların hizmet süreleri birbirlerinden farklı olduğu ve olabileceği gibi aynı aylık derecesindeki memurların bu derecedeki hizmet sürelerini de birbirlerinden farklı bulunması mümkündür; çünkü bazı memurlar bu dereceye meselâ 2 yıl 8 ay, bazıları 2 yıl, diğer birisi de bir yıl önce geçmiş bulunabilirler, bu durumda bahis konusu memurların, sınıf tüzüklerindeki esaslara göre, yeni sınıflara ve bu sınıflar içindeki derecelere intibaklarında, bugün işgal ettikleri derecelerdeki hizmet sürelerinin de nazara alınması gayet tabiidir. Maddeye göre bugün aynı aylık derecesinde bulunan ve fakat bu derecedeki hizmet süreleri farklı olan memurların yeni sınıflarındaki derecelere intibakı için, bugünkü derecelerinde geçen her hizmet yılı bir kademe; 6 aydan eksik hizmet süreleri 6 ay, 6 aydan fazla hizmet süreleri bir yıl olarak kabul edilecektir. Böylece halen aynı aylık derecesindeki memurlar arasında bu derecedeki hizmet süresi bakımından mevcudolan farklar yeni sınıf derecelerine de intikal ettirilmiş olacaktır.

Geçici madde 18. — Madde, bu kanunun 191 nci maddesi ile ilgili olup, bahsi geçen madde gereğince emekliye ayrılan memurlara tanınan hakkın 19.9.1963 gün ve 334 sayılı Kanun gereğince kurumlarına re'sen veya kendi istekleri ile emekliye ayrılan ve hizmet süreleri 25 yıl veya daha fazla olan memurlara da uygulanması amacını gütmektedir. Esasen yukarıda yazılı 334 sayılı Kanun bu maksatla kabul edilmiştir. Bu bakımdan geçici 16 nci maddenin, bu kanunun 191 nci mad-

desi içinde yer alması uygun olurdu. Ancak 344 sayılı Kanun, neşri tarihinden itibaren 10 yıl gibi geçici bir süre için uygulanacağından maddenin bu şekilde ayrı ve geçici bir madde halinde yazılması yoluna gidilmiştir.

Geçici madde 19. — Maddenin anlamı açıktır.

Geçici Madde 20. — Kanunun muhtelif maddelerine ait gerekçeler kısmında da açıklandığı gibi, bu kanun hükümlerinden bir kısmı, belirli işlemler yapıldıktan, bazı kanun ve sınıf tüzükleri ile diğer tüzük ve yönetmelikler yürürlüğe girdikten sonra uygulanabileceğinden, madde, yeni kanun tüzük ve yönetmelikler yapılınca kadar hangi maddelerin uygulanmayacağını açıklamak ve bu arada, ilgili konularda, eski özel kanun, tüzük ve yönetmeliklerin uygulanmasına devam edileceğini belirtmek amacıyla yazılmıştır. Hazırlanıp yürürlüğe konulması gereken yeni özel kanunlar ile tüzük ve yönetmeliklerin nelerden ibaret bulunduğu ve kanunun hangi maddelerine ilişkin olduğu, geçici maddede ayrı ayrı gösterilmiştir.

Geçici Madde 21. — Yeni kanun, her reform kanunu gibi, mevcut durumda birtakım değişiklikler yapmakta, bir taraftan hizmet şartlarını düzenlerken diğer taraftan da aylıklar ve diğer özlük hakları ve bilhassa sosyal mahiyetteki ödemeler konusunda bazı yenilikler getirmektedir. Bu genişlik ve önemdeki bir konu hiç şüphe yok ki, bazı yeni masrafları gerektirecektir. Ancak bahsi geçen masraflar bütçeyi ve malî imkânları yakından ilgilendirdiğinden, yeni kanun gereğince yapılacak ödemelere ait başlangıç tarihini tesbit işinin, Bakanlar Kurulunun kararına bırakılmasına zaruret duyulmuştur.

Geçici madde 22. — Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren personel kadroları ve intibak işlemleri üzerinde çalışmak maksadıyla kurulacak «Devlet Memurları Kanunu İntibak ve Uygulama Komisyonu» kuruluşu çalışma usulü ve ödeneklerini göstermektedir.

Madde 232. — Bu maddede tarih ve numarası gösterilen kanunlar veya kanunların madde veya fıkraları 232 nci madde hükmü esas alınarak tesbit edilmiştir.

Bu maddenin (A) fıkrasının ilk listesi, tamamiyle yürürlükten kaldırılacak kanunları; ikinci listesi yalnız kadro cetvelleri kaldırılacak kanunları; üçüncü listesi ise (B) fıkrasındaki liste bazı madde veya fıkraları kaldırılacak kanunları göstermektedir.

C) fıkrası ise bu maddedeki listelerde yazılı olan veya olmıyan kanunlar arasında yer almış veya almamış bulunan ve tasarıda mevcut hükümlere aykırı sayılan hükümlerin de yürürlükten kaldırılmasını sağlamak maksadıyla konulmuştur.

Bu maddede yer alan listede gösterilen kanunlar tasarinın Hükümete arz edildiği tarihe kadar yayınlanmış bulunan kanunları ihtiva ettiği için tasarı kanunlaşınca kadar çıkarılacak diğer kadro kanunları, kadro cetvelleri ile ilgili kanunlar ile tasarı hükümlerine aykırı hükümleri ihtiva eden kanunlar da ilgili listelere eklenecektir.

Madde 233. — Kanunun yürürlük hükümlerini taşımaktadır, anlamı açıktır.

Madde 234. — Yürütme yetkisini Bakanlar Kuruluna vermektedir.

Cumhuriyet Senatosu Afyon Karahisar Üyesi Rasim Hancıoğlu ile Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanhoğlu'nun Ticaret Vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair 3615 sayılı Kanuna ek 21 . 6 . 1943 tarih ve 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin tadiline, mezkûr Kanuna 4 madde ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi (2/479)

16 . 4 . 1963

Millet Meclisi Başkanlığına

Ticaret Vekâleti Teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 21 . 6 . 1943 tarihli ve 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin tadiline, mezkûr kanuna dört madde ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi ilişik olarak gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Afyon Senatörü
R. Hancıoğlu

Kastamonu Milletvekili
İ. H. Yılanhoğlu

(Ticaret Vekâleti Teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek) 21 . 6 . 1943 tarihli ve 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin tadiline, mezkûr kanuna dört madde ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi gerekçesidir

Ticaret Vekâleti Teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi aynen şöyledir :

«Müşavir, atâşe veya muavinliğe tâyin edilebilmek için üç yıl Ticaret Vekâleti Teşkilâtında çalışmış olmak ve bundan başka Fransızca, İngilizce ve Almanca dillerinden birini veya vazife görecekleri memleketin dilini bilmek, kâtipler için de Ticaret Vekâleti Dış Ticaret Teşkilâtında asgari bir yıl çalışmış bulunmak ve hepsi için yüksek tahsil görmüş olmak lâzımdır.

Bu memurların yabancı ile evli olmamaları şarttır.»

Yirmi yıl evvel vaz'edilmiş olan bu kanun maddesinde, günün ve vazifenin şartlarına ve icaplarına uygun olmadığı tesbit edilen hususlar şunlardır :

- a) Yüksek tahsilin hangi sahalara şâmil olduğu sarih olarak zikredilmemiştir.
- b) Harice tâyin edilebilmek için Vekâlet Teşkilâtının hangi kısımlarında çalışmak lâzımgeldiği açıklanmamıştır.
- c) Meslekî kifayete ve temsil kabiliyetine maddede yer verilmemiştir.
- d) Yabancı dil bilgisi bir kıstasa bağlanmamıştır.
- e) Müşavir, atâşe ve muavinlerinin ikinci ve mütaakıp dış görevlere atanma şartları zikredilmemiştir.
- f) Bunların dış görevlerinin müddeti tesbit olunmamıştır.

Ticaret Bakanlığı camiasında ve Teşkilât Kanunu ile diğer mevzuat üzerinde bir müddetten beri yapılan tetkikler sonunda hazırlanan ve ilişik olarak takdim kılınan tadil teklifinde bu noksanlıkların izalesine çalışılmıştır. Noksanlıklar ve yeni kanun teklifinde bunların izalesine dair olan mu-cip sebepler sırasıyla şunlardır :

1. 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinde yüksek tahsil sahaları zikrolunmadığından Ticaret müşaviri, atâşesi ve muavinlerinin ifa edecekleri görevlere tamamiyle aykırı yüksek tahsilleri (Me-selâ, fizik, kimya, arkeoloji, dişçilik ve saire gibi tahsilleri) madde şümulü haricinde bırakmak za-ruridir. Kanun teklifinde bu cihet göz önünde tutulmuştur.

2. Eski kanun maddesinde ticaret müşaviri, ataşesi veya muavini olarak harice tâyin edilebilmek için Ticaret Vekâleti teşkilâtında asgari üç yıl çalışmış olmak şartı mevcuttur. Ve fakat bu hizmetin hangi dairelerde ifa edilmiş olması gerekeceği meşkût geçilmiştir. Yıllardan beri vâkı tatbikata göre bu vuzuhsuzluğun mucibolduğu mahzurlar şunlardır :

a) Ticaret müşavirliği, ataşeliği ve muavinliği hizmetleri, uzun yıllardan beri cari tatbikatla, Vekâletin hemen hemen tamamen yalnız Dış Ticaret Dairesi mensuplarına inhisar ettirilmiş, bu hizmetlerin gerektirdiği bütün şartları fazlasıyla haiz bulunan sair Ticaret Vekâleti mensubu memurlar, bilûmum vecibeleriyle ve tam bir liyakatle ifa edebilmek kabiliyetinde oldukları bu dış görevlere, bir anane olarak, fiilen tâyin edilemez olmuşlardır. Bu hal, dış hizmetlerin daha iyi bir şekilde ifası imkânlarını tahdideden neticeler doğurmuştur.

b) Dış Ticaret Dairesi, böylece teşekkül eden anane dolayısıyla Ticaret Vekâleti câmiasında diğer dairelere nisbetle haksız bir imtiyazlı mevki kazanmış ve Ticaret Vekâletinin imtiyazlı bir dairesi haline gelmiş olması neticesinde bu daireye personel tahacümü artmış, kıymetli elemanların diğer dairelere tâyini için müracaatları ender rastlanan vakalardan olmuştur. Bu hal ise Vekâlet kadrolarına liyakatlere göre personel tevzii imkânını hayli tahdidetmiş ve hizmetlerin en uygun şekilde görülmesi prensibini ve imkânını rencide etmiştir.

c) Yabancı memleketlerde ticaret müşaviri, ataşesi veya muavini olarak hizmet görececek Ticaret Vekâleti mensuplarında yalnız dış ticaret işleriyle ilgili tecrübe ve müktesebatın mevcudiyetinin maksada kifayet etmeyeceği şüphesizdir. Bu memurların dış ticaretle ilgili müktesebattan maada aynı zamanda iktisadi ve ticari bilgilerini artırmak için Bakanlığın diğer teşkilâtında da çalışmış, tecrübe görmüş ve başarı göstermiş olmaları lâzımdır. Bu bakımdan da dış hizmetlere tâyin edilecek memurların Dış Ticaret Dairesi haricinde de çalışmış bulunmaları gerekmekte, aksi hal ise dış hizmetler için mahzurlu neticeler doğurmaktadır.

d) Dış görevlere tâyin edilmek, her Vekâlette her memur için arzu edilen bir şeydir. Çalışan, randıman veren, bilgi ve tecrübesi kifayetli olan, lisan bilen velhasıl bilcümle vasıf ve şartları zâhında toplamış olan her memur böyle bir tâyin görmek ister. Dış hizmetleri yalnız bir dairenin inhisarında bırakmak bir taraftan mezkûr daire memurlarını, bir garanti hissi altında bulundurmak suretiyle, atalete ve bedaete sevk edeceği gibi diğer daire mensubu memurları da, dış tâyin konusunda hiçbir ümitleri olmadığından, yine isteksizliğe ve haksız muameleye mâruz bırakılmış olmak kanaatine götürür. Bu mahzurları bertaraf etmek ve Ticaret Vekâleti camiasındaki (aranan evsafi haiz) her memura dış tâyin kapılarını açık bulundurarak bunları teşvik etmek için dış tâyinleri bütün Bakanlık mensubu memurlara teşmil etmek lâzımdır.

Bütün yukarda yazılı mülâhazalar sonunda, ilk defa dış hizmetlere tâyin edilebilmek için 4442 sayılı Kanunun vaz'etmiş olduğu Ticaret Vekâleti teşkilâtında en az üç yıl çalışmış olmak şartı, bu müddetin asgari bir buçuk yılı Dış Ticaret Dairesinde ve yine asgari bir buçuk yılı bu daire haricinde olmak üzere, getirdiğimiz teklifte tadilen tasrih olunmuştur.

3. 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinde dış görevlere tâyin edilebilmek için meslekî kifayet ve temsil kabiliyetine yer verilmemiş olduğundan, hazırlanan tadil teklifinde bu cihet de dikkate alınmıştır. Malûm olduğu üzere Başbakanlığın dış görevlerle alâkalı bir sureti ilişik 12 . 4 . 1961 tarihli talimatının (b) fıkrası da bu hususun önemle dikkate alınmasını haklı olarak derpiş etmiştir.

4. 4442 sayılı Kanun; ticaret müşaviri, ataşe ve muavinlerinin yabancı dil bilmelerini şart koymuş ve fakat bir kıstasa rapteylememiştir. Bu keyfiyet ise lisan bilme derecesi hakkında türlü sübjektif tefsirlere, tatbikatta hatalı ve hattâ müsamahalı tâyinlere yol açabilecek bir vuzuhsuzluk arz etmektedir.

Bilhassa İkinci Dünya Savaşından sonra fevkalâde bir ehemmiyet kazanan milletlerarası ticari, iktisadi ve malî münasebetlerin memleketimiz için arz ettiği hayatî derecedeki önem malûmdur. Bu önem plânlı ekonomi devresine girdiğimiz şu sıralarda şüphesiz daha da artmıştır. Bu münasebetlerin mühim bir kısmını devamlı olarak temin eden ve buldukları memleketlerde kendilerine gayet ciddi, nazik ve ağır vazifeler düşen ticaret müşavirlerimizin, ataşelerimizin ve muavinleri-

nin beynelmilel diplomatik lisan olarak kabul edilen Fransızca, İngilizce veya Almancadan en az birisini veya hizmet görmekte oldukları memleketin lisanını, memleketimizin yüksek menfaatlerini lâyıkıyla koruyabilecek ve milletlerarası müzakerelere kifayetle ve rahatlıkla katılabilecek derecede, bilmeleri şarttır. Bu seviyede lisan bilmiyen bu kabil memurların bu gibi müzakere ve temasları lâyıkı vechile re'sen yapabilmeleri şüphesiz mümkün değildir. Binaenaleyh, bu vasıfta olmıyan memurların bu gibi dış görevlere tâyin edilmelerini ve bu görevlerde istihdamlarına devam olunmalarını Türkiye'nin iktisadi ve ticari meselelerini hafife almakla ve memleketin yüksek menfaatlerini lâkaydane telâkki etmekle vasıflandırmak yerinde olur.

Makûmları olduğu gibi, Dışişleri Bakanlığı kendi memurlarını üniversite öğretim üyelerinden kurulu bir heyet önünde gayet ciddi ve Devlet Lisan İmtihanı Statüsünde bir lisan imtihanına tabi tutmakta, Millî Savunma Bakanlığı ise kara, hava ve deniz ataşeleriyle milletlerarası teşkilâta tâyin edeceği subaylarını yine üniversite öğretim üyelerinden müteşekkil yetkili bir heyet önünde yukarıda bahis konusu lisanlardan özel ve gayet sıkı bir imtihandan geçirmektedir.

Bugün artık Devlet memurlarının lisan bildiklerini tâyin ve tevsik edecek kanuni ve objektif bir kıstas mevcuttur ve bu kıstas da 3656 ve 3659 sayılı kanunlara göre tesis edilmiş bulunan Devlet lisan imtihanıdır. Bu imtihan, yetkili üniversite öğretim üyelerinden müteşekkil resmî bir heyet önünde yazılı ve sözlü olarak ciddiyetle yapılması anane haline gelmiş bir imtihandır. Ticaret müşaviri, atâşesi veya muavini olarak hariçte istihdam edilecek Ticaret Bakanlığı mensuplarının bu imtihandan geçirilerek lisan bakımından kifayetli olduklarının tesbiti artık her bakımdan haklı bir zaruret arz etmektedir.

Diğer taraftan, bugün beynelmilel diplomatik lisan olarak kabul edilmiş bulunan Fransız, İngiliz ve Alman dilleri ilişik kanun teklifinde esas olarak alınmıştır. Esasen Başbakanlığın yurt dışı görevlerle alakalı 12 . 4 . 1961 tarihli talimatının (a) fıkrası da bu gibi memurların lisan bakımından kifayet durumlarının Devlet lisan imtihanları ile tesbit edilmiş olmasını derpiş etmiştir ki, bu görüşe iştirak etmemek için hiçbir sebep mevcut değildir.

Ayrıca; İngilizce, Fransızca, Almanca dillerinden birini bilmemekle beraber vazife görecekleri memleketlerin Türkçeden gayrı olan yabancı dillerini Devlet lisan imtihanını verecek derecede bilenlerin mezkûr memleketlerde müşavir, atâşe veya muavin olarak vazife görmelerini kanuni imkân dâhiline almak üzere bunların da Devlet lisan imtihanına tabi tutulacaklarını tesbit eden bir hüküm kanun teklifine dereolunmuştur.

Bundan başka, Devlet lisan imtihanı açılmak usul ve teamülden olmıyan meselâ Çekoslovak dilini gayet iyi bilen bir memurun Prağ'da müşavir, atâşe veya muavin olarak istihdamını imkân dâhiline alabilmek üzere kanun teklifine gerekli hüküm konmuştur.

5. Her türlü şartları haiz olup da dış memleketlere müşavir, atâşe veya muavin veyahut kâtip olarak gönderip de müddetini tamamladıktan sonra yurda avdet ederek Ticaret Vekâleti Teşkilâtında vazifelendirilen memurlardan tekrar yurt dışına Ticaret Müşaviri, Atâşesi veya muavini olarak tâyin edilecek memurların tâyinlerine dair husus ve esaslar 4442 sayılı Kanunda bir nizama bağlanmamış olduğundan şimdiye kadar teamülle idare edilegelmiş, bu ise arz ettiği vuzuhsuzluk dolayısıyla objektiviteden uzak bir tatbikata yol açılmıştır.

Tadil teklifinin üçüncü maddesi bu prosedürü zapturapt altına almak ve Ticaret Vekâleti için daha müsait şartlar hazırlamak gayelerini istihdaf etmektedir.

Filhakika, dış teşkilâttan merkeze nakil ve tâyinleri yapılan memurların tekrar Dış Ticaret Dairesinde kümelenmelerine, iktisabettikleri tecrübe ve bilgilerin yalnız bu daire çerçevesine inhisar ettirilmesine meydan bırakmamak ve Ticaret Bakanlığı Teşkilâtında ilmî, normal ve rahat bir rotasyona imkân vermek ve ecnebi memleketlerde yeni bilgi ve tecrübe iktisabetmiş memurların Vekâletin her dairesine tevziini temin etmek fikrinden hareketle hazırlanan bu madde tekrar dışarıya tâyin edilebilmek için Merkez Teşkilâtında asgari iki yıl çalışmış olmayı ve bu müddetin bir yılının Dışticaret Dairesinde, yine bir yılının da bu daire haricinde geçirilmiş olmasını derpiş etmektedir ki, arzu edilen gayeye tamamen uygundur.

Bu prensip Başbakanlığın Yurt dışı görevlerle ilgili 12 . 4 . 1961 tarihli talimatının (f) fıkrasında da esasen aksini bulmuştur.

6. Kanun teklifinin Ek 2 nci maddesi, Ticaret Müşavirlikleri ve Ticaret Ataşelikleri nezdine kâtip olarak gönderilecek umumiyetle genç memurlarda aranan şartlarla ilgilidir. Ve 4442 sayılı Kanunla tesbit edilen şartlar aynen ipka edilmiş olup yalnız yüksek tahsil müessesesinin tâyin ve tarifi bakımından bir farklılık getirilmiştir ki, bu cihetin mucip sebebi işbu gerekçenin 1 nci maddesinde arz ve izah olunmuştur.

Bu memurlar için lisan bilme mecburiyetinin va'zedilmemiş olması sebebi, yüksek tahsilini yapmış ve fakat lisan öğrenme fırsat, imkân ve zamanını elde edememiş kıymetli ve kabiliyetli gençlerin dış memleketlere gönderilip mahallinde lisan öğrenme imkânlarını hazırlamaktır.

7. 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin son fıkrasını teşkil eden (Yabancı ile evli olmamak) mecburiyetine, esasen bu cihet umumi hükümlerle ve bütün memurlara şâmil olarak halledilmiş bir mevzu olduğu düşünülduğünden kanun teklifinde bu hususa yer verilmemiştir.

8. Kanun teklifinin geçici maddesi bilhassa eşitlik kaidesinin zedelenmemesi ve umumiyet prensibinin tatbiki fikrinden hareketle hazırlanmıştır.

Filhakika, bu kanun teklifi ile, halen merkezde vazifeli Ticaret Bakanlığı mensuplarının harice tâyin edebilmeleri için lisan bilme şartının ciddî ve objektif bir kıstasa bağlanması tahakkuk ettirmek istenmektedir. Bu ciddî ve objektif kıstasın yalnız halen merkezde vazifeli memurlara tatbiki ve hariçte vazifeli müşavir, atâşe ve muavinlerinin bundan istisna edilmesi umumiyet prensibi ile ve eşitlik kaidesiyle bağdaşmayacağı gibi imtihana tâbi tutulacak memurların hak ve adalet duygularını rencide edecek bir farklılık da yaratacaktır.

Bundan başka, şayet varsa, halen ticaret müşaviri, atâşesi veya muavini olarak yabancı memleketlerde görevli ve lisan bakımından cidden kifayetsiz personelin kendilerine mevdu gayet ağır, gayet ciddî, gayet nazik vazifeleri hakkiyle yerine getiremedikleri aşikârdır. Bunun ise memleketimiz menfaatlerine ne derece zararlı olacağı izahtan vârestedir.

Bunlar için müktesep hak iddiaları da mesnetsiz olur. Zira 4442 sayılı Kanunda (yani şimdikiye kadar tatbik edilmekte olan kanunda) harice ticaret müşaviri, ticaret atâşesi veya muavini olarak tâyin edilebilmek için Fransızca, İngilizce ve Almancadan birini veya gideceği memleketin lisanını bilmek şartı esasen mevcuttur. Şayet bu memurlar bu lisanları, gayet objektif ve asgari bir kıstas olan Devlet Lisan İmtihanını verecek seviyede bilmiyorlarsa, esasen haksız olarak dış memleketlerdeki bu en mühim ve ciddî görevlere tâyin edilmişlerdir. Bu durum ise bir hakkı müktesepten bahsetmeye imkân bırakmaz.

Bu cihet aynı zamanda Başbakanlığın Yurt dışı görevlere mütaallik 12 . 4 . 1961 tarihli talimatının (c) fıkrasıyla de derpiş edilmiş ve hariçte lüzumsuz ve faydasız bir şahsın bırakılmaması katî olarak istenmiştir ki, memleket menfaatlerinin her şeyden üstün tutulması ve memleket işlerinin en salim şekilde yürütülmesi prensibine uygunluğu bakımından burada zikir ve misal olarak irae etmek yerinde olur.

Kaldı ki, işbu kanun teklifinin Geçici Maddesiyle bu memurların dış hizmetlerine derhal son verilmek gibi bir gaye de takibedilmekte bilâkis kendilerine bir imkân verilmekte ve ilk açılacak lisan imtihanlarına girmek hakkı tanınmaktadır. Bu itibarla da mezkûr Geçici Madde, umumi mânada, müktesep hak müessesesine hiçbir veçhile aykırı düşmemektedir.

Geçici maddenin ikinci fıkrası, kanun teklifimizin kanuniyet kesbedip yürürlüğe girdiği tarihte Ticaret Bakanlığı teşkilâtında üç yıldan beri hizmet görmekte olan hukuk, iktisat, ticaret veya maliye sahalarından başka mevzularda yüksek tahsil yapmış olanların; diğer bütün şartları haiz bulunmak ve bakanlık teşkilâtında en az beş yıl hizmet görmüş olmak kaydıyla; harice ticaret müşaviri, ticaret atâşesi veya atâşe muavini olarak tâyini imkânının sağlanması için teklife derecolumuştur.

Bu suretle bir taraftan müktesep hak esasları, diğer taraftan, beş yıllık müddet zarfında bu kabîl memurların mesleke intibak etmiş olabilecekleri hususu göz önünde bulundurulmuş-

tur. Bu memurlardan meslekî kifayet seviyesine ulaşamamış olanlar ise esasen kanun teklifimizin ikinci maddesinin (c) fıkrasının vaz'ettiği şartları ihraz edememiş durumda kalacaklardır.

9. Kanun teklifinin ek 3 nci maddesi ticaret müşavir, ticaret ataşesi, ticaret ataşe muavini ve kâtiplerin dış görevlerinin süresi hakkında yeni hükümler getirmektedir. Bu hükümler Başbakanlığın yurt dışı görevlerle 12 . 4 . 1961 tarihli talimatının (d) fıkrası esaslarına muvazi olarak vaz'olunmuştur. Bu suretle, dış görevlere tâyin edilecek memurlar hariçte ne kadar müddetle kalabileceklerini kesin olarak bilecekler, şahsi ve resmî durumlarını buna göre tanzim imkanına sahibolacaklardır. Kalış müddetlerinin bu bu suretle mütehalif olarak tesbiti, normal ve ilmî bir ratosyon için Ticaret Bakanlığına imkân temin edecektir.

Bu memurların katî zaruret olmaksızın merkeze nakil ve tâyinlerinin icra edilmemesini derpiş eden hüküm ise, bir taraftan bu memurlara bir emniyet ve istikrar sağlamak, diğer taraftan sübjektif tatbikata meydan vermemek ve binnetice Hazineye lüzumsuz masraflar tahmil etmemek gayesine mâtuftur.

10. Kanun teklifinin ek 4 nci maddesi, işbu kanunla vaz'edilecek esaslar da göz önünde bulundurularak yurt dışı hizmetlerin bir yönetmelikle teferruatlı ve kesin olarak tâyin ve tesbitine imkân hazırlamak gayesini gütmektedir.

Yukarda yazılı mucip sebeplere istinaden hazırlanan kanun teklifimiz gerek eski kanunun vuzuhsuzluğu gerekse eski kanunda bâzı mühim prensiplerin müphem oluşu veya ademi-mevduiyeti dolayısıyla şimdiye kadar vâkı tatbikattaki aksaklıkları bertaraf edecek ve bundan böyle de bu aksaklıkların devamına mâni olacak hükümleri ihtiva etmektedir.

18 yıldan beri hazırlanmakta olduğu ve henüz katî ve nihai şekli verilmediğinden belirsiz bir müddet daha gecikeceği bakanlık yetkililerince beyan olunan Ticaret Bakanlığı kuruluş ve teşkilâtı ile ilgili kanun tasarısı ikmal olunup Yüksek Meclise sevk ve kanuniyet kesbedinceye kadar, bu kanun teklifinin Ticaret Bakanlığının dış görevlerle ilgili meselelerini objektif ve günün şartlarına uygun ve âdil esaslar dâhilinde tanzim edeceğini ümid ederek saygılarımızla ve merbutan takdim ederiz.

Başbakanlığın dış vazifeler hakkındaki 12 . 4 . 1961 tarihli Talimatı

Yurt dışı görevlerle ilgili bütün teşkilât (Dışişleri Bakanlığın talimatın yalnız b, c, g, h, i, j fıkralarını uygular) 15 . 4 . 1961 tarihinden itibaren aşağıdaki hususları tatbikle mükelleftir.

a) Dış görevlere tâyin edilecek memurların (müşavirler, müfettişler, ataşeler veya bunların muavinleri) yabancı dil bakımından kifayet durumları Devlet lisan imtihanları ile veya Millî Savunma Bakanlığının tatbik edegelmekte olduğu esaslar dâhilinde (üniversite imtihanları ile) tesbit edilmiş olacaktır.

b) Dış görevlere seçim, sadece lisan bilgisine inhisar ettirilmeyerek meslekî başarı ve genel kültürle birlikte milletimizi hariçte şahsan ve ailece en iyi şekilde temsil kabiliyeti ve liyakat aranacaktır.

c) Bakanlıklar bu emri aldıktan sonra kendileriyle ilgili dış teşkilâtı bir kere daha esash surette tetkikten geçirerek hariçte hiçbir şekilde lüzumsuz veya fazla bir teşekkülün veya şahsın mevcudiyetine mahal bırakmayacaklardır.

d) Dış görev müddeti şef durumda olanlar için (müşavirler, ataşeler, müfettişler gibi) âzami dört, asgari üç yıl üzerinden, bunların yardımcıları için ise âzami üç asgari iki yıl üzerinden düzenlenecektir. Asgari müddetlerden evvel yurda alınmaları kesin zaruretlere inhisar edecektir.

e) Bugüne kadar uygulana gelen usullere göre bâzı bakanlıklarca harice iki yıllık müddetler için gönderilenler üç yıl kalabileceklerdir.

f) Yukardaki maddede belirtilen âzami müddetleri tammalyanların yurt içi hizmetlere tâyinleri istisnasız olarak zamanında yapılacaktır. Bu gibi eşhasın tâyinlerinde yurt dışı hizmetler se-

bebiyle elde etmiş olacakları yeni bilgi ve görüşlerden faydalanma hususu imkânlar nisbetinde dikkate alınacaktır.

g) Personelin dış görevlerdeki hizmetleri sırasında yurt dışında başka memleketlere nakilleri kati zaruretler olmaksızın asla yapılmıyacaktır.

h) Dış görevlerdeki personelin hizmet yerlerine tâyinleri ve yurda dönmeleri kademeli usullerle düzenlenmek suretiyle şef ve muavin durumunda olanların aynı tarihlerde gidiş ve dönüşleri gibi hatalı durumlara yer verilmeyecektir.

i) Dış görevlere tâyin ve dıştan merkeze nakillerde ilgililere emrin tebliği asgari üç ay evelden yapılacak ve yaz aylarına (Haziran, Temmuz, Ağustos) inhisar ettirilmesine itina edilecektir.

j) Dış göreve gönderilecek personel Dışişleri Bakanlığınca düzenlenecek (elçilik çerçevesi içindeki mesai usulleri ve protokol kursu) ndan, Millî Savunma Bakanlığınca düzenlenecek (haber koordinasyon kursu) ndan geçirilecektir. Bu kurslar ilgili bakanlıkların yapacağı bir programa göre ve iki haftayı tecavüz etmiyecek şekilde cereyan edecektir. Ayrıca her bakanlık kendi personelinin tâyinini mütaakıp yeni vazife için daha verimli hale getirebilmek bakımından özel bir yetiştirme usulü plânlayacaktır.

(Ticaret Vekâleti Teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanune ek) 21 . 6 . 1943 tarih ve 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin tadiline, mezkûr kanuna dört madde ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifidir

MADDE 1. — 21 . 6 . 1943 tarih ve 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir :

Madde 3. — Yabancı memleketlere ticaret müşaviri, ticaret ataşesi veya muavini olarak ilk defa tâyin olunabilmek için aşağıda yazılı şartları ayrı ayrı haiz olmak lâzımdır :

a) Hukuk, iktisat, ticaret veya maliye mevzularında yüksek tahsil yapmış olmak,

b) Ticaret Bakanlığı teşkilâtında, en az yarısı Dış Ticaret Dairesinde ve yarısı bu daire haricinde olmak üzere, asgari üç yıl çalışmış bulunmak,

c) İktisadî, ticari ve malî konularda görevle mütenasip bilgi, tecrübe ve yeterliğe sahip olmak ve meslekle ilgili konularda etüt, rapor, proje ve benzeri başarılı çalışmalar yapmış bulunmak, her haliyle memleketimizi haricte temsile liyakatli olmak,

d) Fransızca, İngilizce ve Almanca'dan en az birini veya vazife göreceği memleketin Türkçe'den gayri lisanına kifayyetli derecede vâkıf olduğu Devlet lisan imtihanını kazanmış olmak suretiyle sabit bulunmuş olmak veyahut vazife göreceği memleketin lisanından Devlet lisan imtihanı açılmak usul ve teamülden değilse üniversite öğretim üyelerinden müteşekkil yetkili bir heyet marifetiyle o yabancı dilden yapılacak resmî imtihanı kazanmış bulunmak.

MADDE 2. — 4442 sayılı Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir :

Ek Madde 1. — Yukardaki maddenin (a), (b), (d) fıkralarında yazılı şartları haiz olup da dış görevlerden yurda avdet etmiş bulunanlardan, en az yarısı Dış Ticaret Dairesinde ve yarısı bu daire haricinde olmak üzere, Ticaret Bakanlığı teşkilâtında asgari iki yıl hizmet görmüş bulunanlar yabancı memleketlere ticaret müşaviri, ticaret ataşesi veya muavini olarak tekrar tâyin edilebilirler.

Ek Madde 2. — Yabancı memleketlere kâtip kadrosuyla tâyin edilebilmek için Dış Ticaret Dairesinde en az bir yıl çalışmış bulunmak ve hukuk, iktisat, ticaret veya maliye mevzularında yüksek tahsil yapmış olmak lâzımdır.

Ek Madde 3. — Ticaret müşavirleri ve ticaret ataşeleri dış görevlerde dört yıl diğerleri üç yıl

kalırlar. Bu müddetlerden evvel bunların merkeze nakledilmeleri ancak kati zaruretlere inhisar eder.

Ek Madde 4. — İşbu kanunda tesbit olunan hükümleri de ihtiva etmek üzere dış görevlerle ilgili bir yönetmelik, bu kanunun neşrinden itibaren bir ay içinde, Ticaret Bakanlığınca hazırlanır.

MADDE 3. — 4442 sayılı Kanuna aşağıda yazılı geçici madde eklenmiştir.

Geçici Madde — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yabancı memleketlerde ticaret müşaviri, ticaret ataşesi veya muavini olarak görevli bulunan memurlardan, bu kanunun 3 ncü maddesinin (d) fıkrasında yazılı imtihanları vermemiş olanlar ilk açılacak Devlet lisan imtihanına veya aynı fıkrada yazılı üniversite lisan imtihanına girerler. Bu imtihanlara katılmıyanların veya katılıp da başarı gösteremiyenlerin dış görevleri mezkûr Devlet lisan imtihanının yapıldığı ayı takibeden ay sonunda nihayet bulur.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte üç yıldan beri Ticaret Bakanlığı Teşkilâtında vazifeli olup da kanunun 3 ncü maddesinin (a) fıkrasında ve ek madde 2 de tadadedilen sahalar haricinde yüksek tahsil yapmış bulunan memurlar Ticaret Bakanlığı Teşkilâtında beş yıllık bir hizmet süresini tamamladıktan sonra mezkûr hükümlerden hariç tutulur.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Balıkesir Milletvekili Mehmet Tiritöğlü ve 3 arkadaşının, Ticaret Bakanlıği teşkilât ve vazifelerine dair 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin tadiline ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi (2/800)

29.1.1965

Millet Meclisi Başkanlığına

4442 sayılı Kanunun tadiline ve aynı kanuna bir madde eklenmesine dair kanun teklifimiz gerekçesi ile birlikte sunulmuştur.

Gereğinin icrasına tavassutunuzu rica ederiz.

Saygılarımızla.

M. Tiritöğlü

S. Koç

A. Aydın Bolak

N. Özdemir

GEREKÇE

Dış kollara tâyin edilen Ticaret Bakanlıği memurları, buldukları memleketin ticari, iktisadi, malî durumunu devamlı bir şekilde takibetmek, o memleketin istihsal ve istihlâkini, ihracat ve ithalâtını, borsa ve piyasa hareketlerini ve bu arada bilhassa rakip memleketlerle olan ticari mübadelelerini yakından izlemek, ilgililerle şahsan temas etmek, muhabere etmek, elde edecekleri bilgileri memleketimize intikal ettirmekle görevlidirler.

Bu görevlerin hakkiyle ve memleket menfaatlerine en uygun bir şekilde yerine getirilebilmesi sözü geçen bakanlık memurlarının buldukları memleketin dilini veya beynelmîlele hale gelmiş olan Fransızca, Almanca, İngilizce, İtalyanca dillerinden birini kifayetli derecede bilmelerine bağlıdır.

Ticaret Bakanlığının vazife ve teşkilâtına dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi ile, Ticaret müşaviri, ticaret ataşesi veya bunların muavini olarak dış kollara tâyin edilebilmek için Fransızca, İngilizce, Almanca dillerinden birini veya vazife görecekleri memleketin dilini bilmek şartı konulmuş, ancak bu yabancı dil bilgisinin ne suretle tesbit olunacağı tasrih olunmamıştır.

Aynı şekilde, 13 sayılı Kanunun tanıdığı imkânlar içinde Milletlerarası İktisadi Teşekküller nezdinde tâyin olunan Ticaret Bakanlığı memurları için de mezkûr Kanunda bir sarahat mevcut değildir.

Bu boşluk ve noksanlıkları telâfi etmek üzere 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesini süratle tadil etmek ve dil bilme şartını muayyen bir ölçüye bağlamak zaruret halini almıştır.

Diğer taraftan mer'î Kanunun 3 ncü maddesinde, müşavir, ataşe veya muavin olarak tâyin edilebilme şartları arasında bu gibi kimselerin yüksek tahsil görmüş olması hususu zikrolunmuş, fakat bu yüksek tahsilin hangi branşlarda olacağı belirtilmemiştir.

Dış kollara tâyin edilecek Ticaret Bakanlığı memurlarının, ifa edecekleri görevlerin mahiyetleri, muayyen fakülte, akademi veya yüksek okullardan mezun olmalarını gerektirmektedir.

Aynı zamanda, dışarda ilk def müstakil bir göreve atanacak ticaret, müşavir, ataşe veya muavinlerinin bir ehliyet sınavına tabi tutulmaları bu gibi kimselerin müktesebat yönünden kuvvetli olmaları, işlerinde ihtisas ve liyakat kesbetmeleri bakımından uygun bulunmakta ve halen Dışişleri Bakanlığında uygulanmakta olan bu sistemin Ticaret Bakanlığı memurlarına da tatbiki zaruri görülmektedir.

İşte bu icap ve zaruretlerle 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesini, günün şart ve icaplarına göre değiştirmek üzere işbu kanun teklifi hazırlanmış, halen yurt dışında görevli bulunan Ticaret Bakanlığı memurları için de teklife ayrıca bir geçici madde ilâve edilmiştir.

Ticaret Bakanlığı Teşkilâtı ve vazifelerine dair 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin tadiline ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 21 . 6 . 1943 tarihli ve 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve mezkûr kanuna bir geçici madde eklenmiştir.

«Madde 3. — Dış teşkilâta tâyinler :

I - Yabancı memleketlere ticaret müşaviri, ticaret ataşesi veya bunların muavini tâyin edilebilmek için :

a) Hukuk, İktisat, Siyasal Bilgiler fakülteleriyle İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinden, Orta - Doğu İdari İlimler Fakültesinin İktisadi, Malî ve Ticari tedrisat yapan enstitülerinden birinden veya bunların memleket içindeki veya yabancı ülkelerdeki muadili fakülte, akademi veya yüksek okullardan mezun olmak,

b) Fransızca, İngilizce, Almanca veya İtalyanca dillerinden birini bildikleri, ilgili üniversite öğretim üyelerinin de katılacakları bir kurulda geçirecekleri bir sınavla veya görevlendirilecekleri memleketin dilini veya o memlekette en çok konuşulduğu bakanlıkça tesbit edilecek dillerden birini bildikleri üniversite sınavıyla tesbit edilmiş olmak,

c) Ticaret Bakanlığı kadrolarında en az üç yıl çalışmış bulunmak, şarttır.

II - Devlet Yabancı dil sınavını vermiş bulunanlar ayrıca bir yabancı dil sınavına tabi tutulmazlar.

III - Milletlerarası İktisadi Teşekküller nezdindeki Ticaret Bakanlığı kadrolarına atanacaklar hakkında da bu maddenin I ve II nei bölümlerindeki hükümler uygulanır.

IV - Ticaret Müşavir ve ataşeliklerine kâtip olarak atanabilmek için 1 nci bölüm (a) fıkrasında

sayılan öğrenim müesseselerinden birinden mezun olmak ve Ticaret Bakanlığı Dış Ticaret Dairesinde en az bir yıl çalışmış bulunmak lâzımdır. Bu gibilerin kâtipliklere atanmalarında yabancı dil bilgisi şartı aranmaz.

V - Ticaret müşavir ve ataşeleriyle bunların muavinlerinin yabancı dil bilgisine mütâallik ve bu maddenin 1 nci bölüm (b) fıkrasında yazılı sınavları ile dışarıda ilk defa müstakil göreve atana-
cak ticaret müşavir, ataşe veya muavinlerinin ehliyet sınavlarının şekil ve zamanı ile memurların dış ülkelerde kalacakları süre, çalışma şekilleri ve bu konularla ilgili diğer hususlar hazırlanacak bir yönetmelikte belirtilir.

GEÇİCİ MADDE : Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yabancı ülkelerde ticaret müşaviri, ticaret ataşesi veya bunların muavinleriyle Milletlerarası İktisadi Teşekküllerdeki Ticaret Bakanlığı kadrolarında bulunan memurlar merkeze atanmalarından sonra birinci maddenin 1 nci bölüm (b) fıkrasında sözü geçen yabancı dil sınavlarına girerler. Bu sınavlarda kazanamayanlar dış ülkelere yeniden atanamazlar.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Kayseri Milletvekili Mehmet Sağlam ve 4 arkadaşının, Ticaret Bakanlığının vazife ve teşkilâtına dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanunun 3 ncu maddesinin tadiline ve mezkûr kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi. (2/488)

29 . 4 . 1963

Millet Meclisi Başkanlığına

Ticaret Bakanlığının vazife ve teşkilâtına dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanunun 3 ncu maddesinin tâdiline ve mezkûr kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifimiz, gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla rica ederiz.

Kayseri Milletvekili
M. Sağlam

Muğla Milletvekili
T. Şahin

Diyarbakır Milletvekili
V. Pirinçcioğlu

Gaziantep Milletvekili
A. İ. Gögüş

Istanbul Milletvekili
C. Kurca

G E R E K Ç E

Milletlerarası ticari, iktisadi ve malî münasebetlerin son yüzyılda ve bilhassa İkinci Dünya Savağını mütaakıp kazandığı önem malûmdur. Ticaretin millî hudutları içinde inkişafı fikri, artık yerini, dünya ticaretinin gelişmesi fikrine bırakmıştır. Bu ise milletlerarası ticaret, iktisadi ve malî işlerle ilgili birçok müesseselerin doğmasına ve genişlemesine yol açtığı gibi milletlerin diğer memleketler nezdinde devamlı temsilciler, delegasyonlar, müşavirler ve ataşeler bulundurması sistemini meydana koymuş ve bunu geliştirmiştir.

Ticaret Bakanlığının yabancı memleketlerde ticaret müşavirleri, ticaret ataşeleri ve ticaret ataşe muavinleri bulundurması da bu sistemin icaplarındanadır.

Ticaret müşavirleriyle ticaret ataşeleri ve muavinleri buldukları memleketin ticari, iktisadi, malî ve hattâ sosyal durumunu devamlı bir şekilde takibetmek, istihsal, istihlâk, ihracat, ithalât, sınai ima-

lât, imalât fiyatları, borsa hareketleri gibi faaliyetleri yakından izlemek, buldukları memleketlerin Ticaret, Sanayi, Tarım ve Maliye bakanlıkları teşkilâtı ile, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, borsalar, meslekî teşekküller ve piyasa ile şahsan veya buralarla muhabere etmek, elde edeceği bilgileri devrevî raporlarla ve lüzumunda derhal Ticaret ve diğer bakanlıklarımıza, Odalar Birliğine, Ticaret ve Sanayi Odalarına, ihracatçı birliklerine ve hattâ ticari ve sınai firmalarımıza bildirmekle görevlidirler.

Bütün bu görevleri hakkiyle ve memleketimizin menfaatlerine en uygun bir şekilde yerine getirebilmek için sözü edilen müşavir, atâşe ve muavinlerinin buldukları memleket lisanını veya milletlerarası diplomatik lisan haline gelmiş olan Fransızca, İngilizce veya Almandan birini kifayetli derecede bilmeleri lâzımdır. Bu memurların icabında milletlerarası toplantılara, konferanslara katıldıkları da göz önünde bulundurulursa bu lüzum aşıkâr surette kendisini gösterir.

Değiştirilmesi için teklifte bulunduğumuz 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi aynen şöyledir :

«Madde 3. — Müşavir, atâşe veya muavinliğe tâyin edilebilmek için asgari 3 yıl Ticaret Vekâleti teşkilâtında çalışmış olmak ve bundan başka Fransızca, İngilizce ve Almanca dillerinden birini veya vazife görecekları memleketin dilini bilmek, kâtipler için de Ticaret Vekâleti dış ticaret teşkilâtında asgari bir yıl çalışmış bulunmak ve hepsi için yüksek tahsil görmüş olmak lâzımdır.

Bu memurların yabancı ile evli olmamaları şarttır.»

Görüldüğü üzere, kanun koyucusu bu gibi memurların yabancı dile vâkıf olmalarını prensip itibarıyla lüzumlu görmüş ve bunu hükme raptetmiş ise de yabancı dil bilmenin derecesi hakkında bir tâyinde bulunmamıştır. Bu cihet ise enfüsi tefsirlere yol açabilecek bir vuzuhsuzluk yaratmakta olduğu gibi muhtemelen hatalı veya himayekâr dış tâyinlere de sebeb olabilecektir.

Bu boşluğu kapatmak üzere, bir kısım bakanlıkların yaptığı gibi, teşkilât kanununa bir tadil getirmek gerekmektedir.

Ticaret Bakanlığının teşkilât ve vazifelerine dair olan Kanunun, yani 3614 sayılı Kanunun 18 yıldan beri gözden geçirilip yeni bir teşkilât kanununun hazırlanmakta olduğu, her hazırlanan kanunun değişen Ticaret Bakanlarınca yeniden ele alınıp üzerinde çalışmalar yapılmakta bulunduğu ve bu hususun arz ettiği ehemmiyetin vüsati dolayısıyla halen üzerinde incelemeler yapılan tasarıya son şeklinin verilebilmesi için daha uzunca bir zamana ihtiyaç duyulduğu 1963 yılı Bütçesinin müzakereleri ve silesiyle Ticaret Bakanı tarafından Bütçe Karma Komisyonunda, Cumhuriyet Senatosunda ve Millet Meclisinde ifade ve beyan olunmuştur.

Bir kısım ticaret müşavirleriyle atâşelerimizin ve muavinlerinin kifayetli derecede lisan bilmedikleri ve bu yüzden memleketimize gereği gibi faydalı olmadıkları öteden beri şikâyet mevzuu olmuştur. Yeni tâyinlerin yaklaştığı sıralarda Ticaret Bakanlığının vazife ve teşkilâtına dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanunun müşavir, atâşe ve muavinlerle ilgili 3 ncü maddesinin süratle tadili ve memurların harice tâyin edilebilme şartları meyanına kifayetli lisan bilme şartının da muayyen bir ölçüye bağlanarak ilâvesi bir zaruret halini almıştır.

Kanun teklifimizde ölçü olarak kabul edilen Devlet lisan imtihanı bugün için Devlet memurlarının lisan bilme derecelerini tesbit eden muayyen ve objektif bir sistemdir.

Diğer taraftan Devlet Lisan İmtihanı açılması mütadılmıyan yabancı dillerin konuşulduğu memleketlere o dili iyi derecede bilen memurların da müşavir, atâşe veya muavin olarak gönderilebilmelerini sağlamak için kanun tadili teklifimize bunu temin edecek hüküm konmuştur.

4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin vaz'ettiği şartlar aynen ipka edilmiş, yalnız çalışmanın muvaffakiyetli olması hususunda bir ilâvo yapılmıştır ki, gayesi aşıkârdır. Yabancı ile evli olmamak kaydı ise umumi hükümlere taallûk ettiğinden kaldırılmıştır.

Tadil teklifinin geçici maddesi, kanunların umumiyet hassasından ve aynı zamanda hakka niyet ve eşitlik prensiplerinden mülhem olarak tanzim edilmiştir.

Bugün için Ticaret Bakanlığının dış teşkilâtında ehemmiyet ve vüsati işbu gerekçenin ikinci maddesinde belirtilen görevleri yüklenmiş memurlardan kifayeti derecede yabancı dil bilmeyenler mevcut ise memleket menfaatlerini her türlü mülâhazanın fevkinde tutulması zarureti muvacesesinde, bunların kanun teklifimizde derpiş olunan imtihanlardan geçirilmesi ve muvaffak olamayanların geri çekilmesi mutlak bir zaruret ifade eder.

4442 sayılı Kanunun ruhunda mündemiç (vazifeye kifayeti lisan bilme) şartını haiz olmaksızın dış görevlere tâyin edilmiş olan memurlar için artık bir hakkı müktesepten bahsetmeye, kanun ve hukuk anlayışı muvacehesinle, imkân mevcut değildir. Zira bunlar esasen hak etmedikleri bu görevlere şu veya bu suretle tâyin edilmişlerdir ve eşitlik, hakkaniyet kaideleri muvacehesinde bu gibilerin geri alınmaları gayet tabii olmak lâzımdır.

Yukarıda da arz ve izah olunduğu veçhile, Ticaret Bakanlığının Teşkilât Kanununun ikmal ve ve ihzariyle kanuniyet kesbetmesine kadar geçecek uzun bir müddet zarfında ticaret müşavir ve ataşe muavinlerinin harice tâyinleri için tabii tutulması gereken lisan imtihanı ve diğer şartları havi olmak üzere tanzim olunan ilişik kanun teklifimizin bir zaruretin ifadesi olduğu aşikârdır.

Ticaret Bakanlığının vazife ve teşkilâtına dair 3314 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanunun 3 ncu maddesinin tadiline ve mezkûr kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 21 . 6 . 1943 tarihli 4442 sayılı Kanunun 3 ncu maddesi aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir :

Madde 3. — Ticaret Bakanlığının dış teşkilâtında ticaret müşaviri, ticaret ataşesi veya ticaret ataşe muavini olarak vazifelendirilebilmek için 3 yıl müddetle Ticaret Bakanlığı Merkez Teşkilâtında muvaffakiyetle çalışmış olmak, bundan başka Fransızca, İngilizce veya Almanca dillerinden birini; kâtipler için de Ticaret Bakanlığı Dış ticaret dairesinde asgari bir yıl muvaffakiyetle çalışmış olmak ve hepsi için yüksek tahsil görmüş bulunmak şarttır. Atanacağı başkentte kullanılan dili bilmek ayrıca tercih sebebi olur.

Görevin gerektirdiği kifayette yabancı dil bilmek, Devlet lisan imtihanını vermekle sabit add olunur.

MADDE 2. — 4442 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir :

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte dış memleketlerde ticaret müşaviri, ticaret ataşesi veya ticaret ataşe muavini olarak vazifeli bulunan memurlardan kanunun 3 ncu maddesinde yazılı imtihanı vermemiş olanlar ilk açılacak imtihana iştirak ederler. Bu imtihana iştirak etmeyenlerin veya edip de muvaffak olamayanların dış görevleri Devlet lisan imtihanının yapıldığı ayı takiben ay sonunda nihayet bulur.

MADDE 3 — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Ticaret Bakanlığı Teşkilât ve vazifelerine dair 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin tadiline ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi (2/483)

24 . 4 . 1963

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Ticaret Bakanlığı Teşkilât ve vazifelerine dair 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin tadiline ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifimi ekli olarak sunuyorum. Gereğine emir ve müsaadelerini arz ederim.

İzmir Milletvekili
Şinasi Osma

Ticaret Bakanlığı Teşkilâtı ve vazifelerine dair 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin tadiline ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi gerekçesi

1. Yabancı memleketler nezdinde bulundurulmuş ticaret müşavirleri, ticaret ataşeleri ve muavinlerinin lisan bilmeleri 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesiyle hükme bağlanmış bulunmaktadır. Ancak, lisan bilme derecesi kanun metninde bir ölçüye raptedilmemiş olduğu gibi, bu cihet başka bir mevzuatla da tesbit edilmemiştir. Bu ise, tatbikatta, subjektif ölçülere, yersiz tâyinlere ve hattâ müsamahalı tasarruflara yol açabilecek bir boşluk yaratmaktadır.

2. Harice tâyin edilecek memurların lisan bilme derecelerini ölçmek, bu tâyinleri buna göre iera etmek üzere muhtelif bakanlıklar teşkilât kanunlarına tadiller getirmiş veya bu hususu talimatlarla zapturapt altına almış bulunmaktadır. Bu cümleden olarak Dışişleri, Millî Savunma, Basın - Yayın ve Turizm Bakanlıkları dış tâyinleri gayet objektif esaslar altına almışlardır.

3. Ticaret Bakanlığının Teşkilât Kanunu üzerinde 20 yıldan beri çalışılmakta olduğu, henüz son şekli verilememiş bulunduğu ve bunun uzuna bir zamana mütevakkıf olduğu Ticaret Bakanı tarafından gerek Bütçe Komisyonunda gerekse Millet Meclisi Heyeti Umumiyesinde bütçe müzakereleri sırasında ifade ve beyan olunmuştur.

Bu itibarla Ticaret Bakanlığı dış teşkilâtının memleket ekonomisi üzerindeki geniş önemini de dikkate almak suretiyle bu memurların lisan kifayeti bakımından böyle ciddi, kati ve objektif bir kıstasa tabi tutulmaları mutlaka lâzımdır.

3656 ve 3659 sayılı kanunlarla müesses Devlet lisan imtihanı, kanatimizce, bugün için en objektif ve kifayetli bir ölçü olarak mütalâa edilmektedir.

İlişik olarak sunulan kanun teklifimiz de bu esasa göre hazırlanmış bulunmaktadır.

4. Kanun teklifinin geçici maddesi, kanunların umumiyet prensibine uymak zarureti göz önünde tutularak hazırlanmıştır. Halen haricte Devlet lisan imtihanını verecek derecede yabancı dil bilmiyen bir ticaret müşaviri, bir ticaret ataşesi veya ticaret ataşe muavini mevut ise, esasen 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin ruhuna muhalif olarak tâyin edilmiş olduğundan, bu gibiler için bir hakkı müktesep de bahis konusu edilemez. Kaldı ki, bunların ilk açılacak Devlet lisan imtihanına katılmalarını sağlamak üzere kanun teklifimize hüküm vaz'edilmiştir.

5. Yabancı ile evli olmamak kaydı ise, umumî hükümlerle halledilmiş bir mevzu olduğundan teklifimizde bu hükme yer verilmemiştir.

Ticaret Bakanlığı Teşkilât ve vazifelerine dair 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin tadiline ve bu Kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 21 . 6 . 1943 tarihli ve 4442 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiş ve mezkûr kanuna bir geçici madde eklenmiştir.

Madde 3. — Yabancı memleketlere ticaret müşaviri, ticaret ataşesi veya muavini olarak tâyin edilebilmek için üç yıl Ticaret Bakanlığı teşkilâtında çalışmış olmak, bundan başka Fransızca, İngilizce, Almanca'dan birinden veya vazifeye gönderileceği memleketin Türkçe'den başka dilinden 3656 ve 3659 sayılı kanunlarla tesis olunan Devlet lisan imtihanını vermiş bulunmak. Kâtipler için de Ticaret Bakanlığı-Dış Ticaret Dairesinde en az bir yıl çalışmış bulunmak ve hepsi için yüksek tahsil görmüş olmak lâzımdır.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yabancı memleketlerde müşavir, ataşe veya muavin olarak vazifeli Ticaret Bakanlığı memurlarından Devlet lisan imtihanını vermemiş bulunanlar ilk açılacak imtihana katılırlar. Bu imtihanlara katılıp da başaramayanların veya hiç katılmayanların dış görevleri mezkûr Devlet lisan imtihanının yapıldığı ay sonunda nihayete erer.

MADDE 2. — Bu kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümleri Ticaret Bakanı tarafından yürütülür.

Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ve 7 arkadaşının, Ticaret Bakanlığı Teşkilât ve Vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanuna ek kanun teklifi (2/663)

Millet Meclisi Başkanlığına

Ticaret Bakanlığı Teşkilât ve Vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanunun tadiline mütaallik olarak yedi arkadaşımınla birlikte vâkı kanun teklifimiz ilişik olarak sunulmuştur. Gerekli işlemin yapılması hususunda delâletlerini saygı ile rica ederim.

21 . 2 . 1964

Kütahya	Eskişehir	Kütahya	Nevşehir
S. Tosbi	S. Öztürk	R. Kıray	A. B. Numanoglu
Mardin	İzmir	İstanbul	Kocaeli
S. Güneştan	M. Döşemeci	O. Oran	N. Erim

Kanun gerekçesi

Ticaret Bakanlığının yabancı memleketlerdeki ticaret müşavirlik ve ataşelik teşkilâtı, 5102 sayılı Kanun eki kadro ceftelinde «Dış kuruluş memurları» başlığı altında kadrolanmış ve 302 sayılı Kanunla mezkûr kadrolara 12 kadro eklenmiştir. Bu teşkilâta tâyinler, mezkûr kadrolar çerçevesi dâhilinde yapılmaktadır.

Bu hal, tatbikatta mahzurlar doğurmakta ve bilhassa Memurin Kanunu ile memura tanınan müktesep hakları ihlâl etmektedir. Şöyle ki, ticaret müşavirliği ve ticaret ataşeliği bir ihtisas işidir. Bu görevlere tâyin edilecek memurların memlekete yararlı hizmetlerde bulunabilmesi için, bu memurların mesleğinde bihakkin yetişmiş olmaları şarttır. Buna mukabil, yukarıda zikri geçen «Dış kuruluş memurları» kadrolarında en yüksek maaş 1.250 liradır. Ve aded itibariyle yalnız 4 kadrodan ibarettir.

Bu durum muvacehesinde, dış kollara yapılan tâyinlerde, ekseri ahvalde, aramızdaki ticari münasebetlerin ehemmiyet derecesine göre bâzı memleketlere, mahdut kadro çerçevesi sebebiyle yeteri derecede bilgi ve tecrübe sahibi elemanların gönderilmesi mümkün olamamakta ve bizzarure bir kısım memurlar müktesep haklarından birkaç derece aşağı kadrolara tâyin edilmekte ve neticede bu hal, memurların mağduriyetine sebebiyet vermektedir.

Bu şekilde yapılan tâyinler, yalnız Ticaret Bakanlığına inhisar etmektedir. Diğer bakanlıklar için böyle bir durum mevcut değildir. Bilfarz, ataşemiliterler, basın ataşeleri, malî müşavirler, talebe müfettişleri müktesep haklarına göre tâyin olunmaktadırlar.

Son yıllarda müktesep haklarından aşağı kadrolara atanan Ticaret Bakanlığının bâzı memurları, mağduriyetlerinin önlenmesi için Danıştaya başvurmuşlar ve Ticaret Bakanlığı aleyhine açtıkları idari dâvaları kazanarak maaş durumlarını müktesep haklarına göre düzeltmişlerdir. Halen bu tarzı hareket, yani Danıştaya dâva açmak suretiyle kadro durumunun ıslahı, bir kaide haline gelmiştir. Ancak, dâva yoluyla ihkakı hak usulünün mâkul ve kanuni bir hal şekli olarak kabul edilemeyeceği tabiidir. Kaldı ki, bu usul uğranılan mağduriyetin önlenmesini de tamamen sağlıyamamaktadır. Şöyle ki, müktesep hakından aşağı dereceye atanan bir memur ancak merkezde işgal ettiği kadro ile müktesep hakkı aynı derecede olduğu takdirde dâva açabilmekte, müktesep hakkı ile işgal ettiği kadro arasında derece farkı bulunduğu takdirde dâva açma hakkından mahrum bulunmaktadır. sayılı Kanunla bir memurun işgal ettiği kadroda 3 dereceye kadar terfi edebilme imkânının mevcudiyeti karşısında, dış kollara aşağı derecelere tâyin edilen memurların birçoğu dâva hakkından istifade edememektedir. Bu hal de liyakat ve kıdem itibariyle aynı derecede olan memurlar arasında bir tefrika yol açmakta ve hattâ bâzı memurların kendilerinden gerek kıdem ve gerek ehliyet bakımından daha geri durumda olan memurların derece itibariyle dünuna düşmeleri gibi garip neticeler doğurmaktadır.

Dişikte takdim kılınan kanun tasarısı yukarıda kısaca izah edilen aksaklıkları önlemek mülâhazası ile hazırlanmıştır.

Tasarının bir maddesi 5102, 302 sayılı kanunlar eki kadro cetvellerindeki dış teşkilâta, müktesep haklarından aşağı derecelerdeki kadrolarla atanarak memurların bu görevlerde geçecek hizmet sürelerinin, merkeze nakillerinden sonra üst derecelere terfilerinde, geçmesi lâzım gelen kanuni süreye eklenmesine dairdir. Bu suretle bu gibi memurların merkezdeki terfilerinde müktesep hakları ihlâl edilmemiş olacak ve diğer Devlet memurlarıyla aynı hakka sahip duruma getirilmeleri sağlanacaktır.

Maddenin kabulü ile Ticaret Bakanlığının dar çerçeveli kadrolu dış teşkilâtına tecrübeli ve mütehassıs memurların mağduriyetlerine mahal verilmeden tâyinleri mümkün olacak ve halen yapılagelmekte olan Danıştaya dâva açma yoluyla ilhakı hak gibi garip bir tatbikat da önlenecektir.

Diğer taraftan bahis konusu dış teşkilât kadrolarına, yukarıdaki sebepler tahtında, yeniden yüksek dereceli kadroların eklenmesine de lüzum kalmıyacak ve böylece bütçede tasarrufa riayet edilmiş olacaktır.

Tasarının ikinci maddesi kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe gireceğini belirtmektedir.

Tasarının geçici maddesi, 5102 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 30.6.1947 tarihinden bu yana Ticaret Bakanlığının dış kollara yapılan tâyinlere bu kanunun hükmünün uygulanması hakkındadır.

Bu maddenin sevkinden maksat kadro darlığı sebebiyle müktesep haklarından aşağı derecelere tâyin edilmek suretiyle kıdem tenziline uğrıyan memurların durumunun ıslahıdır.

30.6.1947 tarihinden beri yapılan tâyinlerde bu suretle kıdem kaybeden memurların adedi mahduttur. Bu itibarla geçici maddenin kabulü halinde bütçeye büyük mikyasta malî külfet tahmil edilmeyecek buna mukabil bu gibi memurların kaybettikleri haklarının iadesi suretiyle Memurin Kanunu ve dolayısıyla Anayasa prensiplerine aykırı olarak yapılan idari tasarruflar ıslah edilmiş olacaktır.

Ticaret Bakanlığı teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 4442 sayılı Kanuna ek Kanun

MADDE 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 30.6.1939 tarihli ve 3614 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Ticaret Bakanlığı kısmına 18.6.1947 tarihli ve 5102 sayılı Ka-

nunla konulan kadrolardan «Dış kuruluş memurları» kadroları ile bu kadrolara 17.7.1963 tarihli, 302 sayılı Kanunla eklenen kadrolara yapılan tâyin orde, müktesep haklarından aşağı dereceli kadrolara atanan memurların dış görevlerde geçen hiz net süreleri, bu gibi memurların merkeze nakillerinden sonra üst derecelere yapılacak terfilerinde geçmesi lâzımgelen kanuni sürelerle eklenir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanun hükümleri, 30.3.1947 tarihinden sonra 1 nci maddede sözü edilen kadrolara yapılan tâyin muamelelerine de uygulanır.

**Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Emeklilik Kanununa ek kanun teklifi (2/753)
Millet Meclisi Başkanlığına**

Aşağıdaki kanun teklifim hakkında gerekli iş'emin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

1 . 9 . 1964

Edirne Milletvekili
Fahir Giritlioğlu

GEREKÇE

Sosyal Devlet yapısı içerisinde, geçimlerini ve istikballerini Devlete bağlamış bulunan memur ve hizmetlilerin mesken ihtiyaçlarını da düşünmek ve onlara henüz emekliye ayrılmadan evvel, emekliliklerine yakın bir tarihte mesken tedariki çarelerini aramak zarureti vardır. Memur ve hizmetliler bu kanun teklifi ile emekliliklerinden evvel yerleş neye karar verdikleri mahal içerisinde bir mesken yapma imkânını bulabilecektir. Diğer taraftan memur ve hizmetlilerin aylıklarından kesilen paraların birikmesi neticesinde : Bu meblağın işhanı, garaj, otel gibi yatırımlara yatırılması memur ve hizmetlilerin şikâyetlerine yol açtığı, Emekli Sandığı'nı kendi mevzuunun dışına çıkaran bir mahiyet de almaktadır. Sandığın parasının Sandıkla ilgili olanlara tahsis edilmesinde ve bu tahsisin mesken yapımına hasredilmesinde içtimai faydalar görmek'teyiz. Teklifimiz emekliye ayrılan memur ve hizmetlilerin emekli oldukları tarihte mâruz kaldıkları mesken sıkıntısını kısmen giderebilmek amacıyla yapılmıştır.

Maddelerin gerekçesi

Madde 1. — Yirmibeş hizmet yılını doldurduğu takdirde ikramiyeye müstahak olacak kimselere göre formül edilmiştir.

Madde 2. — Verilecek mesken kredisinin miktarının tesbiti konusunda kabul edilen kıstas ile Emekli Sandığı'nın hukuku teminat altına alınmıştır. Diğer taraftan mesken kredisinin krediyi alan kimse tarafından başka maksatlarla kullanılmasını önliyecek yönetmeliğin yapılması mecburiyeti konulmuştur.

Madde 3. — Emekli Sandığı muhtelif görüşlerin tesiri altında olarak mevcut malî imkânlarını meskenden başka gayrimenkuller için sarf etmektedir. Bu gayrimenkullerin Emekli Sandığına ne miktar kâr sağlayacağı hususu bugüne kadar kesin bir şekilde tesbit edilmemiştir. Belki yapılmış bulunan gayrimenkuller Sandığa zarar yükleyecektir. Fakat her halukârda bir mütevazî meskene sahibolamayan memur ve hizmetliler Emekli Sandığı'nın inşa ettirdiği, büyük işhanları, oteller, çarşı ve garajlar karşısında bu inşaatın yapımını tenkid etmektedirler. Ve rencide olmaktadırlar.

Madde 4. — İskân siyasetimizin yürütülmesinde görevli bir bakanlık olması bakımından İmar ve İskân Bakanlığı da kanunu yürütmekle görevlendirilmiştir.

Madde 5. — Kanununun neşri tarihinden itibaren yürütülmesi kabûl görülememiştir. Bilhassa çıkarılacak yönetmelik bakımından altı aylık intibak süresi kabul edilmiştir.

Emeklilik Kanununa ek Kanun

MADDE 1. — Emeklilik ikramiyesine müstahak memur ve hizmetlilerden yirmibeş hizmet yılını dolduranlara, talepleri halinde Emekli Sandığına mesken kredisi verilir.

MADDE 2. — Bu krediler yirmibeş hizmet yılını dolduran memur ve hizmetlilerin, emekliye ayrılmaları halinde alacakları emeklilik ikramiyesine mahsuben verilir. Verilecek mesken kredisi memur ve hizmetlinin yirmibeş hizmet yılında alması mümkün bulunan ikramiye miktarının dörtte üçü nisbetindedir.

Emekli Sandığı tarafından verilecek mesken kredisinin başka bir maksat için kullanılmaması hususunda Emekli Sandığı gereken tedbirleri alır ve bu işleri yürütecek yönetmeliği en çok altı ay içinde hazırlar.

MADDE 3. — Emekli Sandığı mesken kredisi imkânlarını sağlayabilmek amacıyla bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren meskenlerden başka gayrimenkuller için yatırım yapamaz. Ancak kanunun kabul tarihinden evvel yapılmasına başlanmış bulunan gayrimenkullerin ikmaline devam edilir.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye ve İmar ve İskân Bakanları yürütür.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girer.

İçel Milletvekili Yahya Dermancı ve iki arkadaşının, Emekli Sandığına dâhil memurları ev sahibi yapmak amacıyla sermaye tahsisi hakkında kanun teklifi (2/798)

Millet Meclisi Başkanlığına

Emekli Sandığına dâhil memurları ev sahibi yapmak amacıyla sermaye tahsisi hakkındaki kanun teklifimiz, gerekçesiyle birlikte takdim edilmiştir.

Gereğinin yapılmasını saygılarımızla arz ve rica ederiz.

İçel
Yahya Dermancı

Çorum
Hilmi İncesulu

İzmir
Kadri Özek

Emekli Sandığına dâhil memurları ev sahibi yapmak amacıyla sermaye tahsisi hakkında kanun teklifi

GEREKÇE

Dünyada her canlı yaratık hayatını idame ettirebilmek için en başta bir yuvaya sahibolmak ister. Bu istek en basit böcekten canlıların en mütakâmili olan insanlarda önüne geçilmez tabîî bir akıştır.

Vatan, ancak bir yuvanın varlığı ile gerçektir. Bunun aksi bir edebiyat olmaktan ileri gidemez. Zengin, fakir her kimseyi vatana bağlamak ve onun kaderine ortak edebilmek için onları birer yuva sahibi etmek ve Devletin en başta gelen ödevleri içinde mütalâa etmek icabeder.

Bugün küçük İsrail el sürülmemiş kızgın çölü tabiatın ve etrafını çevreleyen şer kuvvetlerin hissinde rağmen âdeta dost, düşman herkesin gıpta ettiği bir cennet haline getirilebilmişse bunu vatandaşını ev sahibi yaparak vatana bağlamasıyla mümkün kılmıştır. Her bakımdan örnek aldığı-
mız Batı âlemi bu işi çoktan halletmiş sayılır.

Biz Türklerin en büyük hasletlerimizden biri de ev ve aile ocağına verdiğimiz değerle ölçülür.

Öyle tahmin ediyoruz ki, tahammülü en zor mahrumiyetlerin başında ailenin başını sokacak bir yuvasının bulunmamasıdır. Ev, aileye yaşama gücü ve şevkini veren acı ve tatlı günlerini müş-
terek olarak yaşadığı bir yerdir.

Bugün toplum hizmetlerini uhdesinde bulunduran ve Devletin şerefini omuzlarına yüklenmiş olan, sayıları yüzbinleri bulan dar gelirli bir kütle vardır ki, bu, insanları bu vatana bağlamak ve
bir yuvaya kavuşturmak için bugüne kadar maalesef olumlu bir adım atılamamıştır.

İşçilerimizin, subaylarımızın ev sahibi olmaları için Devletçe birtakım çabalar gösterildiği hal-
de, diğer memurlarımızın unutulması cidden çok acı bir gerçeğin geç de olsa dile getirilmesi zo-
runluğunu ortaya çıkarmış bulunmaktadır. Memurlarımızın maddeten ne kadar sıkıntı çektikle-
ri hepimizce bilinen ve inkârı mümkün olmayan bir gerçektir. En büyük tesellimiz bu mağdur
insanların bugün için Devletin imkânlarının kifayetsiz olduğunu büyük bir anlayışla takdir etme-
leri ve Büyük Meclisin bir gün kendilerini unutmadığını ispat edeceği günü büyük bir ümit ve
tevekkülle bekledikleri hepimizin yüreğini sızlatan bir gerçektir.

Yine hepimizce bilinir ki, memurlarımızın büyük kısmı taşıdıkları şerefli hüviyetin aksine ya-
şama şartları çok anormal ve tek odalı kenar mahallelerde, bağrılarına taş basarak çilelerini dol-
durmakta ve aile fertlerine maddî görevlerini yapamamanın ıstırabı ile ezilmektedirler.

Türkiye'mizin iktisadi sosyal ve çeşitli yönlerden ilerleyip kalkınması ailede her ferdin müstah-
sıl hale getirilmesi ile mümkün olacağı bilinen bir keyfiyettir. Milyonlarca vatandaşa ışık tutan,
onlara hizmet eden, en iyi örnek ve yol gösteren memurlarımızın maddeten canlı halde olması ta-
biidir. 30 - 40 yıl ömrünü Devlet hizmetinde çürütmüş bir memurun bir çileli hayatı sonucu tek
ümidi ve tesellisi emekliliği sonucu Emekli Sandığı'nın kendi mütevazî maaşından beslenen meblâğ-
dan ayrılan ufaak bir ikramiyesidir. Zaten o güne kadar yıpranmış ve sıhhatini kaybetmiş, çoluk
çocuğa karışmış, ihtiyaçların bir dev gibi arttığı bir çağda bu sayılı para hangi yarasına merhem
olabilir?

Memurun tek ümit kaynağı olması gereken bu Sandık dışarıdan bakışta memlekette büyük
bir maddî kuvvet olarak görülmesine rağmen, hakikatte birtakım yanlış tutum ve yönetişler so-
nucu milyonlarca gaye dışı ve verimsiz birtakım işlere akıtmakla hakiki hedefini kaybetmiş ve if-
lâs durumu ile karşı karşıya gelmiş, kendisine ümit bağlayanları hüsrana uğratmıştır. Hakiki
mal sahibinin fikri dahi alınmadan yapılan ve devam etmekte olan gaye dışı anlayış ve yatırımlar
karşısında günümüzün demokrasi anlayışı içinde hayret etmemek mümkün değildir.

Maalesef acı da olsa şu gerçeği kabul etmek lâzımdır ki, bugün Emekli Sandığı memurlarına
borç para verebilecek durundan epeyce uzaktır. Geç de olsa bu gagesiz ve hedefsiz gidişe dur
demek ve hakiki hedefe yönelmek sırası çoktan gelmiş ve geçmiştir.

Türkiye'mizde mesken konusunun her geçen gün büyüyüp geliştiği ve içinden çıkılması çok güç
bir hale geldiği hepimizi derin derin düşündüren acı gerçeklerden biridir.

Çok mesafe katettiğimizden ve vatandaşın her geçen gün yaşama seviyesini bilinçli olarak gelişt-
tirdiğinden şüphemiz yoktur. Vatandaş kazanç seviyesi ile orantılı olarak kendisine göre evini
de inşa etmektedir.

Memleketimizde konut bakımından en talihsiz kütlenin de memurlarımız olduğu inkâr oluna-
maz. Aldığı mütevazî maaş ile çocuklarını beslenme ve diğer tabii ve sosyal ihtiyaçlar bakımından
tatmin edemiyen bu insanların bu şartlar altında kendiliklerinden ev sahibi olmalarının imkânsız-
lıklarına inanılmalıdır.

Bu görüşlerin ışığı altında ve Devlet bütçesine yük olmadan memurın mesken konusunu ele alıp
gerçekleştirebilecek yine onun kurup beslediği Emekli Sandığıdır.

Burada ilk akla gelen husus Devlet hizmetinde en az 15 yıl hizmet görmüş ve hiç evi olmayan memurun mütevazı bir eve kavuşturulması ve her ay maaşından ortalama olarak ödediği 250 - 400 lira ev kirasını kendi yuvası için ödemesini sağlamak suretiyle geleceğini garanti altına almaktır. Bunun için sandık bu krediyi 50 - 60 bin lira olarak memura ev yapmak şartıyla ve çok az bir faizle ve asgari 20 yıl süreyle defaten öder veya blok apartmanlar ve evler yapmak suretiyle gerçekleştirebilir. Memur nereye nakledilirse edilsin evi mevcuttur. Ayda 100 - 105 lira ödemek suretiyle 20 yılda 24 000 - 36 000 lirasını ödemiş olur. Zaten sandıkta biriken meblâğıyla üzerini ödiyerek mükemmel bir ev sahibi olabilir. Böylece aile bütçesi de sarsılmaz.

Yukarıda belirtilen şartları haiz memur sayısının kabarık bir yekûn tutmayacağı tabiidir.

Memleket imarının gerçekleşmesine ve memurlarımızın ıstırabının dinmesine yardım edecek olan bu önemli dâvanın Büyük Meclisimizce lâıyk olduğu şekilde ele alınarak benimseneceğine ve gerçekleştirilmesi için her türlü anlayış ve çabanın gösterilebileceğine asla şüphemiz yoktur. Saygılarımızla.

16 . 7 . 1964

Emekli Sandığına dâhil memurları ev sahibi yapmak amacıyla sermaye tahsisi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Genel ve katma bütçelerle özel bütçelerden maaş alan ve hizmet süresi 15 yıl ve daha fazla olan memurlardan, belediye sınırları içinde kendisine veya karısına ait tapu sicilinde kayıtlı evi olmayanları ev sahibi yapmak amacı ile Emekli Sandığı fonlarından 300 milyon liralık özel bir fon tesis olunur.

MADDE 2. — Birinci madde ile tesis olunan fondan, bir defaya mahsus olmak üzere ve gayrimenkul teminat alınmak şartıyla de 20 seneye kadar vâdeli % 5 faize tabi 40 bin liraya kadar kredi verilir. Bu kredi yeni yapılacak inşaatlar için öncelikle kullanılır. Mevcut binalardan istifade edecekler için bir tüzükle belli edilecek şartlara uyulur.

MADDE 3. — Emekliliğe tabi hizmetlerde karı koca olarak çalışan memurlardan karı tarafından vâkı olacak talep, kocaya kredi verildiği takdirde ancak onun yarısı miktarında ve aynı şartlarla verilir.

MADDE 4. — Bu kanunla kurulan fondan kredi almak suretiyle istifade edenler memuriyet hizmetinden veya sandıktan ayrıldığı takdirde boreu, birikmiş parasından mahsubolunur. Emekliye ayrıldığı takdirde alacağı ikramiyenin 1/3 ü Emekli Sandığına verilmiş krediye mahsubolunur.

MADDE 5. — Bu kanunla kurulan fon istekleri karşıyamadığı takdirde mahrumiyet bölgeleri, yüksek tahsil, memuriyet kıdemi sıra ile önceliğe esas olur.

MADDE 6. — Bu kanun yayımı tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi İzzet Birand ile Manisa Üyesi Refik Ulusoy'un, Ek görev ve aylık ödenekleri namı altında 1962 malî yılı Bütçesinden her hangi bir tediye yapılmaması hakkında kanun teklifi (2/73)

Cumhuriyet Senatosu Sayın Başkanlığına

Ek görev aylık ve ödenekleri namı altında 1962 malî yılı bütçesinden her hangi bir tediye yapılması hakkında hazırlanmış olan kanun teklifinin gerekçesi ile birlikte sunulduğunu saygılarımızla arz ederiz.

Manisa Senatörü
R. Ulusoy

İzmir Senatörü
İ. Birand

Kanun teklifi gerekçesi

Anayasanın 117 ne maddesinin âmir hükümlerinde: (... Kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar eliyle görülür. Memurların..., Aylık ve ödenekleri... Kanunla düzenlenir.) Denildiği halde, Muvazenei Umumiyeye dâhil dairelerle katma bütçeli daireler, müesseseler, belediyeler, özel idareler, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve bütün bunların sermayesine iştiraki bulunan banka ve müesseseler bütçelerinden ek görev namı altında büyük ölçüde bütçelere lüzumsuz yük olan tediyelerin bir âdet halinde yapılagelmekte olduğu malûmdur.

Devlet bütçesinin en son hadlerinde zorlandığı bugünkü malî ve iktisadi durum muvacehesinde, bütçenin Anayasaya tenazur etmiyen yüklerden kurtarılması zarureti bir yana, aslında memur camiasında imtiyazlı bir sınıf durumu ihdas ederek çeşitli ruhî sarsıntılara ve millî gelirin tevziinde aşikâr haksızlıklara, memurlar arasında geçimsizlik ve iğbirarlara yol açan bu geleneğin gittikçe, genişliyerek bir nevi keyfî tasarrufla tesir sahasının his ve moral hudutlarına kadar sirayet ettiği de aşikârdır.

İlişik kanun teklifi bu zararlı inkişafalara ve haksızlıklara son verilmesi ve Devlet kadroları, ancak iş icabına ve hizmet görenlerin bütün mesailerinin karşılığı tek aylık almaları esasına göre düzenlenmiş bir sistem olmakla, bu sistemin maksadı içinde korunması, ve böylece hem Devlet kadrolarının rasyonelleştirilmesine yol açılması, hem de münevver işsizliğinin kanalize edilmesine imkân sağlanması amaçlarını güderek ve Garp medeni dünyasında hususi sektörde dahi ek görev nevinden tediyelerin cezayı müstelzim bulunduğu, ayrıca esasen ordumuzda da müteaddit ek görev hizmetlerinin ordu mensuplarına bedelsiz ifa edilmekte olduğu gerçekleri de göz önüne getirilerek bu kanun teklifi hazırlanmıştır.

Ek görev aylık ve ödenekleri namı altında 1962 malî yılı Bütçesinden her hangi bir tediye yapılmaması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Muvazenei umumiyeye dâhil dairelerle katma bütçeli daireler, müesseseler, belediyeler, özel idareler, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve bütün bunların sermayesine iştiraki bulunan banka ve müesseseler bütçelerinden maaş veya ücret veya tahsisat alan memur ve müstahdemlere, gerek kendi dairelerinden ve gerek yukarıda yazılı olan hükmi şahsiyetlerin her hangi birinden ek görev namı altında verilmiş bulunan vazifeler 1 Mart 1962 tarihinde sona ererler. 1 Mart 1962 tarihinden itibaren, kanunla düzenlenmiş aylık ve ödenekler dışında her hangi bir tediye yapılamaz.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1962 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

İçel Milletvekili Mazhar Arıkan'ın, Devlet Memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi (2/667)

26 . 2 . 1964

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkındaki 4598 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin tadili ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkında tarafımdan hazırlanan kanun teklifi gerekçesiyle birlikte takdim olunmuştur.

Kanunlaşması için gereğine müsaadeleri saygiyle rica olunur.

Mazhar Arıkan
İçel Milletvekili

G E R E K Ç E

Emekli tâbirinin ifade ettiği mâna her şahsa göre değişen bir izah tarzını içine alır. Emekli tâbiri bir işin meydana gelişinde fiilen emeği geçen kimse olarak umumi mânada, ve ayrıca sureti hususiyede ise, kendisine tevdi edilmiş resmî görevini kanunların sınırlandırdığı süre içinde görmüş ve bu resmî ömrü ikmal etmiş emekli memurun mütevazi hayatının vuzuhla ifadesidir. Ne suretle olursa olsun bugün emekli dendiği zaman, artık kendisine resmî mesaisinin takdir edilen mükâfatı verilmiş, ve bunun yanında malî takat ve kudreti düşmüş, belli bir emekli maaşını almak durumunda olan şahsın Devlete intisabının sağladığı birçok hususi faydalanma hallerinin de son bulduğu ve böylece yaşlı vücudunun nahif gücü yanında mânen de zayıfladığını hisseden bir kimsenin kederi, üzüntüsü akla gelir.

Emeklilik devresi bir insan ömrünün sonbaharıdır. Devlet hizmeti uğrunda gençliğini ve onun verdiği kuvveti, sıhhati her şeyi tüketmiş, emekli memurun vücudu türlü hastalıklarla ağırlıdır. Zamanın sabırlı bir heykeltraş gibi onun alınına vurduğu çizgilerin derin mânası, olgun bir yaşın aynasında çekilen ıstırapların da canlı şahadetidir. Türkiye'de emekli memur hakikaten terk edilmiş, en ufak bir vefa dahi gösterilmeyen kimse demektir. Aldığı ikramiye kendisine bir ev temininden çok uzak olduğu gibi, geçimi, türlü arzularının tatmini, hastalıklarının ilâcı, her şeyi elindeki küçücük emekli maaşına bakmaktadır.

Hastalanan emekli memura, uğrunda çeşitli dert sahibi olan bu kimseye Devlet, vefa eli uzatmaz. Ona hastaneler para ile bakar, reçetesini kendisi yaptırır. Memur iken daha kavi olan bu durumu şimdi perişanlık içindedir.

Memnuniyetle kaydetmek gerekir ki, ordu mensupları, subaylar, askerî memurlar, ve astsubaylarla bunların aileleri ve emeklileri ve bunların aileleri 211 sayılı Kanunun 70 nci maddesinden faydalanmak suretiyle bu kanunun 66 nci maddesinin (a) ve (b) fıkraları hükümlerinden istifade ettirilmişlerdir. Böylece gerek emekliler ve gerekse aileleri yani, (eşleri, ve kanunen bakmakla mükellef oldukları usul ve fûruları ve erkek ve kız kardeşleri) hastalıkları halinde hastane ve meskenlerinde ücretsiz olarak muayene ve hastanelerde yatarak veya ayakta tedavileri halinde gerekli malzeme, ilâç, iâşe ve reçete bedelleri askerî kurum veya hastanece aynen yoksa Millî Savunma Bakanlığı veya Jandarmanın Genel Kumandanlığı bütçelerinden nakden ödenmekte ve kendilerinden bir bedel talebolunmaktadır. Bu elbette ki, yerinde bir vefa boreudur.

Diğer tarafa dönersek, durumları yukarıda tasvir edilen sair Devlet memurları ve bunların emeklilikleri halinde hastalıklarının tedavisi için Devletten alâka görmemektedirler. 4598 sayılı Kanun-da bunlara en ufak bir imkân verilmemiştir.

Bunları da bu normal insani vasata ulaştırmak, onlara da imkân sağlamak en tabii bir hak ve vefa boreudur. Ekli kanun teklifi bu viedani inanç içinde, bu insani gayeye hizmet için yapılmıştır.

Mazhar Arıkan
İçel Milletvekili

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesi hakkındaki 4598 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin tadili ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesi hakkındaki 4598 sayılı Kanunun 9 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 9. — 3656 sayılı Kanuna tabi maaşlı ve ücretli memurlardan (Açık maaşı alanlar dâhil) memleket içindeki resmî veya özel sağlık müesseselerinde yatarak veya ayakta tedavileri lüzumu fennen sabit olanların tedavi ve yol masraflarıyla bu durumda veya özel surette tedavi edilmekte olduğu hastanelerde veya evlerinde ölenlerin veyahut her hangi bir mahalde âni olarak vefat edenlerin cenaze masrafları dairesince ödenir.

Birinci fıkrada yazılı memurların aileleri ile bu memurların emeklileri ve bunların aileleri bu fıkra hükümlerinden aynen istifade ederler.

Bu kanunun tatbikatında aileden maksat, birinci fıkrada yazılı memurlar ile, bunların emeklilerinin eşleri ve kanunen bakmakla mükellef oldukları usul ve fûruları ve erkek ve kız kardeşleridir.

Memurların aileleriyle, emeklilerin ve bunların aile efradının muayene ve tedavileri için yönetmelikte gösterilen resmî vesaikin ibrazı şarttır.

Yabancı memleketlerde vazife gören hariciye memurlarıyla istihkaklarını aynı esaslara göre alan diğer memurlardan yukarıki vaziyetlerde buldukları mahallî memleket resmî müesseselerince tasdik edilenlere Türkiye'de verilen muadil masrafları tecavüz etmemek üzere vekâletlerinin takdir edecekleri tedavi ve yol masrafları aynı bütçelerden ödenir.

Bu ödeme hükmü Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım bakanlıklarınca tesbit ve Bakanlar Kurulunca tasdik olunacak esaslar dairesinde tatbik edilir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Dokuzuncu maddede yazılı memurların aileleri ile bu memurların emeklilerinin ve bunların aile efradının muayene ve tedavileri için ibrazı şart olan resmî vesaiiki şekil ve mahiyetini gösterir yönetmelik aynı maddenin son fıkrasında yazılı esaslara göre bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde tesbit olunur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Geçici Komisyonun raporu

Millet Meclisi

Geçici Komisyonu

26 . 5 . 1965

Esas No. : 1/723, 2/479, 800, 498, 483, 663, 753, 798, 73, 667

Karar No. : 4

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisi Genel Kurulunun 24 . 11 . 1964 günlü 12 nei Birleşiminde kurulan Geçici Komisyonumuz Başbakanlığın, Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesinin yazısına ek olarak sunulan «Dev-

let memurları kanunu tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Afyon Karahisar Üyesi Rasim Harıoğlu ve Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, Ticaret Vekâleti Teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 21 . 6 . 1963 tarih ve 442 sayılı Kanunun 3 neü maddesinin tadiline, mezkûr kanuna 4 madde ve bir geçici madde eklenmesine dair, Balıkesir Milletvekili Melmet Tiritoğlu ve 3 arkadaşının, Ticaret Bakanlığı Teşkilâtı ve vazifelerine dair Kayseri Milletvekili Mehmet Sağlam ve 4 arkadaşının, Ticaret Bakanlığının Vazife ve teşkilâtına dair 3614 sayılı Kanuna ek 442 sayılı Kanunun 3 neü maddesinin tadiline ve mezkûr kanuna bir geçici madde eklenmesine dair, İzmir Milletvekili Şinasi Osmâ'nın, Ticaret Bakanlığı Teşkilâtı ve vazifelerine dair 442 sayılı Kanunun 3 neü maddesinin tadiline ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair, Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ve 7 arkadaşının, Ticaret Bakanlığı Teşkilâtı ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek 442 sayılı Kanuna ek kanun, Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Emeklilik Kanununa ek kanun, İçel Milletvekili Yahya Dermancı ve 2 arkadaşının, Emekli Sandığına dâhil memurları ev sahibi yapmak amacı ile Sermaye tahsisi hakkında, Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi İzzet Birand ile Cumhuriyet Senatosu Manisa Üyesi Refik Ulusoy'un, ek görev ve aylık ödenekleri namı altında 1962 malî yılı bütçesinden her hangi bir tediye yapılmaması hakkında, İçel Milletvekili Mazhar Arıkan'ın Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkındaki kanun teklifuerinin tevhidten görüşülmesine ve Hükümet tasarısının müzakereye esas alınarak, maddelerdeki değişiklikler, sırasında açıklanacağı ve hile üç müteferrik konu dışında tasarının genel prensip ve bütünlüğünde Hükümetle tam mutabakat halinde aşağıdaki hususları kararlaştırmıştır. :

1. Yürürlükte bulunan Memurin Kanunu ve barem kanunları, Devlet personelinin hukukî ve malî statüsünü belli esaslara bağlamak, usullerde, haklarda ve vecibelerde yeknasaklık ve eşitlik sağlamak için atılmış önemli adımlardır. Aneak, bu kanunların kendi devirlerindeki şartlar içerisinde sağhyabildikleri nispi düzeltmeler ve ayarlamalar, hayatın ve özellikle Türkiye'deki şartların gösterdiği önemli değişiklikler karşısında gerçeklerin çok gerisinde kalmağa başlamış, sistemin bünyesinde önemli gedikler açılmıştır. İkinci Dünya Harbinin ve sonraki yılların şartları, Devlet personelinin ücret rejimini, hayat pahalılığının artışına ayak uyduramaz hale getirmiştir. Çeşitli kanunlarla bâzı malî muhtariyet imkânlarından faydalanabilen veya çeşitli yollardan normal usullerin dışına çıkabilen idareler, değişen şartları nisbeten yakından takibedilirken, sisteme bağlı kalmak zorunda kalan idareler de ya en ehliyetli personelin ellerinden çıktığını, kendilerinden uzaklaştığını, ya da çalışmalarda verimin azaldığını, Devlete hizmet etme şevkinin kırıldığını görmüşlerdir. Öte yandan, teknik gelişmeler, iktisadi ve sosyal ilerlemeler yeni idari kuruluş tiplerinin meydana getirilmesini zaruri kıldıkça veya eski kuruluşları zamanın şartlarına uydurmayı gerektirdikçe, yerleşmiş ücret rejiminin imkânları türlü yollardan zorlanmış veya açıkça bu rejimin ve sistemin dışına çıkmıştır. Öyle ki, bütün idari mekanizma içinde, aynı mahiyette işler gördükleri halde çok farklı malî haklardan faydalanan, farklı çalışma şartlarına tâbi tutulan sen'i kategoriler meydana gelmiş, Devlet, gitgide artan çeşitli personel ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla, bâzen kendi kurduğu sistemi kendi eliyle bozmak veya gediklerinden faydalanmak zorunda kalmıştır.

Devlet personelinin maddi şartlarındaki bu ahenksiz ve hakkaniyetsiz durum yanında, hukukî statünün de zamana' gelişmelerine uygun bir seyir takibedebildiğini söylemek güçtür. Belli bir devrin şartları içinde hazırlanmış olan Memurin Kanunu, özellikle İkinci Dünya Harbinden sonra, kamu görevlilerinin hukukî ve sosyal durumları bakımından ortaya çıkan zihniyet değişikliklerinin, insan hakları konusundaki ileri düşüncelerin, iş hukukundaki gelişme temposunun, hizmet şartları alanındaki yeni örneklerin çok gerisinde kalmıştır. Türkiye'de, 1961 Anayasası ve bu Anayasanın getirmiş olduğu sosyal anlayış, Memurin Kanununun ve Devlet personeli için çıkarılmış başka kanunların bâzı katî hükümlerini ve bu hükümlerle devrin yeni şartları arasındaki

uyuşmazlığı daha aşikâr hale getirmiştir. Bugün, Devlet personelinde ehliyet ve çabına şevki bakımından görülen aksaklıklarda bu noktanın da geniş ölçüde payı olduğu muhakkaktır.

Plânlı bir iktisadi ve sosyal kalkınma devrine girdikten sonra, Devlet personel rejimindeki bozuklukların, ahenksizliklerin ve yetersizliklerin daha kesin bir şekilde göze çarpmaya başlamasını tabii kaşılamak gerekir. Plânların, ne derece mükemmel olurlarsa olsunlar, nihayet beşerî unsur tarafından uygulandığını, yatırımların ne derece sağlam ve bol kaynaklara dayanırlarsa dayanımsızlar, yine beşerî unsur tarafından yapılacağını unutmamak şarttır. Hatta, plânların hazırlanması yükünü de, ne derece ehliyetli olursa olsun, birkaç uzmanın sırtına yüklemenin maddeten mümkün olamayacağı ve kademeli çalışmanın ideal bir çalışma tarzı olduğu düşünülürse, plân yapma safhasında da beşerî unsurun önemi kendiliğinden ortaya çıkar. Bütün bu sebeplerden dolayıdır ki, plânlı bir iktisadi ve sosyal kalkınma devresine girdikten sonra, Devlet personelinde reform düşüncesi, yalnız idarenin ve memurların malı olmaktan çıkmış, Türkiye'ni hızla kalkınmasını, istikrarlı, huzurlu bir toplum hayat sürmesini isteyen kamu oyunun malı olmuştur.

Tasarı, adından da anlaşılacağı gibi, yalnız, genel veya katma bütçeli dairelerde çalışan «Devlet memurları» için anakanun mahiyetindedir.

Bunun dışında, biri Devlet İktisadi Teşebbüsleriyle, öbürü de mahallî idarelerle ilgili iki ana personel kanunu tasarısının daha hazırlanması gerekecektir. Aslında yalnız Devlet memurlarına değil, bütün Devlet personeline de uygulanabilecek bâzı esaslar bu tasarının kanunlaşmasıyla kabul edildikten sonra, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin yeniden düzenlenmesi hakkındaki kanunla benimsenen esaslara uygun olarak, Devlet Personel Dairesi bu teşebbüslerde çalışan personelle ilgili yeni bir tasarımı hazırlamaya başlayacaktır. Mahallî idareler personeli ile ilgili tasarı ise, il özel idarelerinin, belediyelerin ve köy idarelerinin görevlilerini kapsıyacaktır.

Önemle belirtilmesi gereken bir başka nokta, sunulan tasarının, birçok bakımdan personel rejimindeki esasları, temelleri, anayönleri gösteren ve teferruat noktalarında idareye düzenleme yetkisi tanıyan bir «Yetki Kanunu» mahiyetinde oluşudur. Sisteme getirilen bâzı yeniliklerin ve bu arada meselâ sınıflandırmanın, tasarı kabul edildikten sonra, bu kanun hükümlerine göre yayınlanacak tüzükler ve yönetmeliklerle düzenlenmesi gerekecektir.

Kanun tasarısının «Genel hükümler» başlığını taşıyan kısmında, tasarının bütününe hâkim olan temel ilkeler belirtilmektedir. Bu hükümlerin tesbitinde, Anayasa esaslarından, Bakanlar Kurulunca kabul edilen tekliflerden, insan hakları ilkelerinin Devlet memurları ile ilgili olanlarından, iş gücü meselelerinin, sosyal hak kavramının ve iş hukuku ilkelerinin özellikle İkinci Dünya Harbinden sonra gösterdiği gelişmelerden, ileri memleketlerin mevzuatından ve pek tabii, Türkiye'nin gerçeklerinden ilham alınmıştır. «Genel hükümler» kısmı, böylece, ilkeleri ve hedefleri tesbit ettikten sonra, istihdam şekillerini belirtmekte, Devlet memurlarının ödevlerini, sorumluluklarını genel haklarını, yükümlerini ve uymak mecburiyetinde oldukları yasakları sistemli bir şekilde ortaya koymaktadır.

Tasarının «Sınıflandırma» kısmı, Türk personel rejimine önemli bir sistem değişikliği getirmektedir. Bu kısımdaki hükümlere göre, genel ve katma bütçeli kurumlarda, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği bütün görevler niteliklere, mesleklere ve Devlet için taşıdıkları değere göre sınıflandırılacaktır. Sınıf, bu kurumlarda ortak yetişme ve meslek niteliklerini öngören hizmetler ile bu hizmetler için tesbit edilen kadrolara atanan memurların toplamından meydana gelecektir. Böylece, Türkiye'de Devlet hizmeti düzensiz, karışık ve rasgele girilen bir çalışma alanı olmaktan çıkacak, belli esaslara dayandırılmış sınıfları olan bir meslek, bir «kariyer» olacaktır. Giriş şartları, ilerleme ve yükselme imkânları ve maddi karışıklıkları önceden belirtilmiş bir kariyer sisteminin ehliyetli, çalışan ve hizmete bağlı personel bulma bakımından taşıdığı büyük psikolojik değer, izaha lüzum bırakmayacak kadar aşikârdır.

Tasarı, sınıfların tesbiti bakımından realist bir tutumla kaleme alınmıştır. Devlet hizmetinin hangi sınıflardan meydana geldiği, bu sınıfların ne gibi nitelikler taşıdıkları, teferruatlı statüle-

rin neler olacağı, çok teknik çalışmalarla ortaya konabilecek hususlardır. Bu bakımdan, tasarıda, sadece belli başlı sınıflar ismen belirtilmiş, bunların ve Devlet hizmetinde tesbit edilebilecek başka sınıfların teferruath statüleri, çıkarılacak tüzüklere bırakılmıştır. Bununla birlikte, sınıf tüzüklerine esas olacak bâzı önemli noktaların kanunla belirtilmesinden de geri kahnmamıştır. Meselâ, hangi sınıf içinde olursa olsun, Devlet memurlarının yükselmelerinde ve maaş artışlarında ne gibi esaslara uyulacağı kanunda gösterilmiştir. Bu hükümlere göre, sınıfların içinde görevin önemi veya sorumluluğun artışı ile ayarlı yükselme adımı olarak dereceler bulunacak, derecelerin içinde de, görevin önem ve sorumluluğu artmadan, memurun olumlu sicil almasına ve bulunduğu derecede belli bir hizmet süresi geçirmesine bağlı olarak, aylık artışı sağhyan kademeler bulunacaktır.

Tasarıda ele alınan noktalardan biri de Türkiye'deki Devlet memurluğunu tam bir «liyakat» ssitemine dayandırmak olmuştur. Anayasanın bu konudaki ilkesini gerçekleştirmek, tarafsız ve verimli bir idare kurmak için getirilen «liyakat» hükümlerine göre, bütün Devlet memurlukları için açık yarışma sınavları uygulanacak, tarafsız ve yetkili sınav kurulları bu çalışmaları yönetecektir. Adaylık devresinden temelli memur olarak atanmaya geçerken de, memur adaylarının bir ehliyet sınavını başarması gerekecektir. Memurların kademe ilerlemelerinde ve derece yükselişlerinde de, sınıfların özelliklerine göre, seçme veya sınav kurulları kabul edilmiştir. Yeni sicil sistemi de, keyfiligi önliyen, memurların genel davranış tutumlarını ön plâna alan esaslara bağlanmıştır. Yeni disiplin rejimi, hem hizmetin gereklerini, hem de memur teminatı icaplarını bağdaştıracak şekilde düzenlenmiş, göreve son verme müeyyidesinin uygulanması halinde, idari kazaya müracaat inkânı yeni tasarıda da açıkça belirtilmiştir.

Devlet hizmetinde çalışanların ücret rejimi bakımından, tasarı, «Devlet memurları», «sözleşmeli personel» ve «yevmiyeli personel» şeklinde üç kategori tesbit etmektedir. Yukarda da belirtildiği gibi, esas olarak tasarıya kapsama giren personel, «Devlet memurları» kategorisinde bulunanlardır. Ancak, Devlet memurları hakkındaki bir kanunda, öbür ücret rejimlerini de açıkça belirtmek ve böylece Devlet memurlarının statüler durumları ile bunlar dışında kalan personelin akdî durumlarını ortaya koymak faydalı sayılmıştır. Şüphesiz, bu akdî durumların özelliklerine göre, genel hükümler yanında, bu kanunda belirtilen bâzı hükümlerin de sözleşmeli veya yevmiyeli personele uygulanabilmesi, yahut bunlar hakkında özel statülerin tesbit edilmesi mümkündür. Bugünkü D ve E cetvellerinde bulunan personelin, meslekî durumlarına ve niteliklerine göre sınıflarına intikalleri sırasında hangi esaslara uyulacağı intikal hükümlerinde gösterilmiştir. Bu cetvellerin kaldırılması ile, Devlet memurluğunun bir meslek olarak bütünlüğü sağlanmış olacak, aynı işleri gören kimselerin farklı statüler yüzünden değişik maaş rejimlerine tabi tutulmaları önlenecektir.

Kanun tasarısı ile bugünkü barem rejimi de değişmektedir. Aylıklar, hizmetin Devlet için taşıdığı değere göre tesbit edilecektir. Her derece ve kademe için «gösterge» rakamları bulunacak, genel bütçede, o yıl, kurumlar bakımından tesbit edilmiş «gösterge» rakamları ile belirtilen aylıkların fiilî ödeme rakamlarına çevrilmesi için bir tek «katsayı» uygulanacaktır.

Tasarı, «Etk görevler» i kaldırmakta, ancak öğretmenler ile ilçe ve bucaklardaki belediyelerin hekim, veteriner, kimyager, avukat ve bâzı teknik personel ihtiyaçları için istisnai hükümler kabul etmektedir. Ayrıca, bugünkü tazminatlar rejimine de son verilmekte, her hizmet için hizmetin Devlete ifade ettiği kıymete göre tesbit dilen aylıklar hesaplanmakta, ödeneklerin karşılıkları bu hesaba katılmaktadır. Buna karşılık, tasarı, memurların kendileriyle ve aileleriyle ilgili sosyal ödeneklerde önemli yenilikler getirmektedir. Mahrumiyet yeri ödenğine de bütün Devlet memurları bakımından objektif kıstaslara göre uygulanmak üzere, yer verilmiştir.

Tasarı, Devlet memurlarının sağlık, konut, emeklilik gibi sosyal güvenlik haklarını yeni esaslara bağlamakta, bunların, şimdi işçilere sağlanmış olan haklardan daha aşağı seviyede olmamasını öngörmektedir.

Tasarı, Devlet memurlarının hizmete yatkınlıklarını sağlamak ve verimliliklerini artırmak amacıyla bir (Yetiştirme - Hizmet içi eğitim) rejimi getirmektedir. Böylece, kamu hizmetlerinin daha iyi ve rasyonel bir şekilde yürütülmesi imkânları hazırlanmış bulunmaktadır.

Tasarıyla getirilen önemli bir yenilik de, personel sendikaları ve meslek birlikleri temsilcileri ile idare temsilcilerinin zaman zaman bir araya gelerek görüşmelerine ve karşılıklı danışmalarda bulunmalarına imkân veren bir mekanizmayı belirtmiş olmasıdır. Bu alandaki gelişmenin personel sendikaları ve meslek birlikleri alanındaki gelişmelere yakından bağlı bulunduğu muhakkaktır.

Bu tasarıyla birlikte, Türkiye'de Devlet personel rejiminin reformu bakımından önemli bir adım atılmış olmaktadır. Tasarının çeşitli hükümleriyle getirilen yeni esaslar kanunlaşınca, bundan sonraki adımları daha sağlam bir zemin üzerinde atmak ve aynı temel esasları, özel şartlara uyularak, başka kategorilere de uygulamak kolaylıkla mümkün olacaktır.

2. — Komisyonumuz tasarının adını, Kısım I ve Bölüm 1 başlıklarını aynen kabul etmiştir.

3. — Komisyonumuz tasarının 1 neci maddesinin görüşülmesinde Ankara ve İstanbul Üniversitesi temsilcilerini de davet etmiş, görüşlerini almıştır. Bu maddede komisyonumuz aşağıdaki değişiklikleri yapmıştır :

a) Birinci fıkrada «aslî ve sürekli görevlerde - devamlı olarak - çalışan» ibaresinde «devamlı olarak» kısmını fazla bulularak çıkarmıştır.

b) İl özel idareleri ve belediyeler personeli hakkında kendi özel kanunları hükümlerinin uygulanacağı son fıkra olarak maddeye ilâve olunmuştur.

4. — Komisyonumuz, tasarının 2 neci ve 3 nevi maddelerini aynen kabul etmiştir.

5. — Komisyonumuz, tasarının 4 nevi maddesinde «Devlet memuru» tarifinde 1 neci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak «devamlı vazife görmek üzere atanan» deyimini çıkararak görevin sürekliliğini yeter saymıştır.

Aynı maddenin (B) bendindeki sözleşmeli personel tarifinde daha da darlaştırılarak sözleşmeli personel istihdamı ancak «yurtta yapılamıyan» özel ihtisas öğrenimine ihtiyaç gösteren belirli görevlere inhisar ettirilmiş, böylece tâtbiğatta bu istihdam tarzının genişletilerek suiistimal edilmesi önlenmek istenmiştir.

6. — Komisyonumuz tasarının Bölüm 2 başlığını aynen kabul etmiştir.

7. — Komisyonumuz, tasarının 5 neci, 6 neci, 7 neci, 8 neci, 9 nevi, 10 nevi, 11 neci ve 12 nevi maddelerini aynen kabul etmiştir.

8. — Komisyonumuz tasarıda 13 nevi maddeye daha sarıh ve kesin bir hüviyet vererek ve idarenin sorumlu personele rücuunu genel hükümlere göre zorunlu bir şekle sokarak tadilen kabul etmiştir.

9. — Komisyonumuz tasarının 14 nevi, 15 nevi, 16 nevi maddelerini, Bölüm : 3 başlığını, 17 nevi, 18 nevi, 19 nevi, 20 nevi, 21 nevi, 22 nevi, 23 nevi, 24 nevi, 25 nevi maddelerini, Bölüm: 4 başlığını, 26 nevi, 27 nevi, 28 nevi maddelerini aynen kabul etmiştir.

10. — Komisyonumuz 29 nevi maddede hediye alma durumunu mütad nezaket ve protokol kaide-leri çerçevesini aşır menfaat sağlama kasdına tabi tutmuş ve bu haliyle yasaklayıcı bir değişiklik yapmıştır.

11. — Komisyonumuz tasarının 30 nevi maddesini aynen kabul etmiştir.

12. — Komisyonumuz tasarının 31 nevi maddesinde gizli bilgilerin açıklanması hakkındaki tahdidi fazla bulularak merkezde Bakan veya yetkili kılacağı görevli, illerde vali veya yetkili kıldığı görevlinin yazılı izni olmadıkça açıklanmasını yasaklamıştır. Böylece bu izni alanların bu bilgileri açıklıyabilecekleri esas kabul edilmiştir.

13. — Komisyonumuz tasarının Kısım: II başlığını aynen kabul etmiştir.

14. — Komisyonumuz tasarının 32 nevi maddesini «Birleşik yetişme» deyimini «Müşterek yetişme» olarak değiştirerek kabul etmiştir.

15. — Komisyonumuz tasarının 33 nevi ve 34 nevi maddelerini aynen kabul etmiştir.

16. — Komisyonumuz tasarının 35 nevi maddesini;

a) Genel kadro kanununda gösterilecek A - Devlet memurları kadroları için Hükümet tasarısındaki 6 ncı paragraftaki «teklif olunan katsayı üzerinden, kurumlara ait kadro tutarlarının toplamını» ve 7 ncı paragraftaki «Kurumun genel kadro toplamı ile her sınıf için aylıklarının yıllık tutarları toplamını» ibarelerini kaldırarak,

b) Aynı maddenin B - Sözleşmeli personel kısmında da daha açıklık verebilmek ve 4 ncü madde-
deki tahdidi belgelendirmek için:

«1. Kadro adedini,

2. Her kadronun karşılığının yıllık en az ve ençok tutarını,

3. Özel ihtisasın tanımını,

4. 4 ncü maddenin (B) bendinde ve yukarıdaki 2 numaralı fıkra gereğince tanımı yapılmış söz konusu özel ihtisası veren öğrenimin yurt içinde yapılmadığına dair Milli Eğitim Bakanlığında ve üniversitelerarası kuruldan ayrı ayrı belge alındığına dair kaydı.»

Hükümleri konularak ve madde içindeki Birleşik Kadro Kanunu adını Genel Kadro Kanunu olarak değiştirerek kabul etmiştir.

17. --- Komisyonumuz tasarının 36 ncı maddesinin müzakeresinde Komisyona gelen çeşitli meslek teşekküllerinin arzusunu dikkate alarak Türkiye Yüksek Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Ankara Tıp Odası, Ankara Barosu temsilcilerini de Komisyona davet etmiştir. Ancak Hükümet temsilcileriyle, davet olunan teşekkül temsilcileri arasında bir görüş birliği sağlanamadığından tasarının bu maddesinin bir Su Komisyonunda görüşülmesi kabul edilmiş ve hazırlanan Su Komisyon raporu görüşülerek Hükümet temsilcisinin katılmadığı bu rapor reddedilerek Hükümet temsilcisinin de katılması ile maddede aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır:

a) Birinci fıkradaki «Birleşik yetişme» deyimini «Müşterek yetişme» olarak değiştirilmiştir.

b) Maddeye, 4 ncü fıkra olarak, «Meslekî ihtisas isteyen idari kadrolara meslekî, teknik ve bilimsel sınıflardan atama yapılabilir.» fıkrası ilâve olunmuştur. Böylece bâzi teknik hizmetlilerin toplu bulunduğu Bakanlık ve kurumların idari sorumluluk taşıyan kadrolarında meslek sınıflarından olanların çalıştırılması imkânına vuzuh verilmiş bulunmaktadır. Bu suretle Hükümet tasarısının bu maddeye ait gereğesinde her ne kadar bu imkânın zaten ölenmiş olmadığı belirli ise de 19 ncü sahife 9 - 10 ncü satırlarda yönetici sınıf izahında «mülki idare kaymakamlık ve valilik mevkilerini işgal edenler bu sınıfın tabii unsurları olarak akla gelebilir» denildiği, Hükümet temsilcisinin verdiği tamamlayıcı bilgilere göre kaymakamlık ve valiliğin İçişleri Bakanlığının bir meslek sınıfı olduğu tasarının bu madde gereğesinde bir redaksiyon hatası olduğunu belirtmesi ve meslek sınıflarına mensup memurların idari sorumluluk taşıyan kadrolarında bulunmalarının kabil olduğu esasen Genel kadro Kanunu ile alınacak kadrolara atanacakların niteliklerini gösterirken bu kadro karşılıklarına «Yüksek mühendis», «Doktar» v. s. yetişme niteliklerinin yazılacağı alaşılarak maddenin bu fıkra eklentisi ile ihtiyacı karşılayacağı kanısına varılmıştır.

c) Maddeye 5 ncı fıkra olarak «Türkiye Büyük Millet Meclisi Teşkilâtında yasama faaliyetleri ile doğrudan doğruya ilgili hizmetleri ifa edenler için bir sınıf tesis olunur» metni ilâve edilmiştir.

d) Maddeye son bir fıkra eklenerek yönetici sınıfa üniversite ve yüksek okul mezunlarının im-tihanla girecekleri kabul edilmiştir. Böylece yönetici sınıfın yalnız belirli bâzi fakülte veya yüksek okulların inhisarına bırakıldığı zannı da bertaraf edilmiş olmaktadır.

18. Komisyonumuz tasarının 37 ncı, 38 ncı, 39 ncü maddelerini aynen kabul etmiştir.

19. Komisyonumuz tasarının 40 ncı maddesinde bir redaksiyon değişikliği ile «Gerekirse» kelimesini başa alarak ifadeye açık bir anlam vermiştir.

20. Komisyonumuz tasarının 41 ncı ve 42 ncı maddelerini aynen kabul etmiştir.

21. Komisyonumuz tasarının 43 nci maddesinde yazılı en az gösterge rakamı 50 yi az bularak 70 e çıkarmış, böylece en az ve en çok aylık arasındaki nisbeti düşürmüştür. Bu suretle az aylık almakta bulunanlara daha iyi bir aylık temin edilmesi mümkün olmuş bulunmaktadır.

Maddenin son fıkrasında en yüksek gösterge rakamının «1 000 olabilir» ifadesine kesinlik verilerek «1 000 dir» şeklinde değiştirilmiştir.

22. Komisyonumuz tasarının 44 nci ve 45 nei maddelerini aynen kabul etmiştir.

23. Komisyonumuz tasarının kısım III ve bölüm 1 nei başlıkları aynen kabul etmiştir.

24. Komisyonumuz tasarının 46 nci maddesini, kurumların atanmasına lüzum gördükleri boş kadrolarını 6 ayda bir defa bildirmelerini «Mecburi» kılan bir değişiklikle kabul etmiştir.

25. Komisyonumuz tasarının 47 nci maddesinin son iki fıkrasındaki yayın vasıtalarıyla duyurmayı da «Mecburi» kılan bir değişiklikle maddeyi kabul etmiştir.

26. Komisyonumuz tasarının bölüm 2 başlığını aynen kabul etmiştir.

27. Komisyonumuz tasarının 48 nci maddesinde (A) genel şartların 5 nei paragrafındaki hükümlülük durumunu daha açık ve belirli bir şekle koymuş ve af kanunlarıyla kaldırılmış bile olsa, sayılan yüz kıstırtıcı suçlarla hüküm giyenlerin memurluğa alınmalarını önlemiş ve maddeyi bu değişikliklerle kabul etmiştir.

28. Komisyonumuz tasarının 49 nci maddesini aynen kabul etmiştir.

29. Komisyonumuz tasarının 50 nci maddesini, bütün sınavlara karşı itiraz mercii olarak Devlet Personel Dairesini gösteren bir fıkra ilâvesiyle kabul etmiştir.

30. Komisyonumuz tasarının 51 nei, 52 nei, 53 nci maddelerini aynen kabul etmiştir.

31. Komisyonumuz tasarının bölüm 3 başlığını aynen kabul etmiştir.

32. Komisyonumuz tasarının 54 nci maddesindeki adaylık süresi âzami haddini 3 yıldan 2 yıla indirerek kabul etmiştir.

33. Komisyonumuz tasarının 55 nei, 56 nei, 57 nei, maddelerini aynen kabul etmiştir.

34. Komisyonumuz tasarının kısım IV, ve bölüm 1 nei başlıklarını aynen kabul etmiştir.

35. Komisyonumuz tasarının 58 nei, 59 nci, 60 nei, 61 nei, 62 nei, 63 nci maddelerini aynen kabul etmiştir.

36. Komisyonumuz tasarının bölüm 2 başlığını aynen kabul etmiştir.

37. Komisyonumuz tasarının 64 nci, 65 nei, 66 nei, 67 nei, 68 nei, 69 nci, 70 nei, 71 nei maddelerini aynen kabul etmiştir.

38. Komisyonumuz tasarının bölüm 3 başlığını aynen kabul etmiştir.

39. Komisyonumuz tasarının 72 nci maddesini, anlamı daha açıklığa ulaştıracak bir redaksiyon değişikliği ile kabul etmiştir.

40. Komisyonumuz tasarının 73 nci maddesinde «Kurum âmiri» deyimini «Kurumun atamaya yetkili âmiri» olarak değiştirerek kabul etmiştir.

41. Komisyonumuz tasarının 74 nci, 75 nei, 76 nei, 77 nei, 78 nei maddelerini aynen kabul etmiştir.

42. Komisyonumuz tasarının 79 nci maddesinde bilgilerini artırmak üzere yabancı memleketlere gönderilecek memurların çekilmiş sayılmaları halinde iki kat ödemeye zorunlu olacakları masrafları içine bu sürede aldıkları aylıkları da katmayı maddenin vuzuhu ve uygulamadaki te reddüdü izalesi bakımından faydalı görüp bu değişiklikle kabul etmiştir.

43. Komisyonumuz tasarının 80 nei, 81 nei, 82 nei, 83 nci, 84 nci, 85 nei, 86 nei, 87 nei maddelerini aynen kabul etmiştir.

44. Komisyonumuz tasarının 88 nci maddesinin görüşülmesinde Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliği temsilcilerini dinliyerek Hükümet temsilcisinin tasarının genel prensiplerinin zede leneceği yolundaki beyanından sonra,

1. (D) paragrafını ilâve ederek il, ilçe ve bucaklarda bulunan avukatların da belediyelerde ek görev almalarını,

2. Yüksek mühendis, mühendis ve yüksek mimar, mimarların zaruret halinde il belediyelerin de ek görevle çalıştırılmalarını,

Aşağıdaki hususlarda da Hükümet temsilcisiyle mutabık kalınarak:

1. Bu maddedeki ek görevlerin ancak o yerde serbest meslek iera edenlerden müracaat eden bulunmadığı takdirde verilebileceği tahdidi kaydının konulmasına,

2. Tabipliklerden sonra kimyagerliklerin ilâvesine karar vererek maddeyi bu değişikliklerle kabul etmiştir.

45. Komisyonumuz tasarının 89 ncu maddesini «Öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması» ifadelerinden sonra «Gibi zaruretler» deyimini ilâve ederek kesin zaruret hali dışında maddenin tatbikatta geniş tutulmasını önlemek istiyen bir değişiklikle kabul etmiştir.

46. Komisyonumuz tasarının 90 ncı, 91 nci maddelerini aynen kabul etmiştir.

47. Komisyonumuz tasarının 92 nci maddesine 3 fıkra ilâve ederek memurluktan milletvekilliği veya Cumhuriyet Senatosu üyeliğine seçilmiş olanlardan yeniden seçilmiyen veya memurluğa dönmek isteyenlere uygulanacak atama, açık aylık ve özlük hakları ve yasama sürelerinin memurluk kademe ve derecelerine intibak usullerini tesbit eden değişikliklerle kabul etmiştir.

48. Komisyonumuz tasarının 93 ncü maddesini aynen kabul etmiştir.

49. Komisyonumuz tasarının bölüm 4 başlığını ve 94 ncü, 95 nci, 96 ncı, 97 nci, 98 nci maddelerini aynen kabul etmiştir.

50. Komisyonumuz tasarının bölüm 5 başlığını ve 99 ncü, 100 ncü, 101 nci, 102 nci, 103 ncü, 104 ncü, 105 nci, 106 ncı, 107 nci, 108 nci maddelerini aynen kabul etmiştir.

51. Komisyonumuz tasarının bölüm 6 başlığını ve 109 ncü, 110 ncü, 111 nci, 112 nci, 113 ncü, 114 ncü, 115 nci, 116 ncı, 117 nci, 118 nci, 119 ncü, 120 ncı, 121 nci, 122 nci, 123 ncü maddelerini aynen kabul etmiştir.

52. Komisyonumuz tasarının bölüm 7 başlığını aynen kabul etmiştir.

53. Komisyonumuz tasarının 124 ncü maddesinde bir harf tashihi yaparak kabul etmiştir.

54. Komisyonumuz tasarının 125 nci, 126 ncı maddelerini aynen kabul etmiştir.

55. Komisyonumuz tasarının 127 nci maddesi başlığını «Uyuşmazlık» olarak ve maddede disiplin âmiri ile disiplin kurulunun karar ve mütalâaları arasındaki uyumsuzluk halinde Yüksek Disiplin Kurulunu karar merci olarak kabul eden değişiklik yaparak kabul etmiştir.

56. Komisyonumuz tasarının 128 nci, 129 ncü maddelerini aynen kabul etmiştir.

57. Komisyonumuz tasarının 130 ncü maddesini «Belli bir tarihte» ifadesini «Belirtilen bir tarihte» şeklinde bir redaksiyon değişikliği ile kabul etmiştir.

58. Komisyonumuz tasarının 131 nci, 132 ncı maddelerini aynen kabul etmiştir.

59. Komisyonumuz tasarının 133 ncü maddesindeki sicilden disiplin cezalarının silinmesi sürelerini 5 yıldan 3 yıla, 10 yıldan 5 yıla indiren bir değişiklikle kabul etmiştir.

60. Komisyonumuz tasarının 134 ncü, 135 nci, 136 ncı maddelerini aynen kabul etmiştir.

61. Komisyonumuz tasarının bölüm başlığını ve 137 nci, 138 nci, 139 ncü, 140 ncı, 141 nci, 142 ncı, 143 ncü, 144 ncü, 145 nci maddelerini aynen kabul etmiştir.

62. Komisyonumuz tasarının 146 ncı maddesinin görüşülmesinde Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliği temsilcilerinin görüşlerini de alarak, Hükümet temsilcisinin kabulü halinde tasarının prensibini zedeleyeceği yolundaki beyanından sonra maddeye kurum avukatlarının kazandığı dâvalardan dolayı karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretinin belirli bir nisbette kendilerine verilmesini temin eden 1389 sayılı Kanunun hükümlerinin saklı tutulduğuna dair bir fıkra ekliyerek bu değişikliklerle kabul etmiştir.

63. Komisyonumuz tasarının 147 nci, 148 ncı, 149 ncü, 150 ncı, 151 nci, 152 nci, 153 ncü, 154 ncü, 155 nci maddelerini aynen kabul etmiştir.

64. Komisyonumuz tasarının 156 ncı maddesini «Gelir Vergisinden müstesnadır.» ifadesini genişleterek «Her türlü vergiden müstesnadır.» tarzında değiştirerek kabul etmiştir.

65. Komisyonumuz tasarının 157 nei, 158 nei, 159 neu, 160 nei, 161 nei, 162 nei, 163 neü, 164 neü, 165 nei, 166 nei, 167 nei, 168 nei, 169 neu, 170 nei, 171 nei, 172 nei, 173 neü, 174 neü ve 175 nei maddelerini aynen kabul etmiştir.

66. Komisyonumuz tasarının 176 nei madde başlığına «ve konferans» kelimelerini ilâve ederek maddeyi aynen kabul etmiştir.

67. — Komisyonumuz tasarının 177 nei, 178 nei, 179 neu, 180 nei maddelerini aynen kabul etmiştir.

68. — Komisyonumuz tasarının 181 nei maddesinde vuzuh verici bir değişiklik yaparak merkeze çağırın kuruma en çok bir ay için çağırma yetkisi tanınmış ve maddeyi bu değişiklikle kabul etmiştir.

69. — Komisyonumuz tasarının 182 nei, 183 neü maddelerini aynen kabul etmiştir.

70. — Komisyonumuz tasarının 184 neü maddenin birinci fıkrasında lüzumsuz bulduğu «ve» kelimesini çıkararak maddeyi kabul etmiştir.

71. — Komisyonumuz tasarının 185 nei ve 186 nei maddelerini aynen kabul etmiştir.

72. — Komisyonumuz tasarının kısım VI başlığını aynen kabul etmiştir.

73. — Komisyonumuz tasarının 187 nei maddesini aynen kabul etmiştir.

74. — Komisyonumuz tasarının 188 nei maddesi ilk fıkrası (B) bendine memurların «eşleri ile bakmakla yükümlü oldukları, ana, baba ve çocuklarını» da dâhil ederek hastalık ve analık yardımını genişleterek maddeyi kabul etmiştir.

75. — Komisyonumuz tasarının 189 neu, 190 nei, 191 nei, 192 nei, 193 neü, 194 neü maddelerini aynen kabul etmiştir.

76. — Komisyonumuz tasarının 195 nei maddesindeki mahrumiyet ödeneğinin mahrumiyet yerlerindeki merkezden atanmış olsun olmasın bütün Devlet memurlarına teşmil ederek Hükümet tasarısındaki tefriki kaldırarak maddeyi kabul etmiştir.

77. — Komisyonumuz tasarının 196 nei, 197 nei, 198 nei, 199 neu, 200 neü, 201 nei, 202 nei, 203 neü, 204 neü, 205 nei, 206 nei, 207 nei, 208 nei, 209 neu, 210 neu, 211 nei, 212 nei, 213 neü maddelerini aynen kabul etmiştir.

78. — Komisyonumuz tasarının kısım VII başlığını aynen kabul etmiştir.

79. — Komisyonumuz tasarının 214 neü, 215 nei, 216 nei maddelerini aynen kabul etmiştir.

80. — Komisyonumuz tasarının 217 nei maddesine Genel Eğitim plânının hazırlanmasında «Türkiye ve Orta - Doğu Âmme İdaresi Enstitüsü» nün de görüşleri alınarak kurumlar arasında sayılmasını lüzumlu bularak maddeyi böylece değişiklikle kabul etmiştir.

81. — Komisyonumuz tasarının 218 nei, 219 neu, 220 nei, 221 nei, 222 nei maddelerini aynen kabul etmiştir.

82. — Komisyonumuz tasarının 223 neü maddesine bir fıkra ekliyerek kurumlar adına okutululardan bu hakkı kaybeden veya öğrenim kurumunu terk edenler için yapılacak işlem gösterilerek madde bu değişikliklerle kabul edilmiştir.

83. — Komisyonumuz tasarının 224 neü maddesini aynen kabul etmiştir.

84. — Komisyonumuz tasarının 225 nei maddesi 2 nei fıkra (A) bendine mecburi hizmeti bulunanları üç ay içinde bir göreve atanmıyanların bundan doğacak zararları tazmin etmelerini yükümliyen bir hüküm koymuş ve madde sonuna da bir fıkra ilâve ederek askerlikte geçen sürenin mecburi hizmetten sayılmıyacağını belirterek maddeyi bu değişikliklerle kabul etmiştir.

85. — Komisyonumuz tasarının kısım VIII başlığını aynen kabul etmiştir.

86. — Komisyonumuz tasarının 226 nei, 227 nei, 228 nei, 229 neu, 230 neu ve 231 nei maddelerini bu defa Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosunda birkaç maddesi uyuşmazlık dolayısıyla Karma Komisyona sevk edilerek orada kabul edilen ve tamamı kanunlaşmak üzere bulunan Devlet Personel Sendikaları Kanununa paralel bir tarzda ve Hükümet temsileisi ile birlikte yeniden tanzim ederek

kabul etmiştir. Bu maddeler hükümleri dâhilinde görüşme ve danışma kurulları kademeleri, kararlarını hangi makamlara verecekleri, teşekkül tarzlarının genel prensipleri, yetkileri, sendika ve meslek birliklerini bu kurullara girebilme yeteneği kamu personeli yüksek kurulunun kuruluş tarzı, karar verme ve çalışma usulü, Devlet memurları Yüksek Kurulunun kuruluşu, üyelerinin süreleri, Kamu İktisadi Teşekkülleri ile mahallî idareler personeli için kurulacak Danışma ve Görüşme kurullarının özel kanunlarında gösterileceği ve yukardaki 226 ne ve 227 ne, 228 ne, 229 neu maddelerdeki kurullarla ilgili tüzük ve yönetmeliğin neleri kapsıyacağı açıklanmıştır.

87. — Komisyonumuz tasarının 228 ne maddesini 232 ne madde olarak ve «Birleşik kadro kanunu» ifadesini «Genel kadro kanunu» şeklinde değiştirerek kabul etmiştir.

88. — Komisyonumuz tasarının 229 neu madde sini 233 neü madde olarak aynen kabul etmiştir.

89. — Komisyonumuz tasarının 230 neu maddesindeki 14 neü madde ifadesini 15 ne madde olarak düzelterek kabul etmiştir.

90. — Komisyonumuz tasarının 231 ne maddesini madde içinde geçen «Birleşik kadro kanunu» deyimlerini «Genel kadro kanunu» olarak «tevfikân» kelimesini «uyularak» şeklinde değiştirerek 235 ne madde olarak kabul etmiştir.

91. — Komisyonumuz tasarının kısım IX başlığını aynen kabul etmiştir.

92. — Komisyonumuz tasarının geçici 1 ne ve geçici 2 ne maddelerini aynen kabul etmiştir.

93. — Komisyonumuz tasarının geçici 3 neü maddesindeki «Birleşik kadro kanun» deyimini «Genel kadro kanun» olarak değiştirerek kabul etmiştir.

94. — Komisyonumuz tasarının geçici 4 neü maddesini aynen kabul etmiştir.

95. — Komisyonumuz tasarının geçici 5 ne maddesi son fıkrasındaki «bir yıla» olarak değiştirerek kabul etmiştir.

96. — Komisyonumuz tasarının geçici 6 ne, geçici 7 ne, geçici 8 ne, geçici 9 neu, geçici 10 neu, geçici 11 ne, geçici 12 ne, geçici 13 neü, geçici 14 neü, geçici 15 ne, geçici 16 ne, geçici 17 ne, geçici 18 ne, geçici 19 neu maddelerini aynen kabul etmiştir.

97. — Komisyonumuz tasarının geçici 20 ne maddenin ikinci fıkra son satırlarındaki «226 ne, 227 ne maddeler hakkında 227 ne maddedeki tüzük ve yönetmelik» ifadelerini yukarıda yapılar değişikliklere paralel olması için «226 ne, 227 ne, 228 ne ve 229 neu maddeler için 231 ne maddedeki tüzük ve yönetmelik» olarak değiştirerek kabul etmiştir.

98. — Komisyonumuz tasarının geçici 21 ne maddesindeki ödemelerin başlangıç tarihini Bakanlar Kurulunun takdirine bırakan hükmü uygun bulmuyarak daha belirli olmasını sağlamak için tasarının yürürlüğünü takibeden malî yılbaşını ödemelerin başlangıç tarihi olarak tesbit ederek bu değişikliklerle madde kabul etmiştir.

99. — Komisyonumuz tasarının geçici 22 ne maddesini aynen kabul etmiştir.

100. — Komisyonumuz tasarının 232 ne maddesinde ayrı ayrı kanun ad tarih ve sayıları gösterilerek ilga hükümlerini gösterir çizelgeler yerine daha sade ve genel olarak bir ilga maddesini uygun bulmuş ve bu suretle değişiklik yaparak maddeyi 236 ne madde olarak kabul etmiştir.

101. — Komisyonumuz tasarının 233 neü maddesini yukardaki geçici 21 ne maddedeki esasa uyarak Bakanlar Kurulu kararına bağlı kılmaktan çıkararak malî hükümlerini tasarının yürürlüğü takibeden malî yıl başından ve maddede sayılan diğer maddelerinin de kanunun yürürlüğünden itibaren yürürlüğe girmesini derpiş eden değişikliklerle 237 ne madde olarak kabul etmiştir.

102. — Komisyonumuz tasarının 234 neü maddesini 238 ne madde olarak aynen kabul etmiştir.

103. — Komisyonumuz, raporumuzun başında Ticaret Komisyonundan geldiği belirtilen ve Ticaret Bakanlığı teşkilât ve vazifeleri hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasını öngören kanun tekliflerinin mahiyetleri itibariyle ihtiva ettiği genel konu ve prensiplerinin esas itibariyle Devlet memurları kanun tasarısı ile tanzim edildiği cihetle anılan teklifler için ayrıca işlem yapılmasına mahal bulunamadığına karar vermiştir .

İşbu tasarıyla ilgili raporumuz, öncelik, ivedilik ve takdimen görüşülmesi talebimizle, Genel Kurulun tasvibine arz olunmak üzere yüksek Başkanlığına sunulur.

Geçici Komisyon Başkanı İstanbul Milletvekili <i>F. K. Gökay</i>	Bu Rapor Sözcüsü İstanbul Milletvekili <i>R. T. Burak</i>	Kâtip Çorum Milletvekili <i>F. Küreli</i> İmzada bulunamadı	Trabzon Milletvekili <i>S. Güven</i> İmzada bulunamadı
Adana Milletvekili <i>M. Geçioğlu</i>	Afyon K. Milletvekili <i>A. Yılmaz</i> İmzada bulunamadı	Artvin Milletvekili <i>N. Ata</i>	Balıkesir Milletvekili <i>C. Kanpulat</i> İmzada bulunamadı
Bitlis Milletvekili Söz hakkım mahfuzdur <i>M. Okumuş</i>	Çanakkale Milletvekili <i>A. N. Akay</i>	Çanakkale Milletvekili <i>S. Endik</i> İmzada bulunamadı	Çanakkale Milletvekili <i>R. Sezgin</i> İmzada bulunamadı
Çorum Milletvekili <i>A. Güler</i>	Diyarbakır Milletvekili Söz hakkım mahfuzdur <i>A. Aral</i>	Erzurum Milletvekili Söz hakkım mahfuzdur <i>G. Karaca</i>	Eskişehir Milletvekili <i>E. G. Sakarya</i>
Gümüşane Milletvekili <i>N. Küçük</i> İmzada bulunamadı	İstanbul Milletvekili <i>V. Özarar</i>	İzmir Milletvekili <i>M. Döşemeci</i> İmzada bulunamadı	Kayseri Milletvekili <i>M. Sağlam</i> İmzada bulunamadı
Kırklareli Milletvekili <i>A. Eriş</i> İmzada bulunamadı	Manisa Milletvekili <i>Y. Yakut</i> İmzada bulunamadı	Mardin Milletvekili Söz hakkım mahfuzdur <i>M. A. Arıkan</i>	Nevşehir Milletvekili <i>H. F. Aka</i>
Ordu Milletvekili <i>A. Bodur</i>	Ordu Milletvekili <i>Ş. Pehlivanoglu</i>	Trabzon Milletvekili <i>E. Dikmen</i> İmzada bulunamadı	Zonguldak Milletvekili <i>M. A. Pestilci</i> İmzada bulunamadı

1918

1919

1920

1921

1922

1923

1924

1925

1926

1927

1928

1929

1930

1931

1932

1933

1934

1935

DEVLET MEMURLARI KANUNU TASARISI

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet memurları kanunu tasarısı

KISIM — I

Genel hükümler

BÖLÜM : 1

Kapsam, amaç, temel ilkeler, istihdam şekilleri

Kapsam :

MADDE 1. — Bu kanun, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerde devamlı olarak çalışan, genel veya katma bütçelerden ve bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlardan ve kefalet sandıklarından aylık alanlara uygulanır.

Hâkim ve savcı sınıfından olanlarla, subay ve astsubaylar bu kanun hükümlerine tabi değildir.

Üniversite öğretim üyeleri ve yardımcıları, mali hükümler dışında Üniversiteler Kanunu ile aynı kanunun ek ve tadillerine tabidirler.

Amaç :

MADDE 2. — Bu kanun, Devlet memurlarının hizmet şartlarını, niteliklerini, atanma ve yetiştirilmelerini, ilerleme ve yükselmelerini, ödev, hak, yüküm ve sorumluluklarını, aylıklarını ve ödeneklerini ve diğer özlük işlerini düzenler.

Bakanlar Kurulu, Anayasanın 107 nci maddesi uyarınca bu kanunun uygulanmasını göstermek veya emrettiği hususları belirtmek üzere tüzükler çıkarır.

Bu kanunun ve bu kanuna dayanılarak çıkarılacak tüzüklerin uygulanmasını gösteren yönetmelikler Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulur.

Temel ilkeler :

MADDE 3. — Bu kanunun temel ilkeleri şunlardır :

Sınıflandırma :

A) Devlet kamu hizmetleri görevlerini ve bu görevlerde çalışan Devlet memurlarını görevlerin gerektirdiği niteliklere, mesleklere ve Devlet için taşıdığı değere göre sınıflara ayırmaktır.

Kariyer :

B) Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetişme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkânını sağlamaktır.

Liyakat :

C) Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkânlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.

GEÇİCİ KOMİSYON DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet memurları kanun tasarısı

KISIM — I.

Genel hükümler

BÖLÜM : 1.

Kapsam, amaç, temel ilkeler, istihdam şekilleri

Kapsam :

MADDE 1. — Bu kanun, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerde çalışan, genel veya katma bütçelerden ve bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlardan ve kefalet sandıklarından aylık alanlara uygulanır.

Hâkim ve savcı sınıfından olanlarla, subay ve astsubaylar bu kanun hükümlerine tabi değildirler.

Üniversite öğretim üyeleri ve yardımcıları, malî hükümler dışında Üniversiteler Kanunu ile aynı kanunun ek ve tadillerine tabidirler.

İl özel idareleri ve belediyeler personeli hakkında kendi özel kanunları hükümleri uygulanır.

Amaç :

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Temel ilkeler :

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

İstihdam şekilleri :

MADDE 4. — Bu kanunda geçen :

Devlet memuru :

A) «Devlet memuru» deyimi, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlere devamlı vazife görmek üzere atanan, genel veya katma bütçelerden ve bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlardan ve kefalet sandıklarından aylık alan kişileri,

Sözleşmeli personel :

B) «Sözleşmeli personel» deyimi, kanunların verdiği yetkiye dayanılarak, Devlet kamu hizmetlerinin özel ihtisas isteyen belirli görevlerinde geçici süreli sözleşme ile çalıştırılan kişileri,

Yevmiyeli personel :

C) «Yevmiyeli personel» deyimi, Devlet kamu hizmetlerinin aslî mahiyette olmıyan işlerinde bedenen, belirli ve geçici süre için, gündelikte çalıştırılan kişileri, ifade eder.

Üç istihdam şekli dışında personel çalıştıramıyacağı :

MADDE 5. — Bu kanuna tabi kurumlar dördüncü maddede yazılı üç istihdam şekli dışında personel çalıştıramazlar.

BÖLÜM : 2.

Ödevler ve sorumluluklar

Sadakat :

MADDE 6. — Devlet memurları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına sadakatla bağlı kalmak ve Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını sadakatla uygulamak zorundadırlar.

Tarafsızlık :

MADDE 7. — Devlet memurları, siyasi partilere üye olamazlar; her hangi bir siyasi parti veya kişinin yararını veya zararını hedef tutan bir davranışta bulunamazlar; görevlerini yerine getirirken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı yapamazlar.

Davranış ve işbirliği :

MADDE 8. — Devlet memurları, hizmet münasebetiyle halkla temaslarında nazik davranmak ödevindedirler.

Devlet memurları, üstlerine, birlikte çalıştıkları arkadaşlarına ve maiyetlerine karşı da aynı şekilde hareket ederler.

Devlet memurları, resmî sıfatlarının gerektirdiği itibar ve güvene lâyık olduklarını hizmet içindeki ve dışındaki davranışlarıyla göstermek zorundadırlar.

Devlet memurlarının iş birliği içinde çalışmalarını esastır.

Geçici Komisyonun değiştirisi

Istihdam şekilleri :

MADDE 4. — Bu kanunda geçen :

Devlet memuru :

A) «Devlet memuru» deyimi, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslı ve sürekli görevlere atanan, genel veya katma bütçelerden ve bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlardan ve kefalet sandıklarından aylık alan kişileri,

Sözleşmeli personel :

B) «Sözleşmeli personel» deyimi, yurttta yapılamıyan özel ihtisas öğrenimine ihtiyaç gösteren belirli istisnai görevlerde kurumların bu kanundaki esaslara uygun olarak görev kanunları ile alacakları yetkiye dayanılarak, geçici süreli ve sözleşme ile çalıştırılan kişileri ,

Yevmiyeli personel :

C) «Yevmiyeli personel» deyimi, Devlet kamu hizmetlerinin aslı mahiyette olmıyan işlerinde bedenen, belirli ve geçici süre için, gündelikle çalıştırılan kişileri, ifade eder.

Üç istihdam şekli dışında personel çalıştırılmıyacağı :

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM : 2.

Ödevler ve sorumluluklar

Sadakat :

MADDE 6. — Tasarının 6 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tarafsızlık :

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Davranış ve iş birliği :

MADDE 8. — Tasarının 8 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Yurt dışında davranış :

MADDE 9. — Devlet memurlarından sürekli veya geçici görevle veya yetiştirme, inceleme ve araştırma için yabancı memleketlerde bulunanlar Devlet itibarını veya görev haysiyetini muhıl fiil ve davranışlarda bulunamazlar.

Âmire karşı sorumluluk :

MADDE 10. — Devlet memurları, görevlerinin iyi ve doğru yürütülmesinden âmirlerine karşı sorumludurlar.

Emirlerin yürütülmesi, kanunsuz emir :

MADDE 11. — Devlet memuru, âmirinin verdiği emirleri yerine getirmekle ödevlidir.

Devlet memuru, âmirinden aldığı emri, Anayasa, kanun, tüzük, yönetmelik hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmemez ve bu aykırılığı, o emri verene bildirir. Aneak âmir emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilirse, emri yerine getiren sorumlu olmaz; sorumluluk emri verene aittir.

Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz.

Devlet memuru, âmirinden aldığı emri, konusu suç olmadığı halde yanlış takdirle suç sayar ve emri yürütmezse âmir, gecikmesinin zarar getirebileceği hallerde, hizmetin diğer bir görevli tarafından yapılmasını sağlar veya gerekirse kendisi yapar.

Acele hallerde kamu düzeninin ve kamu güvenliğinin korunması için kanunda gösterilen istisnalar saklıdır.

Kişisel sorumluluk :

MADDE 12. — Devlet memurları görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek zorundadırlar. Görevleriyle ilgili olarak idareye verdikleri zararlardan ötürü Borçlar Kanununun haksız fiil esaslarına tabidirler.

Kişilerin uğradıkları zararlar :

MADDE 13. — Kişiler, kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan ötürü, bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dâva açarlar. Kurumun genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır.

Mal bildirimini :

MADDE 14. — Devlet memurları, kendileriyle eşlerine ve velâyetleri altındaki çocuklarına ait taşınır ve taşınmaz malları, alacak ve borçları hakkında, özel kanunda yazılı hükümler uyarınca, mal bildirimini verirler.

Basına bilgi veya demeç verme :

MADDE 15. — Kamu görevleri hakkında basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç, bakanın yetkili kılacağı görevli, illerde valiler veya yetkili kılacağı görevli tarafından verilebilir.

Askerî hizmet ile ilgili bilgilerin verilmesi özel kanunları hükümlerine tabidir.

Geçici Komisyonun değistirişi

Yurt dışında davranış :

MADDE 9. — Tasarının 9 neu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Amire karşı sorumluluk :

MADDE 10. — Tasarının 10 neu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Emirlerin yürütülmesi, kanunsuz emir :

MADDE 11. — Tasarının 11 nei maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kişisel sorumluluk :

MADDE 12. — Tasarının 12 nei maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kişilerin uğradıkları zararlar :

MADDE 13. — Kişiler, kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan ötürü, bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dâva açarlar. Kurum, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu eder.

Mal bildirimi :

MADDE 14. — Tasarının 14 neu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Basına bilgi veya demeç verme :

MADDE 15. — Tasarının 15 nei maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Resmî belge, araç ve gereçlerin iadesi :

MADDE 16. — Devlet memurları, görevleri sona erdiği zaman, ellerinde bulunan, görevle ilgili resmî belgeleri, araç ve gereçleri iade etmek zorundadırlar.

Bu zorunluluk memurun mirasçılara da şâ mildir.

BÖLÜM : 3

Genel haklar

Uygulamayı isteme hakkı :

MADDE 17. — Devlet memurları, bu kanun ve bu kanuna dayanılarak yayımlanan tüzük ve yönetmeliklere göre tâyin ve tesbit olunup yürürlükte bulunan hükümlerin kendileri hakkında aynen uygulanmasının istemek hakkında sahiptirler.

Güvenlik :

MADDE 18. — Kanunlarda yazılı haller dışın la Devlet memurunun memurluğuna son verilemez, aylık ve başka hakları elinden alınamaz.

Emeklilik :

MADDE 19. — Devlet memurlarının, özel kanununda yazılı belirli şartlar içinde, emeklilik hakları vardır.

Çekilme :

MADDE 20. — Devlet memurları, bu kanunda belirtilen esaslara göre memurluktan çekilebilirler.

Şikâyet ve dâva açma :

MADDE 21. — Devlet memurları, üstleri veya kurumları tarafından kendilerine uygulanan idari eylem ve işlemlerden dolayı şikâyet etme ve bunlara karşı dâva açma hakkına sahiptirler.

Sendika kurma :

MADDE 22. — Devlet memurları, özel kanununda belirtilen hükümler uyarınca sendika ve meslek birlikleri kurabilir ve bunlara üye olabilirler.

Bu meslek teşekkülleri, özel kanunundaki hükümler uyarınca mesleklerinin ve üyelerinin müşterek hak ve menfaatlerini yetkili merciler önünde ararlar.

İzin :

MADDE 23. — Devlet memurları, bu kanunda gösterilen süre ve şartlarla izin hakkına sahiptirler.

Kovuşturma ve yargılama :

MADDE 24. — Devlet memurlarının görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında işledikleri suçlar için yapılacak soruşturma, kovuşturma ve yargılama özel kanunlara tabidir.

Geçici Komisyonun değiştirilişi

Resmî belge, araç ve gereçlerin iadesi :

MADDE 16. — Tasarının 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM : 3

Genel haklar

Uygulamayı isteme hakkı :

MADDE 17. — Tasarının 17 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Güvenlik :

MADDE 18. — Tasarının 18 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Emeklilik :

MADDE 19. — Tasarının 19 ncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Çekilme :

MADDE 20. — Tasarının 20 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

şikâyet ve dâva açma :

MADDE 21. — Tasarının 21 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sendika kurma :

MADDE 22. — Tasarının 22 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İzin :

MADDE 23. — Tasarının 23 ncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kovuşturma ve yargılama :

MADDE 24. — Tasarının 24 ncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

İsnat ve iftiralara karşı koruma :

MADDE 25. — Devlet memurları hakkındaki ihbar ve şikâyetler, garaz veya mücerret hakaret için, uydurma bir suç isnadı suretiyle yapıldığı ve soruşturma veya yargılamamanın tabii olduğu kanuni işlem sonucunda sabit olmadığı takdirde, merkezde bu memurun en büyük âmiri, illerde valiler, isnatta bulunanlar hakkında kamu dâvası açılmasını Cumhuriyet Savcılığından isterler.

BÖLÜM : 4

Yasaklar

Birlikte çekilme yasağı :

MADDE 26. — Devlet memurlarının, kamu hizmetlerini aksatacak şekilde memurluktan birlikte çekilmeleri yasaktır.

Grev yasağı :

MADDE 27. — Devlet memurlarının greve karar vermeleri, grev tertiplenmeleri, ilân etmeleri, bu yolda propaganda yapmaları yasaktır.

Devlet memurları, her hangi bir greve veya grev teşebbüsüne katılamaz, grevi destekliyemez veya teşvik edemezler.

Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı :

MADDE 28. — Devlet memurları, Türk Ticaret Kanununa göre «tacir» veya «esnaf» sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamazlar, ticari mümessil ve ticari vekil olamazlar, kolektif şirket ortaklığı ile komandit şirkette komandite ortaklığa giremezler ve ticaret şirketlerinde müdürlük, idare meclisi üyeliği ve murakıplık görevlerini deruhde edemezler.

Yukarıki fıkrada gösterilenler dışında kalan kazanç getirici faaliyetlerden hangilerinin Devlet memurları tarafından yapılamıyacağı, sınıfının tüzüğünde belirtilir.

Devlet memuru olmıyan eşleri birinci ve ikinci fıkrada gösterilen faaliyetlerde bulunan Devlet memurları, bu durumu 15 gün içinde bağlı oldukları kuruma bildirmekle yükümlüdürler.

Hediye alma, menfaat sağlama yasağı :

MADDE 29. — Devlet memurlarının, görevleri dolayısıyla, görevleri sırasında olmasa dahi, doğrudan doğruya veya aracı eliyle hediye istemeleri, almaları veya menfaat sağlamaları, iş sahiplerinden borç para almaları yasaktır.

Denetimindeki teşebbüsten menfaat sağlama yasağı :

MADDE 30. — Devlet memurunun, denetimi altında bulunan veya kendi görevi veya mensubolduğu kurum ile ilgisi olan bir teşebbüsten, doğrudan doğruya veya aracı eliyle her ne ad altında olursa olsun bir menfaat sağlaması yasaktır.

Gizli bilgileri açıklama yasağı :

MADDE 31. — Devlet memurlarının kamu hizmetleri ile ilgili gizli bilgileri, görevlerinden ayrılmış bile olsalar, her ne suretle olursa olsun açıklamaları yasaktır.

Geçici Komisyonun değistirişi

İsnat ve iftiralara karşı korunma :

MADDE 25. — Tasarının 25 nei maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM : 4.

Yasaklar

Birlikte çekilme yasağı :

MADDE 26. — Tasarının 26 nei maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Grev yasağı :

MADDE 27. — Tasarının 27 nei maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı :

MADDE 28. — Tasarının 28 nei maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hediye alma, menfaat sağlama yasağı :

MADDE 29. — Devlet memurlarının, görevleri dolayısıyla, görevleri sırasında olmasa dahi, doğrudan doğruya veya aracı eliyle hediye istemeleri, almaları yolu ile menfaat sağlamaları, iş sahiplerinden borç para almaları yasaktır.

Denetimindeki teşebbüsten menfaat sağlama yasağı :

MADDE 30. — Tasarının 30 neu maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Gizli bilgileri açıklama yasağı :

MADDE 31. — Devlet memurlarının kamu hizmetleri ile ilgili gizli bilgileri, görevlerinden ayrılmış bile olsalar, yetkili bakanın veya yetkili kıldığı görevlinin, illerde vali veya yetkili kıldığı görevlinin yazılı izni olmadıkça açıklamaları yasaktır.

Hükümetin teklifi

Bu gizli bilgilerin bir mahkemede veya soruşturmada açıklanabilmesi, bakanın yetkili kıldığı görevli, illerde vali veya yetkili kıldığı görevlinin yazılı iznine bağlıdır.

Askerî hizmetlerle ilgili bilgilerin verilmesi askerî makamların yazılı iznine bağlıdır.

KISIM — II

Sınıflandırma

Sınıf :

MADDE 32. — Sınıf, bu kanuna tabi kurumlarda birleşik yetişme ve meslek niteliklerini gerektiren Devlet kamu hizmetleri ile bu hizmetler için tesbit edilen kadrolara atanan Devlet memurlarının toplamından meydana gelir.

Kadroların tesbiti :

MADDE 33. — Bu kanuna tabi kurumlarda, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği bütün görevler için görev yerleri belirtilerek kadrolar tesbit olunur.

Sözleşmeli personel ile yevmiyeli personelin kadroları, kadro cetvellerinde sayıları belli edilerek alacakları ücretlerin en az ve en çok hadleri gösterilmek suretiyle tesbit olunur.

Bu kurumlarda kadrolar dışında hiçbir kimse çalıştırılmaz.

Kadroların hazırlanması :

MADDE 34. — Bu kanuna tabi kurumların görevlerini başarı ile yapmalarına yetecek kadrolar, görev yerleri belirtilerek kurum, Maliye Bakanlığı ve Başbakanlık Devlet Personel Dairesi yetkili temsilcilerinin birleşik kararı ile hazırlanır.

Birleşik kadro kanun tasarısının hazırlanması :

MADDE 35. — 33 ncu ve 34 ncu maddelere göre her kurum için hazırlanan kadrolar, o yıl kurum tarafından çalıştırılacak :

A) Devlet memurlarının :

1. Kadro unvanını,
2. Sınıfını,
3. Derecesini,
4. Derecelerin en az ve en çok göstergelerini,
5. Kadro adedini,
6. Teklif olunan katsayı üzerinden, kurumlara ait kadro tutarlarının toplamını,
7. Kurumun genel kadro toplamı ile her sınıf için aylıklarının yıllık tutarları toplamını,

B) Sözleşmeli personelin adedleri ile en az ve en çok sözleşmeli ücretinin yıllık tutarları toplamını,

C) Yevmiyeli personelin adedleri ile gündeliklerinin yıllık tutarları toplamını, gösteren ve her kurum için hazırlanmış bulunan kadro cetvelleri «Birleşik kadro kanunu tasarısı» adı altında düzenlenerek Bütçe Kanunundan önce Maliye Bakanlığı tarafından Bakanlar Kuruluna sunulur.

Bütçe yılı içinde kadro değişikliği gerektiği hallerde yukarıdaki maddelere göre işlem yapılır.

Geçici Komisyonun değiştirilişi

Bu gizli bilgilerin bir mahkemede veya soruşturmada açıklanabilmesi, bakanın yetkili kıldığı görevli, illerde vali veya yetkili kıldığı görevlinin yazılı iznine bağlıdır.

Askeri hizmetlerle ilgili bilgilerin verilmesi askerî makamların yazılı iznine bağlıdır.

KISIM — II

Sınıflandırma

Sınıf :

MADDE 32. — Sınıf, bu kanuna tabi kurumlarda müşterek yetişme ve meslek niteliklerini gerektiren Devlet kamu hizmetleri ile bu hizmetleri için tesbit edilen kadrolara atanan Devlet memurlarının toplamından meydana gelir.

Kadroların tesbiti :

MADDE 33. — Tasarının 33 nü maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kadroların hazırlanması :

MADDE 34. — Tasarının 34 nü maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Birleşik kadro kanun tasarısının hazırlanması :

MADDE 35. — 33 nü ve 34 nü maddelere göre her kurum için hazırlanan kadrolar, kurum tarafından alıştırılacak :

A) Devlet memurlarının :

1. Kadro unvanını,
2. Sınıfını,
3. Derecesini,
4. Derecelerin en az ve en çok göstergelerini,
5. Kadro adedini,

B) Sözlüşmeli personelin :

1. Kadro adedini,
2. Her kadronun karşılığının yıllık en az ve en çok tutarını,
3. Özel ihtisasın tanımını,
4. 4 nü maddenin (B) bendinde ve yukardaki 2 numaralı fıkra gereğince tanımı yapılmış söz konusu özel ihtisası veren öğrenimin yurt içinde yapılamadığına dair Milli Eğitim Bakanlığından ve üniversitelerarası kuruldan ayrı ayrı belge alındığına dair kaydı,

C) Yevmiyeli personelin adedleri ile gündeliklerinin en az ve en çok miktarlarını,

Gösteren ve her kurum için hazırlanmış bulunan kadro cetvelleri «Genel kadro kanun tasarısı» adı altında düzenlenerek Maliye Bakanlığı tarafından Bakanlar Kuruluna sunulur.

Genel kadro Kanununda değişiklik gerektiği hallerde yukardaki maddelere göre işlem yapılır.

Hükümetin teklifi

Sınıfların tesisi :

MADDE 36. — Başbakanlık Devlet Personel Dairesi, Maliye Bakanlığı ve ilgili kurumların görüşlerini de alarak yönetici ve icracı sınıfları ile büro sınıflarını, 5 . 1 . 1961 tarihli ve 224 sayılı Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi hakkındaki Kanun gereğince sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi için gereken sınıfları ve birleşik yetiştirme nitelikleri olan bilimsel, teknik, meslekî ve diğer sınıfları tesis eder.

Başbakanlık Devlet Personel Dairesi bu sınıfların tüzüklerini, Maliye Bakanlığı ve ilgili kurumların görüşlerini de alarak hazırlar ve Bakanlar Kuruluna sunar.

Bu sınıf tüzüklerinde :

- a) Bu kanundaki,
- b) Birleşik kadro kanundaki, ilgili hükümlerin her sınıf için özellik taşıyan hususları belirtilir.

Derece :

MADDE 37. — Derece, sınıf içerisinde, görevin önem veya sorumluluğunun artışı ile ayarlı yükselme adıdır.

Gerektiren hizmetler için tek dereceli sınıflar tesis edilir.

Kademe :

MADDE 38. — Kademe, derece içerisinde, görevin önemi veya sorumluluğu artmadan, Devlet Memurunun olumlu sicil almasına ve bulunduğu derecedeki hizmet süresine bağlı olarak aylığındaki ilerleyiş adıdır.

Sınıf dışında kadro ihdas edilemeyeceği :

MADDE 39. — Bu kanuna tabi kurumlarda sınıflar dışında memurluk kadroları ihdas edilemez.

Sınıflandırmada yaş :

MADDE 40. — Genel olarak 18 yaşını tamamlayanlar Devlet memuru olabilirler.

Bir meslek veya sanat okulunu bitirenler en az onbeş yaşını doldurmuş olmak şartı ile sınıf tüzüklerinde belli edilen Devlet memurluklarına atanabilirler.

Sınıf tüzüğünde, bir sınıfa girebilmek ve gerekirse sınıflar içerisindeki derecelere geçebilmek için şart koşulacak en küçük ve en büyük yaş hadleri belirtilir.

Sınıflandırmada öğrenim derecesi :

MADDE 41. — Genel olarak ortaokulu bitirenler Devlet memuru olabilirler.

Sınıf tüzüğünde belirtilen bazı hizmetler için Devlet memurluğuna ilkokulu bitirenlerin de alınmaları caizdir.

Sınıf tüzüğünde, bir sınıfa veya gerekirse sınıflar içinde derecelere girebilmek için şart koşulacak daha yüksek öğrenim dereceleri, lüzumlu hallerde okul isimleri ve öğrenim dalları sayılarak belirtilir.

Geçici Komisyonun değiştirilişi

Sınıfların tesisi :

MADDE 36. — Başbakanlık Devlet Personel Dairesi, Maliye Bakanlığı ve ilgili kurumların gürüşlerini de alarak yönetici ve icracı sınıfları ile büro sınıflarını, 5 . 1 . 1961 tarihli ve 224 sayılı Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi hakkındaki Kanun gereğince sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi için gereken sınıfları ve müşterek yetişme nitelikleri olan bilimsel, teknik, meslekî ve diğer sınıfları tesis eder.

Başbakanlık Devlet Personel Dairesi bu sınıfların tüzüklerini, Maliye Bakanlığı ve ilgili kurumların ve Devlet personeli sendikaları veya meslek birliklerinin, federasyonlarının veya konfederasyonlarının görüşlerini de alarak hazırlar ve Bakanlar Kuruluna sunar.

Bu sınıf tüzüklerinde :

- a) Bu kanundaki,
- b) Genel kadro Kanunundaki, ilgili hükümlerin her sınıf için özellik taşıyan hususları belirtir.

Meslekî ihtisas isteyen idari kadrolara meslekî, teknik ve bilimsel sınıflardan atama yapılabilir.

Yönetici sınıfa, imtihala üniversite ve yüksek okul mezunları alınır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi teşkilâtında yasama faaliyetleri ile doğrudan doğruya ilgili hizmetleri ifa edenler için bir sınıf tesis olunur.

Derece :

MADDE 37. — Tasarının 37 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kademe :

MADDE 38. — Tasarının 38 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sınıf dışında kadro ihdas edilemeyeceği :

MADDE 39. — Tasarının 39 ncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sınıflandırmada yaş :

MADDE 40. — Genel olarak 18 yaşını tamamlayanlar Devlet memuru olabilirler.

Bir meslek veya sanat okulunu bitirenler en az onbeş yaşını doldurmuş olmak şartı ile sınıf tüzüklerinde belli edilen Devlet memurluklarına atanabilirler.

Sınıf tüzüklerinde gerekirse bir sınıfa girebilmek ve sınıflar içerisindeki derecelere geçebilmek için şart koşulacak en küçük ve en büyük yaş hadleri belirtilir.

Sınıflandırmada öğrenim derecesi :

MADDE 41. — Tasarının 41 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Yetiştirme ve deneme süreleri :

MADDE 42. — Gerektiren görevlerde sınıfın tüzüğünde belirtilen derecelere yükselen Devlet memurları, 6 seneden çok olmamak üzere bir yetiştirme ve deneme süresi geçirirler.

Bu yetiştirme ve deneme süresinin sonunda sınıfının tüzüğünde belirtilen esas ve şartlara göre başarı sağlamayan Devlet memurları hakkında yapılacak işlem, sınıfının tüzüğünde belirtilir.

Göstergeler :

MADDE 43. — Bu kanuna tabi kurumların kadroların aylıklar, hizmetin Devlet için taşıdığı değere göre tesbit edilir.

Sınıf tüzüklerinde, aylıklar, hizmetin Devlet için taşıdığı değer, varsa, hizmet riski, değişik hizmet şartları ve sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi için gereken özel şartlar hesaba katılarak diğer hizmetlerin Devlet için taşıdığı değerlerle orantılı olarak her derece ve kademe için gösterge rakamları ile belirtilir.

En düşük gösterge rakamı 50 ve en yüksek gösterge rakamı 1 000 olabilir.

Çalışma yaş hadleri :

MADDE 44. — Hizmetin özelliğine göre, her sınıfta ve gerekiyorsa her derecede, Devlet memurlarının yaş haddi ile zorunlu olarak emekliye çıkarılacakları yaşlar, sınıf tüzüklerinde gösterilir.

Bu suretle Devlet memuru 45 yaşından evvel emekliye çıkarılamaz, 70 yaşından sonra çalıştırılmaz.

Memurun başka görevde çalıştırılmayacağı :

MADDE 45. — Hiçbir Devlet memuru, sınıfının ve sınıfının içindeki derecesinin görevlerinden başka bir görevde çalıştırılmaz.

KISIM - III.

Devlet memurluğuna alınma

BÖLÜM : 1.

Usul

Atanma yapılacak boş kadroların bildirilmesi :

MADDE 46. — Kurumlar, altı aylık devre içinde personel atanmasına lüzum gördükleri boş kadroların sayılarını, sınıf ve derecelerini belirterek Başbakanlık Devlet Personel Dairesine altı ayda bir bildirirler.

Duyurma :

MADDE 47. — Başbakanlık Devlet Personel Dairesi :

- a) Atanma yapılacak boş kadroların sınıf ve derecelerini,
- b) Kadroların buldukları kurum ve yerlerini,
- c) Kadrolara alınacak personel sayılarını,
- ç) Kadroların aylık miktarlarını,

Geçici Komisyonun değiştirişi

Yetişme ve deneme süreleri :

MADDE 42. — Tasarının 42 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Göstergeler :

MADDE 43. — Bu kanuna tâbi kurumların kadrolarında aylıklar, hizmetin Devlet için taşıdığı değere göre tesbit edilir.

Sınıf tüzüklerinde, aylıklar, hizmetin Devlet için taşıdığı değer, varsa, hizmet riski, değişik hizmet şartları ve sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi için gereken özel şartlar hesaba katılarak diğer hizmetlerin Devlet için taşıdığı değerlerle orantılı olarak her derece ve kademe için gösterge rakamları ile belirtilir.

En düşük gösterge rakamı 70 ve en yüksek gösterge rakamı 1 000 dir.

Çalışma yaş hadleri :

MADDE 44. — Tasarının 44 ncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Memurun başka görevde çalıştırılmıyacağı :

MADDE 45. — Tasarının 45 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

KISIM — III

Devlet memurluğuna alınma

BÖLÜM : 1

Usul

Atanma yapılacak boş kadroların bildirilmesi :

MADDE 46. — Kurumlar, altı aylık devre içinde personel atanmasına lüzum gördükleri boş kadroların sayılarını, sınıf ve derecelerini belirterek Başbakanlık Devlet Personel Dairesine altı ayda bir bildirmeye mecburdurlar.

Duyurma :

MADDE 47. — Başbakanlık Devlet Personel Dairesi :

- a) Atanma yapılacak boş kadroların sınıf ve derecelerini,
- b) Kadroların buldukları kurum ve yerlerini,
- c) Kadrolara alınacak personel sayılarını,
- ç) Kadroların aylık miktarlarını,

Hükümetin teklifi

- d) Alınacak personelin genel ve özel şartlarını,
 - e) En son başvurma tarihini,
 - f) Başvurulacak mercileri,
 - g) Yarışma sınavı ile atanma yapılacaklarda ayrıca sınav yerlerini ve zamanlarını,
- Başvurma süresinin bitiminden en az onbeş gün önce radyo, Resmî Gazete ve uygun görülecek diğer araçlarla duyurur.

Sınavsız atanma yapılacak yerlere kadro adedinden fazla istekli bulunduğu takdirde açılacak sınavın gün ve yeri yukardaki şartlara uygun olarak ayrıca duyurulur.

BÖLÜM : 2.

Şartlar

Genel ve özel şartlar :

MADDE 48. — Devlet memurluğuna alınacaklarda aşağıdaki genel ve özel şartlar aranır :

A) Genel şartlar :

1. Türk vatandaşı olmak,
2. Bu kanunun 40 nci maddesindeki yaş şartlarını taşımak,
3. Bu kanunun 41 nci maddesinde yazılı öğrenim şartlarını taşımak,
4. Kamu haklarından mahrum bulunmamak,
5. Ağır hapis veya altı aydan fazla hapis veyahut yüz kızartıcı bir fiilden dolayı hapis cezası ile hükümlü bulunmamak,
6. Askerlik durumu itibarıyla :
 - a) Askerlikle ilgisi bulunmamak,
 - b) Askerlik çağına gelmemiş bulunmak,
 - c) Askerlik çağına gelmiş ise, eylemli askerlik hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedek sı-nıfa geçirilmiş olmak.
7. Görevini devamlı yapmasına engel olabilecek vücut veya akıl hastalığı veya vücut sakatlığı ile özürlü bulunmamak.

B) Özel şartlar :

Hizmet göreceği sınıfın özel tüzüğünde belirtilen :

1. Öğretim veya eğitim kurumlarının birinden diploma almış olmak,
2. Diğer şartları taşımak.

Yarışma sınavlarına katılma :

MADDE 49. — Devlet kamu hizmetlerine girmek isteyenlerden genel ve özel şartları haiz bulunmayanlar yarışma sınavına katılamazlar.

Genel ve özel şartları haiz olanların girmek istelikleri sınıfın yarışma sınavına katılmaları ve sınavı kazanmış olmaları şarttır.

Yarışma sınavına tabi tutulmadan girilebilecek görevler sınıf tüzüklerinde gösterilir.

Geçici Komisyonun değiştirilişi

d) Alınacak personelin genel ve özel şartlarını,

e) En son başvurma tarihini,

f) Başvurulacak mercileri,

g) Yarışma sınavı ile atanma yapılacaklarda ayrıca sınav yerlerini ve zamanlarını,

Başvurma süresinin bitiminden en az onbeş gün önce Radyo, Resmî Gazete ve uygun görülecek diğer araçlarla duyurmaya mecburdur.

Sınavsız atanma yapılacak yerlere kadro adedinden fazla istekli bulunduğu takdirde açılacak sınavın gün ve yerini yukardaki şartlara uygun olarak ayrıca duyurmaya mecburdur.

BÖLÜM : 2

Şartlar

Genel ve özel şartlar :

MADDE 48. — Devlet memurluğuna alınacaklarda aşağıdaki genel ve özel şartlar aranır :

A) Genel şartlar :

1. Türk vatandaşı olmak,

2. Bu kanunun 40 nci maddesindeki yaş şartlarını taşımak,

3. Bu kanunun 41 nci maddesinde yazılı öğrenim şartlarını taşımak,

4. Kamu haklarından mahrum bulunmamak,

5. Ağır hapis veya 6 aydan fazla hapis veyahut affa uğramış olsalar bile zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı bir fiilden dolayı hapis cezasından hükümlü bulunmamak.

6. Askerlik durumu itibariyle :

a) Askerlikle ilgisi bulunmamak,

b) Askerlik çağına gelmemiş bulunmak,

c) Askerlik çağına gelmiş ise, eylemli askerlik hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedek sınıfa geçirilmiş olmak.

7. Görevini devamlı yapmasına engel olabilecek vücut veya akıl hastalığı veya vücut sakatlığı ile özürlü bulunmamak.

B) Özel şartlar :

Hizmet göreceği sınıfın özel tüzüğünde belirtilen :

1. Öğretim veya eğitim kurumlarının birinden diploma almış olmak,

2. Diğer şartları taşımak.

Yarışma sınavlarına katılma :

MADDE 49. — Tasarımın 49 ncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Yarışma sınavlarının yapılması :

MADDE 50. — Yarışma sınavlarının tertiplenmesi ve yürütülmesi Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin gözetimi ve denetimi altında yapılır.

Kurumlararası sınıflara alınacak personel için tertibedilecek yarışma sınavları, Başbakanlık Devlet Personel Dairesi tarafından kurulacak «Sınav kurulları» nea;

Kurumsal sınıflara alınacak personel için tertibedilecek yarışma sınavları, kurumları tarafından kurulacak «Sınav kurulları» nea yapılır.

Yarışma sınavlarının sonuçları :

MADDE 51. — Her yarışma sınavının sonucu, sınava girip kazananların başarı sıralarına göre «Başarı listesi» şeklinde Resmî Gazete ile yayınlanır ve yazı ile ilgililere bildirilir.

Kurumların memur ihtiyacını karşılama şekli :

MADDE 52. — Kurumların memur ihtiyaçları, başarı listesinde belirtilen başarı sırasına göre, kurumlarınca atamalar yapılmak suretiyle karşılanır.

Devlet memurluğuna atanma ve yarışma sınavı yönetmeliği :

MADDE 53. — Devlet memurluğuna alınma ve yarışma sınavları hakkındaki hükümlerin uygulanması ile sınav kurullarının kuruluşu ve çalışma usulü ve sorumluluğu Başbakanlık Devlet Personel Dairesince hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

BÖLÜM : 3

Adaylık

Adaylığa kabul edilme :

MADDE 54. — Devlet memurluğuna girmek isteyenlerden yarışma sınavını kazanmış bulunanlarla, sınavsız olarak kabul edilenlerden ihtiyaca göre alınacaklar, kurumlarınca «Memur aday» olarak atanırlar.

Aday olarak atanmış olan Devlet memuru altı aydan az, üç yıldan çok olmamak üzere bir adaylık süresi geçirir.

Her sınıfta geçirilecek adaylık süresi tüzüğünde belirtilir.

Adayların yetiştirilmesi :

MADDE 55. — Adaylar, görev alacakları sınıfların hizmet içi eğitim yönetmeliklerinde belirtilen usul ve esaslara göre yetiştirilirler.

Adaylık devresi içinde göreve son verilme usulü :

MADDE 56. — Sınıf tüzüklerinde belirtilen usul ve şartlara uygun olarak ilgili kurumların «Değerlendirme kurulları» nea başarısızlıklarına karar verilenlerin, atamaya yetkili âmirin onayı ile adaylık devresi içinde görevlerine son verilebilir.

Geçici Komisyonun değiştirişi

Yarışma sınavlarının yapılması :

MADDE 50. — Yarışma sınavlarının tertiplenmesi ve yürütülmesi Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin gözetimi ve denetimi altında yapılır.

Kurumlararası sınıflara alınacak personel için tertibedilecek yarışma sınavları, Başbakanlık Devlet Personel Dairesi tarafından kurulacak «Sınav kurulları» na;

Kurumsal sınıflara alınacak personel için tertibedilecek yarışma sınavları Devlet Personel Dairesinin gözetimi altında kurumları tarafından kurulacak «Sınav kurulları» na yapılır.

Sınavlara karşı itiraz mercii Devlet Personel Dairesidir.

Yarışma sınavlarının sonuçları :

MADDE 51. — Tasarının 51 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kurumların memur ihtiyacını karşılama şekli :

MADDE 52. — Tasarının 52 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Devlet memurluğuna alınma ve yarışma sınavı yönetmeliği :

MADDE 53. — Tasarının 53 ncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM : 3

Adaylık

Adaylığa kabul edilme :

MADDE 54. — Devlet memurluğuna girmek isteyenlerden yarışma sınavını kazanmış bulunanlarla, sınavsız olarak kabul edilenlerden ihtiyaca göre alınacaklar, kurumlarınca «Memur adayı» olarak atanırlar.

Aday olarak atanmış olan Devlet memuru altı aydan az, iki yıldan çok olmamak üzere bir adaylık süresi geçirir.

Her sınıfta geçirilecek adaylık süresi sınıfının tüzüğünde belirtilir.

Adayların yetiştirilmesi :

MADDE 55. — Tasarının 55 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Adaylık devresi içinde göreve son verme usulü:

MADDE 56. — Tasarının 56 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Adaylık süresi sonunda başarısızlık :

MADDE 57. — Adaylardan, adaylık süresi sonunda sınıf tüzüğünde belirtilen usul ve şartlara göre yapılacak sınavlarda veya değerlendirmelerde başarı gösteremiyenlerin, özürsüz olarak bu sınavlara girmiyenlerin ve olumlu sicil alamıyanların, kurumların değerlendirme kurullarının kararı ve atamaya yetkili âmirin onayı ile ilişkileri kesilir.

KISIM — IV

Hizmet şartları ve şekilleri

BÖLÜM : 1

Atanma

Temelli atanma :

MADDE 58. — Adaylık süresini doldurmuş ve olumlu sicil almış ve sınıf tüzüklerinde belirtilen usul ve şartlara uygun olarak, ilgili kurumların değerlendirme kurullarınca başarıları tesbit edilmiş bulunanlar atamaya yetkili âmirin onayı ile temelli Devlet memuru olarak atanırlar.

Aneak sınıf tüzüğünde adaylık süresi sonunda yeterlik sınavı konulmuş bulunanların bu sınavı da kazanmaları şarttır.

İstisnai memurluklar :

MADDE 59. — Cumhurbaşkanlığı Dairesi memurluklarına, Cumhuriyet Senatosu, Millet Meclisi, Başbakanlık, Bakanlıklar Özel Kalem müdürlüklerine, valiliklere, ilçeliklere, Diyanet İşleri Müşavere Heyeti üyeliklerine, Millî Emniyet Teşkilâtına bu kanunun atanma, sınavları, kademe ilerlemeleri ve derece yükselmelerine dair hükümlerinde yazılı kayıtlara bağlı olmaksızın, adı geçen memurluklara tahsis edilmiş derece aylığı ile, memur atanabilir.

Birinci fıkrada sayılan memurların buldukları bu kadrolar emeklilik aylığının hesabında ve diğer memurluklara naklen atanmalarında her hangi bir sınıf için kazanılmış hak sayılmaz.

Yukardaki fıkralarda sayılan görevlerde bulunan memurların emeklilik kıdemleri yürümekte devam eder.

İstisnai memurluklara atanmalar :

MADDE 60. — İstisnai Devlet memurluklarına :

A) Kadro belirli bir sınıfın derecelerinden birinde bulunduğu hallerde :

1. Sınıfın özel tüzüğünün icaplarına göre ve liyakat sistemi dâhilinde o sınıfın bir alt derecesindeki memurlardan,

2. Sınıfın dışından, bu kanuna tabi bütün personelden,

3. Bu kanuna tabi olmiyan, aneak kanunun 44 neü ve 48 nei madde genel şartlarını taşıyan kişilerden,

B) Kadronun belirli bir sınıfın derecelerinden birinde bulunmadığı hallerde bu kanuna tabi olan veya olmiyan ve kanunun 44 neü ve 48 nei madde genel şartlarını taşıyan kişilerden,

atanmalar yapılabilir.

Geçici Komisyonun değiştirişi

Adaylık süresi sonunda başarısızlık :

MADDE 57. — Tasarının 57 nei maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

KISIM - IV.

Hizmet şartları ve şekilleri

BÖLÜM : 1.

Atanma

Temelli atanma :

MADDE 58. — Tasarının 58 nei maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İstisnai memurluklar :

MADDE 59. — Tasarının 59 neu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İstisnai memurluklara atanmalar :

MADDE 60. — Tasarının 60 nei maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

İstisnai memurluklara atananlara bu kanunun uygulanacak hükümleri :

MADDE 61. — İstisnai memurluklara kanunun 60 nci maddesinin (A) bendinin 2 ve 3 nü paragrafları ile (B) bendine göre atananlar hakkında kanunun genel atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi hükümleri dışında kalan bütün hükümleri uygulanır.

Atanmada işe başlama süresi :

MADDE 62. — Bir göreve Devlet memuru olarak ilk defa veya yeniden veyahut yer değiştirme suretiyle atanarlardan,

A) Aynı belediye veya köy sınırları içinde bulunan memurlar en geç, atanma emrinin kendilerine duyurulma gününü takibeden iş günü içinde,

B) Bir belediye veya köy sınırı dışında başka bir belediye veya köy sınırı içindeki bir göreve atanan memurlar, yolluklar hakkındaki özel kanunda belirtilen seyahat süresi dışında 15 gün içinde,

atandıkları göreve başlamak zorundadırlar.

Atananların görevlerine başlamamaları halinde uygulanacak işlem :

MADDE 63. — İlk atanmada belge ile isbatı mümkün zorlayıcı sebepler dışında ve 62 nci maddede kabul edilen süre sonunda görevine başhyan memurun atanması iptal edilir.

Yer değiştirme suretiyle atanan memurlardan belge ile isbatı mümkün zorlayıcı sebepler dışında ve 62 nci maddede kabul edilen süre sonunda yeni görevine başlamayanların görevlerine son verilir.

BÖLÜM : 2

Devlet memurluğundaki ilerleme ve yükselmeler

Kademelerde ilerleme şartları :

MADDE 64. — Devlet memurunun kademede ilerlemesi için aşağıdaki şartların bulunması lâzımdır :

- A) Bulunduğu kademede en az bir yıl çalışmış olması,
- B) O yıl içinde olumlu sicil almış bulunması,
- C) Bulunduğu derecede ilerleyebileceği bir kademenin bulunması.

Kademe ilerlemelerinin toplu onayla yapılması :

MADDE 65. — Kurumlar, sınıflarının her derecesindeki her kademe ilerlemesini aynı tarihte alınacak toplu bir onayla yaparlar.

İlerleme ve yükselmelerde onay mercii :

MADDE 66. — Kademe ilerlemeleri ve derece yükselmelerinde onay mercii, atamaya yetkili âmirdir.

Derece yükseltilmesi için açık kadro şartı :

MADDE 67. — Üst derece kadrosunda açılma olmadıkça Devlet memurlarına derece yükseltilmesi yapılamaz.

Geçici Komisyonun değiştirişi

Istisnai memurluklara atananlara bu kanunun uygulanacak hükümleri :

MADDE 61. — Tasarının 61 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Atanmada işe başlama süresi :

MADDE 62. — Tasarının 62 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Atananların görevlerine başlamamaları halinde uygulanacak işlem :

MADDE 63. — Tasarının 63 nü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM : 2.

Devlet memurluğunda ilerleme ve yükselmeler

Kademelerde ilerleme şartları :

MADDE 64. — Tasarının 64 nü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kademe ilerlemelerinin toplu onayla yapılması :

MADDE 65. — Tasarının 65 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İlerleme ve yükselmelerde onay mercii :

MADDE 66. — Tasarının 66 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Derece yükseltilmesi için açık kadro şartı :

MADDE 67. — Tasarının 67 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Derece yükselmesinde usul :

MADDE 68. — Sınıfların giriş derecesinden gayri bir derecesindeki kadroda açılma olduğu takdirde bir alt derecedeki memurlardan :

A) Sınıf tüzüğünde derecesi için belirtilen en az hizmet süresini doldurmuş,

B) Sicili bakımından, bir üst dereceye yükelebilecek nitelikte olduğu kurumunun «değerlendirme kurulları» tarafından tesbit edilmiş,

olanlar sınıf tüzüğünde belirtilen (yeterlik ve yarışma seçmesi) veya (yeterlik ve yarışma sınavı) nda başarı gösterdiklerinde üst dereceye yükseltirler.

Derece yükselmesinde sınav sonuçları :

MADDE 69. — Yeterlik ve yarışma sınavını kazananların başarı sıralarına göre düzenlenecek listesi açıklanır ve ilgililere bildirilir.

İstisnai memurluklarda derece yükselmeleri ve kademe ilerlemeleri :

MADDE 70. — İstisnai memurluklara atanarlardan :

A) Bu kanunun 60 ncı maddesine göre istisnai memurluklara sınıfının bir alt derecesinden yükseltilerek atanmaların aylık durumları ile derece yükselmeleri ve kademelerde ilerlemeleri sınıf tüzüklerinde belirtilen usullere tabidir.

B) Bu kanunun 60 ncı maddesine göre istisnai memurluklara sınıfın dışından, bu kanuna tabi olan veya olmıyan personelden atanmalar kadrolarına tekabül eden derecenin ilk kademe aylığını alırlar ve bu gibiler için kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi uygulanmaz.

Bir sınıftan başka bir sınıfa geçme :

MADDE 71. — Sınıf tüzüklerinde belirtilen sınıflardaki memurların yine sınıf tüzüklerinde belirtilen sınıflara geçmek için, şart koşulmuş niteliklere sahibolmaları ve yaş hadleri içinde bulunmaları kaydıyla, bu sınıfların belirli dereceleri için açılacak yarışma sınavlarına veya yarışma seçmelerine girmeleri caizdir.

BÖLÜM : 3.

Yer değiştirmeler

Yer değiştirme suretiyle atanma :

MADDE 72. — Sağlık ve her ikisi de Devlet memuru olan karı - kocanın bir yerde çalışmaları zarureti sebepleri dışında, Devlet memurları buldukları görevde en az iki yıl hizmet görmedikçe yer değiştirme isteğinde bulunamazlar.

Bir kurumda belirli yerde bir kadro boşaldığı zaman ilk olarak o kadronun sınıf ve derecesinde bulunan başka yerdeki Devlet memurları arasından bu kadroya yer değiştirme suretiyle atanmalarını isteyenler, sağlık ve karı - kocanın bir yerde çalışmaları zarureti, ocuk okutma sebepleri ve bu sıra öncelik sayılarak ve bu önceliklere göre, başvurmaları üzerinde yer değiştirme suretiyle atanmaları yapılır.

Yukarıdaki fıkralar hükmünün hangi sınıflarda uygulanacağı, sınıfların özel tüzüğünde belirtilir.

Bu madde hükümleri valiler hakkında uygulanmaz.

Dışışleri Bakanlığı, bünyesine dâhil sınıflardan hangilerine bu maddenin uygulanmıyacağını tâyin eder.

Bu hallerin her kurumda ne suretle uygulanacağı yönetmeliklerle düzenlenir.

Geçici Komisyonun değiştirişi

Derece yükselmesinde usul :

MADDE 68. — Tasarının 68 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Derece yükselmesinde sınav sonuçları :

MADDE 69. — Tasarının 69 neu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İstisnai memurluklarda derece yükselmeleri ve kademe ilerlemeleri :

MADDE 70. — Tasarının 70 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Bir sınıftan başka bir sınıfa geçme :

MADDE 71. — Tasarının 71 nci maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM : 3

Yer değiştirmeler

Yer değiştirme suretiyle atanma :

MADDE 72. — Sağlık ve her ikisi de Devlet memuru olan karı - kocanın bir yerde çalışmaları zarureti sebepleri dışında, Devlet memurları buldukları görevde en az iki yıl hizmet görmedikçe yer değiştirme isteğinde bulunamazlar.

Bir kurumda belirli yerde bir kadro boşaldığı zaman ilk olarak o kadronun sınıf ve derecesinde bulunan başka yerdeki Devlet memurları arasından bu kadroya yer değiştirme suretiyle atanmalarını isteyenler, sağlık ve karı - kocanın bir yerde çalışmaları zarureti, çocuk okutma sebepleri ileri sürülerek başvurmaları üzerine yukardaki sıra dikkate alınarak yer değiştirme suretiyle atanmaları yapılır.

Yukardaki fıkralar hükmünün hangi sınıflarda uygulanacağı, sınıfların özel tüzüğünde belirtilir.

Bu madde hükümleri valiler hakkında uygulanmaz.

Dışişleri Bakanlığı, bünyesine dâhil sınıflardan hangilerine bu maddenin uygulanmıyacağını tâyin ve tesbit eder.

Bu hallerin her kurumda ne suretle uygulanacağı yönetmeliklerle düzenlenir.

Hükümetin teklifi

Karşılıklı olarak yer değiştirme :

MADDE 73. — Başka başka yerlerde bulunan aynı sınıf ve derecedeki Devlet memurları, karşılıklı olarak yer değiştirilme suretiyle atanmalarını isteyebilirler. Bu isteğin kurum âmirince uygun bulunması şarttır.

Bu kanuna tabi kurumlar arasında memurların istekleri ile yer değiştirmeleri :

MADDE 74. — Bu kanuna tabi kurumlardan birinden diğerine kendi istekleri ile geçmek isteyen memurlar, buldukları görevin sınıf ve derecesinden yukarı olmamak ve kurumlarının muvafakati şartıyla bir kadroya atanabilirler ve bu halde atandıkları kadronun aylığını alırlar.

Memurların diğer kurumlardan bu kanuna tabi kurumlara geçmeleri :

MADDE 75. — Devlet Personel Dairesi kurulması hakkındaki Kanunun dördüncü maddesinde sayılan kurumlardan bu kanuna tabi kurumlara istekleriyle geçmek isteyen memurlar hakkında 74 nci madde hükümleri uygulanır.

Devlet memurlarının kurumlarınca yerlerinin değiştirilmesi :

MADDE 76. — Memuriyet unvanları değişmeksizin ve kademe aylıklarında bir artış olmaksızın kurumlarınca görev yerleri değiştirilen ve bu şekilde başka bir yerde görevlendirilen memurlar, aynı derecenin aynı aylığı ile atanırlar ve aylığını alırlar.

Yabancı bir Devlet veya teşekkülde hizmet alma :

MADDE 77. — Yabancı bir Devlet hizmetinde veya milletlerarası resmî ve özel teşekküllerde kendi istekleriyle görev alacak Devlet memurlarına, ilgili bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile beş yıla kadar görevden ayrılma müsaadesi verilebilir. Bu süre gerektiğinde Bakanlar Kurulu kararı ile uzatılabilir. Bu maddeye göre görevden ayrılmak için memurun çalışacağı hizmetin, milli menfaatler bakımından gerekli veya o teşekkülün kamu hizmetine yararlı bir teşekkül olması şarttır.

Yukarıdaki fıkraya göre görevden ayrılan memurların emeklilik hakları saklı kalmak üzere kadroları ile ilişkileri kesilir.

Ayrılmadaki yükümlülükleri saklıdır. Bu gibiler dönüşlerinde, sınıfları içinde bıraktıkları derecede boş kadro varsa bu kadroya, yoksa, ilk açılacak kadroya atanırlar.

Bilgilerini artırmak üzere dış memleketlere gönderilme :

MADDE 78. — Mesleklerine ait öğrenimi bitirerek Devlet memurluğuna alınmış ve temelli memur olarak atanmış olanlardan mesleklerine ait hizmetlerde yetiştirilmek, eğitilmek, bilgilerini artırmak veya staj yapmak üzere dış memleketlere :

- a) Kurumlarınca gönderilmeleri faydalı görülenlere,
 - b) Dış burslara dayanılarak gönderilenlere,
- İki yıla kadar ayrılma müsaadesi verilebilir. Gerekirse bu süre en çok bir kat uzatılabilir.

Bilgilerini artırmak için yabancı memleketlere gönderilenlerin hak ve yükümleri :

MADDE 79. — 78 nci maddede yazılı olanlar kadrolarında bırakılırlar ve aylıklarını kendi kurumlarından alırlar. Bunların kademe ilerlemesi, emeklilik ve diğer bütün hakları ile yükümlülükleri devam eder. Müsaade sürelerinin bitiminde, yol süresi hariç 15 gün içinde görevlerine dönerler.

Geçici Komisyonun değiştirişi

Karşılıklı olarak yer değiştirme :

MADDE 73. — Başka başka yerlerde bulunan aynı sınıf ve derecedeki Devlet memurları, karşılıklı olarak yer değiştirilme suretiyle atanmalarını isteyebilirler. Bu isteğin kurumun atamaya yetkili âmirince uygun bulunması şarttır.

Bu kanuna tabi kurumlar arasında memurların istekleri ile yer değiştirmeleri :

MADDE 74. — Tasarının 74 ncü maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Memurların diğer kurumlardan bu kanuna tabi kurumlara geçmeleri :

MADDE 75. — Tasarının 75 nci maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Devlet memurlarının kurumlarınca yerlerinin değiştirilmesi :

MADDE 76. — Tasarının 76 ncı maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yabancı bir devlet veya teşekkülde hizmet alma:

MADDE 77. — Tasarının 77 nci maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Bilgilerini artırmak üzere dış memleketlere gönderilme :

MADDE 78. — Tasarının 78 nci maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Bilgilerini artırmak için yabancı memleketlere gönderilenlerin hak ve yükümleri :

MADDE 79. — 78 nci maddede yazılı olanlar kadrolarında bırakılırlar ve aylıklarını kendi kurumlarından alırlar. Bunların kademe ilerlemesi, emeklilik ve diğer bütün hakları ile yükümlülükleri devam eder. Müsaade sürelerinin bitiminde, yol süresi hariç 15 gün içinde görevlerine dönerler.

Hükümetin teklifi

Sürelerinin bitiminde görevlerine başlamayanlar çekilmiş sayılırlar. Bu suretle çekilmiş sayılanlar, yol giderleri de dâhil olmak üzere kendilerine kurumlara yapılmış bulunan bütün masrafları iki kat olarak ödemeye mecburdurlar.

Görevlerine başlayıp da yükümlü buldukları mecburi hizmeti bitirmeden ayrılanlar veya bir ceza sebebi ile memurluktan çıkarılmış olanlar mecburi hizmetlerinin eksik kalan kısmı ile orantılı miktarı iki kat olarak ödemek zorundadırlar.

78 ve 79 ncu maddenin uygulanmasını düzenliyen tüzük :

MADDE 80. — 78 ve 79 ncu maddelerde yazılı olanların ayırma ve seçilme usul ve şartları, çalışmalarının nasıl izlenip denetleneceği, haklarındaki disiplin kovuşturmasının ne suretle yapılacağı ve geri çağırılmalarını gerektirecek haller kurumların görüşleri de alınmak suretiyle Başbakanlık Devlet Personel Dairesince hazırlanacak tüzükle belirtilir.

Silâh altına alınma :

MADDE 81. — Hazarda ve seferde muvazaflık hizmeti dışında silâh altına alınan Devlet memurları, silâh altında buldukları sürece izinli sayılırlar.

Terhis edilenlerin görevlerine dönmeleri :

MADDE 82. — Hazarda eğitim ve manevra maksadiyle veya seferde muvazaflık hizmeti dışında silâh altına alınan Devlet memurlarının terhislerini mütaakıp bu kanunda yer değiştirme suretiyle atanan Devlet memurları hakkında konulmuş bulunan sürede görevlerine başlamamaları halinde 63 ncu maddeye göre görevlerine son verilir.

Muvazaf askerliğe ayrılan memurların terhislerinde kademe ve derece intibakları :

MADDE 83. — Tüzüklerinde belirtilen belli sınıflarda çalışan Devlet memurlarının muvazaf askerlikte geçen hizmet süreleri, bu hizmetlerin başarı ile bitirilmiş olduğunun belgelendirilmiş olması şartıyla, terhislerinden sonra kurumlarına dönmelerinde derece ve kademelerine intibak işlemi yapılırken memurlukta geçen süreler gibi hesaplanır.

Derece yükseltilmesinde, açık kadro bulunması ve sınıfının tüzüğünde yarışma sınavı konulmuş olması halinde açılacak yarışma sınavında başarı gösterilmesi şarttır.

Ancak sınıf tüzüğünde bâzı derecelerde fiilen çalışılması şartının bulunduğu hallerde, askerlikte geçen sürelerin hesabı, fiilen çalışılması gereken sürenin bitiminden sonra hesab edilir.

Muvazaf askerliğini yaptıktan sonra Devlet memurluğuna girenlerin kademe ve derece intibakları :

MADDE 84. — Askerlikte muvazaf hizmetlerini yaparak Devlet memurluğuna girenlerin muvazaf askerlik süreleri, bu hizmetlerin başarı ile bitirilmiş olduğunun belgelendirilmesi şartıyla, kademe ilerlemesi ve derece yükseltilmesinde aşağıdaki şekilde hesab edilir.

A) Kademe ilerlemesinde, atama sırasında,

B) Derece yükselmelerinde üst derecede kadro açıldığında ve sınıflarının tüzüğünde yarışma sınavı konulmuş olması halinde açılacak yarışma sınavında başarı göstermeleri şartıyla yükseldikleri derecenin kademelerinde, hesab edilir.

Ancak sınıf tüzüğünde bâzı derecelerde fiilen çalışılması şartının bulunduğu hallerde, askerlikte geçen sürelerin hesabı, fiilen çalışılması gereken sürenin bitiminden sonra hesab edilir.

Geçici Komisyonun değiştirişi

Sürelerinin bitiminde görevlerine başlamıyanlar çekilmiş sayılırlar. Bu suretle çekilmiş sayılanlar aylık ve yol giderleri de dâhil olmak üzere kendilerine kurumlarca yapılmış bulunan bütün masrafları iki kat olarak ödemeye mecburdurlar.

Görevlerine başlayıp da yükümlü buldukları mecburi hizmeti bitirmeden ayrılanlar veya bir ceza sebebi ile memurluktan çıkarılmış olanlar mecburi hizmetlerinin eksik kalan kısmı ile orantılı miktarı iki kat olarak ödemek zorundadırlar.

78 ve 79 ncu maddenin uygulanmasını düzenliyen tüzük :

MADDE 80. — Tasarının 80 nci maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Silâh altına alınma :

MADDE 81. — Tasarının 81 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Terhis edilenlerin görevlerine dönmeleri :

MADDE 82. — Tasarının 82 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Muvazzaf askerliğe ayrılan memurların terhislerinde kademe ve derece intibakları :

MADDE 83. — Tasarının 83 ncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Muvazzaf askerliğini yaptıktan sonra Devlet memurluğuna girenlerin kademe ve derece intibakları :

MADDE 84. — Tasarının 84 ncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Seferde veya talim ve manevra için hazarda silâh altına alınanların askerlik sürelerinin kademe ve derece intibakları :

MADDE 85. — Devlet memurlarından muvazaflık hizmeti dışında talim ve manevra maksadıyla veya seferde silâh altına alınanların kademe ilerlemeleri devam eder. Bu süre içinde derece yükselmesi gerektiğinde terhisinden sonra açık kadro bulunması ve sınıf tüzüğünde öngörülmüşse yarışma sınavı veya yeterlik seçmesinde başarı göstermeleri şartıyla silâh altında geçen süreleri yükselecekleri üst derecenin kademelerinde hesab edilir.

Bir göreve vekâlet şartları :

MADDE 86. — Bu kanuna tabi kurumlarda, vekâlet aylığı verilmek suretiyle :

A) Kurumu imzasiyle taahhüt altına sokan veya bir idari tasarrufun yetki ve sorumluluğunu taşıyan,

B) Malî, nakdi ve aynî sorumluluğu bulunan,

C) Fiilen veya şahsan yapılması gereken görevlere;

Aşağıda belirtilen hal ve şartlarda bir başka memur vekil olarak atanabilir :

1. Kadronun açık olması veya vekâlet edilecek kadrodaki memurun 45 günden fazla, çeşitli surette izinli veya geçici görevle ayrılmış veyahut görevden uzaklaştırılmış bulunması,

2. Vekâlet edecek memurun aynı sınıftan olması,

3. Vekâlet edecek memurun vekâlet edilecek kadrodaki memurdan üst derecede olmaması, hallerinde bir başka memur vekâleten atanabilir.

İkinci görev yasağı :

MADDE 87. — Devlet memurlarına ikinci görev verilmesi yasaktır.

Devlet memurlarına aşağıdaki kurumlarda her ne ad altında olursa olsun ikinci görev verilemez, bu kurumlardan her ne ad ile olursa olsun para ödenemez, hiçbir menfaat sağlanamaz.

a) Bu kanuna tabi daireler, il özel idareleri ve belediyeler, bunlara bağlı müesseseler,

b) Sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktisadi müesseselerle, sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait bankalar,

c) Hususi kanunlarla veya hususi kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan banka ve teşekküller,

ç) Yukarıdaki bendlerde yazılı idare, teşekkül ve bankalar tarafından sermayelerinin yarısından fazlasına iştirak suretiyle kurulan teşekküllerle bunların aynı nisbette iştiraki ile vücut bulan müesseseler.

İkinci görev verilecek memurlar ve görevler :

MADDE 88. — Bu kanuna tabi kurumlarda çalışan bir Devlet memuruna esas görevinin yanında mefeki bilgisi ile ilgili diğer bir görev, hizmet şartlarının uygunluğu ve atamaya yetkili âmirin muvafakati ile :

A) İl, ilçe veya bucaklarda bulunan belediye'lerin tabiplikleri,

B) İl, ilçe veya bucak belediyelerinin veterinerlikleri,

C) Bu kanuna tabi kurumlarda görevli yüksek mühendis ve mühendislerle, yüksek mimar ve mimarlara, buldukları yerdeki ilçe veya bucak belediyesi teknik hizmet kadrolarının yüksek mühendis veya mühendislikleri, yüksek mimar veya mimarlıkları,

İkinci görev olarak verilebilir.

Geçici Komisyonun değiştirilişi

Seferde veya talim ve mânevra için hazarda silâh altına alınanların askerlik sürelerinin kademe ve derece intibakları :

MADDE 85. — Tasarımın 85 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Bir göreve vekâlet şartları :

MADDE 86. — Tasarımın 86 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İkinci görev yasağı :

MADDE 87. — Tasarımın 87 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İkinci görev verilecek memurlar ve görevler :

MADDE 88. — Bu kanuna tâbi kurumlarda çalışan bir Devlet memuruna esas görevinin yanında meslekî bilgisi ile ilgili diğer bir görev, hizmet şartlarının uygunluğu ve atamaya yetkili âmirin muvafakâtı ile serbest meslek iera edenlerden müracaat eden bulunmadığı sürece :

A) İl, ilçe veya bucaklarda bulunan belediyelerin tabiplikleri, kimyagerlikleri,

B) İl, ilçe veya bucak belediyelerinin veterinerlikleri,

C) Bu kanuna tâbi kurumlarda görevli yüksek mühendis ve mühendislerle, yüksek mimar ve mimarlara, buldukları yerlerde ilçe, bucak veya zaruret halinde illerde belediyerin teknik hizmet kadrolarının yüksek mühendis veya mühendislikleri, yüksek mimar veya mimarlıkları,

D) İl, ilçe veya bucaklarda bulunan avukatlar,

İkinci görev olarak verilebilir.

Hükümetin teklifi

Ders görevi :

MADDE 89. — Her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile okul, kurs veya benzeri kuruluşlarda hizmetin gerektirdiği kadrolara öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması halinde, öğretmenler veya öğretim üyeleri arasından veya kurumların görevlilerinden, sınıf tüzüklerinde yazılı şartları taşıyanlara ders görevi verilebilir.

Birleşmeyecek görevler :

MADDE 90. — Devlet memurlarına, vekâlet görevi, ikinci görev veya ders görevlerinden ancak birisi verilebilir.

Kadroları kaldırılan Devlet memurları :

MADDE 91. — Kadrosu kaldırılmış olanların memurlukla ilgileri, emeklilik ve bu kanunda yazılı aylık ve aile ödeneği hakları ile yükümlülükleri devam eder.

Kadrosu kaldırılmış olan memurların, kendi kurumlarında veya başka kurumlarda eski sınıflardaki derecelerine eşit bir göreve atanmaları mecburidir; atandıkları göreve başlamayanlar memurluktan çekilmiş sayılırlar.

Kadro kaldırılması sebebiyle açığa kalan memurlar varken, bunların sınıf ve derecelerinde boşalacak kadrolara başkaları atanamaz.

Devlet memurluğundan çekilenlerin yeniden atanmaları :

MADDE 92. — Devlet memurluğundan kendi isteği ile çekilmek suretiyle ayrılıp 160 numaralı Devlet Personel Dairesi Kurulması hakkındaki Kanunun 4 nci maddesi kapsamında bulunan kurumlarda çalışmamış olanlardan ve sınıf tüzüğünde yazılı nitelikleri taşıyanlardan, tekrar ayrıldığı sınıfın ayrıldığı derecesine dönmek isteyenler boş kadro bulunmamak şartıyla, ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin kademesine atanırlar ve o dereceye ait kademe aylığını alırlar.

Emeklilerin yeniden hizmete alınması :

MADDE 93. — Bu kanuna tabi kurumlardan kendi istekleri ile emekli olup sınıf tüzüğünde yazılı nitelikleri taşımakta bulunanlar, kanunun 92 nci maddesi hükümlerine, göre, bu kurumlarda boş kadro bulunmak, seçme veya sınav şartlarına uyulmak suretiyle yeniden Devlet memurluğuna alınabilirler.

Geçici Komisyonun değiştirişi

Ders görevi :

MADDE 89. — Her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile okul, kurs veya benzeri kurullarda hizmetin gerektirdiği kadrolara öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması gibi zaruretlar halinde, öğretmenler veya öğretim üyeleri arasından veya kurumların görevlilerinden, sınıf tüzüklerinde yazılı şartları taşıyanlara ders görevi verilebilir.

Birleşemeyecek görevler :

MADDE 90. — Tasarımın 90 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kadroları kaldırılan Devlet memurları :

MADDE 91. — Tasarımın 91 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Devlet memurluğundan çekilenlerin yeniden atanmaları :

MADDE 92. — Devlet memurluğundan kendi isteğiyle çekilmek suretiyle ayrılp 160 numaralı Devlet Personel Dairesi kurulması hakkındaki Kanunun 4 nci maddesi kapsamı içinde bulunan kurullarda çalışmamış olanlardan ve sınıf tüzüğünde yazılı nitelikleri taşıyanlardan, tekrar ayrıldığı sınıfın ayrıldığı derecesine dönmek isteyenler boş kadro bulunmak şartı ile, ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin kademesine atanırlar ve o dereceye ait kademe aylığını alırlar.

Devlet memuru iken milletvekilliği veya Cumhuriyet Senatosu üyeliğine seçilenlerden tekrar seçilmeyenler veya milletvekili veya Cumhuriyet Senatosu üyesi iken Devlet memurluğuna dönmek isteyenler ayrıldıkları memuriyet kadrolarındaki açıklara öncelikle atanırlar.

Yasama görevlerinde geçen süre, kademe ilerlemesinde ve derece yükselmelerinde, sınıf tüzükleri şartlarına uyularak sayılır.

Yasama görevi sona ermiş olanlar tekrar bir memurluk kadrosuna atanıncaya kadar ayrıldıkları memurluk kadrosunun aylığını ve özlük haklarını 91 nci madde hükmüne göre alırlar.

Emeklilerin yeniden hizmete alınması :

MADDE 93. — Tasarımın 93 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

BÖLÜM : 4

Memurluğun sona ermesi

Çekilme :

MADDE 94. — Devlet memuru bağlı olduğu kuruma yazılı olarak müracaat etmek suretiyle memurluktan çekilme isteğinde bulunabilir.

Çekilmek isteyen memur yerine atanan kimsenin gelmesine veya çekilme isteğinin kabulüne kadar görevine devam eder. Yerine atanan kimse bir aya kadar gelmediği veya yerine bir vekil atanmadığı takdirde, üstüne haber vererek görevini bırakabilir.

Olağanüstü mâzeretle çekilenler, üstüne haber vermek şartıyla bir ay kaydına tabi değildirler.

Çekilmeye devir ve teslim süresi :

MADDE 95. — Çekilen Devlet memurlarından devir ve teslim ile yükümlü olanlar, bu işlemlerin sonuna kadar görevlerini bırakamazlar. Hizmet icaplarına göre devir ve teslim işlemleri için gerekli süreler, yönetmelikte belirtilir.

Olağanüstü hallerde çekilmeye usul :

MADDE 96. — Savaş halinde, olağanüstü hallerde, veya genel hayata müessir âfetlere uğrıyan yerlerdeki Devlet memurları, yerine atanacaklar gelip işe başlamadıkça görevlerini bırakamazlar.

Sorumluluk :

MADDE 97. — 94, 95 ve 96 ncı maddelerde yazılı zorunluluklara uymıyanlar, malî ve cezai sorumlulukları saklı kalmak üzere bir daha Devlet memurluğuna alınmazlar.

Memurluğun sona ermesi :

MADDE 98. — Devlet memurlarının :

- a) Bu kanunun hükümlerine göre memurluktan çıkarılması;
 - b) Memurluğa alınma şartlarından her hangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında bu şartlardan her hangi birini kaybetmesi;
 - c) Memurluktan çekilmesi,
 - ç) İstek, yaş haddi, mâlûllük ve sicil sebeplerinden biri ile emekliye ayrılması;
 - d) Ölümü;
- hallerinde memurluğu sona erer.

BÖLÜM : 5

Çalışma saatleri, izinler

Çalışma saatleri :

MADDE 99. — Sınıf tüzüklerinde aksi belirtilmedikçe genel olarak Devlet memurlarının haftalık çalışma süresi 40 saattir.

Kurum âmirlerinin gerekli göreceği memurların, lüzumu halinde çalışma saatleri dışında da çalışmaları mecburidir. Bu takdirde fazla çalışma ücreti ile ilgili madde hükmü uygulanır.

Geçici Komisyonun değiştirişi

BÖLÜM : 4.

Memurluğun sona ermesi

Çekilme :

MADDE 94. — Tasarının 94 ncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Çekilmede devir ve teslim süresi :

MADDE 95. — Tasarının 95 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Olağanıştü hallerde çekilmede usul :

MADDE 96. — Tasarının 96 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sorumluluk :

MADDE 97. — Tasarının 97 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Memurluğun sona ermesi :

MADDE 98. — Tasarının 98 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM : 5.

Çalışma saatleri, izinler

Çalışma saatleri :

MADDE 99. — Tasarının 99 ncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Günlük çalışma saatlerinin tesbiti :

MADDE 100. — Günlük çalışmanın başlama ve bitme saatleri ile öğle dinlenme süresi, bölgelerin ve hizmetin özelliklerine göre merkezde Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca, illerde valiler tarafından tesbit olunur.

Günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışma saat ve usulünün tesbiti :

MADDE 101. — Günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışan Devlet memurlarının çalışma saat ve şekilleri, Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin muvafakati alındıktan sonra kurumlarınca düzenlenir.

Yıllık izin :

MADDE 102. — Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti bir yıldan beş yıla kadar (Beş yıl dâhil) olanlar için yirmi, beş yıldan on yıla kadar (on yıl dâhil) olanlar için otuz, daha fazla hizmeti olanlar için de kırk gündür; bu sürelere, gidiş ve dönüş süreleri dâhildir.

Yıllık izinlerin kullanılması :

MADDE 103. — Yıllık izinler, âmirin uygun bulacağı zamanlarda, toptan veya ihtiyaca göre kısım kısım kullanılabilir. Birbirini izliyen iki yılın izni bir arada verilebilir. Bu takdirde önceki yıllara ait kullanılmamış izin hakları düşer.

Öğretmenler yaz tatili ile dinlenme tatillerinde izinli sayılırlar. Bunlara, hastalık ve diğer mâzeret izinleri dışında, ayrıca yıllık izin verilmez.

Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele, her yıl yıllık izinlerine ilâveten bir aylık sağlık izni verilir.

Mâzeret izni :

MADDE 104. — A) Kadın memura doğum yapmasından önce 3 hafta ve doğurduğu tarihten itibaren 6 hafta müddetle izin verilir.

B) Erkek memura, karısının doğum yapması sebebiyle isteği üzerine üç gün izin verilir.

C) Memura isteği üzerine :

1. Kendisinin evlenmesi halinde üç gün,

2. Çocuğunun evlenmesi halinde üç gün,

3. Anasının, babasının, eşinin, çocuğunun veya kardeşinin ölümü halinde 3 gün, izin verilir.

C) Yukarıda belirtilen hallerden başka, merkezlerde atamaya yetkili âmirler, illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar ve yurt dışında diplomatik misyon şefleri tarafından dairesi âmirinin muvafakatiyle, bir yıl içinde toptan veya parça parça olarak, mâzeretleri sebebiyle memurlara 10 gün izin verilebilir.

Zaruret halinde on gün daha aynı usulle mâzeret izni verilebilir. Bu takdirde ikinci defa aldığı bu izin yıllık izninden düşülür.

Bu fıkra hükmü öğretmenler için uygulanmaz.

Bu izinler sırasında özlük haklarına dokunulmaz.

Geçici Komisyonun değiştirilişi

Günlük çalışma saatlerinin tesbiti :

MADDE 100. — Tasarının 100 ncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışma saat ve usulünün tesbiti :

MADDE 101. — Tasarının 101 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yıllık izin :

MADDE 102. — Tasarının 102 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yıllık izinlerin kullanılışı :

MADDE 103. — Tasarının 103 ncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Mazeret izni :

MADDE 104. — Tasarının 104 ncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Hastalık izni :

MADDE 105. — Devlet memurlarına hastalıkları halinde, verilecek raporlarda gösterilecek lüzum üzerine, aylık ve özlük haklarına dokunulmaksızın aşağıdaki esaslar dairesinde izin verilir :

A) Beş yıla kadar (beş yıl dâhil) hizmeti olanlara üç aya kadar,

B) Beş yıldan on yıla kadar (on yıl dâhil) hizmeti olanlara altı aya kadar,

C) On yıldan daha çok hizmeti olanlara oniki aya kadar,

Ç) Kanser, verem ve akıl hastalıkları gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığa yakalananlara onsekiz aya kadar,

İzin süresinin sonunda hastalıklarının devam ettiği resmî sağlık kurullarının raporu ile tesbit edilenlerin izinleri, bir katına kadar daha uzatılır. Bu sürelerin de sonunda iyileşemiyen Devlet memurları hakkında emeklilik hükümleri uygulanır. Bunlardan bu kanunda ve sınıfının özel tüzüğünde gösterilen sağlık şartlarını yeniden kazandıkları resmî sağlık kurullarınca tesbit edilenlere, tekrar görev almak istedikleri takdirde, eski sınıf ve derecelerine öncelikle atanırlar.

Görevleri sırasında ve görevlerinden dolayı bir kazaya uğrayan veya bir medek hastalığına tutulan Devlet memurları, hizmet süreleri ne olursa olsun, iyileşinceye kadar izinli sayılırlar.

İyileşme halinde göreve dönüş :

MADDE 106. — 105 nci maddede yazılı en çok süreler kadar izin alanlar, izinlerinin sonunda işe başlayabilmek için, iyileştiklerine dair raporunu (yurt dışındaki memurlar için mahallî usule göre verilecek raporu) getirmek zorundadırlar.

Raporları verecek hekim ve sağlık kurulları hakkında yönetmelik :

MADDE 107. — Hastalık raporlarının hangi hallerde, hangi hekimler veya resmî sağlık kurulları tarafından verileceği ve süreleri ile bu konuya ilişkin diğer hususlar, Sağlık ve Sosyal Yardım, Maliye ve Dışişleri bakanlıklarının mütalâaları alınarak Başbakanlık Devlet Personel Dairesince düzenlenecek bir yönetmelikle belirtilir.

Aylıksız izin :

MADDE 108. — Devlet memurunun bakmaya mecbur olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya önemli bir hastalığa tutulmuş olma hallerinde, bu hallerin raporla belgelendirilmesi şartıyla Devlet memurlarına, istekleri üzerine en çok üç aya kadar görevlerinden ayrılma müsaadesi verilebilir.

Bu müsaade süresince memurluk yükümlülükleri devam eder; aylık, ilerleme, yükselme ve diğer hakları işlemez.

Müsaade süresinin bitiminden önce mazeretini gerektiren sebebin kalkması halinde, memur derhal görevine dönmek zorundadır Mazeret sebebinin kalkması halinde veya müsaade süresinin bitiminde görevine dönmeyenlerin görevlerine son verilir.

Geçici Komisyonun değiştirilişi

Hastalık izni :

MADDE 105. -- Tasarının 105 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İyileşme halinde göreve dönüş :

MADDE 106. — Tasarının 106 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporları verecek hekim ve sağlık kurulları hakkında yönetmelik :

MADDE 107. — Tasarının 107 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Aylıksız izin :

MADDE 108. — Tasarının 108 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM : 6

Siciller

Memur kütüğü, numarası, cüzdanı, özlük dosyası :

MADDE 109. — Devlet memurları kurumlarınca tutulacak memur kütüğüne kaydolunurlar. Her memura bir numara verilir. Her memur için bir memur cüzdanı düzenlenir ve bir özlük dosyası tutulur.

Sicil dosyası :

MADDE 110. — Her Devlet memurunun bir sicil dosyası bulunur. Sicil âmirleri tarafından düzenlenecek sicil raporları ile varsa müfettişler tarafından verilen denetleme raporları ve memurların mal beyannameleri sicil dosyalarına konulur.

Özlük ve sicil dosyasının önemi :

MADDE 111. — Devlet memurlarının ehliyetlerinin tesbitinde, kademe ilerlemelerinde, derece yükselmelerinde, emekliye çıkarma veya hizmetle ilişkilerinin kesilmesinde özlük ve sicil dosyaları başlıca dayanaktır.

Sicil raporu vermeye yetkili âmir :

MADDE 112. — Sicil raporu vermeye yetkili âmirler kurumlar tarafından düzenlenecek yönetmelikte belirtilir.

Sicil raporlarında belirtilecek hususlar :

MADDE 113. — Sicil âmirleri, belli zamanlarda düzenleyecekleri sicil raporlarında, memurların liyakat derecesini not esasına göre kıymetlendirerek tesbit ederler.

Sicil Not Defteri :

MADDE 114. — İlk sicil âmirleri, sicil raporu düzenleyecekleri Devlet memurları hakkında tarih sırası takibeden birer «Sicil Not Defteri» tutmakla ödevlidirler.

İlk sicil âmirleri, memurun hizmetteki başarı derecesini veya başarısızlığını yapacağı denetlemeler sonunda «Sicil Not Defterine» kaydeder. Sicil raporları doldurulurken bu kayıtlardan faydalanılır.

Sicil raporlarının doldurulması :

MADDE 115. — Sicil âmirleri maiyetlerindeki memurların sicil raporları ile birlikte, bunların genel durum ve davranışları bakımından da olumlu ve olumsuz nitelikleri, kusur ve eksiklikleri hakkında mütalâalarını bildirirler.

Geçici Komisyonun değistirişi

BÖLÜM : 6

Siciller

Memur kütüğü, numarası, cüzdanı, özlük dosyası :

MADDE 109. — Tasarının 109 neu maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sicil dosyası :

MADDE 110. — Tasarının 110 neu maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Özlük ve sicil dosyasının önemi :

MADDE 111. — Tasarının 111 nei maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sicil raporu vermeye yetkili âmir :

MADDE 112. — Tasarının 112 nei maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sicil raporlarında belirtilecek hususlar :

MADDE 113. — Tasarının 113 neu maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sicil not defteri :

MADDE 114. — Tasarının 114 neu maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sicil raporlarının doldurulması :

MADDE 115. — Tasarının 115 nei maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Değerlendirme kurulları :

MADDE 116. — Her kurumun merkez kuruluşunda ve iller kuruluşunda «Değerlendirme kurulları» bulunur.

Bu kurullar, sicil ve özlük dosyalarını incelemek suretiyle sicil raporlarında verilen notlarını da nazara alarak, ehliyetlerinin tesbitine esas olmak üzere memurları :

1. Çok iyi,
2. İyi,
3. Orta,
4. Yetersiz,

Olarak dört gruba ayırırlar.

Memurların uyarılmaları :

MADDE 117. — Devlet memurlarının yetersizlikleri halinde sicil raporlarında yazılı bulunan kusur ve eksiklikleri, uyarılmaları bakımından, gizli bir yazı ile atamaya yetkili sicil âmirleri tarafından kendilerine bildirilir.

İtiraz hakkı :

MADDE 118. — 117 neî maddeye göre kendisine tebligat yapılan Devlet memurları, buna karşı tebliğ tarihinden itibaren en çok bir ay içinde aynı âmirlere itiraz edebilirler.

Atamaya yetkili âmirler itirazı değerlendirme kuruluna göndererek yeniden incelenmesini ve karar verilmesini isterler. Bu suretle verilen karar da ilgiliye gizli yazı ile bildirilir.

Olumlu ve olumsuz sicil :

MADDE 119. — 116 ncı maddeye göre sicil raporları çok iyi, iyi veya orta olarak değerlendirilmiş olan memurlar, genel davranışları bakımından da kusurları ve eksiklikleri yoksa olumlu sicil almış sayılırlar.

Sicil raporları yetersiz olarak değerlendirilmiş bulunanlarla genel davranışları bakımından kusur ve eksiklikleri sicil raporlarında belirtilmiş olanlar olumsuz sicil almış sayılırlar.

İki defa üst üste olumsuz sicil alma :

MADDE 120. — İki defa üst üste olumsuz sicil alan memurların durumları, görevlerine veya Devlet memurluğuna devam edip edemeyecekleri hakkında bir karar verilmek üzere merkez değerlendirme kuruluna intikal ettirilir.

Sicil tüzüğü :

MADDE 121. — Devlet memurunun sicil cüzhanında bulunacak bilgiler, sicil raporlarının taşıyacağı sorular, düzenleme zamanı, dolduruluş şekli, uygulanacak not usulü, değerlendirme kurulunun kuruluşu ve çalışma usulleri, sicil not defterlerinin tutulması ve sicilleri saklamakla görevli makamlara ilişkin esaslar bir tüzükle belirtilir.

Takdirname :

MADDE 122. — Görevinde olağanüstü gayret ve çalışması ile başarı sağlayan memurlara merkezde atamaya yetkili âmirler, illerde valiler ve kaymakamlar tarafından takdirname verilebilir.

Takdirname sicile geçer.

Geçici Komisyonun değiştirişi

Değerlendirme kurulları :

MADDE 116. — Tasarının 116 neı maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Memurların uyarılmaları :

MADDE 117. — Tasarının 117 neı maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İtiraz hakkı :

MADDE 118. — Tasarının 118 neı maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Olumlu ve olumsuz sicil :

MADDE 119. — Tasarının 119 neu maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İki defa üst üste olumsuz sicil alma :

MADDE 120. — Tasarının 120 neı maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sicil tüzüğü :

MADDE 121. — Tasarının 121 neı maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Takdirname :

MADDE 122. — Tasarının 122 neı maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Ödül :

MADDE 123. — Olağanüstü gayret ve çalışmaları sonucunda bağlı buldukları kurumlarda, emsallerinden üstün iş yapan, üstün veya teknik bir bilgiye dayanan şahsi gayret ve teşebbüsleri sayesinde çalıştıkları kurumun giderlerinde önemli tasarruflar veya gelirlerinde önemli artış sağlayan, genel bir zararın, felâket ve tehlikenin önlenmesi veya genel bir faydanın sağlanması için hayatlarını tehlikeye koyarak çalışan Devlet memurlarına ödül verilebilir.

Hangi hallerde, kimlere ödül verilebileceği, ödülün miktar ve ödeme şartları Başbakanlık Devlet Personel Dairesi ve Maliye Bakanlığınca birlikte hazırlanacak bir tüzükle tesbit olunur.

BÖLÜM : 7.

Disiplin

Disiplin cezaları :

MADDE 124. — Kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile kanunların, tüzüklerin ve yönetmeliklerin Devlet memuru olarak emrettiği ödevleri yurt içinde veya dışında yerine getirmiyenlere, uyulmasını zorunlu kıldığı hususları yapmayanlara, yasakladığı işleri yapanları, durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre aşağıdaki maddede sıralanan disiplin cezalarından birisi verilir.

Çeşitleri :

MADDE 125. — Devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları şunlardır :

- A) Uyarma: Memura, görevinde daha dikkatli davranması gerektiğini yazı ile bildirmektir.
- B) Kınama: Memura, görevinde ve davranışında kusurlu sayıldığı yazı ile bildirmektir.
- C) Kısa süreli durdurma: Memurun bulunduğu kademede ilerlemesinin altı ay için durdurulmasıdır.

Bu ceza, o süre içerisinde derece yükselmesi için yarışma sınav veya seçmelerine girebilmeyi de önler.

- C) Uzun süreli durdurma: Memurun bulunduğu kademede ilerlemesinin bir, birbuçuk veya iki yıl durdurulmasıdır.

Bu ceza o süre içerisinde derece yükselmeleri için yarışma sınav veya seçmelerine girebilmeyi de önler.

- D) Geçici olarak görevden çıkarma: Memuru, kadrosu saklı kalmak suretiyle, bir aydan altı aya kadar aylıksız olarak geçici süre ile görevinden çıkarmaktır.

- E) Devlet memurluğundan çıkarma : Bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarmaktır.

Disiplin cezası vermeye yetkili âmir ve merciler:

MADDE 126. — 125 nci maddenin (A, B, C) bendlerinde yazılı disiplin cezaları, atamaya yetkili âmir tarafından verilir. A, B bendlerinde yazılı disiplin cezalarını, atamaya yetkili âmirden başka sicil âmirleri de doğrudan doğruya verebilirler.

125 nci maddenin (C) ve (D) bendlerinde yazılı disiplin cezaları, memurun bağlı olduğu kurumdaki yetkili disiplin kurulunun mütalâası alındıktan sonra, atamaya yetkili âmir tarafından verilir.

125 nci maddenin (E) bendinde yazılı memurluktan çıkarma cezası, atamaya yetkili âmirin bu yoldaki isteği üzerine, memurun bağlı bulunduğu kurumun Yüksek Disiplin Kurulu kararı ile verilir. Yüksek Disiplin Kurulunun bu halde ayrı bir ceza tâyinine yetkisi yoktur. Âmirin istediği cezayı kabul veya reddeder. Ret halinde âmir başka bir disiplin cezası vermekte serbestir.

Geçici Komisyonun değiştirisi

Ödül :

MADDE 123. — Tasarının 123 neü maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM : 7

Disiplin

Disiplin cezaları :

MADDE 124. — Kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile kanunların, tüzüklerin ve yönetmeliklerin Devlet memuru olarak emrettiği ödevleri yurt içinde veya dışında yerine getirmiyenlere, uyulmasını zorunlu kıldığı hususları yapmayanlara, yasakladığı işleri yapanlara durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre aşağıdaki maddede sıralanan disiplin cezalarından birisi verilir.

Çeşitleri :

MADDE 125. — Tasarının 125 neü maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Disiplin cezası vermeye yetkili âmir ve merciler :

MADDE 126. — Tasarının 126 neü maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

IIükümetin teklifi

Disiplin âmirinin takdir hakkı :

MADDE 127. — 125 nei maddenin (C) ve (D) bendlerinde yazılı disiplin cezalarını vermeye yetkili âmir, disiplin kurulunun mütalâası ile bağılı değıldir.

Disiplin kurullarının karar süresi :

MADDE 128. — 125 nei maddenin (C) ve (D) bendlerine göre disiplin kovuşturmasını gerektiren hallerde yetkili âmir, yaptırdığı soruşturmanın dosyasını, mütalâasını bildirmek üzere yetkili disiplin kuruluna tevdi eder. Disiplin kurulu, dosyayı aldığı tarihten itibaren 15 gün içinde soruşturma evrakına göre mütalâasını bildirir.

125 nei maddenin (E) bendinde yazılı memurluktan çıkarma cezası için, atamaya yetkili âmir tarafından yaptırılan soruşturmaya ait dosyanın, memurun bağılı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kuruluna tevdiinden itibaren 15 gün içinde soruşturmanın genişletilmesine veya neticesine dair kararını verir. Kurulun, soruşturmanın genişletilmesine karar vermesi halinde, neticeye dair karar süresi bu tarihten itibaren iki ayı geçemez.

Yüksek disiplin kurulunun karar usulü, memurun hakkı :

MADDE 129. — Devlet memurluğundan çıkarma cezası vermeye yetkili, memurun bağılı bulunduğu yüksek disiplin kurulu, bu ceza hakkında bir karar vermek üzere, gerekli gördüğü takdirde, ilgilinin sicil dosyasını ve her nevi evrakı incelemeye, ilgili kurumlardan bilgi almaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, mahallen keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.

Hakkında memurluktan çıkarma cezası istenen memur, sicil dosyası hariç, soruşturma evrakını incelemeye, tanık dinletmeye, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma hakkına sahiptir.

Savunma hakkı :

MADDE 130. — Devlet memuru hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez.

Soruşturmayı yapanın veya yetkili disiplin kurulunun 7 günden az olmak üzere verdiği süre içinde veya belli bir tarihte savunmasını yapmayan memur, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

Cezai kovuşturma ile disiplin kovuşturmasının bir arada yürütülmesi :

MADDE 131. — Aynı olaydan dolayı memur hakkında ceza mahkemesinde kovuşturmaya başlanmış olması, disiplin kovuşturmasını geciktiremez.

Memurun ceza kanununa göre mahkûm olması veya olmaması halleri, ayrıca disiplin cezasının uygulanmasına engel olamaz.

Uygulama :

MADDE 132. — Uyarma ve kınama cezaları, verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder.

Disiplin cezalarının bir süre sonra sicilden silinmesi :

MADDE 133. — Disiplin cezaları memurun siciline işlenir. Devlet memurluğundan çıkarma cezasından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış olan memur, uyarma ve kınama cezalarının uygu-

Geçici Komisyonun değiştirii

Uyuşmazlık :

MADDE 127. — 125 nei maddenin (Ç) ve (D) bendlerinde yazılı disiplin cezalarını vermeye yetkili âmirin kararı ile disiplin kurulunun mütalâası arasında uyuşmazlık olduğu hallerde, karar mercii Yüksek Disiplin Kuruludur.

Disiplin kurullarının karar süresi :

MADDE 128. — Tasarının 128 nei maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yüksek Disiplin Kurulunun karar usulü, memurun hakkı :

MADDE 129. — Tasarının 129 neu maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Savunma hakkı :

MADDE 130. — Devlet memuru hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez. Soruşturmayı yapanın veya yetkili disiplin kurulunun 7 günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen bir tarihte savunmasını yapmıyan memur, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

Cezai kovuşturma ile disiplin kovuşturmasının bir arada yürütülmesi :

MADDE 131. — Tasarının 131 nei maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Uygulama :

MADDE 132. — Tasarının 132 nei maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Disiplin cezalarının bir süre sonra sicilden silinmesi :

MADDE 133. — Disiplin cezaları memurun siciline işlenir. Devlet memurluğundan çıkarma cezasından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış olan memur, uyarma ve kınama cezalarının uygu-

Hükümetin teklifi

lanmasından 5 sene, diğer cezaların uygulanmasından 10 sene sonra atamaya yetkili âmire başvurarak, verilmiş olan disiplin cezalarının sicil dosyasından silinmesini isteyebilir.

Memurun, yukarıda yazılı süreler içerisindeki davranışları, bu isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse, disiplin kurulunun mütalâası alındıktan sonra isteğinin yerine getirilmesine karar verilerek, sicil dosyasındaki disiplin bölümü yeniden düzenlenir.

Disiplin kurulları :

MADDE 134. — Disiplin ve soruşturma işlerinde kanunlarla verilen görevleri yapmak üzere her ilde ve kurum merkezinde bir disiplin kurulu bulunur.

Bu kurulların kuruluş, üyelerinin görev süresi, görüşme ve karar usulü tüzükle düzenlenir.

İtiraz :

MADDE 135. — 125 nci maddenin (A), (B), (C), (Ç), (D) bendlerinde yazılı, atamaya yetkili âmirlerden başka sicil âmirleri tarafından verilen disiplin cezalarına karşı itiraz, ilgili memurun varsa önce bir üst sicil âmirine, yoksa atamaya yetkili âmire yapılabilir.

Üst sicil âmirinin kararına karşı, atamaya yetkili âmire başvurulabilir.

Atamaya yetkili âmirin doğrudan doğruya veya onayı ile verilen disiplin cezalarına karşı Danıştaya itiraz olunabilir.

125 nci maddenin (E) bendinde yazılı Devlet memurluğundan çıkarma cezasına karşı Danıştaya başvurulabilir.

İtiraz süresi :

MADDE 136. — 125 nci maddenin (A), (B), (C), (Ç), (D) bendlerinde yazılı ve sicil âmirleri tarafından verilen disiplin cezalarına karşı yapılacak itirazların, kararın ilgiliye tebliği tarihinden itibaren 10 gün içinde yapılması lâzımdır.

Atamaya yetkili âmirin veya yüksek disiplin kurulunun verdiği cezalara karşı Danıştay'a kanunundaki süre içinde itiraz olunabilir.

Bu süreler içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşmiş olur.

BÖLÜM : 8.

Görevden uzaklaştırma

Görevden uzaklaştırma :

MADDE 137. — Görevden uzaklaştırma, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülecek Devlet memurları hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir. Görevden uzaklaştırma tedbiri, soruşturmanın her hangi bir safhasında da alınabilir.

Yetkililer :

MADDE 138. — Görevden uzaklaştırmaya yetkililer şunlardır :

- a) Atamaya yetkili âmirler;
- b) Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri;
- c) İllerde valiler;
- ç) İlçelerde kaymakamlar (İlçe idare şube başkanlıkları hakkında valinin muvafakati şarttır.)

Valiler ve kaymakamlar tarafından alınan görevden uzaklaştırma tedbiri, memurun kurumuna derhal bildirilir.

Geçici Komisyonun değiştirisi

lanmasından 3 sene, diğer cezaların uygulanmasından 5 sene sonra atamaya yetkili âmire başvurarak, verilmiş olan disiplin cezalarının sicil dosyasından silinmesini isteyebilir.

Memurun, yukarıda yazılı süreler içerisindeki davranışları, bu isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse, disiplin kurulunun mütalâası alındıktan sonra isteğinin yerine getirilmesine karar verilerek, sicil dosyasındaki disiplin bölümü yeniden düzenlenir.

Disiplin kurulları :

MADDE 134. — Tasarının 134 nci maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İtiraz :

MADDE 135. — Tasarının 135 nci maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İtiraz süresi :

MADDE 136. — Tasarının 136 nci maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM : 8

Görevden uzaklaştırma :

MADDE 137. — Tasarının 137 nci maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yetkililer :

MADDE 138. — Tasarının 138 nci maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Görevden uzaklaştırılan âmirin sorumluluğu :

MADDE 139. — Görevinden uzaklaştırılan Devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırmayı takibeden 3 iş günü içinde soruşturmaya başlanması şarttır.

Memuru görevden uzaklaştırdıktan sonra memur hakkında derhal soruşturmaya başlamayan; keyfî olarak veya garaz veya kini dolayısıyla bu tasarrufu yaptığı, yaptırılan soruşturma sonunda anlaşılan âmirler, hukukî malî ve cezai sorumluluğa tabidirler.

Ceza kovuşturması sırasında görevden uzakla. tırma :

MADDE 140. — Haklarında mahkemelerce cezai kovuşturma yapılan Devlet memurları da 138 nei maddedeki yetkililer tarafından görevden uzaklaştırılabilirler.

Görevden uzaklaştırılan memurun hak ve yükümlülüğü :

MADDE 141. — Görevden uzaklaştırılan Devlet memurlarının bu süre içinde her türlü hak ve yükümlülükleri devam eder.

Tedbirlerin kaldırılması :

MADDE 142. — Soruşturma sonunda disiplin yüzünden memurluktan çıkarma veya cezai bir işlem uygulanmasına lüzum kalmıyan Devlet memurları için alınmış olan görevden uzaklaştırma tedbiri, 138 nei maddedeki yetkililerce (müfettişler tarafından görevden uzaklaştırılanlar hakkında atamaya yetkili âmirlerce) derhal kaldırılır.

Görevden uzaklaştırma tedbirini kaldırmıyan görevli hakkında 139 neu madde hükmü uygulanır.

Memurun göreve tekrar başlatılması zorunlu olan haller :

MADDE 143. — Soruşturma veya yargılama sonunda yetkili mercilerce :

- a) Haklarında memurluktan çıkarmadan başka bir disiplin cezası verilenler;
- b) Yargılamanın men'ine veya beraatına karar verilenler;
- c) Hükümden evvel haklarındaki kovuşturma genel af ile kaldırılanlar;
- ç) Görevlerine ve memurluklarına ilişkin olsun veya olmasın memurluğa engel olmayacak bir ceza ile hükümlü olup cezası ertelenenler;

Bu kararların kesinleşmesi üzerine haklarındaki görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır.

Görevden uzaklaştırma tedbirinin kaldırılmasında âmirin takdiri :

MADDE 144. — 140 nei ve 142 nei maddelerle 143 nei maddenin a, b, c, fıkralarında yazılı olanlar hakkındaki görevden uzaklaştırma tedbiri, Devlet memurunun soruşturmaya konu olan fiillerinin, hizmetlerini devama engel olmadığı hallerde her zaman kaldırılabilir.

Süre :

MADDE 145. — Görevden uzaklaştırma; bir disiplin kovuşturması icabından olduğu takdirde en çok 3 ay devam edebilir. Bu süre sonunda hakkında bir karar verilmediği takdirde memur görevine başlatılır.

Bir ceza kovuşturması icabından olduğu takdirde görevinden uzaklaştırmaya yetkili âmir (müfettişlerin görevinden uzaklaştırdıkları memurlar hakkında atamaya yetkili âmir) ilgilinin durumunu her iki ayda bir inceliyerek görevine dönüp dönmemesi hakkında bir karar verir ve ilgiye de yazı ile tebliğ eder.

Geçici Komisyonun değiştirii

Görevden uzaklaştıran âmirin sorumluluğu :

MADDE 139. — Tasarının 139 neu maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ceza kovuşturması sırasında görevden uzaklaştırma :

MADDE 140. — Tasarının 140 nei maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Görevden uzaklaştırılan memurun hak ve yükümlülüğü :

MADDE 141. — Tasarının 141 nei maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tedbirin kaldırılması :

MADDE 142. — Tasarının 142 nei maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Memurun göreve tekrar başlatılması zorunlu olan haller :

MADDE 143. — Tasarının 143 neu maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Görevden uzaklaştırma tedbirinin kaldırılmasında âmirin takdiri :

MADDE 144. — Tasarının 144 neu maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Süre :

MADDE 145. — Tasarının 145 nei maddesi, komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

KISIM — V.

Malî hükümler

Kapsam :

MADDE 146. — Aylıklar, ücretler, ödenekler, hizmetle ilgili her çeşit ödemeler ve bu ödemelerin şekil ve şartları bakımından bu kanunun birinci maddesinin birinci fıkrasında yazılı Devlet memurları bu kanunda yazılı hükümlere; bu kanunun birinci maddesinin ikinci fıkrasına tabi memurlar özel kanuna veya sınıf tüzüğündeki hükümlere tabidirler.

Deyimler :

MADDE 147. — Bu kanunda geçen :

A) Aylık : Bu kanuna tabi kurumlarda görevlendirilen Devlet memurlarına, hizmetlerinin karşılığında, kadroya dayanılarak ay itibariyle ödenen parayı,

B) Sözleşmeli ücreti : Bu kanuna tabi kurumlarda, kanunların verdiği yetkiye dayanılarak, Devlet kamu hizmetlerinin özel ihtisas isteyen belirli görevlerinde kadroya dayanılarak çalıştırılan sözleşmeli personele sözleşme şartlarına göre ödenen parayı,

C) Gündelik : Bu kanuna tabi kurumlarda Devlet kamu hizmetlerinin aslî nitelikte olmayan belirli ve geçici süreli görevlerinde bedenen çalıştırılanlara hizmet yönetmeliği hükümleri gereğince ödenen parayı,

C) Ödül : Kanunun 123 nci maddesinde yazılı hallerde Devlet memurlarına ödenen parayı,

D) Temsil giderleri : Belirli yetki ve sorumluluk makamlarını işgal eden Devlet memurlarının temsili mahiyette ve görevleri icabı olarak yaptıkları gerçek giderleri karşılamak üzere ilgili kurumların bütçelerine bu maksat için konulan ödenekten özel yönetmeliği hükümleri gereğince ödenen parayı,

E) Ders saati ücreti : Bu kanuna tabi kurumların öğretim ve eğitim ile görevli müessese ve okullarında öğretmenlik veya öğretim üyeliği yapanlara belirli bir öğretmenlik kadrosuna ait aylıktan, ders saati itibariyle ödenen parayı,

F) Fazla çalışma ücreti : Kurumların, bu kanunun 178 nci maddesinde yazılı esaslar dairesinde ve yönetmeliğine uygun şekilde, normal çalışma saatleri dışında çalıştırdıkları memurlara, fazla çalışma saati itibariyle ödenen parayı, ifade eder.

Gösterge tabloları :

MADDE 148. — Her sınıf tüzüğünde sınıf içerisindeki derecelerin ve dereceler içerisindeki kademelerin aylık göstergelerini belirten bir tablo bulunur.

Kademe aylığı :

MADDE 149. — Kademe aylığı, her sınıfın tüzüğünde o sınıfa ait gösterge tablosundaki aylık derecelerinden bu dereceye dâhil kademelerden her biri için tesbit edilen gösterge rakamına teka-bül eden aylıktır.

Geçici Komisyonun değiştirilişi

KISIM — V

Mali hükümler

Kapsam :

MADDE 146. — Aylıklar, ücretler, ödenekler, hizmetle ilgili her çeşit ödemeler ve bu ödemelerin şekil ve şartları bakımından bu kanunun birinci maddesinin birinci fıkrasında yazılı Devlet memurları, bu kanunda yazılı hükümlere; bu kanunun birinci maddesinin ikinci fıkrasına tabi memurlar özel kanuna veya sınıf tüzüğündeki hükümlere tabidirler.

10.2.1929 tarih ve 1389 sayılı Devlet dâvalarını intaceden avukat ve saireye verilecek ücreti ve kâlet hakkındaki Kanun hükümleri saklıdır.

Deyimler :

MADDE 147. — Tasarının 147 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Gösterge tabloları :

MADDE 148. — Tasarının 148 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kademe aylığı :

MADDE 149. — Tasarının 149 ncu maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Derece aylığı :

MADDE 150. — Derece aylığı, her sınıfın tüzüğüne göre o sınıfa ait gösterge tablosundaki derecelerden her biri için tesbit edilen gösterge rakamına tekabül eden aylıktır.

Bu aylık tutarı, derecelerden her birinde o derece için tesbit edilen sonuncu kademe aylığı göstergesine tekabül eden aylığa kadar yükselir.

Derecelerin ilk ve en yüksek kademe aylıkları :

MADDE 151. — Her sınıfın tüzüğünde bulunan gösterge tablosunda yer alan derecelerden her birindeki birinci aylık göstergesine tekabül eden miktar o derecenin ilk kademe aylığını; aynı derecenin son aylık göstergesine tekabül eden miktar da o derecenin en yüksek kademe aylığını gösterir.

Her sınıfın başlangıç aylık derecesi ve en az aylık miktarı :

MADDE 152. — Gösterge tablosundaki derecelerden ilk derece o sınıfın başlangıç derecesini ve bu dereceye dâhil kademelerden birincisinin ilk kademe göstergesine tekabül eden aylık tutarı da o sınıfın başlangıç aylığını gösterir.

Her sınıfın son aylık derecesi ve en çok aylık miktarı :

MADDE 153. — Gösterge tablosundaki derecelerden en üst derece o sınıfın en yüksek aylık derecesini ve bu dereceye dâhil kademelerden son kademe göstergesine tekabül eden aylık tutarı da o sınıfın en yüksek aylığını gösterir.

Katsayı :

MADDE 154. — Genel bütçede, her yıl, bu kanuna tabi kurumların sınıf tüzüklerinde tesbit edilmiş gösterge rakamlarıyla belirtilen aylıkların eylemli ödeme rakamlarına çevrilmesi için bir tek katsayı uygulanır.

Bu katsayı memleketin ekonomik gelişmesi, genel geçim şartları ve Devletin malî imkânları göz önünde bulundurulmak suretiyle tesbit olunur.

Memurlara ödenecek bürüt aylık tutarları :

MADDE 155. — Her sınıfın tüzüğünde yer alan gösterge tablolarındaki rakamların Genel Bütçe Kanunu ile o yıl için tesbit edilen katsayı ile çarpılmasından bulunacak miktar her bir sınıfın derece ve kademesindeki memura ödenecek bürüt aylık tutarını gösterir.

Yurt dışında aylıklar :

MADDE 156. — Kurumların yurt dışı kuruluşlarına dâhil kadrolarında görev alan Devlet memurlarının aylıkları, 155 nci maddeye göre tesbit edilen aylık tutarından, alınacak vergi ve kanunlar gereğince yapılacak bütün kesintiler indirildikten sonra kalan kısmın, Dışişleri ve Maliye Bakanlıklarının birlikte teklifi ve Başbakanlık Devlet Personel Heyetinin istişari kararı üzerine Bakanlar Kurulu tarafından tesbit edilecek katsayı ile çarpılmasından hâsıl olacak miktar üzerinden ödenir. Asıl aylığın ödeme miktarı ile katsayı tutarı arasındaki fark Gelir Vergisinden müstesnadır.

Geçici Komisyonun değiştirisi:

Derece aylığı :

MADDE 150. — Tasarının 150 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Derecelerin ilk ve en yüksek kademe aylıkları :

MADDE 151. — Tasarının 151 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Her sınıfın başlangıç aylık derecesi ve en az aylık miktarı :

MADDE 152. — Tasarının 152 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Her sınıfın son aylık derecesi ve en çok aylık miktarı :

MADDE 153. — Tasarının 153 ncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Katsayı :

MADDE 154. — Tasarının 154 ncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Memurlara ödenecek brüt aylık tutarları :

MADDE 155. — Tasarının 155 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yurt dışında aylıklar :

MADDE 156. — Kurumların yurt dışı kuruluşlarına dâhil kadrolarında görev alan Devlet memurlarının aylıkları, 155 nci maddeye göre tesbit edilen aylık tutarından, alınacak vergi ve kanunlar gereğince yapılacak bütün kesintiler indirildik on sonra kalan kısmın, Dışişleri ve Maliye bakanlıklarının birlikte teklifi ve Başbakanlık Devlet Personel Heyetinin istişari kararı üzerine, Bakanlar Kurulu tarafından tesbit edilecek katsayı ile çarpılmasından hâsıl olacak miktar üzerinden ödenir. Asıl aylığın ödeme miktarı ile katsayılı tutarı arasındaki fark, her türlü vergiden müstesnadır.

Hükümetin teklifi

Dış memleketler aylık katsayısı :

MADDE 157. — 156 nci maddede yazılı katsayılar her yabancı memleketin ekonomik durumu, para ve geçim şartları göz önünde tutulmak suretiyle tesbit edilir ve tesbitindeki usul uyarınca değiştirilir.

Adayların aylıkları :

MADDE 158. — Her hangi bir sınıfta aday olarak göreve başlıyanların girecekleri aylık derecesi ve alabilecekleri aylık miktarı, buldukları meslek sınıf tüzüklerine bağlı aylık gösterge tablolarıyla tesbit edilir.

Adaylar, atandıkları sınıf tüzüğüne bağlı gösterge tablolarındaki ilk derecenin birinci kademe aylığını alırlar.

Aylık süresi sonunda temelli memurların alacakları aylıklar :

MADDE 159. — Adaylık süresi sonunda bu kanun hükümleri dairesinde temelli memur olarak atananlar sınıf tüzüğünde :

A) Adaylığın derece olarak tesbit edildiği hallerde üst derecenin ilk kademe göstergesine tekabül eden aylığını,

B) Adaylığın derece olarak tesbit edilmediği hallerde aynı derece içinde bir ileri kademe göstergesine tekabül eden aylığı alırlar.

Kademe ilerlemesinde verilecek aylık :

MADDE 160. — Kademe ilerlemesinde memur bir ileri kademeye ait göstergeye tekabül eden aylığı alır.

Bir yıl içinde birden fazla kademe ilerlemesi olamaz.

Sınıflar içinde derece yükselmesinde verilecek aylık :

MADDE 161. — Bir sınıf içindeki muhtelif dereceler arasında bir dereceden bir yukarı dereceye yükselmeye hak kazanan Devlet memuru, yeni girdiği derecenin ilk kademe göstergesine tekabül eden aylığı alır.

Başka sınıfa geçen memurun alacağı aylık :

MADDE 162. — 71 nci maddeye göre başka bir sınıfa geçen Devlet memuru atandığı kadronun aylığını alır. Ayrıldığı sınıftaki kadrosundan aldığı aylık tutarının yeni kadrosunun aylık tutarından daha yüksek olması, her hangi bir hak talebi için geçerli değildir.

İstisnai memurluktan ayrılanların durumu:

MADDE 163. — İstisnai memurluklara :

A) Kanunun 60 nci maddesi (A) bendinin 2 nci fıkrasına göre atananlar görevlerinden ayrıldıklarında bu göreve gelmezden evvel geldiği sınıfın bıraktığı derecesinin kademesine atanırlar.

B) Kanunun 60 nci maddesinin (A) bendinin 3 ncu fıkrası ve (B) bendi hükümlerine göre atananlar, bu görevlerinden ayrıldıklarında hiçbir hak talebinde bulunamazlar.

Geçici Komisyonun değiştirii

Dış memleketler aylık katsayısı :

MADDE 157. — Tasarının 157 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Adayların aylıkları :

MADDE 158. — Tasarının 158 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Adaylık süresi sonunda temelli memurların alacakları aylıklar :

MADDE 159. — Tasarının 159 neu maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kademe ilerlemesinde verilecek aylık :

MADDE 160. — Tasarının 160 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sınıflar içinde derece yükselmesinde verilecek aylık :

MADDE 161. — Tasarının 161 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Başka sınıfa geçen memurun alacağı aylık :

MADDE 162. — Tasarının 162 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İstisnai memurluktardan ayrılanların durumu :

MADDE 163. — Tasarının 163 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Aylığın ödeme zamanı :

MADDE 164. — Devlet memurlarına aylıkları her ayın başında peşin ödenir. Emekliye ayrılma ve ölüm hallerinde o aya ait peşin ödenen aylık, geri alınmaz.

Sözleşmeli personelin ücretleri sözleşme şartlarına göre; yevmiyeli personelin gündelikleri gün hesabıyla hafta veya ay sonlarında ödenir.

Atanmada aylığa hak kazanma :

MADDE 165 — Bir göreve aday veya tamelli memur olarak atanalar, göreve başladıkları günden itibaren aylığa hak kazanırlar.

Bu suretle göreve başlamada ilk aylık, gün hesabıyla ay sonunda ödenir.

Kademe ilerlemesinde aylığa hak kazanma:

MADDE 166. — Kademe ilerlemesinde Devlet memuru, bu ilerlemeye ait onay tarihini takiben ay başından itibaren aynı derecenin bir ileri kademesine ait aylığa hak kazanır.

Derece yükselmesinde aylığa hak kazanma :

MADDE 167. — Derece yükselmesinde memur, yükseldiği derece görevine başladığı tarihi takibeden ay başından itibaren bir üst derecenin ilk kademe aylığına hakk kazanır.

Başka bir sınıfa geçmede aylığa hak kazanma:

MADDE 168. — 71 nci ve 162 nci maddeler gereğince diğer bir sınıfa geçen memurlar hakkında 165 nci madde uygulanır.

Başka kurumlara atanan memurların aylıkları:

MADDE 169. — Başka kurumlara atanan ve 62 nci maddede belirtilen süre içinde yeni görevlerine başlayan aday ve memurların aylıkları, görevlerine başladıkları tarihi kovalıyan aybaşından itibaren yeni kurumlarına ödenir.

Yer değiştirme suretiyle başka kurumlara atanan aday ve memurlara işe başladıkları tarihten ay sonuna kadar, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi dolayısıyla meydana gelen aylık farkı da yeni kurumlarına ödenir.

Yukarıdaki fıkralarda sözü geçenlerin bir ay içerisinde eski kurumlarından peşin olarak aldıkları aylıkları için kurumlar arası her hangi bir hesaplaşma işlemi yapılmaz ve memurdan geri alınmaz.

Görev yeri değiştirilen memurun izin veya geçici görevde bulunması :

MADDE 170. — Kanuni izinlerin kullanılması sırasında veya geçici bir görevde iken, asıl görev yeri değiştirilen memurlar için 62 nci maddedeki süre, izin veya geçici görevin sona ermesinden itibaren başlar. Bu durumdaki memurların eski aylıkları tam olarak ödenir.

Sayman ve mutemetlerin devir süresi :

MADDE 171. — Hesaplarını yerlerine gelenlere devir zorunda bulunan saymanlara, bir ayı aşmamak üzere devir sonuna kadar aylıkları tam olarak ödenir. Bu halde 62 nci maddede yazılı süreler, devrin bitimi tarihinden başlar.

Sayman mutemetleri için devir süresi 15 gündür.

Geçici Komisyonun değiştirişi

Aylığın ödeme zamanı :

MADDE 164. — Tasarının 164 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Atanmada aylığa hak kazanma :

MADDE 165. — Tasarının 165 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kademe ilerlemesinde aylığa hak kazanma :

MADDE 166. — Tasarının 166 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Derece yükselmesinde aylığa hak kazanma :

MADDE 167. — Tasarının 167 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Başka bir sınıfa geçmede aylığa hak kazanma :

MADDE 168. — Tasarının 168 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Başka kurumlara atanan memurların aylıkları :

MADDE 169. — Tasarının 169 neu maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Görev yeri değiştirilen memurun izin veya geçici görevde bulunması :

MADDE 170. — Tasarının 170 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sayman ve memurların devir süresi :

MADDE 171. — Tasarının 171 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Görev yeri değiştirilenlerden eski görevlerine devamları tebliğ edilenler :

MADDE 172. — Görev yerleri değiştirilen memurlardan görevlerine devamları kurumlarınca yazılı olarak tebliğ edilenlere eski aylıkları tam olarak ödenir. Bu takdirde 62 nei maddedeki süre :

- A) Yerlerine atananların gelişi,
- B) Yeni görevlerine hareketlerinin kurumlarınca kendilerine tebliği, tarihinden başlar.

Vekâlet aylıklarına hak kazanma :

MADDE 173. — Vekâlet aylıklarına :

- A) Boş kadroya vekâlet edenler bu göreve başladıkları tarihten,
- B) Boş olmıyan kadrolara vekâlet edenlerden aynı kurum içinden vekâlet ettirilenler 45 günden fazla devam eden süre için bu sürenin bitimini takibeden iş gününden, başka kurumlardan vekâlet ettirilenler işe başladıkları tarihten, itibaren hak kazanırlar.

Boş kadroya vekâlet edenlere üç aydan fazla vekâlet aylığı verilmez.

Vekâlet görevinin fiilen yapılması şartı :

MADDE 174. — Vekâlet aylıklarının ödenebilmesi için görevin fiilen yapılması şarttır.

Vekâlet aylığı miktarı :

MADDE 175. — Bir göreve vekâleten atananlara vekâlet edilen kadro aylığının üçte biri verilir.

Tertiplerinde karşılığı bulunmıyan hallerde vekâlet aylıkları kadro tasarruflarından ödenir.

Ders saati ücretlerinin hesaplanması :

MADDE 176. — 89 neu madde gereğince kendilerine ders görevi verilenlere aşağıdaki usulle, kadrolarından, ders saati başına ücret ödenir.

- A) Ders ücreti toplamı, kadrosunun ilk kademe aylığının tutarını geçemez.
- B) Bir ders ücretinin tutarı, kadro ilk kademe aylığını, bir ay içinde kanunen okutulması zorunlu bulunan ders adedine bölünmesi sonucunda elde edilen miktardır.
- C) Bir kadro karşılığı olan ders saatleri zaruret halinde birden fazla kişilere verilebilir. Bu takdirde her birine (B) bendi gereğince hesaplanan ders ücreti ödenir.

Ders saati ücretlerinin hesaplanması, ödeme şekilleri ve buna dair diğer hususlar Millî Eğitim ve Maliye Bakanlıklarıyla Başbakanlık Devlet Personel Dairesince hazırlanacak yönetmelikte gösterilen usullerle düzenlenir.

Yolluk giderleri ve gündelikleri :

MADDE 177. — Bu kanun hükümlerine tabi Devlet memurlarından bir görevin ifası için sürekli veya geçici olarak görev yerinden ayrılanların yol giderleri ve gündelikleri, yolluklar hakkındaki özel kanun hükümlerine göre ödenir.

Sözleşmeli olarak çalıştırılanların yol masrafları ile gündelikleri sözleşmelerindeki şartlara göre ödenir.

Geçici Komisyonun değiştirişi

Görev yeri değiştirilenlerden eski görevlerine devamları tebliğ edilenler :

MADDE 172. — Tasarının 172 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Vekâlet aylıklarına hak kazanma :

MADDE 173. — Tasarının 173 neü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Vekâlet görevinin fiilen yapılması şartı :

MADDE 174. — Tasarının 174 neü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Vekâlet aylığı miktarı :

MADDE 175. — Tasarının 175 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ders saati ve konferans ücretlerinin hesaplanması :

MADDE 176. — 89 neu madde gereğince kendilerine ders görevi verilenlere aşağıdaki usulle, kadrolarından, ders saati başına ücret ödenir :

A) Ders ücreti toplamı, kadrosunun ilk kademe aylığının tutarını geçemez.

B) Bir ders ücretinin tutarı, kadro ilk kademe aylığının, bir ay içinde kanunen okutulması zorunlu bulunan ders adedine bölünmesi sonucunda elde edilen miktardır.

C) Bir kadro karşılığı olan ders saatleri zaruret halinde birden fazla kişilere verilebilir. Bu takdirde, her birine (B) bendi gereğince hesaplanan ders ücreti ödenir.

Ders saati ücretlerinin hesaplanması, ödeme şekilleri ve buna dair diğer hususlar Millî Eğitim ve Maliye Bakanlıklarıyla Başbakanlık Devlet Personel Dairesince hazırlanacak yönetmelikte gösterilen usullerle düzenlenir.

Yolluk giderleri ve gündelikleri :

MADDE 177. — Tasarının 177 nei maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Fazla çalışma ücreti :

MADDE 178. — Günlük çalışma saatleri dışında vazife görmeyi gerektirecek bir hüviyet taşıyan hizmetlerde ve sınıf tüzüklerinde belirtilen hal ve şartlarda, bu kanuna tâbi kurumlarda çalışan Devlet memurlarına fazla çalışma ücreti verilir.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı kuruluşu içinde, kanunlarla belirli ve bizzat yapılması gerekli icrai yetkiler verilmiş bulunan memuriyet kadrolarının boş olması halinde bu görevlere vekil olarak atanan hekim ve tababet şubeleri mensuplarına, esas görevlerinin sınıf tüzüklerinde belirtilecek günlük çalışma saatleri dışında yapacakları görev için fazla çalışma ücreti verilebilir.

Hangi hallerde kimlere ve ne miktarda fazla çalışma ücreti verileceği ve buna dair hususlar ilgili Bakanlık ve kurumların, Maliye Bakanlığı ve Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin hazırlıyacakları yönetmelikle belirtilir.

Temsil giderleri ve yönetmeliği :

MADDE 179. — Hangi kurumlarda hangi sınıf ve kadrolardaki Devlet memurlarının görevler icabı temsili mahiyette masraf yapabilecekleri ve bu masrafların sarfı ile ilgili usul ve şartlar ve bunların sarf alanları ilgili kurumların görüşleri alınarak Maliye Bakanlığı ve Başbakanlık Devlet Personel Dairesi ile birlikte hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Sürekli görevle yurt dışında bulunan memurların aylıkları :

MADDE 180. — Sürekli görevle yurt dışına gönderilen veya 156 neı maddeye göre aylık alabilecek Devlet memurlarından bu görevlerine başladıktan sonra yurt içinde bir göreve atanarlara atanma emrinin kendilerine tebliğ tarihine kadar olan aylıkları 156 neı maddeye göre ödenir. Ancak adı geçen memurlardan, yurt içinde bir göreve atanmalarında, yerine atanmaların gelişine kadar bekleme emri alanlara, kendilerinin atanma tarihinden itibaren en çok iki aylıkları 156 neı maddeye göre ödenebilir.

Yurt dışındaki memurlardan geçici görevle merkeze çağırılanların aylıkları :

MADDE 181 — Sürekli görevle yurt dışına gönderilen Devlet memurlarından geçici görevle merkeze çağırılanlara yurtda buldukları sürede en çok bir ay süre ile aylığı katsayılı ödenir. Bu süreyi aşan hallerde sürenin aştığı tarihten yurt dışındaki görevine başlama tarihine kadar geçen süre için aylıkları yurt içindeki memurların aylıkları gibi ödenir.

Yurt dışında görevli memurlardan farklı katsayılı memlekete atanmaların aylıkları :

MADDE 182. — Yukarıdaki maddelerde gösterilen memurların, aylıklarına uygulanmakta bulunan ödeme katsayılarından farklı ödeme katsayısı uygulanan bir başka memlekete naklen atılmalarında 180 neı madde hükmü uygulanır.

Hazarda eğitim ve manevra için silâh altına alınanların aylıklarının ödenmesi :

MADDE 183. — Hazarda muvazzaflık hizmeti dışında eğitim ve manevra maksadiyle silâh altına alınan Devlet memurlarının aylıkları kendi kurumlarına tam olarak ödenir.

Devlet memurlarından rütbeli olanların rütbe aylığı tutarı, bağlı buldukları kurumdan aldıkları aylık tutarından fazla olanlara, aradaki fark askeri kurumlarına katılmaları veya yeni rütbeyi kazandıkları tarihten itibaren silâh altında buldukları sürece Milli Savunma Bakanlığı tarafından ödenir.

Geçici Komisyonun deęistiriői

Fazla çalışma ücreti :

MADDE 178. — Tasarının 178 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Temsil giderleri ve yönetmeliği :

MADDE 179. — Tasarının 179 ncu maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sürekli görevle yurt dışında bulunan memurların aylıkları :

MADDE 180. — Tasarının 180 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yurt dışındaki memurlardan geçici görevle merkeze çağrılanların aylıkları :

MADDE 181. — Sürekli görevle yurt dışına gönderilen Devlet memurları, geçici görevle en çok bir ay süre ile merkeze çağrılabilir. Bu süre içinde aylığı katsayılı ödenir.

Yurt dışında görevli memurlarda farklı katsayılı memlekete atananların aylıkları :

MADDE 182. — Tasarının 182 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hazarda eğitim ve manevra için silâh altına alınanların aylıklarının ödenmesi :

MADDE 183. — Tasarının 183 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Seferde muvazaflık hizmeti dışında silâh altına alınan memurların aylıklarının ödenmesi:

MADDE 184. — Seferde muvazaflık hizmeti dışında, silâh altına alınan Devlet memurlarına rütbeli olsun, olmasın silâh altında buldukları sürece ve aylıkları aşağıdaki hükümlere göre ödenir:

A) Yedek subay, yedek askerî memur ve yedek astsubay olanların rütbelerine ait aylıkları Millî Savunma Bakanlığınca ödenir.

Bunların aylıkları bağlı buldukları kurumdan aldıkları aylık tutarından eksikse aradaki fark kurumlarınca ödenir.

B) (A) bendi dışında kalan ve rütbesiz memurların aylıklarının tamamı kurumlarınca ödenir.

Sefer haline geçişte silâh altında bulunan memurların aylıkları :

MADDE 185. — Sefer haline geçiş sırasında 183 nci maddeye göre silâh altında bulunan Devlet memurlarının aylıkları adı geçen maddeye; sefer haline geçişten sonraki aylıkları 184 nci maddeye göre ödenir.

Silâh altına alınmazdan önce kadrolarından açıkta bulunanların aylıkları :

MADDE 186. — Hazarda eğitim ve manevra veya seferde muvazaflık hizmeti dışında silâh altına alınan Devlet memurlarından, silâh altına alınmazdan önce kadroları kaldırılanlar, görevden uzaklaştırılanlar hakkında, silâh altında buldukları sürece aşağıdaki hükümler uygulanır :

A) Bunlardan yedek subay, yedek askerî memur veya yedek astsubay olanların rütbe aylıklarının açık aylıklarından fazla veya eksik olmasına göre haklarında 183 ve 184 nci madde hükümleri uygulanır.

B) (A) bendi dışında kalan ve rütbesiz memurlara kanuni hakları olan açık aylığının verilmesine devam olunur.

KISIM — VI.

Sosyal haklar ve yardımlar

Emeklilik hakları :

MADDE 187. — Devlet memurlarının emeklilik ve mâlûllük hallerinde kendilerinin, ölümleri halinde dul ve yetimlerinin sahip buldukları haklar emeklilik kanunlarıyla düzenlenir.

Hastalık ve Analık Sigortası :

MADDE 188. — A) Devlet memurlarının hastalık, analık ve görevden doğan kaza ile meslekî hastalık,

B) Devlet memurlarının aile fertlerinin hastalık ve analık,

C) Bir kanuna dayanılarak emekli veya mâlûllük aylığı alanların (Sosyal Sigortalar Kurumunca uygulanan iş kazaları ile meslek hastalıkları, mâlûllük ve yaşlılık sigortalarından gelir veya aylık bağlananlar hariç) hastalık ve analık,

Ç) (C) bendinde belirtilen emekli veya mâlûllük aylığı alanların aile fertlerinin hastalık ve analık,

D) Bir kanuna dayanılarak dul veya yetim aylığı alanların (Sosyal Sigortalar Kurumundan gelir veya aylık alanlar hariç) hastalık ve analık,

Geçici Komisyonun değiştirişi

Seferde muvazzaflık hizmeti dışında silâh altına alınan memurların aylıklarının ödenmesi :

MADDE 184. — Seferde muvazzaflık hizmeti dışında, silâh altına alınan Devlet memurlarına rütbeli olsun, olmasın silâh altında buldukları sürece aylıkları aşağıdaki hükümlere göre ödenir.

A) Yedek subay, yedek askerî memur ve yedek astsubay olanların rütbelerine ait aylıkları Millî Savunma Bakanlığınca ödenir.

Bunların aylıkları bağlı buldukları kurumdan aldıkları aylık tutarından eksikse aradaki fark kurumlarınca ödenir.

B) (A) Bendi dışında kalan ve rütbesiz memurların aylıklarının tamamı kurumlarınca ödenir.

Sefer haline geçişte silâh altında bulunan memurların aylıkları :

MADDE 185. — Tasarının 185 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Silâh altına alınmazdan önce kadrolarından açıkta bulunanların aylıkları :

MADDE 186. — Tasarının 186 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edildi.

KISIM — VI

Sosyal haklar ve yardımlar

Emeklilik hakları :

MADDE 187. — Tasarının 187 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hastalık ve analık sigortası :

MADDE 188. — A) Devlet memurlarının hastalık, analık ve görevden doğan kaza ile mesleki hastalık,

B) Devlet memurlarının eşleri ve bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve çocuklarının hastalık ve analık,

C) Bir kanuna dayanılarak emekli veya mâlûllük aylığı alanların (Sosyal Sigortalar Kurumunca uygulanan iş kazaları ile meslek hastalıkları, mâlûllük ve yaşlılık sigortalarından gelir veya aylık bağlananlar hariç) hastalık ve analık,

Ç) (C) bendinde belirtilen emekli veya mâlûllük aylığı alanların aile fertlerinin hastalık ve analık,

D) Bir kanuna dayanılarak dul veya yetim aylığı alanların (Sosyal Sigortalar Kurumundan gelir veya aylık alanlar hariç) hastalık ve analık,

Hükümetin teklifi

Hallerinde, gerekli sosyal sigorta yardımları sağlanır.

Bu sigorta yardımları özel kanunlarla düzenlenir.

Bu sigortalardan tanınan hak ve sağlanan yardımlar, genel sosyal sigorta rejimleri ile kabul edilen hak ve yardımlardan az olamaz.

Yeniden işe alıştırma :

MADDE 189. — Mâlûllük aylığı bağlanan Devlet memurlarından çalışma gücünün artırılabilceği umulanlar, eski sınıflarında veya yeni sınıf veyahut meslekte çalışabilmelerini sağlamak üzere işe alıştırılmaya tabi tutulabilirler.

İşe alıştırmanın ne suretle ve hangi esaslara göre yapılacağı özel kanununda gösterilir.

Ek sosyal sigorta ve yardımlaşma :

MADDE 190. — Özel kanunlarla Devlet memurlarının istekleriyle katılabilecekleri sosyal sigorta, dinlenme kampları ve yardımlaşma kurumları da kurulabilir.

Emeklilik ikramiyesi :

MADDE 191. — Emekli veya mâlûllük aylığı bağlanan Devlet memurlarından emekliliğe tabi eylemli hizmet süresi 30 yıl veya daha fazla olanlara, her eylemli hizmet yılı için, bağlamaya esas tutulan aylıklarının yarısı, bir defaya mahsus olmak üzere emekli ikramiyesi olarak verilir.

Şu kadar ki, verilecek ikramiyenin miktarı, bağlamaya esas tutulan aylığın 15 katını geçemez.

Eylemli hizmet süresi 25 yıl ile 30 yıl arasında olanlardan yaş haddi veya mâlûllük sebebiyle aylık bağlananlara da birinci fıkradaki esaslara göre ikramiye verilir.

İkramiyenin hesabında, 6 ay ve daha fazla yıl kesirleri tam yıl sayılır. 6 aydan az kesirler nazara alınmaz.

Eylemli hizmet süreleri 25 yıl veya daha fazla olanlardan emekli veya mâlûllük aylığı bağlanmadan ölenler için yukardaki esaslara göre hesaplanacak ikramiyenin tamamı, aylığa hak kazanan dul ve yetimlerine aylıkları ile orantılı olarak ödenir.

Hak kazandıkları ikramiyelerini almadan ölenlerin bu ikramiyeleri, dul ve yetimlerine verilir.

Emeklilik ikramiyelerinin ödenmesi :

MADDE 192. — Devlet memurlarının ikramiyeleri emekli, mâlûllük, dul ve yetim aylıkları bağlanırken bu aylıkları ödemekle görevli kurum tarafından tahakkuk ettirilerek verilir ve yazı ile istenilmesi üzerine en çok iki ay içerisinde kurumlarına, görevli kuruma ödenir.

Devlet memurları için konut :

MADDE 193. — Devlet memurlarının,

A) Lüzum ve zaruret görülen yerlerde kiralık konut ihtiyaçları, İmar ve İskân Bakanlığınca tesbit edilerek Bakanlar Kurulunca onanacak programlar gereğince, genel veya katma bütçelere her yıl konulacak ödeneklerle,

B) Mülk konutu ihtiyacı için sosyal ipotek kredisi, memurların da iştiraki suretiyle, emekli aylıklarının ödemekle görevli kurum tarafından tesis edilecek, fondan karşılanır.

Bu madde hükümleri özel kanunlarla düzenlenir.

Geçici Komisyonun değiştirilişi

Hallerinde, gerekli sosyal sigorta yardımları sağlanır.

Bu sigorta yardımları özel kanunlarla düzenlenir.

Bu sigortalardan tanınan hak ve sağlanan yardımlar, genel sosyal sigorta rejimleri ile kabul edilen hak ve yardımlardan az olamaz.

Yeniden işe alıştırma :

MADDE 189. — Tasarının 189 ncu maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ek sosyal sigorta ve yardımlaşma :

MADDE 190. — Tasarının 190 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Emeklilik ikramiyesi :

MADDE 191. — Tasarının 191 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Emekli ikramiyelerinin ödenmesi :

MADDE 192. — Tasarının 192 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Devlet memurları için konut :

MADDE 193. — Tasarının 193 ncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Bâzı Devlet memurları için konut tahsisi :

MADDE 194. — Kurumlar, kuruluş ve görev kanunlarında belirtilen yerlerde ve görevlere çalışacak personeli için kira karşılığı olmadan eşyalı ve eşyasız konut tahsis edebilirler. Bu konutların tahsis ve idare şekli Başbakanlık Devlet Personel Dairesi ve Maliye Bakanlığı tarafından birlikte hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Mahrumiyet yeri ödeneği :

MADDE 195. — Memleketin tabii, ekonomik, sosyal, kültürel, sağlık ve ulaştırma şartları dolayısıyla Devlet memurlarının yaşama ve çalışmasında zorluk ve darlık gösteren yerlerine, kurumlar merkezince sürekli görevle atananlara, o yerin mahrumiyet derecesine göre mahrumiyet yeri ödeneği verilir.

Ödeme usulü ve mahrumiyet yeri derecesi :

MADDE 196. — Mahrumiyet yerlerinde çalışanlara ne zaman ve hangi hallerde ödenek verileceği, ne zaman ve hangi şartlarda bu ödenek hakkının kaybolacağı hususları ile ödeme usulü şekil ve şartları Başbakanlık Devlet Personel Dairesi tarafından hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onanacak bir yönetmelikle tesbit olunur.

Mahrumiyet yerleri ve dereceleri 4 senede bir yeniden tesbit olunur.

Bu yerlere ve derecelere etki yapan olağanüstü hallerde bu süre beklenmez.

Miktarı :

MADDE 197. — Mahrumiyet yeri ödeneği 4 derece üzerinden ödenir, Birinci derece mahrumiyet yeri ödeneği her yıl bütçe kanunlarında belirtilir. Diğer mahrumiyet yerlerinin ödenekleri aşağıda gösterilen oranlara göre hesab olunur.

Mahrumiyet derecesi	Ödenek oranı
1	% 100
2	% 75
3	% 50
4	% 25

Mahrumiyet yeri ödeneğinin ödeme usulü :

MADDE 198. — Mahrumiyet yeri ödeneği bu yerlerde göreve başlandığı günü takibeden ay başından itibaren ve aylıklarla birlikte kesintisiz ödenir.

Başka yerlere atananlarla ölen veya emekliye ayrılmalarn aldıkları ödenek geri alınmaz.

Öğrenim bursları ve yurtları :

MADDE 199. — Mahrumiyet yerlerinde çalışan Devlet memurları görev yerlerinde çocuğunun girmesi gereken orta dereceli okul bulunmadığı takdirde, bu dereceli okullarda okuma hakkını kazanmış bulunan çocuklarını yatılı okullarda okutmak isterlerse, pansiyon ücret indiriminden faydalanırlar.

Geçici Komisyonun değiştirisi

Bâzı Devlet memurları için konut tahsisi :

MADDE 194. — Tasarının 194 ncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Mahrumiyet yeri ödeneği :

MADDE 195. — Memleketin tabii, ekonomik, sosyal, kültürel, sağlık ve ulaştırma şartları dolayısıyla Devlet memurlarının yaşama ve çalışmasıyla zorluk ve darlık gösteren yerlerine, sürekli görevle atananlara, o yerin mahrumiyet derecesine göre mahrumiyet yeri ödeneği verilir.

Ödeme usulü ve mahrumiyet yeri derecesi :

MADDE 196. — Tasarının 196 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Miktarı :

MADDE 197. — Tasarının 197 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Mahrumiyet yeri ödeneğinin ödenme usulü :

MADDE 198. — Tasarının 198 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Öğrenim bursları ve yurtları :

MADDE 199. — Tasarının 199 ncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Bu indirim her yıl bütçe kanunu ile tesbit olunan pansiyon ücretlerinden en azının çocukların her biri için % 50 si oranındadır. İndirim sonucunda meydana çıkan fark Devlet bütçesinden ödenir.

Ancak, memurlar çocuklarını daha yüksek ücretli okul pansiyonlarından veya Millî Eğitim Bakanlığının denetimi altında faaliyette bulunan özel pansiyonlardan faydalandırmak isterlerse aradaki ücret farkı kendileri tarafından ödenir.

Sınıfta kalan çocuklar için burs verilemeyeceği:

MADDE 200. — Pansiyonlarda ücret indiriminden faydalanan memurların çocukları sınıfta kalırlarsa aynı sınıf için ikinci sene bu haktan faydalanamazlar.

Mahrumiyet yerinden başka yere atanan, ölen, emekliye ayrılanların burs haklarının devamı :

MADDE 201. — Öğrenim yılı içinde mahrumiyet yeri ödeneğine tâbi olmayan yerlerdeki bir göreve atanan veya ölen veyahut emekliye ayrılan memurların çocukları için yapılan indirim, buldukları ders yılı sonuna kadar; kendi isteğiyle atananlar için de, atandıkları tarihteki taksit dönemi sonuna kadar devam eder.

Aile yardımı ödeneği :

MADDE 202. — Evli bulunan Devlet memurlarına aile yardımı ödeneği verilir.

Bu yardım, memurun her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan eşi ve çocukları için her yıl Bütçe Kanunlarında tesbit edilecek miktar üzerinden ödenir.

Dul memurların çocukları için yukarıki fıkralar hükümü uygulanır.

Boşanma veya ayrılık vukuunda mahkeme bu yardımın hangi tarafa ve ne oranda verileceğini de kararında belirtir.

Devlet memurunun, geçimini sağladığı üvey çocukları için de bu ödenek verilir.

Aile yardımı ödeneğinin ödeme usulü :

MADDE 203. — Aile yardımı ödeneği Devlet memurlarına her ay aylıklarıyla birlikte ödenir.

Karı ve kocanın her ikisi de memur iseler bu ödenek yalnız kocaya verilir.

Aile yardımı ödenekleri hiç bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir ve borç için haczedilmez.

Aile yardımı ödeneğine hak kazanma :

MADDE 204. — Memur, eş için ödenen aile yardımı ödeneğine evlendiği; çocuk için ödenen yardıma da çocuğunun doğduğu tarihi takip eden ay başından itibaren hakkazanır.

Aile yardımı ödeneği hakkını kaybetme :

MADDE 205. — Memur, eş için ödenen aile yardımı ödeneği hakkını eşinden boşanma veya eşinin ölümü, çocuk için ödenen yardım ödeneği hakkını da çocuğun ölümü veya 206 ncı madde-deki hallerin vukuunu takibeden ay başından itibaren kaybeder.

Geçici Komisyonun değitirişi

Sınıfta kalan çocuklar için burs verilemeyeceği :

MADDE 200. — Tasarının 200 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Mahrumiyet yerinden başka yere atanan, ölen, emekliye ayrılanların burs haklarının devamı :

MADDE 201. — Tasarının 201 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Aile yardımı ödeneği :

MADDE 202. — Tasarının 202 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Aile yardımı ödeneğinin ödeme usulü :

MADDE 203. — Tasarının 203 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Aile yardımı ödeneğine hak kazanma :

MADDE 204. — Tasarının 204 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Aile yardımı ödeneği hakkını kaybetme :

MADDE 205. — Tasarının 205 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Çocuk için aile yardımı ödeneği verilmeyecek haller :

MADDE 206. — Aşağıdaki hallerde çocuklar için aile yardımı ödeneği verilmez:

1. Evlenen çocuklar,
2. Evlât edilmiş çocuklar,
3. 19 yaşını dolduran çocuklar.

(19 yaşını bitirdiği halde evlenmemiş kız çocuklarına 25 yaşını dolduruncaya ve yüksek öğrenim yapmakta bulunan erkek çocuklar için 25 yaşını geçmemek üzere öğrenimlerini bitirinceye kadar ve çalışmayacak derecede mâlûllükleri resmî sağlık kurulu raporu ile tesbit edilenler için süresiz olarak ödeneğin verilmesine devam olunur.)

4. Kendileri hesabına ticaret yapan veya gerçek veya tüzel kişiler yanında her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışan çocuklar (Öğrenim yapmakta iken tatil devresinde çalışanlar hariç),

5. Burs alan veya Devletçe okutulan çocuklar.

Doğum yardımı ödeneği :

MADDE 207. — Devlet memurlarından çocuğu dünyaya gelenlere her yıl Bütçe Kanunu ile tesbit edilecek miktarda doğum yardımı ödeneği verilir.

Ana ve babanın her ikisi de Devlet memuru iseler ödenek yalnız babaya verilir.

Mahkemelerce verilen aylıklık süresi içinde doğan çocuklar için bu yardım anaya verilir.

Doğum yardımı ödeneği hiç bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve ödeme emri aranmaksızın saymanlarca derhal ödenir. Bu yardım borç için haczedilmez.

Ölüm yardımı ödeneği :

MADDE 208. — Devlet memurlarından,

A) Memur olmıyan eşi ile aile yardımı ödeneğine müstehak çocuğu ölenlere memurun almakta bulunduğu aylığın bir aylığı tutarında,

B) Memurun ölümü halinde sağlığında bildiri ile gösterdiği kimseye, eğer bildiri vermemiş ise eşine ve çocuklarına, bunlar yoksa ana ve babasına, bunlar da yoksa kardeşlerine son aylığının iki aylığı tutarında, ölüm yardımı ödeneği verilir.

Ölüm yardımı ödeneği, hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve ödeme emri aranmaksızın saymanlarca derhal ödenir. Bu yardım borç için haciz edilemez.

Yurt dışında sürekli görevle bulunan memurlara verilecek ölüm yardımı ödeneğinde 156 ncı maddede yazılı katsayı uygulanmaz.

Tedavi yardımı :

MADDE 209. — Devlet memurları ile eşleri ve bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve çocuklarının yurt içinde veya yurt dışında hastalanmaları halinde evlerinde veya resmî veya özel sağlık kurumlarında ayakta veya yatarak tedavilerine, buldukları yerdeki resmî tabip raporu (Yurt dışında mahallî usule göre) lüzum gösterilenlerin tedavi ve yol giderleri ödenir.

Devlet memurlarının yurt içinde tedavileri mümkün olmadığı tam teşekküllü Devlet hastanesi raporu ile tesbit ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tasdik edilmiş olması halinde tedavileri için yurt dışına gönderilir. Bu memurların yol ve tedavi giderleri kurumlarınca ödenir.

Geçici Komisyonun değiştirisi

Çocuk için aile yardımı ödeneği verilmeyecek haller:

MADDE 206. — Tasarının 206 ncı maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Doğum yardımı ödeneği :

MADDE 207. — Tasarının 207 ncı maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ölüm yardımı ödeneği :

MADDE 208. — Tasarının 208 ncı maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tedavi yardımı :

MADDE 209. — Tasarının 209 ncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Cenaze masrafları :

MADDE 210. — Devlet memurlarının ölümleri halinde cenaze giderleri kurumlarınca ödenir.

Yurt dışında sürekli veya geçici görevle bulunan Devlet memurlarından ölenlerle sürekli görevlerde bulunanların eş ve bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve çocuklarından ölenlerin cenazelerinin yurda getirilmesi için zaruri giderler kurumlarınca ödenir.

Yukarıdaki ve bu madde hükümleri Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarının mü-talâaları alınmak suretiyle Başbakanlık Devlet Personel Dairesinde hazırlanacak yönetmeliğe göre uygulanır.

Giyecek yardımı :

MADDE 211. — Devlet memurlarından hangilerinin ne şekilde giyecek yardımından faydalanacakları Maliye Bakanlığı ile Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin birlikte hazırlayacakları bir yönetmelik ile tesbit olunur.

Yiyecek yardımı :

MADDE 212. — Devlet memurlarının hangi hallerde yiyecek yardımından ne şekilde faydalanacakları ve bu yardımın uygulanması ile ilgili esaslar Maliye Bakanlığı ile Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin birlikte hazırlayacakları bir yönetmelik ile tesbit olunur.

Yakacak yardımı :

MADDE 213. — Devlet memurlarının hangi hallerde ve hangi yerlerde ve ne miktar ve ne şekilde yakacak yardımı ödeneğinden faydalanacakları ve bu yardımın uygulanmasıyla ilgili esaslar Maliye Bakanlığı ile Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin birlikte hazırlayacakları bir yönetmelik ile tesbit olunur.

KISIM — VII

Devlet memurlarının yetiştirilmesi

Kurumların memurlarını hizmet içinde yetiştirme yükümlülüğü :

MADDE 214. — Kurumlar memurlarını, hizmete yatkınlıklarını sağlamak, verimliliklerini arttırmak ve daha ileriki kadrolara hazırlamak amacıyla, sınıflarının «Eğitim yönetmelikleri» inde belirtilen usul ve esaslara göre yetiştirmekle yükümlüdürler.

Eğitime tabi tutulması gereken kurumlar arası ve kurumsal sınıfların eğitim yönetmelikleri Başbakanlık Devlet Personel Dairesi tarafından ilgili kurumlarla birlikte hazırlanır.

Eğitim birimleri :

MADDE 215. — Her kurumda, yetiştirme faaliyetlerini düzenlemek, yürütmek ve değerlendirmekle görevli bir «Eğitim birimi» kurulur. Birden çok birim kurulan kurumlarda bunlardan biri «Merkez Eğitim Birimi» adını alır.

Eğitim merkezleri :

MADDE 216. — Kurumlar kendi eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere eğitim merkezleri açabilirler. Kurumlararası eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere, Başbakanlık Devlet Personel

Geçici Komisyonun değiştirilişi

Cenaze masrafları :

MADDE 210. — Tasarının 210 ncu maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Giyecek yardımı :

MADDE 211. — Tasarının 211 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yiyecek yardımı :

MADDE 212. — Tasarının 212 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yakacak yardımı :

MADDE 213. — Tasarının 213 ncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

KISIM — VII.

Devlet memurlarının yetiştirilmesi

Kurumların memurlarını hizmet içinde yetiştirme yükümlülüğü :

MADDE 214. — Tasarının 214 ncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Eğitim birimleri :

MADDE 215. — Tasarının 215 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Eğitim Merkezleri :

MADDE 216. — Tasarının 216 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Dairesinin teklifi ve Bakanlar Kurulu kararnamesiyle, kurumlararası eğitim merkezleri de açılabilir.

Eğitim birim ve merkezlerinin kuruluş ve işleyişleri Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin görüşü alınmak suretiyle kurumlarınca hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Devlet memurları eğitimi genel Plânı :

MADDE 217. — Devlet memurları eğitimi genel Plânı, Maliye ve Millî Eğitim Bakanlıklarıyla Devlet Plânlama Teşkilâtı ve ilgili kurumların görüşleri alındıktan sonra Başbakanlık Devlet Personel Dairesi tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararnamesiyle yürürlüğe konulur.

Yurt dışında yetiştirme :

MADDE 218. — Devlet memurları, yabancı memleketlerin hizmetle ilgili kurumlarında veya yetiştirme - eğitim merkezlerinde de yetiştirilebilirler.

Bunlardan sınıflarının kapsadığı hizmetlerin niteliği bakımından, aynı zamanda belirli bir dalda öğrenim ve ihtisas yapması gerektiği kurumları ve Başbakanlık Devlet Personel Dairesince kararlaştırılmış olanlara öğrenim veya ihtisas yapma müsaadesi verilebilir.

Bu maddede söz konusu olan Devlet memurları hakkında 79 ncu madde hükümleri uygulanır.

Rapor verme :

MADDE 219. — Kurumlar yıllık eğitim programlarına göre yapmakta oldukları eğitim çalışmalarının sonuçlarını her altı aylık dönemin bitiminden en geç bir ay sonra Başbakanlık Devlet Personel Dairesine bir raporla bildirmek zorundadırlar.

Koordinasyon ve denetleme :

MADDE 220. — Başbakanlık Devlet Personel Dairesi kurumları yurt içi ve yurt dışı eğitim programlarının hazırlanmasında ve uygulanmasında yol göstermek, yetiştirme faaliyetlerini koordine etmek ve denetlemekle görevlidir.

Devlet memurluğuna eleman yetiştirilmesi :

MADDE 221. — Kurumlar belirli sınıflardaki memurluklara eleman yetiştirmek amacıyla:

- A) Kendi bünyeleri içerisinde meslekî öğrenim ve eğitim yapabilirler.
- B) Yurt içindeki öğrenim kurumlarında öğrenci okutabilir ve ihtisas yaptırabilirler.
- C) Dış memleketlerde öğrenci okutabilir ve ihtisas yaptırabilirler.

Seçme usulü :

MADDE 222. — Kurumlarca yurt içinde veya yurt dışında okutulacak öğrenciler yarışma sınavı ile seçilirler.

Öğrenci okutma şartlarını düzenleyen yönetmelikler :

MADDE 223. — Hangi kurumların ve sınıfların eleman ihtiyaçlarını karşılamak üzere okul ve kurslar açabileceği, yurt içinde veya dışında hangi öğrenim dallarında öğrenci okutabileceği, okutulacak öğrencilerin ayrılma ve seçilme usulleri, çalışmalarının izlenip denetlenmesi, çıkarılma veya geri çağırılma usulleri, ilgili kurumların ve Devlet Plânlama Teşkilâtının görüşleri alın-

Geçici Komisyonun değiştirişi

Devlet memurları eğitimi Genel plânı :

MADDE 217. — Devlet memurları eğitimi genel plânı, Maliye ve Millî Eğitim bakanlıklarıyla Türkiye ve Orta - Doğu Ámme İdaresi Enstitüsü, Devlet Plânlama Teşkilâtı ve ilgili kurumların görüşleri alındıktan sonra Başbakanlık Devlet Personel Dairesi tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararnamesiyle yürürlüğe konulur.

Yurt dışında yetiştirme :

MADDE 218. — Tasarının 218 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Rapor verme :

MADDE 219. — Tasarının 219 ncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Koordinasyon ve denetleme :

MADDE 220. — Tasarının 220 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Devlet memurluluğuna eleman yetiştirilmesi :

MADDE 221. — Tasarının 221 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Seçme usulü :

MADDE 222. — Tasarının 222 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Öğrenci okutma şartlarını düzenliyen yönetmelikler :

MADDE 223. — Hangi kurumların ve sınıfların eleman ihtiyaçlarını karşılamak üzere oku ve kurslar açılabilceği, yurt içinde veya dışında hangi öğrenim dallarında öğrenci okutabileceği, okutulacak öğrencilerin ayrılma ve seçilme usulleri, çalışmalarının izlenip denetlenmesi, çıkarılma veya geri çağırılma usulleri, ilgili kurumların ve Devlet Plânlama Teşkilâtının görüşleri alınmak

Hükümetin teklifi

mak suretiyle, Millî Eğitim ve Maliye Bakanlıklarıyla Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin birlikte hazırlıyacakları yönetmeliklerde belirtilir.

Mecburi hizmet :

MADDE 224. — Devlet tarafından okutulan öğrencilerden ;

Yurt içinde Devlet hesabına okutulan öğrenim süreleri kadar (Tatiller dâhil),

Yurt dışındaki öğretim kurumlarında Devlet hesabına öğrenimlerini bitiren öğrenciler öğrenim sürelerinin iki katı kadar (Tatiller dâhil.),

Yetiştirilmek, eğitilmek ve bilgilerini artırmak veya staj yapmak üzere dış memleketlere gönderilen Devlet memurları yurt dışında kaldıkları sürenin iki katı kadar, mecburi hizmetle yükümlüdürler.

Mecburi hizmetle yükümlü bulunanlar kurumlarınca yarışma sınavına tabi tutulmaksızın atarlar.

Mecburi hizmetlilerin kurumlarına başvurmaları :

MADDE 225. — Mecburi hizmetle yükümlü bulunanlar, yetiştirme, eğitim veya staj sürelerinin bitiminden itibaren en çok bir ay içinde kurumlarına başvurmak zorundadırlar.

Bunlardan :

A) Başvuranların, başvurma tarihinden itibaren en geç üç ay içinde bir göreve atanmayanların mecburi hizmet yükümlülükleri kalkar.

B) Başvurmıyanlar veya atanma için gerekli belgeleri tamamlamıyanlar yol giderleri de dâhil olmak üzere kendilerine kurumlarınca yapılmış bulunan bütün masrafları iki kat olarak ödemeye mecburdurlar.

C) Atanıp da yükümlü buldukları mecburi hizmeti bitmeden ayrılmış veya bir ceza sebebi ile memurluktan çıkarılmış olanlar mecburi hizmetlerinin eksik kalan kısmı ile orantılı miktarı iki kat olarak ödemek zorundadırlar.

KISIM — VIII

Çeşitli hükümler

Görüşme ve danışma kurulları :

MADDE 226. — Bu kanunun uygulanması dolayısıyla ortaya çıkabilecek meselelerde ve Devlet memurlarının ödevleri, hakları, çalışma şartları, yükümleri ve kamu hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili konularda mütalâa vermek üzere :

A) Genel mahiyetteki konular bakımından Devlet memurları için merkez,

B) Bir kurumla ilgili konular bakımından o kurum memurları için,

C) Bir sınıfla ilgili konular bakımından o sınıf memurları için, görüşme ve danışma kurulları kurulabilir.

Görüşme ve danışma kurulları, memur sendikalarınca veya meslek kuruluşlarınca kendi üyeleri arasından seçilecek memur temsilcileriyle, yetkili organlarca yine memurlar arasından atanacak idare temsilcilerinden meydana gelir. Memur temsilcileriyle idare temsilcilerinin sayıca eşitliği şarttır.

Geçici Komisyonun değiştirisi

suretiyle, Milli Eğitim ve Maliye Bakanlıklarıyla Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin birlikte hazırlıyacıkları yönetmeliklerde belirtilir.

Öğrenimi sırasında Devlet hesabına okuma hakkını kaybeden veya öğrenim kurumunu terk edenler için kurumlarınca yapılmış masraflar kendilerinden faizi ile birlikte tahsil olunur. Özel kanun ve yüklenme senedi hükümleri saklıdır.

Mecburi hizmet :

MADDE 224. — Tasarının 224 ncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Mecburi hizmetlilerin kurumlarına başvurmaları :

MADDE 225. — Mecburi hizmetle yükümlü bulunanlar, yetiştirme, eğitim veya staj sürelerinin bitiminden itibaren en çok bir ay içinde kurumlarına başvurmak zorundadırlar.

Bunlardan :

A) Başvuranların, başvurma tarihinden itibaren on geç üç ay içinde bir göreve atanmıyanların mecburi hizmet yükümlülükleri kalkar. Bu durumun ihdasına sebebiyet veren memurlar bundan doğan zararı tazminle yükümlüdürler.

B) Başvurmıyanlar veya atanma için gerekli belgelerini tamamlamıyanlar yol giderleri de dâhil olmak üzere kendilerine kurumlarınca yapılmış bulunan bütün masrafları iki kat olarak ödeme ye mecburdurlar.

C) Atanıp da yükümlü buldukları mecburi hizmeti bitmeden ayrılmış veya bir ceza sebebi ile memurluktan çıkarılmış olanlar mecburi hizmetlerinin eksik kalan kısmı ile orantılı miktarı iki kat olarak ödemek zorundadırlar.

Askerlikte geçen süre mecburi hizmetten sayılmaz.

KISIM — VIII.

Çeşitli hükümler

Görüşme ve Danışma kurulları :

MADDE 226. — Bu kanunun uygulanması delayisiyle ortaya çıkabilecek meselelerde ve genel olarak kamu personelinin ödevleri, hakları, çalışma şartları, yükümleri ve kamu hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili konularda mütalâa vermek üzere:

- A) Genel nitelikteki konular bakımından merkezî,
- B) Bir kurumla ilgili konular bakımından o kurum personeli için,
- C) Kurumlararası sınıfla ilgili konular bakımından o sınıf personeli için,
- D) Kurumsal sınıflarla ilgili konular bakımından o kurulun personeli için,

Görüşme ve danışma kurulları kurulur.

Görüşme ve danışma kurulları Devlet Personel Heyeti Başkanının Başkanlığında toplanır.

Hükümetin teklifi

Geçici Komisyonun değiştirilişi

- (A) bendindeki kurullar istifa kararlarını doğrudan doğruya Bakanlar Kuruluna,
- (B) bendindeki kurullar istifa kararlarını ilgili kurumun en yüksek karar organına,
- (C) bendindeki kurullar istifa kararlarını Devlet Personel Heyetine,
- (D) bendindeki kurullar istifa kararlarını ilgili kurumların en yüksek karar organlarına sunarlar. Bu istifa kararlar, varsa, muhalefet serhleri ile birlikte Resmî Gazetede yayınlanır.

Görüşme ve Danışma kurulları, Devlet Personeli sendikalarının veya meslek birliklerinin, federasyonlarının veya konfederasyonlarının kendi üyeleri arasından seçilecek personel temsilcileriyle yetkili organlarca yine personel arasından atanacak idare temsilcilerinden meydana gelir.

Personel temsilcileri ile idare temsilcilerinin sayıca eşitliği şarttır.

İdare, personelle ilgili kanun, tüzük, yönetmelik ve kararname tasarılarının hazırlanmasında ve personelin ödevlerini, haklarını, çalışma şartlarını ve yükümlerini düzenleyici nitelikteki genel kararların alınmasında ilgili görüşme ve danışma kurullarının görüşünü istemekle yükümlüdür.

Bir kurumun genel bütünlüğüne veya bir kısmına veya bir meslek veya uzmanlık koluna aid olmak üzere kurulan bir personel sendikası veya meslek birliği, federasyonu veya konfederasyonu, üye sayısı, o kısım ve kurum veya kurumlar veya uzmanlık kolu veya kolları kadrolarının % 10 unu aşmadıkça görüşme ve danışma kurullarına temsilci gönderemez ve müracaatte bulunamaz.

Kamu personeli yüksek kurulu :

MADDE 227. — Genel nitelikteki konular bakımından bütün kamu personeli için kurulacak olan merkezî görüşme ve danışma oranı «Kamu personeli yüksek kurulu» adını alır. Kamu personeli yüksek kurulu şu üyelere kurulur:

A) İdare temsilcileri:

1. Devlet Personel Heyeti Başkanı, üyeleri ve Devlet Personel Dairesi Genel Sekreteri;
2. Bakanlar Kurulunca seçilecek 5 Bakanlık müsteşarı;
3. Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel müdürleri arasından Bakanlar Kurulunca üç yıl süreyle görevlendirilecek bir genel müdür;
4. Belediye başkanları arasından İçişleri Bakanlığınca bir belediye seçimleri dönemi boyunca görevlendirilecek bir belediye başkanı.

B) Kamu personeli temsilcileri :

İlgili personel sendikalarının ve meslek birliklerinin en yüksek yetkili organları tarafından kendi tüzükleri gereğince üç yıl süreyle seçilmek üzere;

1. Devlet memurlarını temsil edecek yedi üye;
2. Kamu İktisadi Teşebbüsleri memurlarını temsil edecek üç üye;
3. Belediyeler memurlarını temsil edecek iki üye;
4. Özel idareler memurlarını temsil edecek bir üye.

Kamu Personeli Yüksek Kurulu karar verme usulü:

MADDE 228. — Kamu Personeli Yüksek Kurulu, kamu personeliyle ilgili bütün meselelerde personel temsilcileriyle idare temsilcilerini bir araya getiren en yüksek görüşme ve danışma organı olarak çalışır; ancak, Devlet, Kamu İktisadi Teşebbüsleri, belediyeler ve özel idareler personeli için ayrı ayrı kurulmuş olan görüşme ve danışma kurulları ile kurumlar ve sınıflar için kurulmuş olan görüşme ve danışma kurullarının görüşünü almadan kendileriyle ilgili istifa karar veremez.

Görüşme ve danışma kurulları tüzük ve yönetmeliği :

MADDE 227. — Görüşme ve danışma kurulları üyelerinin ve yedeklerinin seçilme ve atanma usulleri, temsil süreleri, teminatları, kurulların adları, kuruluş ve çalışma tarzları, toplantı esasları ve zaruri giderlerinin nasıl karşılanacağı ve diğer hususları Başbakanlık Devlet Personel Dairesince düzenlenecek bir tüzükle, bir kurum çerçevesindeki görüşme ve danışma kurulları bakımından o kuruma hazırlanıp Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin incelenmesinden geçirilerek bu kanun hükümlerine göre yayımlanacak yönetmelikle gösterilir.

Türk Silâhlı Kuvvetlerinde çalışan memurlara uygulanmayacak maddeler :

MADDE 228. — Türk Silâhlı Kuvvetlerinde çalışan sivil memurlar ile sözleşmeli ve yevmiyeli personel hakkında Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu ve Yönetmeliğinin, Askerî Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanununun ve bunlar hakkında halen yürürlükte bulunan diğer mevzuatın uygulanmasını sağlama bakımından bu kanunda açıklanan,

Kadroların tesbiti hakkındaki 33 nci madde,

Kadroların hazırlanması hakkındaki 34 nci madde,

Birleşik kadro tasarısının hazırlanması hakkında 35 nci madde,

Yer değiştirme suretiyle atamaya dair 72 nci madde,

Çalışma saatleri hakkındaki 99 nci madde,

Günlük çalışma saatlerinin tesbiti hakkındaki 100 nci madde,

Günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmette çalışma saat ve usulünün tesbiti hakkındaki 101 nci madde,

Göreyden uzaklaştırmaya yetkilileri sayan 138 nci madde,

Hükümleri uygulanmaz.

Geçici Komisyonun değiştirisi

Devlet Memurları Yüksek Kurulu :

MADDE 229. — Bütün Devlet memurları için kurulacak olan merkezî görüşme ve danışma organı «Devlet Memurları Yüksek Kurulu» adını alır. Devlet Memurları Yüksek Kurulu şu üyelere kurulur :

A) İdare temsilcileri :

1. Devlet Personel Heyeti Başkanı, üyeleri ve Devlet Personel Dairesi Genel Sekreteri,
2. Bakanlar Kurulunca seçilecek 5 bakanlık müsteşarı.

B) Devlet memurları temsilcileri :

Devlet memurları sendikalarının veya meslek birliklerinin, veya Devlet personeli teşekküllerinin en yüksek yetkili organlarıncı, kendi tüzüklerine göre, Devlet Memurları Kanununa tabi kendi üyeleri arasından ve çeşitli sınıfların hakkaniyetle temsili esasına uyarak üç yıl süreyle seçilecek onbir üye.

Diğer personel için kurulacak kurullar :

MADDE 230. — Kamu İktisadi Teşekkülleri, belediyeler ve özel idareler personeli için kurulacak görüşme ve danışma kurullarının adları ve üyelikleri bu personel için çıkarılacak kanunlarda gösterilir.

Görüşme ve danışma kurulları ile ilgili tüzük ve yönetmelikler :

MADDE 231. — Görüşme ve danışma kurullarının çalışma tarzları, toplantı esasları, zaruri giderlerinin nasıl karşılanacağı, kurumlararası sınıf kurullarının adları, üye sayıları, buralardaki idare temsilcilerinin atanma usulleri ve başka hususlar Başbakanlık Devlet Personel Heyetince düzenlenecek bir tüzükte gösterilir. Bir kurum çerçevesindeki görüşme ve danışma kurullarıyla ilgili hususlar, o kurumca hazırlanıp Başbakanlık Devlet Personel Heyetinin incelemesinden geçirilerek bu kanun hükümlerine göre yayınlanacak olan yönetmeliklerle düzenlenir.

Türk Silâhlı Kuvvetlerinde çalışan memurlara uygulanmayacak maddeler :

MADDE 232. — Türk Silâhlı Kuvvetlerinde çalışan sivil memurlar ile sözleşmeli ve yevmiyeli personel hakkında Türk Silâhlı Kuvvetleri İhizmet Kanunu ve Yönetmeliğinin, Askerî Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanununun ve bunlar hakkında halen yürürlükte bulunan diğer mevzuatın uygulanmasını sağlama bakımından bu kanunda açıklanan,

Kadroların tesbiti hakkındaki 33 nci madde,

Kadroların hazırlanması hakkındaki 34 nci madde,

Genel kadro tasarısının hazırlanması hakkında 35 nci madde,

Yer değiştirme suretiyle atamaya dair 72 nci madde,

Çalışma saatleri hakkındaki 99 ncu madde,

Günlük çalışma saatlerinin tesbiti hakkındaki 100 nci madde,

Günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmette çalışma saat ve usulünün tesbiti hakkındaki 101 nci madde,

Görevden uzaklaştırmaya yetkilileri sayan 138 nci madde,

hükümleri uygulanmaz.

Hükümetin teklifi

Türk Silâhlı Kuvvetlerinde çalışan memurlara uygulanmaya devam olunacak hükümler:

MADDE 229. — Bu kanun 7 nci bölümünde yer alan «disiplin» e ait 124 - 136 ncı maddelerindeki hükümlerin Türk Silâhlı Kuvvetlerinde çalışan sivil memurlar ile sözleşmeli ve yevmiyeli personel hakkında uygulanmasından, Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanun ve Yönetmeliği, Askerî Mahkemeler Kuruluş ve yargılama usulü Kanunu ve konu ile ilgili diğer hükümleri saklıdır.

İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri öğrenim üyeleri ve yardımcılara uygulanmayacak maddeler :

MADDE 230. — Bu kanunun 14 ncü maddesi İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinin öğretim üyeleri ve yardımcıları hakkında uygulanmaz.

Dışişleri Bakanlığınca derhal gerekli görülecek kadrolar :

MADDE 231. — «Birleşik Kadro Kanununda yer almayan devletler veya milletlerarası kuruluşlar nezdinde, siyasi, ekonomik, sosyal sebeplerle derhal diplomatik veya konsüler misyonlarla delegasyonların açılması Dışişleri Bakanlığınca zaruri görüldüğü takdirde bunlara gereken tâyinler, Hükümetin bu konuda alacağı prensip kararına tevfikân, Dışişleri Bakanlığınca derhal yapılır ve tâyin tarihinden itibaren en geç onbeş gün zarfında bu kadroların Birleşik Kadro Kanununda yer almasına mâtuf tasarı, 34 ncü madde hükmüne uygun olarak hazırlanıp T. B. M. M. ne sunulur.

«Birleşik Kadro Kanunda yer alan diplomatik, konsüler misyon veya delegasyonların kadrolarında aynı sebeple yapılması gerekli görülen değişiklikler de aynı usulle yürütülür.

Diğer taraftan diplomatik veya konsüler misyonlarla delegasyonlara geçici görevle gönderilmelerine veya aynı şekilde merkeze alınmalarına Dışişleri Bakanlığınca lüzum görülecek memurların mahallinde devamlı olarak kalmaları gerektiği ve mevcut kadrolar buna müsaidolmadığı takdirde, kadro muameleleri bilâhara aynı şekilde tekemmül ettirilir.»

KISIM — IX

Geçici hükümler

Sınıflar hakkındaki tekliflerin iki ay zarfında bildirilmesi :

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanuna tabi kurumlarda çalıştırılacak Devlet memurları için, birleşik yetiştirme ve meslek niteliklerine göre, tesisini öngördükleri sınıflar hakkındaki tekliflerini, hizmetlerin kurum içinde birbirleriyle olan diğer oranlarını matematik formüllerle belirterek, bu kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde Başbakanlık Devlet Personel Dairesine bildirirler.

Bu kanuna tabi kurumlar sınıflandırma konusu ile ilgili olarak Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin istiyeyeceği her türlü bilgiyi verirler.

Geçici Komisyonun ~~değiştirisi~~

Türk Silâhli Kuvvetlerinde çalışan memurlara uygulanmaya devam olunacak hükümler :

MADDE 233. — Tasarının 229 ncu maddesi 233 ncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri öğrenim üyeleri ve yardımcılarına uygulanmayacak maddeler :

MADDE 234. — Bu kanunun 15 nci maddesi İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinin öğretim üyeleri ve yardımcıları hakkında uygulanmaz.

Dışişleri Bakanlığınca derhal gerekli görülecek kadrolar :

MADDE 235. — Genel Kadro Kanununda yer almayan devletler veya milletlerarası kuruluşlar nezdinde, siyasi, ekonomik, sosyal sebeplerle derhal diplomatik veya konsüler misyonlarla delegasyonların açılması Dışişleri Bakanlığınca zaruri görüldüğü takdirde bunlara gereken tâyinler, Hükümetin bu konuda alacağı prensip kararına uyularak, Dışişleri Bakanlığınca derhal yapılır ve tâyin tarihinden itibaren en geç onbeş gün zarfında bu kadroların Genel Kadro Kanununda yer almasına mâtuf tasarı, 34 ncü madde hükmüne uygun olarak hazırlanıp Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

Genel Kadro Kanununda yer alan diplomatik, konsüler misyon veya delegasyonların kadrolarında aynı sebeple yapılması gerekli görülen değişiklikler de aynı usulle yürütülür.

Diğer taraftan diplomatik veya konsüler misyonlarla delegasyonlara geçici görevle gönderilmelerine veya aynı şekilde merkeze alınmalarına Dışişleri Bakanlığınca lüzum görülecek memurların mahallinde devamlı olarak kalmaları gerektiği ve mevcut kadrolar buna müsaıd olmadığı takdirde, kadro muameleleri bilâhara aynı şekilde tekemmül ettirilir.

KISIM — IX

Geçici hükümler

Sınıflar hakkındaki tekliflerin iki ay zarfında bildirilmesi :

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının geçici 1 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Düzenlenecek kadroların Başbakanlık Devlet Personel Dairesine ve Maliye Bakanlığına bildirilmesi :

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun yayımı tarihinden başlayarak üç ay içinde, bu kanuna tabi kurumların yukarıki madde hükmüne göre tesisini teklif ettikleri sınıflara uygun olarak 33 neü madde gereğince düzenleyecekleri kadroları Başbakanlık Devlet Personel Dairesi ile Maliye Bakanlığına bildirirler.

İntibak işlemlerinin başlangıç tarihi :

GEÇİCİ MADDE 3. — 35 neü maddede belirtilen Birleşik Kadro Kanununun ve sınıf tüzüklerinin yürürlüğe girmesiyle o tarihte bu kanuna tabi kurumlarda her ne ad altında olursa olsun, bir kadroda çalışan personelin bu kanun hükümlerine uygun olarak yeni sınıf kadrolarına intibak işlemlerine başlanır.

Sınıflara girecek personelin intibakını yapacak merci :

GEÇİCİ MADDE 4. — Kurumlararası sınıflara girecek personelin intibakı Başbakanlık Devlet Personel Dairesinin gözetimi ve kurumlarla işbirliği ile yapılır.

Memurların intibakında malî esaslar :

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu kanuna tabi kurumlardaki memurların, sınıf tüzüklerinde belirtilen nitelik ve diğer şartlara göre girecekleri sınıfların derece ve kademelerinde alacakları aylık tutarları, 7244 sayılı Kanun ve buna ek 24 . 2 . 1961 tarihli ve 263 sayılı Kanunun birinci maddesiyle tesbit edilen aylık tutarlarından aşağı olduğu takdirde, aradaki fark, derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi suretiyle giderilinceye kadar, ödenmekte devam olunur.

Bundan başka;

1. 3656 sayılı Kanunun 6 neü maddesinin istisnai memuriyet saydığı kadrolardan, bu niteliğin bulunmadığı yeni kadrolara atananlar intibak sırasında aynı görevde kalmak şartıyla,

2. 3656 sayılı Kanunun 13 neü maddesinin ihtisas yeri saydığı kadrolardan yeni kadrolara atanan,

3. 3656 sayılı Kanunun 4598 sayılı Kanunla değiştirilen 7 neü maddesinin 5 neü fıkrası uyarınca bir veya iki üst derece kadroya atananlardan, aradaki farkı Bakanlar Kurulu kararı ile tazminat olarak almakta iken yeni kadrolara atanan,

4. 3656 sayılı Kanunun 4598 sayılı Kanunla değiştirilen 8 neü maddesi ve bu maddeyi değiştiren 8 . 6 . 1963 tarihli ve 242 sayılı Kanunun 1 neü maddesi uyarınca buldukları kadroların bir, iki veya üç üst derece aylığını, kazanılmış hak olarak alanlardan yeni kadrolara atanan,

5. Özel kanunları gereğince ödenek (Temsil ödeneği ve diğer ödenekler) tahsis edilen belirli görevlerden yeni kadrolara atanan,

Memurların sınıf tüzüklerinde belirtilen nitelik ve diğer şartlara göre, girecekleri sınıfların derece ve kademelerinde alacakları aylık tutarları, eski kadrolarında fiilen almakta oldukları aylık tutarlarından veya aylık ödenek toplamı tutarlarından aşağı ise, aradaki fark, derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi suretiyle giderilinceye kadar, ödenmekte devam olunur.

4 numaralı bendde yazılı memurların emekliliğe esas teşkil edecek aylıkları, intibak sonunda girecekleri derece ve kademe aylığı ile bu madde gereğince ödenebilecek olan farkın toplamıdır.

Bu farklar tamamiyle ortadan kalkıncaya kadar bu yıla ait bütçelerde belirli tertiplere konulacak ödeneklerle karşılanır.

Geçici Komisyonun değiştirisi

Düzenlenecek kadroların Başbakanlık Devlet Personel Dairesine ve Maliye Bakanlığına bildirilmesi :

GEÇİCİ MADDE 2. — Tasarımın geçici 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İntibak işlemlerinin başlangıç tarihi :

GEÇİCİ MADDE 3. — 35 nci maddede belirtilen Genel Kadro Kanununun ve sınıf tüzüklerinin yürürlüğe girmesiyle o tarihte bu kanuna tabi kurumlarda her ne ad altında olursa olsun; bir kadroda çalışan personelin bu kanun hükümlerine uygun olarak yeni sınıf kadrolarına intibak işlemlerine başlanır.

Sınıflara girecek personelin intibakını yapacak merci :

GEÇİCİ MADDE 4. — Tasarımın geçici 4 nci maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Memurların intibakında malî esaslar :

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu kanuna tabi kurumlardaki memurların, sınıf tüzüklerinde belirtilen nitelik ve diğer şartlara göre girecekleri sınıfların derece ve kademelerinde alacakları aylık tutarları, 7244 sayılı Kanun ve buna ek 24 . 2 . 1961 tarihli ve 263 sayılı Kanunun 1 nci maddesi ile tesbit edilen aylık tutarlarından aşağı olduğu takdirde aradaki fark, derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi suretiyle giderilinceye kadar, ödenmekte devam olunur.

Bundan başka;

1. 3656 sayılı Kanunun 6 nci maddesinin istisnai memuriyet saydığı kadrolardan, bu niteliğin bulunmadığı yeni kadrolara atananlar intibak sırasında aynı görevde kalmak şartıyla,

2. 3656 sayılı Kanunun 13 nci maddesinin ihtisas yeri saydığı kadrolardan yeni kadrolara atanan,

3. 3656 sayılı Kanunun 4598 sayılı Kanunla değiştirilen 7 nci maddesinin 5 nci fıkrası uyarınca 1 veya 2 üst derece kadroya atananlardan, aradaki farkı Bakanlar Kurulu Kararı ile tazminat olarak almakta iken yeni kadrolara atanan,

4. 3656 sayılı Kanunun 4598 sayılı Kanunla değiştirilen 8 nci maddesi ve bu maddeyi değiştiren 8 . 6 . 1963 tarihli ve 242 sayılı Kanunun 1 nci maddesi uyarınca buldukları kadroların 1, 2 veya 3 üst derece aylığını kazanılmış hak olarak alanlardan yeni kadrolara atanan,

5. Özel kanunları gereğince ödenek (Temsil ödeneği ve diğer ödenekler) tahsis edilen belirli görevlerden yeni kadrolara atanan,

Memurların sınıf tüzüklerinde belirtilen nitelik ve diğer şartlara göre, girecekleri sınıfların derece ve kademelerinde alacakları aylık tutarları, eski kadrolarında fiilen almakta oldukları aylık tutarlarından veya aylık ve ödenek toplamı tutarlarından aşağı ise, aradaki fark, derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi suretiyle giderilinceye kadar, ödenmekte devam olunur.

4 numaralı bendde yazılı memurların emekliliğe esas teşkil edecek aylıkları, intibak sonunda girecekleri derece ve kademe aylığı ile bu madde gereğince ödenebilecek olan farkın toplamıdır.

Bu farklar tamamı ile ortadan kalkıncaya kadar her yıla ait bütçelerde belirli tertiplere konulacak ödeneklerle karşılanır.

Hükümetin teklifi

Daimî hizmetlerin intibakında malî esaslar :

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu kanuna tâbi kurumlarda bütçelerin (D) cetveline dâhil kadrolarında bulunan daimî hizmetlilerin sınıf tüzüklerinde belirtilen nitelik ve diğer şartlara göre girecekleri sınıfların derece ve kademelerinde alacakları aylık tutarları, bunların intibak sırasında aynı görevde kalmaları şartıyla 7244 sayılı Kanunun 5 nci ve 24 . 2 . 1961 tarihli ve 263 sayılı Kanunun birinci maddesiyle tesbit edilen aylık tutarlarından aşağı olduğu takdirde, aradaki fark, derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi suretiyle giderilinceye kadar, ödenmekte devam olunur.

Geçici hizmetlilerin intibakında malî esaslar :

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu kanuna tâbi kurumlarda, bütçelerin (E) cetveline dâhil tertiplerden alınan kadrolarda çalışan personelden sınıf tüzüklerinde belirtilen nitelik ve diğer şartları taşıyanlar, halen buldukları kadrolarda aldıkları ücretleri ne olursa olsun, yeni atandıkları sınıf kadrolarında girebilecekleri derecelerin ilk kademe aylıklarını alırlar.

Kadroya bağlı yevmiyeli personelin intibakında malî esaslar :

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu kanuna tâbi kurumlarda 4/10195 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına bağlı «Muayyen ve muvakkat müddetli hizmetlerle çalıştırılacak yevmiyeli Personel Yönetmeliği» ne göre alınan yevmiye kadrolarında çalışan personelden, sınıf tüzüklerinde belirtilen nitelik ve diğer şartları taşıyanlar, halen buldukları kadrolarda aldıkları yevmiyeleri ne olursa olsun, yeni atandıkları sınıf kadrolarında girebilecekleri derece ve kademe aylıklarını alırlar.

Belirli sınıflara döneceklerin kıdem hakkı :

GEÇİCİ MADDE 9. — 13 . 12 . 1960 tarihli ve 160 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi kapsamına giren kurumların yönetici, bilimsel, teknik ve meslekî sahalarda çalışmış olup da bu kanunun yayımı tarihinden en çok on yıl önce kendi istekleriyle ayrılarak sözü geçen kurumlar dışında kalmış olan personelden girebilecekleri sınıf tüzüklerindeki nitelik ve diğer şartları haiz olmaları sebebiyle sınıf kadrolarına atananlara;

a) Atanacakları sınıfın aynı olan meslekte çalıştıkları sürenin 3/4 ü kadar,

b) (a) bendi dışındaki hallerde, dışarıda geçen sürenin yarısı kadar,

kıdem hakkı tanınır.

5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 39 ncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendini değiştiren 6422 veya 6435 sayılı kanunlara göre kurumlarınca görülen lüzum üzerine emekliye sevk edilip de Türkiye Büyük Millet Meclisinden veya idari yargı mercilerinden iptal kararı alanlardan yeni sınıf kadrolarına atananlar birinci fıkra hükümlerinden faydalanırlar.

Bu madde hükmünden faydalanmak isteyenlerin, girecekleri sınıf tüzüklerinin yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaat etmeleri şarttır.

Belirli sınıflara dönecekler :

GEÇİCİ MADDE 10. — Geçici 9 ncü madde hükmünün yönetici sınıf ile bilimsel, teknik ve meslekî sınıflardan hangileri için uygulanacağı, sınıf tüzüklerinde belirtilir.

Öğretmenlik meslekine döneceklere tanınan kıdem hakkı :

GEÇİCİ MADDE 11. — Bu kanunun yayımı tarihinden en çok on yıl önce öğretmenlikten isteği ile ayrılmış olup da 13 . 12 . 1960 tarihli ve 160 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi kapsamına giren kurumlarda çalışmış olanlardan öğretmenlik meslekine dönmek isteyenlerin, sınıf tüzüklerinin ya-

Geçici Komisyonun değitirişi

Daimi hizmetlilerin intıbakında malî esaslar :

GEÇİCİ MADDE 6. — Tasarının geçici 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Geçici hizmetlerin intıbakında malî esaslar :

GEÇİCİ MADDE 7. — Tasarının geçici 7 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kadroya bağlı yevmiyeli personelin intıbakında malî esaslar :

GEÇİCİ MADDE 8. — Tasarının geçici 8 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Belirli sınıflara döneceklerin kıdem hakkı :

GEÇİCİ MADDE 9. — Tasarının geçici 9 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Belirli sınıflara dönecekler :

GEÇİCİ MADDE 10. — Tasarının geçici 10 ncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Öğretmenlik meslekine döneceklere tanınan kıdem hakkı :

GEÇİCİ MADDE 11. — Tasarının geçici 11 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

yını tarihinden itibaren bir yıl içinde müraعات etmeleri halinde, bu kurumlarda kaldıkları sürenin tamamı kademelerine eklenir.

Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesinde çalışacak personele tanınan kadem hakkı :

GEÇİCİ MADDE 12. — 13 . 12 . 1960 tarihli ve 160 sayılı Devlet Personel Dairesi Kurulması hakkındaki Kanununun 4 ncü maddesi kapsamına giren kurumlarda hiç çalışmamış veya bu kurumlarda çalışıp da kendi istekleriyle ayrılmış olan hekim ve tababet şubeleri mensupları, 5.1.1961 tarihli ve 224 sayılı Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi hakkındaki Kanun gereğince sağlık hizmetlerinin sosyalleştirildiği illerde aynı kanununun 26 ncı maddesinde söz konusu edilen kadrolara, sınıf tüzüklerinde belirtilen nitelikleri taşımak şartıyla meslekî tahsillerini bitirdikleri tarihler göz önünde tutulmak suretiyle, geçen sürenin tamamı terfi sürelerinde hesab edilerek emsallerine eşit olarak intabakları yapıp atanabilirler.

Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesinde çalıştırılan personele uygulanacak malî hükümler :

GEÇİCİ MADDE 13. — 5 . 1 . 1961 tarihli ve 224 sayılı Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi hakkındaki Kanun hükümlerine göre mukavele ile çalışmakta olan sağlık personelinin, sınıf tüzüklerinde belirtilen nitelik ve diğer şartlara göre girecekleri derece ve kademelerinde alacakları aylık tutarları, eski kadrolarında fiilen almakta oldukları mukavele ücretlerinden aşağı ise, arasındaki fark, derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi suretiyle giderilene kadar ödenmekte devam olunur.

İntabak işlerinde uygulanacak esas ve ölçüler :

GEÇİCİ MADDE 14. — Yukardaki maddeler uyarınca intabak işlemlerinin yapılmasında uygulanacak esas ve ölçüler sınıf tüzüklerinde belirtilir.

Bu intabak işlemlerinde personelin;

1. Öğrenim ve yetiştirme durumu,
2. Kamu hizmetlerinde çalıştığı sürece almış olduğu sicil durumu,
3. Kamu hizmetlerinde geçirdiği hizmet süresi,
4. Kamu hizmetlerinde bulunduğu görevlerin önemi ve değeri, tüzük hükümlerinin tesbitinde göz önünde tutulur.

Eski hükümlerin kimlere uygulanacağı :

GEÇİCİ MADDE 15. — Hâkimler, savcılar ve yardımcıları ile bu sınıftan sayılanlar, subay, askerî memur ve astsubaylar, üniversite öğretim üyeleri ile yardımcıları, özel idare ve belediyeler personeli hakkında, özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar, 788 sayılı Memurların Maaş, 1453 sayılı Zabitan ve Askerî Memurların Maaşatı, 2556 sayılı Hâkimler, 3656 sayılı Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair, 4936 sayılı Üniversiteler kanunları ile bunların tadil ve eklerinden kendileri ile ilgili hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Ödeneklerle ilgili eski hükümlerin uygulanma süresi :

GEÇİCİ MADDE 16. — Bu kanunun malî hükümleriyle sosyal yardımlara ait hükümleri yürürlüğe girinceye kadar halen yürürlükte bulunan kanunlara göre verilen aylık, ödenek, yardım ve zamların ödenmesine devam olunur.

Geçici Komisyonun değiştirilişi

Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesinde çalışacak personele tanınan kudem hakkı :

GEÇİCİ MADDE 12. — Tasarının geçici 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesinde çalıştırılan personele uygulanacak malı hükümler :

GEÇİCİ MADDE 13. — Tasarının geçici 13 nc maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Intibak işlerinde uyulacak esas ve ller :

GEÇİCİ MADDE 14. — Tasarının geçici 14 nc maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Eski hükümlerin kimlere uygulanacağı :

GEÇİCİ MADDE 15. — Tasarının geçici 15 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

deneklerle ilgili eski hükümlerin uygulanma süresi :

GEÇİCİ MADDE 16. — Tasarının geçici 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Kademelerde ve kademe içinde intibak :

GEÇİCİ MADDE 17. — Halen aynı derecede bulunan ve bu derecedeki kıdem süreleri farklı olanların yeni sınıflarının derecelerine intibaklarında :

- A) Derece içindeki her hizmet yılı bir kademe;
 - B) 6 aydan eksik hizmet süresi olanların hizmetleri 6 ay;
 - C) 6 aydan fazla hizmet süresi olanların hizmetleri 1 yıl;
- hesabedilerek kademe intibakları yapılır.

334 sayılı Kanundan faydalananların emekli ikramiyesi :

Geçici madde 18. — 19 . 9 . 1963 gün ve 334 sayılı 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa ek 7242 sayılı Kanunun muvakkat maddesinin değiştirilmesi hakkındaki Kanunun 1 nci maddesinden faydalanan Devlet memurları da kanunun 191 nci maddesinin 1 nci ve 3 nü fıkralarından faydalanırlar.

İntibak hükümlerinin şekil ve şartlarının yönetmelikte belirtilmesi :

GEÇİCİ MADDE 19. — İntibak yapılacak personelin sınıflara alınması, derece ve kademelerinin tesbit, şart ve şekilleri ve genel olarak intibak hükümlerinin uygulanma usulleri Maliye Bakanlığı ve Başbakanlık Devlet Personel Dairesince hazırlanıp Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir yönetmelikte belirtilir.

Yeni kanun, tüzük ve yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar eskilerinin hükümlerinin yürürlükte kalacağı:

GEÇİCİ MADDE 20. — Kanunun 188 nci, 189 neu, 193 nü maddeleri hakkında aynı maddelerde yazılı özel kanunlar;

Kanunun 46 - 52 nci maddeleri hakkında 53 nü maddedeki yönetmelik, 72 nci maddesi hakkında aynı maddedeki yönetmelik, 78 nci maddesi hakkında 80 nei maddedeki tüzük, 95 nci maddesi hakkında aynı maddedeki yönetmelik, 105 nei ve 106 nei maddeleri hakkında 107 nei maddedeki yönetmelik, 109 - 120 nei maddeleri hakkında 112 nei maddedeki yönetmelik ve 121 nei maddedeki tüzük, 123 nü madde hakkında aynı maddedeki tüzük, 124 - 145 nei maddeleri hakkındaki 134 nü maddedeki tüzük, 89 neu ve 173 nü maddeler hakkında 173 nü maddedeki yönetmelik, 178 ve 179 neu maddeler hakkında aynı maddelerdeki yönetmelik, 194 nü madde hakkında aynı maddedeki yönetmelik, 195 - 201 nei maddeler hakkında 196 nei maddedeki yönetmelik. 209 neu madde hakkında 210 neu maddedeki yönetmelik, 211 nei, 212 nei, 213 nü maddeler hakkında aynı maddelerdeki yönetmelikler, 214 - 217 nei maddeleri hakkında 214 nü maddedeki yönetmelikler ve eğitim genel plânı, 218 - 225 nei maddeleri hakkında 223 nü maddedeki yönetmelikler ve 226 nei, 227 nei maddeler hakkında 227 nei maddedeki tüzük ve yönetmelik,

düzenlenip yürürlüğe konuluncaya kadar bu hususlara dair yürürlükteki kanun, tüzük ve yönetmeliklerin hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Ödemelerin başlangıç tarihi :

GEÇİCİ MADDE 21. — Bu kanuna göre yapılacak ödemelerin başlangıç tarihleri Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır.

Geçici Komisyonun değiştirisi

Kademelerde ve kademe içinde intıbak :

GEÇİCİ MADDE 17. — Tasarının geçici 17 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

334 sayılı Kanundan faydalananların emekli ikramiyesi :

GEÇİCİ MADDE 18. — Tasarının geçici 18 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İntıbak hükümlerinin şekil ve şartlarının yönetmelikte belirtilmesi :

GEÇİCİ MADDE 19. — Tasarının geçici 19 ncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yeni kanun, tüzük ve yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar eskilerinin hükümlerinin yürürlükte kalacağı :

GEÇİCİ MADDE 20. — Kanunun 188 nci, 139 ncu, 193 nü maddeleri hakkında aynı maddelerde yazılı özel kanunlar;

Kanunun 46 - 52 nci maddeleri hakkında 53 nü maddedeki yönetmelik, 72 nci maddesi hakkında aynı maddedeki yönetmelik, 78 nci maddesi hakkında 80 nci maddedeki tüzük, 95 nci maddesi hakkında aynı maddedeki yönetmelik, 105 nci ve 106 nci maddeleri hakkında 107 nci maddedeki yönetmelik, 109 - 120 nci maddeleri hakkında 112 nci maddedeki yönetmelik ve 121 nci maddedeki tüzük, 123 nü madde hakkında aynı maddedeki tüzük, 124 - 145 nci maddeleri hakkındaki 134 nü maddedeki tüzük, 89 ncu ve 173 nü maddeler hakkında 173 nü maddedeki yönetmelik, 178 ve 179 ncu maddeler hakkında aynı maddelerdeki yönetmelik, 194 nü madde hakkında aynı maddedeki yönetmelik, 195 - 201 nci maddeler hakkında 196 nci maddedeki yönetmelik, 209 ncu madde hakkında 210 ncu maddedeki yönetmelik, 211 nci 212 nci, 213 nü maddeler hakkında aynı maddelerdeki yönetmelikler, 214 - 217 nci maddeleri hakkında 214 nü maddedeki yönetmelikler ve eğitim genel plânı, 218 - 225 nci maddeleri hakkında 223 nü maddedeki yönetmelikler ve 226 nci, 227 nci maddeler hakkında 231 nci maddedeki tüzük ve yönetmelik,

Düzenlenip yürürlüğe konuluncaya kadar bu hususlara dair yürürlükteki kanun, tüzük ve yönetmeliklerin hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Ödemelerin başlangıç tarihi :

GEÇİCİ MADDE 21. — Bu kanuna göre yapılacak ödemelerin başlangıç tarihi, kanunun yürürlüğe girdiği malî yılı takibeden malî yılın başlangıç tarihidir.

Hükümetin teklifi

İntibak ve Uygulama Komisyonu :

GEÇİCİ MADDE 22. — Bu kanun hükümlerine göre sınıflandırma hükümleri dışında yapılması gerekli intibak ve uygulama işlemlerini yapmak üzere, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 ay içinde Devlet Personel Dairesinde ve Devlet Personel Dairesi ile Maliye Bakanlığının ikişer temsilcisinden müteşekkil «Devlet Memurları Kanunu İntibak ve Uygulama Komisyonu» adıyla bir komisyon kurulur. Bu komisyona ilgili kurumun temsilcisi de üye olarak katılır. Komisyona Devlet Personel Dairesi temsilcilerinden Devlet Personel Heyeti Üyesi başkanlık eder. Bu komisyonda kurumlarını temsil eden memurların kurumları ile bağları devam eder; özlük hakları kurumlarınca ödenir.

Komisyon, bu kanun hükümleri gereğince yapılması gerekli intibak ve uygulama ile ilgili her türlü incelemeyi yapabileceği gibi kurumların memur ve müstahdemlerinin özlük hakları kurumlarınca karşılanmak üzere geçici olarak çalıştırabilir ve gerekirse kurumlar dışından mütehassis veya yardımcı personel de istihdam edebilir.

Komisyon giderleri Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak özel fondan karşılanır.

Komisyon üyelerine, uzmanlara ve diğer personele verilecek ücret ve diğer özlük hakları Bakanlar Kurulunca tâyin olunur. Komisyonun çalışma şekli Devlet Personel Heyetince kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir ay içinde bir yönetmelikle belli edilir. Komisyoneca hazırlanacak rapor, teklif ve tavsiyeler Bakanlar Kuruluna sunulmak üzere Devlet Personel Heyetine verilir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler :

MADDE 232. — Birinci madde kapsamına giren kurumlar için:

A) Aşağıda tarihi ve numarası yazılı kanunlar, kanunlara bağlı kadro cetvelleri ve kanunların hizalarında gösterilen maddeler veya fıkralar, bu kanunun yayımı tarihinden itibaren yürürlükten kalkar.

Geçici Komisyonun değistirişi

Intıbak ve uygulama Komisyonu :

GEÇİCİ MADDE 22. — Tasarının geçici 22 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler :

MADDE 236. — Bu kanunun birinci maddesi kapsamına giren kurumlardaki memurlar hakkında :

a) 31 . 3 . 1926 tarihli ve 788 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte;

b) 2 . 7 . 1927 tarihli ve 1108 sayılı, 8 . 7 .1939 tarihli ve 3656 sayılı, 2 . 3 . 1959 tarihli ve 7244 sayılı kanunlarla bu kanunların ek tadilleri, ve teşkilât kanunları ile diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takibeden malî yıl başından itibaren;

yürürlükten kalkar.

KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	Numarası	A D I
19/10/1939	3731	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 3 No. lu cetvelin Hariciye Vekâletine ait kısmının tadiline dair Kanun.
6/1/1940	3759	Lüzumu halinde yeni askerî muhasebecilikler teşkili için Maliye Vekâletine salâhiyet verilmesi hakkında Kanun.
28/5/1940	3833	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) No. lu cetvelin değiştirilmesi hakkında Kanun.
28/5/1940	3834	3413 sayılı Kanuna bağlı cetvelin değiştirilmesi hakkında Kanun.
14/6/1940	3877	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı Kanuna ek Kanun.
22/6/1940	3882	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) No. lu cetvelin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
31/7/1940	3901	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maarif Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
6/5/1941	4006	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanunla bu kanuna ek 3888 sayılı Kanuna bağlı cetvellerin Riyaseticumhur kısımlarında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
12/7/1941	4086	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) No. lu cetvelin Maarif Vekilliği kısmında bâzı değişiklik yapılması hakkında Kanun.
12/7/1941	4088	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna ek 3888 sayılı Kanunun 2 nei maddesine bağlı (3) No. lu cetvelin değiştirilmesine dair Kanun.
8/8/1941	4096	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun.
15/8/1941	4103	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı Kanuna ek 3888 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun.
26/9/1941	4122	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 ve 3888 sayılı kanunlara bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılmasına ve 1941 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununun (L) ve (D) işaretli cetvellerinin tadiline dair Kanun.
26/9/1941	4125	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki Kanuna ek 3888 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (D) cetvelinin Adliye Vekâleti kısmında tadilât yapılmasına dair Kanun.
13/12/1941	4141	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı Kanuna ek Kanun.
6/2/1942	4184	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
3/6/1942	4238	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 ve 3888

KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	Numarası	A D I
		sayılı kanunlara bağlı (1) sayılı cetvellerin Maarif Vekilliği kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
23/6/1942	4264	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanunun tadili hakkındaki 4088 sayılı Kanuna bağlı cetvelde değişiklik yapılmasına dair Kanun.
2/7/1943	4446	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 ve buna ek 3888 sayılı kanunlara bağlı cetvellerin Dahiliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
20/7/1943	4461	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 ve buna ek 3888 sayılı kanunlara bağlı cetvellerin Adliye Vekâleti kısımlarında değişiklik yapılması hakkındaki Kanun.
21/7/1943	4468	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 ve buna ek 3888 sayılı kanunlara bağlı cetvellerin Dahiliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılmasına dair 4446 sayılı Kanuna ek Kanun.
21/7/1943	4469	4122 ve 4304 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında Kanun.
22/9/1943	4493	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3655 sayılı Kanunla bu kanuna ek 3888 sayılı Kanuna bağlı cetvellerin Nafia Vekâleti kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
22/9/1943	4495	Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü kadroları hakkında Kanun.
8/8/1944	4629	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) No. lu cetvelin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
8/8/1944	4630	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) No. lu cetvelin Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
8/8/1944	4638	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 ve buna ek 3888 sayılı kanunların tadili hakkındaki 4446 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına dair Kanun.
11/8/1944	4651	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Ziraat Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
14/8/1944	4653	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
18/9/1944	4665	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 1944 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (L) işaretli cetvelin Hariciye Vekâleti kısımlarının değiştirilmesi hakkında Kanun.
10/10/1944	4673	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 ve buna ek 3888 sayılı kanunlara bağlı kadro cetvellerinin Maarif Vekilliği kısımlarında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
9/7/1945	4774	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek 4644 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında Kanun.
14/7/1945	4787	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Ka-

KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	Numarası	A D I
		nuna ek 4644 sayılı Kanuna bağlı (2) ve (3) sayılı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Kanun.
14/7/1945	4789	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek Kanun.
13/2/1946	4858	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek 4644 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı bölümünde değişiklik yapılması hakkında Kanun.
13/2/1946	4859	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek Kanun.
18/5/1946	4884	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek Kanun.
8/6/1946	4917	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile eklerinin Adalet Bakanlığı kısımlarında ve 1946 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılmasına dair Kanun.
6/1/1947	4995	3656 sayılı Kanunla tadil ve eklerinin İçişleri Bakanlığına ait cetvelinde değişiklik yapılmasına dair Kanun.
4/2/1947	5001	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
21/2/1947	5006	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmında bazı değişiklikler yapılmasına dair Kanun.
21/2/1947	5007	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek 4644 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun
18/6/1947	5065	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin İçişleri Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
24/6/1947	5097	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
25/6/1947	5102	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Ticaret Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
17/2/1948	5176	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Millî Savunma Bakanlığı kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
17/2/1948	5177	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Dışişleri Bakanlığı kısmını değiştiren 4665 sayılı Kanuna ek Kanun.
13/4/1949	5360	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetveli değiştiren 4607 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun.

KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	Numarası	A D I
24/12/1949	5459	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
4/3/1950	5563	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun.
29/3/1950	5631	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Dışişleri Bakanlığı kısmını değiştiren 4665 sayılı Kanuna ek Kanun.
15/8/1951	5839	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
21/1/1952	5858	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Bakanlığı merkez ve iller kısımlarında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
12/6/1952	5944	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
23/6/1952	5960	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maliye Bakanlığı kısmına bazı kadroların eklenmesi hakkında Kanun.
23/6/1952	5965	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek 4644 sayılı Kanunun 11 nci maddesinin kaldırılması ve 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Millî Eğitim Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
17/1/1953	6005	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı Kanunla tadil ve eklerinin İçişleri Vekâletine ait cetvelinde değişiklik yapılmasına dair Kanun.
19/1/1953	6011	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
22/1/1953	6012	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Vekâleti kısmına bazı kadrolar eklenmesi hakkında Kanun.
23/2/1953	6052	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin İçişleri Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
23/2/1963	6053	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
10/7/1953	6117	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
24/7/1953	6171	11 Eylül 1944 tarih ve 4665 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun.

KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	Numarası	A D I
29/12/1953	6204	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetveldeki Bayındırlık Vekâletine ait kadrolarda değişiklik yapılması hakkında Kanun.
9/1/1954	6214	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
19/2/1954	6248	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin İçişleri Vekâletine ait kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
19/2/1954	6249	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin İçişleri Vekâleti taşra teşkilâtı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
26/2/1954	6274	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
27/2/1954	6276	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
9/3/1954	6312	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Dahiliye Vekâleti merkez teşkilâtı kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
9/3/1954	6313	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Dahiliye Vekâleti taşra teşkilâtı kısmına ilâve yapılması hakkında Kanun.
20/3/1954	6376	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmına kadrolar ilâvesi hakkında Kanun.
22/3/1954	6406	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
11/5/1955	6545	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
27/5/1955	6584	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
30/12/1954	6446	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmına bâzi kadrolar ilâvesi hakkında Kanun.
23/2/1955	6470	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
28/2/1955	6483	3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maarif Vekâleti kısmına ve 4926 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvele bâzi kadrolar ilâvesi hakkında Kanun.

KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	Numarası	A D I
27/5/1955	6587	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğüne ait kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
7/2/1956	6650	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
7/2/1956	6651	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
30/6/1956	6756	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
11/7/1956	6766	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
13/7/1956	6773	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Ziraat Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
18/7/1956	6799	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 ve 6012 sayılı kanunlarla değiştirilen Hariciye Vekâleti kısmına bâzı kadrolar ilâvesi hakkında Kanun.
24/7/1956	6808	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
24/7/1956	6810	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti vilâyet memurları kısmına ilâve yapılması hakkında Kanun.
7/1/1957	6873	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı cetvellerin Nafia Vekâleti kısmına bâzı kadroların eklenmesi hakkında Kanun.
7/2/1957	6890	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
7/2/1957	6891	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmına ilâve yapılmasına dair Kanun.
13/9/1957	7051	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
30/12/1957	7057	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 6330 sayılı Kanunla muaddel Başvekâlet kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
26/5/1958	7119	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 6330 sayılı Kanunla muaddel Başvekâlet kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.

KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	Numarası	A d ı
22/ 1 /1959	7189	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmına bâzı kadrolar ilâvesi hakkında Kanun.
5/ 3 /1959	7239	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkındaki 6808 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin Teftiş Heyeti Reisliği kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
5/ 3 /1959	7245	Hariciye Vekâleti Teşkilât Kanununa bir madde eklenmesi ve Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Hariciye Vekâleti kısmına bâzı kadrolar ilâvesi hakkında Kanun.
21/ 5 /1959	7265	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
22/ 6 /1959	7349	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 5655 sayılı Kanunla muaddel Maliye Vekâleti kısmına bâzı kadrolar eklenmesi hakkında Kanun.
27/ 2 /1960	7436	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti vilâyet memurları kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
23/ 7 /1960	26	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Geçici Kanun.
2/11/1960	117	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
23/11/1960	136	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 6330 sayılı Kanunla muaddel Başbakanlık kısmına bir kadro eklenmesine dair Kanun.
7/ 4 /1961	294	5112 sayılı Kanunla muaddel 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Ticaret Bakanlığı kısmına ilişik (1) sayılı cetveldeki kadorların eklenmesine dair Kanun.
25/ 4 /1961	296	1961 malî yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvel ile Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
1/11/1962	88	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
7/12/1962	122	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) No. lu cetvelde değişiklik yapılması ve Gümrük ve Tekel Bakanlığı teşkilât ve ödevleri hakkındaki 2825 sayılı Kanuna iki madde eklenmesi hakkındaki 4607 sayılı Kanuna ek 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun.

KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	Numarası	A D I
7/12/1962	124	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına bâzı kadrolar eklenmesi hakkında Kanun.
5/4/1963	220	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
1/6/1963	230	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maliye Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması ve Hesap Uzmanları Kurulu kurulmasına dair 4709 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun.
1/6/1963	232	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
26/6/1963	254	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
27/7/1963	302	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Ticaret Bakanlığı kısmına bâzı kadroların eklenmesi hakkında Kanun.
10/10/1963	344	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Bayındırlık Bakanlığı kısmına bâzı kadrolar eklenmesi hakkında Kanun.

YALNIZ KADRO CETVELLERİ KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	Numarası	Madde No:	A D I
22/4/1940	3803		Köy Enstitüleri Kanunu.
10/5/1940	3818		Orman Umum Müdürlüğü Teşkilât Kanunu ile Orta Orman Mektebi teşkili ve muallimleri hakkındaki Kanun ile Orman Koruma Teşkilâtı Kanununda bâzı değişiklikler yapılmasına dair Kanun.
18/5/1940	3820		Sihhat ve İhtimai Muavenet Vekâleti Teşkilât ve memurin Kanununda değişiklik yapılmasına dair Kanun.
18/5/1940	3821		Vakıflar Umum Müdürlüğü Teşkilâtı hakkındaki Kanunda değişiklik yapılması hakkında Kanun.
20/1/1943	4368	1	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maarif Vekilliği kısmında ve 3045 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair Kanun.
15/7/1944	4607	1	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) No. lu cetvelde değişiklik yapılması ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilliği Teşkilât ve vazifeleri

YALNIZ KADRO CETVELLERİ KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	Numarası	Madde No:	A D I
			hakkındaki 2825 sayılı Kanuna iki madde eklenmesi hakkında Kanun.
8/8/1944	4642		Yeniden 16 kaza teşkiline ve 3656 sayılı Kanuna bağlı cetvel ile 1944 malî yılı muvazenesi umumiye kanununa bağlı (D) ve (L) işaretli cetvellerde değişiklik yapılmasına dair Kanun.
12/8/1944	4644	1	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek Kanun.
3/7/1945	4769		Yeniden 9 ilçe kurulmasına dair Kanun.
11/7/1945	4784		Tarım Bakanlığı Toprak İşleri Genel Müdürlüğü kuruluş Kanunu.
15/2/1946	4862		Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı kuruluş ve memurları Kanununa bâzı hükümler eklenmesine ve 4258 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinin değiştirilmesine dair Kanun.
20/2/1946	4869		Yeniden 10 ilçe kurulmasına dair Kanun.
7/6/1946	4910		Maliye Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair Kanun.
15/6/1946	4926		Millî Eğitim Bakanlığı kuruluş kadroları ile merkez kuruluşu ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında Kanun.
18/6/1947	5071	2	Yeniden 15 ilçe kurulması hakkında Kanun.
17/1/1948	5162	1	Devlet Memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
4/3/1950	5572	1	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı ve Tapu Kadastro bölümünde değişiklik yapılması ve kadastro mahkemeleri ve gezici mahkemelerin kaldırılması hakkında Kanun.
29/3/1950	5634		Diyanet İşleri Başkanlığı teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 2800 sayılı Kanunda bâzı değişiklikler yapılmasına dair olan 3665 sayılı Kanuna ek Kanun.
1/4/1950	5661		Yüksek Öğrenim öğrenci yurtları ve aş evleri hakkındaki Kanuna ek Kanun.
22/1/1952	5860		16/3/1950 tarihli ve 5602 sayılı Tapulama Kanununa ek Kanun.
23/6/1952	5959		İsparta ili Uluborlu ilçesinin Senirkent bucağında ilçe kurulması hakkında Kanun.
3/3/1953	6068		Yeniden 22 kaza kurulması hakkında Kanun.
4/12/1953	6191		Yeniden 2 kaza kurulması hakkında Kanun.
29/12/1953	6206		Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki Kanunun 3 ncü ve 4 ncü maddelerinin tadiline dair Kanun.
20/2/1954	6265	1	Devlet Memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Vekâleti

YALNIZ KADRO CETVELLERİ KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	Numarası	Madde No:	A D I
			ve Tapu Kadastro Umum Müdürlüğü kısımlarında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
2/3/1954	6283		Hemşirelik Kanunu.
2/3/1954	6287		Tarım Vekâleti Tetkik ve İstisare Heyeti teşkiline dair Kanun.
10/3/1954	6321		Mahmudiye ve Çifteler adı ile yeniden 2 kaza kurulması hakkında Kanun.
10/3/1954	6324		Yeniden 21 kaza kurulması hakkında Kanun.
10/3/1954	6325		Yeniden 10 kaza kurulması hakkında Kanun.
17/3/1954	6330		Başvekâlet teşkilâtı hakkında Kanun.
20/3/1954	6347	1	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
22/3/1954	6410		Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti kuruluş ve görevleri hakkındaki 2825 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine ve Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti kısmındaki kadrolarla ek ve tadillerinde değişiklik yapılmasına dair Kanun.
22/6/1954	6418		Malatya vilâyetine bağlı Adıyaman kazasında (Adıyaman) adıyla yeniden bir vilâyet kurulması hakkında Kanun.
22/6/1954	6419		Kocaeli vilâyetine bağlı Adapazarı kazasında (Sakarya) adıyla yeniden bir vilâyet kurulması hakkında Kanun.
19/2/1955	6465	1	Diyanet İşleri Reisliği teşkilât ve vazifeleri hakkındaki Kanunda bâzı değişiklikler yapılmasına dair olan 5634 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında Kanun.
4/9/1956	6821		Atom Enerjisi Komisyonu kurulması hakkında Kanun.
29/3/1957	6940		Riyaseticumhur Senfoni Orkestrasının kuruluşu hakkında Kanun.
24/5/1957	6968		Zirai mücadele ve Zirai Karantina Kanunu.
23/5/1957	6973		Sanayi Vekâleti kuruluş ve vazifeleri hakkında Kanun.
7/6/1957	6991		Maliye Vekâleti kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 5655 sayılı Kanunla 6347 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde ve 3656 sayılı Kanuna bağlı cetvellerde tadilat yapılmasına mütedair Kanun.
15/6/1957	7001		Nevşehir vilâyetine bağlı Kırşehir kazasında (Kırşehir) adıyla yeniden bir vilâyet kurulması hakkında Kanun.
27/6/1957	7033		Yeniden 78 kaza kurulması ve İzmir vilâyetine bağlı Kuşadası kazasının Aydın vilâyetine bağlanması hakkında Kanun.
26/2/1958	7079		Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti teşkilât ve memurları Kanununa bâzı hükümler eklenmesine ve 4258 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılmasına dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı (1) ve (2) sayılı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Kanun.
13/6/1958	7126		Sivil Müdafaa Kanunu.

YALNIZ KADRO CETVELLERİ KALDIRILACAK KANUNLARIN

Madde

Tarihi	Numarası	No:	A D I
5/7/1958	7163		Türkiye ve Orta - Doğu Âmme İdaresi Enstitüsü Teşkilât Kanunu.
16/9/1959	7344		Maarif Vekâleti kuruluş kadroları hakkındaki 4926 sayılı Kanuna bağlı cetvellere (Yüksek İslâm Enstitüleri) için kadro eklenmesine dair Kanun.
16/6/1959	7347		6973 sayılı Sanayi Vilâleti kuruluş ve vazifeleri hakkındaki Kanununun 3 nci maddesinin (G) fıkrasının tadiline ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair Kanun.
22/6/1959	7354		3546 sayılı Şûrayı Devlet Kanunununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir madde eklenmesi ve 28 nei maddesinin kaldırılması hakkında Kanun.
29/2/1960	7460		Yakın ve Orta - Doğu Çalışma Enstitüsü teşkilât Kanunu.
22/9/1960	85		7126 sayılı Sivil Müdafaa Kanunununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve kaldırılması ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair Kanun.
5/10/1960	91		Devlet Plânlama Teşkilâtının kurulması hakkında Kanun.
13/9/1960	107		7126 sayılı Sivil Savunma Kanunununun bâzı maddelerini tadil eden 85 sayılı Kanununununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, kaldırılması ve mezkûr kanuna geçici maddeler eklenmesi hakkında Kanun.
28/10/1960	108		Savunma sekreterlikleri kurulmasına dair Kanun.
23/6/1962	53		Devlet İstatistik Enstitüsününün görev, yetki ve kuruluşu hakkında Kanun.
19/6/1963	246		Anayasa Mahkemesinin kuruluşu ve yargılama usulleri hakkındaki 22/4/1962 tarihli ve 44 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna 3 madde eklenmesine dair Kanun.
6/2/1964	395		3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maliye Bakanlığı kısmında ve 2996 sayılı Maliye Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki Kanunda değişiklik yapılması ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair Kanun.

BÂZİ MADDE VEYA FIKRALARI KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	No. sı	Maddesi	Fıkrası	A D I
13/ 3 /1340	439	2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 21		Orta tedarikat muallimleri Kanunu.
31/ 3 /1926	788	1-12, 14-19, 22-24, 27-36, 38-41, 43-46, 48-51, 53-58, 61-63, 65-68, 77-84, 86,89		Memurin Kanunu.

BÂZİ MADDE VEYA FIKRALARI KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	No. sı	Maddesi	Fıkrası	A D I
3/4/1926	789	18, 22		Maarif Teşkilâtına dair Kanun.
28/5/1927	1021	2		Muvazzaf tabiplerden mekâtibi umumiye tababetlerini ifa edenlere verilecek ücret hakkında Kanun.
2/7/1927	1108	1-5,6, 7, 13, 14, 17, 18, 20		Maaş Kanunu.
12/7/1927	1129	1		Memurin Kanununun 52 nei maddesini muaddil Kanun.
17/7/1927	1154	2, 5-10, 14, 15, 18, 21		Hariciye Vekâleti memurin Kanunu.
10/2/1929	1389	1		Devlet dâvalarını intaceden avukat ve saireye verilecek ücreti vekâlet hakkında Kanun.
16/4/1929	1416	21		Enebi memleketlere gönderilecek talebe hakkında Kanun.
4/6/1929	1496	1, 2		18 Mart 1926 tarih ve 788 numaralı Memurin Kanununun 8 ve 32 nei maddelerine birer fıkra ilâvesi ve 2 Teşrinievvel 1333 tarihli Kararnamenin ilgası hakkında Kanun.
20/5/1930	1610	1		Memurin Kanununa müzeyyel Kanun.
24/5/1930	1624	14		Dahiliye Vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkında Kanun.
19/6/1930	1700	4, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26		Dahiliye Memurları Kanunu.
29/6/1930	1702	4, 8, 12, 15-19, 21-27, 30-41		İlk ve orta tedrisat muallimlerinin terfi ve tecziyeleri hakkında Kanun.
26/6/1930	1721	7		Hapisane ve tevkifhanelerin idaresi hakkında Kanun.
29/3/1931	1777	1, 2		Memurin Kanununun bâzı maddelerinin tadili hakkında Kanun.
12/1/1932	1920	1		Gümrük memurlarından vazife memuresini suiistimal edenlerle vazife veya mesleklerinde kendilerinden istifade edilmeyenler hakkında yapılacak muameleye dair Kanun.
2/7/1932	2015	5, 6, 7		Tapu sicil müdürlüğü ve tapu sicil muhafızlığı teşkilâtına dair Kanun.
22/6/1933	2287	2, 26, 27		Maarif Vekâleti merkez teşkilâtı ve vazifeleri hakkında Kanun.
18/12/1933	2350	1		10/1/1932 tarih ve 1920 sayılı Kanuna müzeyyel Kanun.
3/7/1934	2530	4, 6, 7, 8, 9	5/2	Müze ve rasathane teşkilât Kanunu.
14/7/1934	2556	125, 126, 127, 122		Hâkimler Kanunu.
26/12/1934	2624	3		Orta tahsil mekteplerinde yardımcı muallim çalıştırılması hakkında Kanun.

BÂZİ MADDE VEYA FIKRALARI KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	No. sı	Maddesi	Fıkrası	A D I
1/12/1935	2658	2, 3		Memurin Kanununa ekli Kanun.
21/3/1936	2919	1, 2, 3, 4		Memurin Kanununun bâzı maddeleri ile buna müzeyyel olan 1777 sayılı Kanununun 3 neü maddesinin tadili hakkında Kanun.
5/6/1936	2996		18/3, 5/3	Maliye Vekâleti teşkilât ve vazifeleri hakkında Kanun
5/6/1936	2997	7, 8, 12		Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifeleri hakkında Kanun.
16/6/1936	3007	1, 2, 3, 10, 29		Kültür Bakanlığına bağlı ertik okulları öğretmenleri hakkında Kanun.
15/6/1936	3011	3		Riyaseticumhur Dairesi teşkilâtı hakkındaki 2180 numaralı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair Kanun.
23/6/1936	3017	42, 45, 46, 47, 51, 49, 57, 60, 71-74		Sihhat ve İctimai Muavenet Vekâleti teşkilât ve memurin Kanunu.
19/2/1937	3127	15, 17		Tülkiye Cumhuriyeti Devlet Meteoroloji İşleri Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifelerine dair Kanun.
12/6/1937	3201	15, 23, 25-28, 33, 35-37, 39, 42, 44-47, 53, 55, 59-78, 80-87, 91, 92		Emniyet Teşkilâtı Kanunu.
14/6/1937	3203	18, 21		Ziraat Vekâleti vazife ve teşkilât Kanunu.
14/6/1937	3204	7, 8		Orman Umum Müdürlüğü teşkilât Kanunu.
21/1/1938	3312	3		Hariciye Vekâleti teşkilât Kanunu.
17/3/1938	3335	2		Memurin Kanununun 84 neü maddesinin (D) fıkrasıyla 85 neü maddesini değiştiren Kanun.
11/6/1938	3407		3/2	İlk tedrisat müfettişlerinin muvazenei umumiye içine alınmasına dair Kanun.
28/6/1938	3452	3, 4, 5, 6, 7		Emniyet Teşkilât Kanununun bâzı maddelerini değiştiren Kanun.
23/1/1939	3568	1		Riyaseticumhur Dairesi Teşkilât Kanununda değişiklik yapılması hakkında Kanun.
30/5/1939	3611	25, 33		Nafia Vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair Kanun.
31/5/1939	3614	21		Ticaret Vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair Kanun.
8/7/1939	3656	1-6, 8, 11, 13, 16, 17	22/1	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair Kanun.
29/6/1940	3888	1, 2, 4, 6		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı Kanuna ek Kanun.
31/7/1940	3904	2, 7, 6		Orman Umum Müdürlüğü Teşkilât Kanununa ek Kanun.
20/12/1940	3942	2, 7, 9		Devlet Konservatuarı ve Riyaseticumhur Filârmoni Orkestrası tarafından verilecek temsil ve

BÂZİ MADDE VEYA FIKRALARI KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	No. sı	Maddesi	Fıkrası	A D I
24/12/1940	3944		7/2	konserlerin giriş ücretine tabi tutulması hakkında Kanun.
4/1/1941	3959	11		Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı memurları teşkilâtı hakkında Kanun.
14/1/1941	3968	1, 2		Türkiye Cumhuriyeti Merkez Hıfzıssıhha Müessesesi teşkilatine dair Kanun.
7/4/1941	3990	1		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüf hakkındaki 3656 ve 3888 sayılı kanunlara ek Kanun.
26/5/1941	4036	3, 32, 36, 39		Sıhhat ve İctimai Muavenet teşkilât ve memurun Kanununun 53 nci maddesinin değiştirilmesine dair Kanun.
26/5/1941	4037	1		İnhisarlar Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifeleri hakkında Kanun.
4/6/1941	4047	1, 4		Hariciye Vekâleti teşkilâtı hakkındaki 3312 sayılı Kanuna ek Kanun.
1/7/1941	4068		2/F	Beden Terbiyesi Kanununa ek Kanun.
12/7/1941	4089	2		Hapisane ve tevkifhanelerin idaresi hakkındaki 1721 sayılı Kanunun ikinci maddesini değiştiren Kanun.
6/12/1941	4135	1		Dahiliye Memurları Kanununun 2 nci ve 3 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında Kanun.
5/1/1942	4161	1, 8		Diyanet İşleri Reisliği teşkilât ve vazifeleri hakkındaki Kanunda bazı değişiklikler yapılmasına dair olan 3656 sayılı Kanunun 2 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında Kanun.
26/1/1942	4169	1-8, 10		Maaş Kanununa ek Kanun.
30/1/1942	4174	1		Hâkimler Kanununun 120 nci maddesinin tadilî hakkında Kanun.
30/1/1942	4178	9		Devlet Meteoroloji İşleri Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifelerine dair 3127 sayılı Kanuna ek Kanun.
20/6/1942	4256		2/1, 2	Memur ve müstahkemlere verilecek fevkalâde zam hakkında Kanun.
20/6/1942	4258	49, 51		Devlet Meteoroloji İşleri Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifelerine dair 3127 sayılı Kanunun bazı maddeleriyle Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüf hakkında 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Devlet Meteoroloji Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
20/8/1942	4304	2		Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti teşkilât ve memurun Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair Kanun.
				Meslekî ve teknik okullar açılması ve mevcutların büyütülmesi hakkında Kanun.

BÂZİ MADDE VEYA FIKRALARI KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	No. sı	Maddesi	Fıkrası	A D I
19/12/1942	4339	1		Devlet Konservatuvarının tiyatro, opera ve balet şubelerinden mezun olanlara giyim eşyası verilmesi hakkında Kanun.
18/1/1943	4353	12, 15, 36		Maliye Vekâleti Hukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Umum Müdürlüğünün vazifelerine, Devlet dâvalarının takibi usullerine ve merkez ve vilâyetler kadrolarında bâzı değişiklikler yapılmasına dair Kanun.
20/1/1943	4368	2		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maarif Vekillliği kısmında ve 3045 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair Kanun.
30/6/1943	4443	3		Ticaret Vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair 3614 sayılı Kanuna ek Kanun.
16/7/1943	4450	3, 4, 6, 9, 10, 14		Köy ebeleri ve köy sağlık teşkilâtı yapılmasına ve 3017 numaralı Sıhhat ve İltimai Muavenet Vekâleti teşkilât ve memurun Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair Kanun.
19/7/1943	4462	1		Riyaseticumhur Teşkilât Kanununda değişiklik yapılması hakkındaki 3568 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin değiştirilmesine dair Kanun.
20/9/1943	4489	1, 2, 4-7		Yabancı memleketlere gönderilecek memurlar hakkında Kanun.
21/6/1944	4589	1		Başvekkâlet teşkilâtı hakkındaki 4443 sayılı Kanuna ek Kanun.
24/6/1944	4598	1, 2, 3, 6, 7, 8		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkında Kanun.
15/7/1944	4607	Ek 1, 2		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde değişiklik yapılması ve Gümrük ve İnhisarlar Vekillliği teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 2825 sayılı Kanuna iki madde eklenmesi hakkında Kanun.
20/7/1944	4618	2, 4		Dahiliye Vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 1624 sayılı Kanuna bâzı hükümler eklenmesine ve 4446 sayılı Kanuna bağlı cetvelde değişiklik yapılmasına dair Kanun.
22/7/1944	4624	1, 2, 3		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunla eklerine bağlı cetvellerin Maarif Vekillliği kısımlarında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
8/8/1944	4631	1		Diyanet İşleri Reisliği teşkilât ve vazifeleri hakkındaki Kanunda bâzı değişiklikler yapılmasına

BÂZİ MADDE VEYA FIKRALARI KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	No. sı	Maddesi	Fıkrası	A D I
12/ 8 /1944	4644	1-4, 11		dair 3656 sayılı Kanunun üçüncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair Kanun.
5/ 4 /1945	4709	3, 4		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek Kanun.
6/ 7 /1945	4770	24, 25, 30		Hesap Uzmanları Kurulu kurulmasına ve Maliye Bakanlığı merkez ve iller kadrosunda bâzı değişiklikler yapılmasına dair Kanun.
30/ 1 /1946	4841	16, 19, 20		Ulaştırma Bakanlığı görevleri ve kuruluşu hakkında Kanun.
15/ 2 /1946	4862	3		Çalışma Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkında Kanun.
20/ 2 /1946	4868	1		Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı kuruluş ve memurları Kanununa bâzı hükümler eklenmesine ve 4258 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinin değiştirilmesine dair Kanun.
27/ 5 /1946	4896		3/D, E, F	Emniyet Kuruluş Kanununun 24 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun.
7/ 6 /1946	4910	11, 13	12/3	Tekel Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki 4036 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair Kanun.
15/ 6 /1946	4926	5		Maliye Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair Kanun.
18/ 6 /1946	4936	37		Millî Eğitim Bakanlığı kuruluş kadrolariyle merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında Kanun.
31/12/1946	4988	6		Üniversiteler Kanunu.
27/ 2 /1947	5023	4, 5		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunla buna ek 4644 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında Kanun.
27/ 5 /1947	5049	1		Dışişleri Bakanlığı kuruluşu hakkındaki 3312 sayılı Kanuna ek Kanun.
6/ 6 /1947	5056	1, 2		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair Kanunda değişiklik yapan 4598 ve 4988 sayılı kanunların bâzı hükümlerinin değiştirilmesi hakkında Kanun.
18/ 6 /1947	5064	1		Askerî hastabakıcı hemşireler hakkındaki Kanunda bâzı değişiklikler yapılmasına dair Kanun.
18/ 6 /1947	5070	1		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkındaki 4598 sayılı Kanuna ek Kanun.
				Memur ve hizmetlilere verilecek olağanüstü zam hakkındaki 4178 sayılı Kanuna ek Kanun.

BÂZİ MADDE VEYA FIKRALARI KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	No. sı	Maddesi	Fıkrası	A D İ
10/9/1947	5129	1		Köy enstitüsü mezunu öğretmenlerle köy sağlık memurlarının geçimlerini düzenlemek üzere 3803, 4274 ve 4459 sayılı kanunlara ek Kanun.
22/6/1948	5219	1		Orta öğretim okullarında yardımcı öğretmen çalıştırılması hakkındaki 2624 sayılı Kanunun 4504 sayılı Kanunla değiştirilen 2 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun.
13/7/1948	5250	7		Dışişleri Bakanlığı kuruluşu hakkındaki 3312 sayılı Kanuna ek Kanun.
18/3/1949	5354	1	2/A, B, C	Dahiliye Memurları Kanununun 2 nci ve 3 ncu maddelerini değiştiren 4089 sayılı Kanunun 1 nci ve 2 nci maddelerinin ve 4089 sayılı Kanunun 1 nci maddesine ek 4329 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun.
13/6/1949	5433	5, 8, 25-27, 33		Devlet Üretme Çiftlikleri Genel Müdürlüğü görev ve kuruluş Kanunu.
16/6/1949	5439	1		Memurin Kanununa ek Kanun.
16/6/1949	5441	4	2/1	Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkında Kanun.
10/1/1950	5504	1		4598, 4620 ve 4621 sayılı kanunlara ek Kanun.
13/1/1950	5509	4, 5, 8		T. B. M. M. Memurları teşkilâtı hakkında Kanun.
16/2/1950	5539	35		Karayolları Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkında Kanun
10/3/1950	5585	1, 2		Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunun birinci ve ikinci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzi geçici maddeler eklenmesine dair Kanun.
24/3/1950	5613	6		Toprak ve İskân İşleri Genel müdürlüklerinin birleştirilmesi hakkında Kanun.
29/3/1950	5634	3, 4		Diyanet İşleri Başkanlığı teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 2800 sayılı Kanunda bâzi değişiklikler yapılmasına dair olan 3665 sayılı Kanuna ek Kanun.
9/7/1945	4774	1		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek 4644 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında Kanun.
3/4/1950	5655	16, 19	24/2	Maliye Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bâzi maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzi maddeler eklenmesine dair Kanun.
31/1/1951	5705	1		Çeşitli kanunlarda mevcut çocuk zammıyla ilgili hükümlerde değişiklik yapılması hakkında Kanun.
3/7/1951	5797		1/14, 1/7/2	Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün vazifelerine, Devlet dâvalarının takibi usullerine dair olan 4353 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında Kanun.

BÂZİ MADDE VEYA FIKRALARI KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	No. sı	Maddesi	Fıkrası	A D I
9/7/1951	5805	6		Gayrimenkul eski eserler ve anıtlar yüksek kurulu teşkiline ve vazifelerine dair Kanun.
9/8/1951	5825	5,6		Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teşkilât ve memurları Kanununda ve bu kanuna ek 4862, 5087 ve 5194 sayılı kanunlara bağlı kadro cetvelleri ile 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (L) işaretli cetvelde değişiklik yapılmasına dair Kanun.
11/8/1951	5827	1		T. C. Devlet Meteoroloji İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilât ve vazifeleri hakkındaki Kanunun 15 nci maddesinin değiştirilmesine dair Kanun.
20/6/1952	5952	1, 2, Ek 2		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Dışişleri Bakanlığı kısmına bazı kadrolar eklenmesi ve Dışişleri Bakanlığı Kuruluşu hakkındaki 3312 sayılı Kanuna bazı hükümler ilâvesi hakkında Kanun.
11/7/1953	6119	6, 15		Adli Tıp Müessesesi Kanunu.
25/12/1953	6200	14, 17, 52, 57		Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilât ve vazifeleri hakkında Kanun.
29/12/1953	6205	2		Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti Teşkilât ve memurları hakkındaki 3017 sayılı Kanunun 6 nci ve bu kanunun 4258 sayılı Kanunla değiştirilen 49 ncu maddelerinin değiştirilmesine ve 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvelinde değişiklik yapılmasına dair Kanun.
29/12/1953	6206	2		Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü Teşkilât ve vazifeleri hakkındaki Kanunun 3 ncu ve 4 ncu maddelerinin tadiline dair Kanun.
20/2/1954	6254	1		Memurin Kanununa ek kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun.
2/3/1954	6283	5, 9, 10, 7, 12		Hemşirelik Kanunu.
16/3/1954	6326		18/2: a, b	Petrol Kanunu.
20/3/1954	6347	2		Devlet memurlarının aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
22/3/1954	6389	2		Maarif Vekâleti Merkez kuruluşu ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunla ilgili 4737, 4926 ve 5021 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında Kanun.
31/5/1955	6629	5, 8, 10		5441 sayılı Devlet Tiyatrosu Kuruluşu hakkındaki Kanunun 5, 8 ve 10 ncu maddelerinin tadili hakkında Kanun.

BÂZİ MADDE VEYA FIKRALARI KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	No. sı	Maddesi	Fıkrası	A D I
1/3/1956	6686	8, 19		Devlet Hava Meydanları İşletmesi Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifeleri hakkında Kanun.
4/4/1956	6706		1/c	Ordu mensuplarıyla Emniyet Umum Müdürlüğü ve Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara birer er tayını verilmesi hakkında 4367 sayılı Kanunun 4684 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesi ile 4367 sayılı Kanunun 3 ncu maddesinin (a) fıkrasının tadiline dair Kanun.
27/4/1956	6725		1/c	Jet tayyareciliği uçuş hizmetleri tazminat Kanunu.
30/6/1956	6753	1		Köy ebeleri ve köy sağlık memurları teşkilâtı yapılmasına ve 3017 numaralı Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti teşkilât ve memurin Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair 4459 sayılı Kanunun 4 ncu maddesinin birinci fıkrasının tadili hakkında Kanun.
30/6/1956	6760	4, 10, 11, 12, 13, 16		Vakıflar Umum Müdürlüğü vazife ve teşkilâtı hakkında Kanun.
24/7/1956	6811	1		Ordu mensuplarıyla Emniyet Umum Müdürlüğü ve Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara bir er tayını verilmesi hakkındaki 4367 sayılı Kanuna ek Kanun.
4/9/1956	6821	7	6/2	Atom Enerjisi Komisyonu kurulması hakkında Kanun.
10/9/1956	6851	3, Ek 4		Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair 2825 sayılı Kanunun bâzı maddelerinde ve bu kanuna ek 6410 sayılı Kanunun 3 ncu maddesiyle aynı kanuna bağlı (1) sayılı ve 6815 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvellerde değişiklik yapılmasına ve 2825 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair Kanun.
2/2/1957	6888	1		Köy enstitüleriyle ilköğretmen okullarının birleştirilmesi hakkındaki 6234 sayılı Kanuna ek Kanun.
29/3/1957	6940	11, 12, 15, 18, 22		Riyaseticumhur Senfoni Orkestrasının kuruluşu hakkında Kanun.
2/4/1957	6941	2		Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti teşkilât ve memurları Kanununa bâzı hükümler eklenmesine ve 4258 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinin değiştirilmesine dair 4862 sayılı Kanuna bağlı cetvellerle 3017 sayılı Kanunun 60 ncu maddesinin tadili hakkında Kanun.
24/5/1957	6968	47		Zirai mücadele ve zirai karantina Kanunu.
23/5/1957	6973	6	11/1, 3	Sanayi Vekâleti Kuruluş ve vazifeleri hakkında Kanun.

BÂZİ MADDE VEYA FIKRALARI KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	No. sı	Maddesi	Fıkrası	A D I
26/2/1958	7079	2		Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti Teşkilât ve memurları Kanununa bâzı hükümler eklenmesine ve 4258 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılmasına dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı (1) ve (2) sayılı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Kanun.
14/5/1958	7116	14, 16	15/1	İmar ve İskân Vekâleti Kuruluş ve vazifeleri hakkında Kanun.
5/7/1958	7163	15		Türkiye ve Orta - Doğu Âmme İdaresi Enstitüsü Teşkilât Kanunu.
3/3/1959	7238		1/III/3	Ordu mensuplarıyla Emniyet Umum Müdürlüğü ve Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara verilen tayın istihkaklarının artırılması hakkında Kanun.
2/3/1959	7244	1, 2, 4-7, 9, 10		Çeşitli teadül ve teşkilât kanunları ile diğer kanunlarda mevcut aylık ve ücret tutarlarının değiştirilmesi hakkında Kanun.
15/4/1959	7257	1, 2		Emniyet Teşkilât Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair Kanun.
15/6/1959	7329	3		Yüksek Denizcilik Okulu ve Denizcilik Meslek Okul ve kursları hakkındaki 4915 sayılı Kanunun 3 ncu maddesinin tadiline dair Kanun.
16/6/1959	7345	6		5950 sayılı Uçuş tazminatı hakkındaki Kanunun birinci maddesinin (a) ve (b) fıkralarıyla 3 ncu, 6 ncı ve 9 ncu maddelerinin tadili ve mezkûr kanuna 2 muvakkat madde eklenmesi hakkında Kanun.
22/6/1959	7355	3, 10		Sosyal Hizmetler Enstitüsü kurulmasına dair Kanun.
30/12/1959	7398	1		Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 6200 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair Kanun.
30/12/1959	7399	1		Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve görevleri hakkındaki 5539 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair Kanun.
20/1/1960	7410	1		3201 sayılı Emniyet Teşkilât Kanununun 90 ncu maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun.
29/2/1960	7457	24, 25		Ziraat Vekâleti Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilât ve vazifeleri hakkında Kanun.
29/2/1960	7460	11		Yakın ve Orta - Doğu Çalışma Enstitüsü Teşkilât Kanunu.
11/7/1960	13	5		Milletlerarası iktisadi ve malî münasebetlerimizin tanzimi hakkında geçici Kanun.

BÂZİ MADDE VEYA FIKRALARI KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	No. sı	Maddesi	Fıkrası	A D I
13/9/1960	75	1		3204 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilât Kanununa bir madde eklenmesine dair Kanun.
30/9/1960	91	17, 22		Devlet Plânlama Teşkilâtının kurulması hakkında Kanun.
19/10/1960	101		6/1	Ulaştırma Bakanlığı Yüksek İstişare Kurulu teşkiline dair Kanun.
24/10/1960	108		3/1	Savunma sekreterlikleri kurulmasına dair Kanun.
14/11/1960	125	1, 2		42 sayılı Kanun gereğince emekliye ayrılan subaylardan isteklilerin öğretmenliğe alınması hakkında Kanun.
13/12/1960	160	8		Devlet Personel Dairesi kurulması hakkında Kanun.
9/1/1961	209	10		Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile esenlendirme (Rehabilitasyon) tesislerine verilecek döner sermaye hakkında Kanun.
12/1/1961	219	1	5/2, 3	85 sayılı Kanununun 107 sayılı Kanunla değiştirilen ek 2 nci maddesinin (c) fıkrasına bir bend eklenmesine ve 5 nci maddesinin değiştirilmesine dair Kanun.
12/1/1961	222	15-18, 21, 22, 25		İlköğretim ve eğitim Kanunu.
12/1/1961	224	24, 26		Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi hakkında Kanun.
5/1/1961	231	4		Türkiye Büyük Millet Meclisi memurları teşkilâtı hakkındaki 5931, 6194, 62,15, 6341 ve 6885 sayılı kanunlarla muaddel 5509 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair Kanun.
12/1/1961	234	1		6281 sayılı Atom Enerjisi Komisyonunun kurulması hakkındaki Kanununun 2 nci maddesinin (K) fıkrasının değiştirilmesine ve 7256 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Programının tatbik şekli hakkındaki Kanuna bir madde ve bir geçici madde eklenmesine dair Kanun.
8/7/1961	343	1		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
18/4/1962	42	1, 2		7238 sayılı Ordu mensupları ile Emniyet Genel Müdürlüğü Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara verilen tayin istihkaklarının artırılması hakkındaki Kanununun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair Kanun.
13/6/1962	53	24, 19		Devlet İstatistik Enstitüsünün Görev, yetki ve kuruluşu hakkında Kanun.
7/12/1962	123	1		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 numaralı

BÂZİ MADDE VEYA FIKRALARI KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	No. sı	Maddesi	Fıkrası	A D I
				cetvelde değişiklik yapılması ve Gümrük ve Tekel Bakanlığı Teşkilât ve ödevleri hakkındaki 2825 sayılı Kanuna iki madde eklenmesi hakkındaki 4607 sayılı Kanuna ek 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun.
28/2/1963	203	1, 3		Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Uçucularına verilecek uçuş tazminatı hakkında Kanun.
18/4/1963	223	3,6	2/a	Denizaltı, dalgıç ve kurbağa adam tazminat Kanunu.
8/6/1963	242	1		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesi hakkındaki 21 . 6 . 1944 tarih ve 4598 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair Kanun.
19/6/1963	246	Ek 3		Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve yargılama usulleri hakkındaki 22 . 4 . 1962 tarihli ve 44 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna 3 madde eklenmesine dair Kanun.
12/7/1963	265	20, 22, 23, 25, 27	19/2, 3	Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanunu.
2/10/1963	341	1		Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş görevleri hakkındaki Kanunun 8 nci maddesinin sonuna bir fıkra eklenmesine dair Kanun.
30/1/1964	395	3, 7		3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maliye Bakanlığı kısmında ve 2996 sayılı Maliye Bakanlığı Kuruluş ve görevleri hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair Kanun.

B) Aşağıda tarihi ve numarası yazılı kanunların hizalarında gösterilen madde veya fıkraları, bu kanunun geçici hükümlerinin uygulanması sonunda Bakanlar Kurulu kararı ile belirtilecek tarihte yürürlükten kalkar.

31/3/1926	788	47, 87		Memurlar Kanunu.
28/5/1927	1021	1		Muvazzaf tabiplerden mekâtibi umumiye tabebetlerini ifa edenlere verilecek ücret hakkında Kanun.
2/7/1927	1108	6, 9, 10, 12		Maas Kanunu.
17/6/1930	1700	11		Dahiliye Memurları Kanunu.
29/6/1930	1702	7, 14		İlk ve orta tedrisat muallimlerinin terfi ve tecziyeleri hakkında Kanun.
5/6/1936	2996	42		Maliye Vekâleti teşkilât ve vazifeleri hakkında Kanun.
16/6/1936	3007	6, 7, 8, 9		Kültür Bakanlığına bağlı Ertik okulları öğretmenleri hakkında Kanun.

BÄZİ MADDE VEYA FIKRALARI KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	No. sı	Maddesi	Fıkrası	A D I
12/ 6 /1937	3201	56, 89, 96	20/2	Emniyet Teşkilâtı Kanunu.
14/ 6 /1937	3204	6		Orman Umum Müdürlüğü Teşkilât Kanunu.
30/ 5 /1939	3611	24		Nafia Vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair Kanun.
30/ 5 /1939	3614	17		Ticaret Vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair Kanun.
8/ 7 /1939	3656	9, 18, 19, 21, 27	22/2	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanun.
29/ 6 /1940	3888	3		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı Kanuna ek Kanun.
10/ 8 /1940	3907	2		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek Kanun.
26/ 5 /1941	4036	40		İhisarlar Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifeleri hakkında Kanun.
20/ 6 /1942	4256	3		Devlet Meteoroloji İşleri Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifelerine dair 3127 sayılı Kanunun bâzı maddeleriyle Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Devlet Meteoroloji Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun.
16/ 9 /1943	4488	1		Dahiliye memurları hakkındaki 1700 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair Kanun.
22/ 9 /1943	4496	2		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 ve 3888 sayılı kanunlara bağlı cetvellerin Maarif Vekillğine ait kısımlarında değişiklik yapılması hakkında Kanun.
15/ 7 /1944	4607	Ek 2		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde değişiklik yapılması ve Gümrük ve İhisarlar Vekillği teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 2825 sayılı Kanuna iki madde eklenmesi hakkında Kanun.
15/ 7 /1944	4609	1		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair Kanunun 18 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun.
8/ 8 /1944	4635	1		Devlet öğretim kurumlarında çalıştırılacak yabancı profesör, öğretmen, mütehassıs ve ustalarla gelecek yıllara geçici mukaveleler akdi hakkında Kanun.
13/ 3 /1945	4702		2: b/3	Devlet Konservatuvarı hakkındaki 3329 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair Kanun .
27/ 5 /1946	4896		3/B, C	Tekel Genel Müdürlüğü Kuruluş ve görevleri hakkındaki 4036 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair Kanun.
31/12/1946	4991	7, 8		Sürekli görevle yabancı memleketlerde bulunan memurların aylıkları hakkında Kanun.

BÂZİ MADDE VEYA FIKRALARI KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	No. sı	Maddesi	Fıkrası	A D I
27/2/1947	5027	1 - 7		Temsil ödeneği Kanunu.
14/5/1947	5044		4/1	Askerî okullar öğretmenleri hakkında Kanun.
15/6/1948	5214	1		Beden Terbiyesi Kanununa ek 4047 sayılı Kanunun geçici birinci maddesi hükmünün uzatılması hakkında Kanun.
6/6/1949	5412	5		Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı hakkında Kanun.
13/6/1949	5433	24, 30, 33		Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü Görev ve kuruluş Kanunu.
16/6/1949	5439	2		Memurin Kanununa ek Kanun.
13/1/1950	5509	6		T. B. M. M. Memurları Teşkilâtı hakkında Kanun.
16/2/1950	5539	13		Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve görevleri hakkında Kanun.
29/3/1950	5633	1		Temsil ödeneği hakkındaki Kanuna ek Kanun.
3/4/1950	5655	25		Maliye Bakanlığı Kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair Kanun.
3/7/1951	5797	Ek/1		Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün vazifelerine, Devlet dâvalarının takibi usullerine dair olan 4353 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında Kanun.
10/12/1952	5991	1		1702 ve 1880 sayılı kanunların tadiline dair 2517 sayılı Kanunun birinci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesi ve (C) fıkrasının da yürürlükten kaldırılması hakkında Kanun.
25/12/1953	6200	18, 43, 54		Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilât ve vazifeleri hakkında Kanun.
16/3/1954	6326		18:2/a	Petrol Kanunu.
17/3/1954	6330		2/2	Başvekâlet Teşkilâtı hakkında Kanun.
17/3/1954	6341	1		Türkiye Büyük Millet Meclisi Memurlarının Teşkilâtına dair olan 5509 sayılı Kanuna ek Kanun.
8/2/1955	6458	1		Temsil ödeneği Kanununun birinci maddesine bir fıkra ilâvesine dair Kanun.
1/3/1956	6686	7		Devlet Hava Meydanları İşletmesi Umum Müdürlüğü Teşkilât ve vazifeleri hakkında Kanun.
30/6/1956	6760	4		Vakıflar Umum Müdürlüğü Vazife ve teşkilâtı hakkında Kanun.
13/7/1956	6774	1		Sihhat ve İctimai Muavenet Vekâleti Teşkilâtı hakkındaki 3017 sayılı Kanuna ek Kanun.
24/7/1956	6806	1		Temsil ödeneği Kanununun birinci maddesine bir fıkra ilâvesine dair Kanun.
10/9/1956	6836	1		3007 sayılı Kanunun 7 ve 8 nci maddelerinin değiştirilmesine dair Kanun.

BÂZİ MADDE VEYA FIKRALARI KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	No. sı	Maddesi	Fıkrası	A D I
24/ 5 /1957	6968	46		Zirai mücadele ve zirai karantina Kanunu.
3/ 3 /1959	7237	1		Temsil ödeneği Kanununun 1 nci maddesinde yazılı ödenek miktarlarının artırılması hakkında Kanun.
2/ 3 /1959	7244		3/3	Çeşitli teadül ve teşkilât kanunlarıyla diğer kanunlarda mevcut aylık ve ücret tutarlarının değiştirilmesi hakkında Kanun.
8/ 4 /1959	7256		1/son cümle	Türkiye Atom Enerjisi programının tatbik şekli hakkında Kanun.
15/ 6 /1959	7334	21		İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri Kanunu.
22/ 6 /1959	7351	1		Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkındaki 4598 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin tadiline dair Kanun.
29/ 7 /1959	7375	1		Adli Tıp Müessesesi Kanununun 17 nci maddesine ekli 3 sayılı cetvelin kaldırılmasına ve yerine bu kanuna bağlı cetvelin ikamesine dair Kanun.
11/ 1 /1960	7402	24		Sıtmanın imhası hakkında Kanun.
27/ 2 /1960	7457	23	14/2	Ziraat Vekâleti Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilât ve vazifeleri hakkında Kanun.
16/ 5 /1960	7476	3		Maliye Vekâleti kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 5655 sayılı Kanunla 6991 ve 6995 sayılı kanunlara bağlı cetvellerin tadili hakkında Kanun.
16/ 5 /1960	7477	1		Türkiye Büyük Millet Meclisi memurları teşkilâtı hakkındaki 5509 sayılı Kanuna ek 6885 sayılı Kanunun birinci maddesine bağlı cetvelin değiştirilmesine dair Kanun.
15/10/1960	99	3		Devlet Plânlama Teşkilâtının kurulması hakkındaki 91 sayılı Kanuna ek Kanun.
28/10/1960	108	6		Savunma sekreterlikleri kurulmasına dair Kanun.
17/12/1960	160	9		Devlet Personel Dairesi kurulması hakkında Kanun.
9/ 1 /1960	209	5, 6, 11		Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile esenlendirme (Rehabilitasyon) tesislerine verilecek döner sermaye hakkında Kanun.
12/ 1 /1961	222	20, 25, 88		İlköğretim ve eğitim Kanunu.
12/ 1 /1961	231	5		Türkiye Büyük Millet Meclisi memurları teşkilâtı hakkındaki 5931, 6194, 6215, 6341 ve 6885 sayılı kanunlarla muaddel 5509 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair Kanun.

BÂZİ MADDE VEYA FIKRALARI KALDIRILACAK KANUNLARIN

Tarihi	No. sı	Maddesi	Fıkrası	A D I
5/1/1961	234	2		6821 sayılı Atom Enerjisi Komisyonunun kurulması hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (K) fıkrasının değiştirilmesine ve 7256 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Programının tatbik şekli hakkındaki Kanuna bir madde ve bir geçici madde eklenmesine dair Kanun.
27/2/1961	263	1		Çeşitli teadül ve teşkilât kanunlarıyla diğer kanunlarda mevcut aylık ve ücret tutarlarının değiştirilmesi hakkındaki 7244 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bâzı hükümler eklenmesine dair Kanun.
31/1/1962	5	1		7244 sayılı Kanunda değişiklik yapılması ve bu kanuna bâzı hükümler eklenmesi hakkındaki 263 sayılı Kanun ile emekli, dul ve yetim aylıklarına zam yapılmasına dair olan 279 sayılı Kanuna ek Kanun.
13/6/1962	53	14, 19		Devlet İstatistik Enstitüsünün görev, yetki ve kuruluşu hakkında Kanun.
5/7/1962	60	1, 2		Adalet başkâtibi, icra memuru, zabıt kâtibi ve yardımcılara, mübaşir, ceza evi müdür, memur ve gardiyanlara tazminat verilmesi hakkında Kanun.
28/2/1963	212	1		Sürekli görevle yabancı memleketlerde bulunan memurların aylıkları hakkındaki 4991 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair Kanun.
24/5/1963	229	1, 2		Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı öğretim ve araştırma hastanelerinde çalışan asistan ve başasistan doktorlara tazminat verilmesi hakkında Kanun.
12/7/1963	265	28		Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanunu.
14/10/1963	346	1		5027 sayılı Temsil Ödeneği Kanununun muhtelif kanunlarla değiştirilmiş veya ekler yapılmış bulunan birinci maddesinde değişiklik yapılması hakkında Kanun.
10/3/1964	439	10, 11	1/c	Millî Eğitim Bakanlığına bağlı yüksek ve orta dereceli okullar öğretmenlerinin haftalık ders saatleri ile ek ders ücretleri hakkında Kanun.

C) (A) ve (B) fıkralarında yazılı kanunlarla diğer kanunların bu kanuna aykırı olan hükümleri 232 nci maddede gösterilen yürürlük tarihlerinde yürürlükten kalkar.

Hükümetin teklifi

Kanunun yürürlüğe girmesi :

MADDE 233. — Kanunun 1 - 4 neü, 6 - 44 neü, 46 - 85 nei, 88 nei, 91 nei, 94 - 146 nei, 148 - 172 nei, 177 nei, 183 neü, 185 nei, 187 - 190 nei, 192 - 208 nei, 210 - 230 neu maddeleri kanunun yayınlandığı tarihte;

Kanunun 5 nei, 45 nei, 86 - 87 nei, 89 - 90 nei, 92 - 93 neü, 173 - 176 nei, 178 nei, 180 - 182 nei, 184 neü, 186 nei ve 209 neu maddeleri kanunun IX neu kısmındaki geçici hükümlerin uygulanması sonunda Bakanlar Kurulu kararı ile belirtilecek tarihte;

Kanunun 147 nei, 179 neu ve 191 nei maddeleri Bakanlar Kurulu kararı ile belirtilecek tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 234. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

7/9/1964

Başbakan	Devlet Bakanı ve		
<i>İsmet İnönü</i>	Başb. Yardımcısı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
Devlet Bakanı	<i>K. Satır</i>	<i>İ. S. Omay</i>	<i>M. Yolaç</i>
<i>N. Yetkin</i>	Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
Dışişleri Bakanı	<i>S. Çumralı</i>	<i>İ. Sancar</i>	<i>O. Öztrak</i>
<i>F. C. Erkin</i>	Maliye Bakanı Y.	Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
Ticaret Bakanı	<i>N. Yetkin</i>	<i>İ. Öktem</i>	<i>A. H. Onat</i>
<i>F. İslimyeli</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı	Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
Ulaştırma Bakanı	<i>K. Demir</i>	<i>M. Yüceler</i>	<i>T. Şahin</i>
<i>F. Alpiskender</i>	Çalışma Bakanı	Sanayi Bakanı	En. ve Ta. Kay. Bakanı
Trz. ve Tanıtma Bakanı	<i>B. Ecevit</i>	<i>M. Erten</i>	<i>H. Oral</i>
<i>A. İ. Göğüş</i>	İmar ve İskân Bakanı	Köy İşleri Bakanı	
	<i>S. Kutlay</i>	<i>L. Yurdoğlu</i>	

Geçici Komisyonun değiştirişi

Kanunun yürürlüğe girmesi :

MADDE 237. — Kanunun 1 - 4 ncü, 6 - 44 ncü, 46 - 85 nei, 88 nei, 91 nei, 94 - 146 nei, 148 - 172 nei, 177 nei, 183 ncü, 185 nei, 187 - 190 nei, 192 - 208 nei, 210 - 234 ncü ve geçici maddeleri kanunun yayınlandığı tarihte; diğer maddeleri bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takibeden malî yıl başından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 238. — Tasarının 234 ncü maddesi 238 nei madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

